

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΔ' - ΤΕΥΧΟΣ 7 - ΙΟΥΛΙΟΣ 2007
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 - 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ἰδιοκτησία τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἐπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκδότης:

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισακούλης,
Ίω. Γενναδίου 14
115 21 Ἀθήναι

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμῶν
Χρήστος Γ. Καραγιάννης, Δρ. Θ.
Βασίλειος Δ. Τζέρπος, Δρ. Θ.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπόνης

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:
Νικόλαος Κάλτζιας
Πρωτομαγιάς 3, Κρυονέρι Ἀττικῆς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ἐνημέρωσις περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου 507

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Περὶ τῶν Χριστιανικῶν ριζῶν τῆς Εὐρώπης 509

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐπιστολαὶ συμπαραστάσεως τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων πρὸς τὸν Μακαριωτάτον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου 511
Εὐχαριστήριος Ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν
Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖον 515

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χριστοδούλου,
Μεταλλαγμένη Ἱστορία. Ἡ ἐξαλλοίωση τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς μνήμης 516

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὁ Μακαριώτατος θὰ νικήσει 523

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὁ ἑορτασμός τῆς Θρονικῆς Ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 525
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Καλογεροπούλου,
Ὅμιλία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου 526
Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα,
Ὅμιλία κατὰ τὴν θρονικὴν ἑορτὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 530
Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Νικολοπούλου,
Λόγος εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου 534

ΜΕΛΕΤΑΙ

Τοῦ Χριστοῦ Θ. Κρικῶνη,
Σίλας ἢ Σιλᾶς ἢ Σιλουανός, Μαθητὴς καὶ Συνεργάτης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου 54
Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου,
Ἡ ὑγεία ὑπὸ τὸ πρῶσιμα τῆς Ὁρθόδοξης Θεολογίας 54

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου,
Ἡ Χριστολογία τοῦ Πάπα Βενεδίκτου 16ου 549

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ἐπὶ Σπυρίδωνος Τρωιάνου 554

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ 556

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ 558

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ 564

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 584

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2940
Αριθμ. Διεκπ. 1597

Ἀθήνησι 12ῃ Ἰουλίου 2007

**Ἐνημέρωσις
περὶ τῆς ὑγείας
τοῦ Μακαριωτάτου
Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος
κ. Χριστοδούλου**

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Σεπτῇ Ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, γνωρίζομεν ὑμῖν, περὶ τῆς πορείας τῆς ὑγείας Ἀυτοῦ, τὰ ὡς κάτωθι:

Ὡς τυγχάνει γνωστὸν εἰς ὑμᾶς ἡ ὑγεία τοῦ Μακαριωτάτου ἐδοκιμάσθη ἀπὸ πρόβλημα εἰς τὸ παχὺ ἔντερον καὶ ἀπὸ χρόνιον πρόβλημα τοῦ ἥπατος. Εἰσήχθη εἰς τὸ ΑΡΕΤΑΙΕΙΟΝ Πανεπιστημιακὸν Νοσοκομεῖον Ἀθηνῶν καὶ ὑπεβλήθη εἰς ἐγχειρίσιν διὰ τὸ πρόβλημα τοῦ παχέος ἐντέρου τὴν 13.6.2007. Ἡ ἐγχείρισις ἦτο ριζικὴ καὶ ἐπιτυχὴς καὶ ἐγένετο ἄμεσος ἀναστόμωσις διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς λειτουργίας τοῦ ὄργανου. Παρὰλληλως, ἀπεφασίσθη ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ χρόνιου ἥπατικου πρόβληματος, βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐξετάσεων. Ἐκ τῶν ἐξετάσεων διεπιστώθη ἡ δυνατότης ἀντιμετώπισεως τοῦ προβλήματος.

Πρὸς τοῦτο, ἐπεσκέφθη καὶ ἐξήτασε τὸν Μακαριώτατον ὁ Καθηγητὴς Χειρουργικῆς καὶ Μεταμοσχεύσεων τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μαϊάμι κ. Ἀνδρέας Τζάκης. Ὁ διεθνoῦς φήμις Ἱατρός συμμετέσχεν εἰς διήμερον διάσκεψιν μετὰ τοῦ χειρουργοῦ κ. Διονυσίου Βώρου καὶ ἄλλων ἱατρῶν τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ ΑΡΕΤΑΙΕΙΟΥ, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς κ. Ε. Παπαλάμπρου, τοῦ Καθηγητοῦ Ἀκτινολογίας κ. Λ. Βλάχου, τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς καὶ τῶν Μεταμοσχεύσεων κ. Ἀ. Κωστάκη, τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς κ. Μ. Γάτου, τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Παθολογίας - Ἡπατολογίας κ. Ε. Μάνεση καὶ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς Ὑφυπουργοῦ κ. Ἀ. Γιαννοπούλου, τῇ παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Καθηγητοῦ κ. Χρ. Στεφανάδη.

Γενομένης διεξοδικῆς συζητήσεως διεπιστώθη ὅτι ἡ πορεία τῆς ὑγείας τοῦ Μακαριωτάτου, μετὰ τὴν πρόσφατον ἐγχειρίσιν Ἀυτοῦ, βαίνει καλῶς καὶ ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἡμερῶν ἀναμένεται νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Νοσοκομείου. Σχετικῶς μὲ τὸ πρόβλημα τοῦ ἥπατος, ἀπεφασίσθη, ὁμοφώνως, νὰ προταθῇ εἰς τὸν Μακαριώτατον ἡ μετάβασις εἰς Εἰδικὸν Ἡπατολογικὸν Κέντρον τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μαϊάμι τῶν Η.Π.Α., τὸ ὁποῖον διευθύνει ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀνδρέας Τζάκης. Εἰς τὸ ὡς ἄνω Κέντρον ὁ Μακαριώτατος θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν τελικὴν εἰδικὴν ἀξιολόγησιν διὰ τὴν ἐπέμβασιν. **Αὐτὴ πιθανότατα θὰ εἶναι ἡ μεταμόσχευσις ἥπατος, ἡ ὁποία καὶ δύναται νὰ**

ἐπιλύση ριζικῶς τὸ πρόβλημα. Ὁ Μακαριώτατος ἐνημερώθη, ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν τῶν Ἱατρῶν καὶ θὰ μεταβῆ τὸν ἐπόμενον μῆνα εἰς Η.Π.Α.. Ἡ ἐκεῖ παραμονὴ τοῦ Μακαριωτάτου ἐνδεχομένως νὰ διαρκέσῃ ἕως τοῦ τέλους τοῦ παρόντος ἔτους.

Ὅθεν, παρακαλοῦμεν ὅπως αἱ ἐκ μέσης καρδίας φιλάδελφοι προσευχαῖ ὑμῶν πρὸς τὸν Ἱατρὸν τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὧσιν ἀρωγοὶ εἰς τὸν Μακαριώτατον Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὥστε ὁ χορηγὸς πάσης δόσεως ἀγαθῆς καὶ παντὸς τελείου δωρημάτος χαρίζεται Αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν, σῶον, ὑγιᾶ

καὶ μακροημερεύοντα πρὸς δόξαν τοῦ παντίμου Ὄνόματος Αὐτοῦ καὶ οἰκοδομὴν τοῦ πιστοῦ λαοῦ.

Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν λοιπῶν Συνοδικῶν Ὑπηρεσιῶν θὰ ἐπιτελῶνται, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπουσίας τοῦ Μακαριωτάτου, βάσει τῶν κειμένων Καταστατικῶν Διατάξεων καὶ Κανονισμῶν.

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεραματεύων

† Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΡΙΖΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ*

(Ανακηρυχθέν ἐπὶ τῇ
εὐκαιρίᾳ ἐπισκέψεως
τοῦ Προκαθημένου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
εἰς τὴν Πολωνίαν,
18-21 Μαΐου 2007)

Ἡ ἱστορία τῆς πνευματικότητος τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης ἐκ τῆς Γενέσεώς της βασίζεται εἰς τὰς χριστιανικὰς ρίζας καὶ εἰς τὴν ἔθνικὴν ποικιλίαν πολιτισμῶν. Διὰ τούτου ἐκ νέου ἐπιθυμοῦμεν νὰ δώσωμεν τὴν μαρτυρίαν διὰ τὸ ἀκλόνητον τῶν ἀρχῶν τούτων.

Ἐνθυμούμεθα τὴν μεγάλην προσφορὰν τῆς Βυζαντινῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πνευματικὸν πολιτισμὸν τῶν Σλάβων διὰ μέσου τῶν Ἑλλήνων Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, χάριν τῶν ὁποίων ὁ Σλαβικὸς κόσμος διαποτίσθηκε μὲ πίστην εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι δοξαζόμενον. Οἱ ἅγιοι Ἀδελφοὶ ἔφεραν εἰς τοὺς Σλάβους τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, πραγματοποιώντας τὸν ἐκχριστιανισμὸν τους καὶ προσφέροντας εἰς αὐτοὺς πολιτισμὸν.

Σήμερον ἡ Ὁρθόδοξος Ἀυτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἀυτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας μετὰ ἄλλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ὑπενθυμίζουν εἰς τὴν Ἐνωμένην Εὐρώπην τὴν ἀνάγκην ἀναγνωρίσεως τῆς σημασίας τῆς χριστιανικῆς ταυτότητος διὰ τὴν πλειονοψηφίαν τῶν Εὐρωπαίων. Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐξελισσόμενου διαπολιτισμικοῦ διαλόγου αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαὶ ἀποτελοῦν τὴν ἐγγύτησιν τῆς σωστῆς ἐξελίξεώς του. Ἡ ἀυξανόμενη προώθησις τῶν ἐνοποιητικῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς δομὰς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἔχει τὰς ρίζας της εἰς τὴν χριστιανικὴν σκέψιν.

Ἐκφράζομεν τὴν βαθεῖαν πεποίθησιν ἡμῶν διὰ τὸ πόσο μεγάλην σημασίαν ἔχει ἡ διατήρησις καὶ ἡ μαρτυρία περὶ τῆς πνευματικο-χριστιανικῆς κληρονομίας τῆς Εὐρώπης μὲ σκοπὸν τὴν ἀπόκτησιν ἐπιτυχίας εἰς τὰς διαδικασίας τῆς ὀλοκληρώσεως. Ἀκριβῶς ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἡμῶν ὡς Πρῶτος ἀπέστειλεν τοὺς Ἀυτοῦ Ἀποστόλους πρὸς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀκριβῶς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα – Παράκλητος ἐκάλεσεν πάντα τὰ ἔθνη εἰς ἕνωσιν ἐν ποικιλομορφίᾳ καὶ ἀφθονίᾳ γλωσσῶν καὶ πολιτισμῶν τους. Ἀπὸ τὴν ἴδιαν τὴν ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας αὐτὴ ἦταν ἡ ἰδέα ἔχουσα τὴν ἀπαρχὴν της ἐν τῷ θαύματι τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ ὁποία μετεσχηματίσθη εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἀυτοκρατορίαν, εἰς τὴν χριστιανικὴν κοινωνίαν, τὴν λεγομένην Εὐρώπην.

Τὸ γεγονὸς τῆς ἐντάξεως εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν τῶν νέων Κρατῶν τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ ἐπανεφέρεν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν αὐτὸν τὸν πλοῦτον τοῦ πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Εὐρώπη κατεῖχεν εἰς τὰς ἀπαρχὰς της καὶ εἰς τὴν περίοδον τῆς πρώτης Χιλιετίας τοῦ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ. Σήμερον ἡ Ὁρθοδοξία, βασιζόμενη εἰς τὰς ἀκλόνητους χριστιανικὰς ἀρχὰς της, προσφέρει εἰς τὴν Εὐρώπην τὴν αἰσιόδοξον προοπτικὴν ἐπιτυχίας τῆς ὀλοκληρώσεως. Ἡ Εὐρώπη δὲν μπορεῖ νὰ τὸ λησμονήσει.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς συναντήσεως ἡμῶν εἰς τὴν Πολωνίαν, Ἡμεῖς οἱ Προκαθημένοι τῆς Ὁρθόδοξου Ἀυτοκέφαλης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀυτοκέφαλης Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας μετὰ τοῦ πληρώματος ἄλλων Τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν δίδομεν μαρτυρίαν ἐνώπιον ὄλων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει καὶ ὀλόκληρου τοῦ Πλανῆτης

* Ὑπεγράφη ἐν τῇ Χαϊνούβκα τῆς Πολωνίας, τῇ 18ῃ Μαΐου 2007.

μας περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τῆς σωτηριώδους διὰ τὴν ἀνθρωπότητα διδασκαλίας Αὐτοῦ, περὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ πολιτισμικοῦ της πλούτου, περὶ τῆς παραδόσεως ἡμῶν καὶ ἐθίμων, τὰ ὅποια βρίσκονται εἰς τὴν βᾶσιν τῆς ἐκ νέου ἐνοποιημένης Εὐρώπης.

Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ εὐλογεῖ τοὺς ἡγέτας τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, ὅλας τὰς ἀνήκουσας εἰς αὐτὴν Χώρας καὶ Ἔθνη. Ἄς τὴν διαφυλάξει ἐν εἰρήνῃ διὰ τὸ καλὸν

ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Νὰ θυμούμεθα τὰς χριστιανικὰς ρίζας, αἱ ὅποια ἐποίησαν τὴν Εὐρώπην ἡπειρον πολιτισμένην καὶ πνευματικὴν.

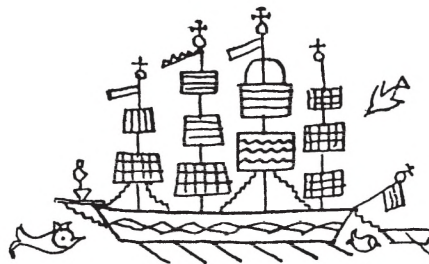
Χαιρετίζομεν ὅλους τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει, εὐχόμενοι εἰς ὅλους πλοῦσια τὰ ἔλεῃ τοῦ Θεοῦ.

† **Χριστόδουλος**

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος

† **Σάββας**

Ἀρχιεπίσκοπος Βαρσοβίας
καὶ πάσης Πολωνίας

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Φανάριον, 13 Ἰουνίου 2007

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριον Χριστόδουλον,
Εἰς Ἀθήνας.

Προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει ἐν ταῖς αὐλαῖς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἡ ἡμετέρα Μετριότης καὶ οἱ περὶ ἡμᾶς Ἱερώτατοι ἀδελφοὶ ὑπὲρ τῆς ταχείας ἀποκαταστάσεως τῆς πολυτίμου ὑγείας τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος, ἐπισκεπτόμεθα Αὐτὴν νοερώς ἐν τῇ κλίνῃ τῆς ἀσθενείας Αὐτῆς, ἀσπαζόμεθα Αὐτὴν ἀδελφικῶς καὶ συμπάσχομεν μετ' Αὐτῆς, διαβεβαιούμενοι ὅτι ἐκτενὴς δέησις καὶ παράκλησις ἀναπέμπεται εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον ἡμῶν τὴν Παμμακάριστον καὶ εἰς τὸν πανσθενουργὸν ἰατρὸν τῶν ἀσθενούντων Τροπαιοφόρον Γεώργιον ὑπὲρ πλήρους ἀποθεραπείας Ὑμῶν, πρὸς συνέχισιν τῆς τιμίας καὶ καρποφόρου διακονίας καὶ προσφορᾶς Ὑμῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ.

Πάντοτε ἀσφαλῶς, ἰδιαίτερος ὁμως εἰς τὰς ὥρας αὐτὰς τῆς Ὑμετέρας δοκιμασίας, εὐρισκόμεθα ὄλη ψυχῇ καὶ διανοίᾳ πλησίον Ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ βαθυτάτῃ καὶ ἀνυποκρίτῳ, εὐχόμενοι τὰ βέλτιστα παρὰ τοῦ ἰατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν.

Μετ' ἐγκαρδίων ἀσπασμῶν
Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει τῆς Ἀλεξανδρείας
τῇ 26ῃ Ἰουνίου 2007

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος λίαν ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, κύριε Χριστόδουλε

Μόλις χθές, Δευτέρα 25ῃ Ἰουνίου ἐ.ξ., ἐπέστρεψα ἀπὸ τὴν ἐπίσημη εἰρηνικὴ ἐπίσκεψιν στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Ἀντιοχείας. Ἦταν μία συγκλονιστικὴ ὄντως ἐμπειρία. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἐκεῖ προκόπτει καὶ αὐξάνει μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ.

Ἐπιθυμῶ, Μακαριώτατε, νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί Σας καὶ νὰ Σᾶς μεταφέρω τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην, τὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν ἀδελφικὴν στήριξιν πρὸς τὸ πρόσωπό Σας καὶ ἐκ μέρους τοῦ Μακ. Πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου Δ', μετὰ τοῦ ὁποῦ ἀναφερθήκαμε κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς ὑγείας Σας καὶ εἰς τὴν προσωπικότητά Σας. Πολλὰ φορὲς εὐχηθήκα-

**Ἐπιστολαὶ
συμπαραστάσεως
τῶν Ὁρθοδόξων
Προκαθημένων
πρὸς τὸν
Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλον**

με από κοινού κατά τις τελετές και ἐκδηλώσεις και στην τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας νὰ Σᾶς δοῦμε και πάλι γρήγορα σὰ ὑψηλὰ πρωθιεραρχικά Σας καθήκοντα, ὑγίη και δυνατὸν ὅπως πάντα.

Αὐτὴν τὴν ἀγάπη τῆς ἡμετέρας Μετριότητος και τοῦ Πατριάρχου Ἰγνατίου Σᾶς στέλνω μὲ τις πιὸ ἐγκάρδιες προσωπικές μου εὐχές και τις διάπτυρες προσευχές, ὁ μόνος ἰατρὸς τῶν ψυχῶν και τῶν σωμάτων ὁ Ἰησοῦς Χριστός, Τὸν Ὅποιον ὑπηρετεῖτε μὲ τόση αὐτοθυσία και ἀφοσίωση, νὰ Σᾶς ἀξιώσει γρήγορα τῆς ποθητῆς ἀναρρώσεως και τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς πολυτίμου ὑγείας Σας.

Σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι Σᾶς ἔχω σὴν προσευχή μου μέρα και νύκτα και Σᾶς ἀσπάζομαι μὲ ἀγάπη και συγκίνηση. Περαισιτικά Σας!

† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β΄
Πάπας και Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας
και πάσης Ἀφρική

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΜΟΣΧΑΣ

19 Ἰουνίου τοῦ 2007

Μόσχα, Νο 4706

Πρὸς
τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν
και πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο,

Μακαριώτατε και λιαν ἀγαπητὲ ἐν Κυρίῳ Ἀδελφέ
και Συλλειτουργέ!

Ἡ λυπηρὴ εἶδηση γιὰ τὴν ἀσθένειά Σας πόνεσε τὴν καρδιά μου. Ὁ Θεὸς Σᾶς ἐπισκέφθηκε μὲ μία δοκιμασία, τὴν ὁποία, ἐλπίζω, θὰ ἀντιμετωπίσετε μὲ τὴν χριστιανικὴ ἀξιοπρέπεια.

Αὐτὴν τὴν δύσκολη περίοδο τῆς ζωῆς Σας, θὰ ἠθελα νὰ Σᾶς ἐκφράσω τὴν συμπαράστασή μου και τὴν ὑποστήριξη, μαζί μὲ τὴν ἐλπίδα γιὰ τὴν παντοδύναμη βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ὁ πραγματικὸς πνευματικὸς και σωματικὸς Ἰατρὸς -ὁ Θεός- ἄς ἀνακουφίσει τις μαρτυρίες Σας και ἄς Σᾶς σηκώσει ἀπὸ τὴν κοίτη τῆς ἀσθένειας. Ἐλπίζω ὅτι οἱ γιατροὶ θὰ κάνουν τὸ πᾶν γιὰ νὰ Σᾶς βοηθήσουν κατὰ τὴν δύσκολη περίοδο αὐτή.

Ξέρω ὅχι ἐξ ἀκοῆς, πόσο δύσκολο εἶναι νὰ συμβιβαστεῖ κανεὶς μὲ δυσάρεστες περιπτώσεις τῆς ζωῆς,

πόσο δύσκολο εἶναι νὰ ὑποδεχθεῖ κανεὶς τις παραχωρούμενες ἄνωθεν δοκιμασίες χωρὶς παράπονα, πόσο ἀργὰ περνᾶνε οἱ μέρες τῆς ἀσθένειας. Ὅμως ἡ σθεναρὴ πίστη, ἡ νικηφόρα ἐλπίδα και ἐπίμονες προσευχὲς δίνουν τις δυνάμεις νὰ φέρετε τὸν σταυρὸ Σας, κοιτάζοντας τὸν Σταυροφόρο Θεὸ και Σωτῆρα Χριστόν. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ πίστη σὴν παντοδύναμη βοήθεια και σὴν ἐνέργεια τῆς θείας πρόνοιᾶς μὲ ἕναν ζωοποιοῦ τρόπο ἀντανακλάται σὰ λόγια τοῦ προφήτη και ψαλμωδοῦ Δαυὶδ: «ἐὰν και πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβήθησομαι κακῶς, ὅτι Σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ».

Εἶναι εὐχάριστο νὰ ἀντιλαμβάνεται κανεὶς, ὅτι οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος και τῆς Ρωσίας εἶναι παραδοσιακὰ συνδεδεμένοι μὲ ἀδελφικούς δεσμούς ἀγάπης, και ὅλη ἡ αἰώνια ἱστορία τῶν σχέσεών μας μαρτυρεῖ περὶ τούτου. Ἀποτελώντας ἕνα ἀληθινὸ παράδειγμα πρωθιεραρχικῆς και εἰρηνοποιοῦ διακονίας, Ἐσεῖς συμβάλλετε σημαντικὰ σὴν ἐνίσχυση τῆς φιλίας και συνεργασίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν χωρῶν και τῶν λαῶν μας.

Σᾶς ἀποστέλλουμε Μακαριώτατε, τις προσευχητικές μας εὐχές γιὰ ἀκλόνητη ὑγεία, εὐλογημένη ἐνίσχυση τῶν πνευματικῶν και σωματικῶν Σας δυνάμεων, καθὼς και γιὰ τὴν παντοδύναμη βοήθεια τοῦ Θεοῦ σὴν ἐκπλήρωση τῆς ὑψηλῆς Σας διακονίας ὡς Προκαθημένου τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μετ' ἀδελφικῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης,
ἌΛΕΞΙΟΣ

† Πατριάρχης Μόσχας και πάσης Ρωσίας

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΒΙΑΣ

Βελιγράδιον τῆ 19ῆ Ἰουνίου 2007

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον
Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλον
Ἀθῆναι

Μακαριώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Εὐχόμεθα ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν χαρίση εἰς τὴν προσφιλήν Μακαριότητά Σας ταχεῖαν

ἀνάρρωσιν πρὸς συνέχισιν καὶ ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολικῆς διακονίας Σας εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν παρηγορίαν τῶν ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Κατασπαζόμενος ἐγκαρδίως τὴν Μακαριότητά Σας διατελῶ μετὰ πλειστής ἐν Χριστῷ ἀγάπης.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ὑπεκίου
καὶ Πατριάρχης τῶν Σέρβων
† ΠΑΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

22.6.2007

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον

Μακαριώτατε ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον μάθαμε τὸ περιεχόμενο τῆς ἑκτακτῆς χθεσινῆς συνεντεύξεως τύπου, κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἐπιβλέποντες τὴν Μακαριότητά Σας ἰατροὶ περιέγραψαν τὴν κατάσταση τῆς ὑγείας Σας, ὅπως αὐτὴ προέκυψε κατόπιν τῆς ἀσθενείας Σας.

Ἔχουμε τὴν πίστη ὅτι ἡ Μακαριότητά Σας ἔχει τὴ δύναμη καὶ τὴν ἐλπίδα πού θὰ Σᾶς ἐπιτρέψουν νὰ ξεπεράσετε τὸν πόνο καί, ὡς ἐκ τούτου, θὰ θέλαμε νὰ διαβεβαιώσουμε τὴν Μακαριότητά Σας ὅτι ἐμεῖς, προσωπικά, καὶ οἱ ἀδελφοί μας στὴν ἱεραρχία, προσευχόμεθα συνεχῶς ὥστε ὁ Μεγαλοδύναμος Θεός, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας, νὰ Σᾶς διασφαλίσῃ γρήγορη ἀνάρρωση. Ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς Ρουμανικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, πρὸς τὸν ὁποῖο ἡ Μακαριότητά Σας μίλησε μὲ τόση δύναμη καὶ παρέμεινε τόσο ἐντυπωσιασμένος ἀπὸ τοὺς λόγους καὶ τὴ σοφία Σας, προσεύχεται ἐπίσης γιὰ τὴν καλὴ Σας ὑγεία.

Μὲ ἀδελφικὴ ἀγάπη ἐν Κυρίῳ Χριστῷ Ἰησοῦ,

† ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ
Πατριάρχης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
τῆς Ρουμανίας

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Πρὸς
Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον

Μακαριώτατε ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ

Μὲ μεγάλη ἀνησυχία πληροφορηθήκαμε γιὰ τὴν διαταραχὴ τῆς ὑγείας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἡ ὁποία ἔγινε αἰτία νὰ νοσηλευθῆτε σὲ Νοσοκομεῖο. Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς ἐκφράζομεν ἀδελφικὲς εὐχὲς καὶ τὴν συμπαράστασιν ἡμῶν πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγαπητὴν ἐν Χριστῷ Μακαριότητα.

Ἐκ βάθους ψυχῆς ἀναπέμπομεν εὐχὰς μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁ πανοικτίρμων Θεὸς καὶ Κυρίαρχος τῆς ζωῆς καὶ πατὴρ τοῦ Φωτὸς ταχέως νὰ ἀποκαταστήσῃ πλήρως τὴν Ὑμετέραν πολύτιμον ὑγείαν διὰ νὰ συνεχίσετε ἀπροσκόπτως τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς Ὑμετέρας Διακονίας, νὰ ὁμολογήτε τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἀλήθειαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἁγίας Ὁρθοδοξίας.

Ἐξαιτούμενοι τὰς Ὑμετέρας εὐχὰς διατελοῦμεν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
† ΜΑΞΙΜΟΣ
Πατριάρχης Βουλγαρίας

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Κύπρου,
τῇ 19ῃ Ἰουνίου 2007,

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, λίαν ἡμῖν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ, κύριε Χριστόδουλε, τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Πληροφορηθέντες μετά πολλῆς λύπης τὴν πρόσφατον περιπέτειαν τῆς ὑγείας τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος, σπεύδομεν ἵνα ἐκφράσωμεν Αὐτῇ καὶ γραπτῶς τὴν ἀδελφικὴν συμπάθειαν ἡμῶν.

Ὅλοθύμως δεόμεθα τοῦ Παναγάρχου, Πανουκτίρμονος καὶ Παντοδυνάμου Ἰατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ὅπως ἀποκαταστήσῃ συντόμως καὶ πλήρως τὴν πολύτιμον Αὐτῆς ὑγείαν, ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ χριστιανύμου πληρώματος Αὐτῆς.

Ἐπὶ δὲ τούτοις κατασπαζόμεθα καὶ αὖθις τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα φιλήματι ἀγίῳ καὶ διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κύπρου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ

Warszawa, dnia 14.VI.2007

Πρὸς
Τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα
Τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον
Εἰς Ἀθήνα

Μακαριώτατε καὶ Ἁγίε Δέσποτα,

Μὲ αἰσθήματα ἀνησυχίας καὶ στενοχώριας ἐπληροφορήθημεν περὶ τῆς αἰφνιδίου νόσου τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἡ ὁποία ἠνάγκασε Ὑμᾶς ἵνα νοσηλευθῆτε εἰς Νοσοκομεῖον. Πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων εἴχαμε τὴν τόσο μεγάλην χαρὰν τῆς μεθ' Ὑμῶν ἐπικοινωνίας καὶ διὰ τοῦτο ἔτι περισσότερον λυπούμεθα ἐξ αἰτίας τῆς δοκιμασίας Ὑμῶν, τὴν ὁποίαν πιστεύομεν ἀκράδαντα πὼς θὰ περάσετε τὸ ταχύτερον δυνατόν. Περὶ αὐτοῦ θερμῶς προσευχόμεθα πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ Μοναδικὸν Ἰατρὸν τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν.

Εὐχόμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι γρήγορην ἀνάρρωσιν, πολλὴν ὑπομονὴν καὶ ἀντοχήν, ἀλλὰ καὶ ἐνίσχυσιν παρὰ Θεῶ καὶ ἀνθρώποις διατελοῦντες

μετὰ μεγάλης τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἐξειδικασμένου σεβασμοῦ.

Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ Ἀδελφός
† Ὁ Μητροπολίτης Βαρσοβίας
καὶ πάσης Πολωνίας ΣΑΒΒΑΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΠΡΑΓΑΣ

Πρὸς
Τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. Χριστόδουλο

Μαθαίνοντας διὰ τὴν περιπέτεια τῆς ὑγείας Σας σπεύδω διὰ τῆς παρουσίας νὰ ἐκφράσω στὴ Μακαριότητά Σας εὐχὴς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας πασῶν χωρῶν Τσεχίας καὶ Σλοβακίας, τοῦ πιστοῦ λαοῦ αὐτῆς καὶ ἐμένα προσωπικά, νὰ δώσῃ ὁ πανάγαθος Θεὸς δύναμη καὶ ταχύτατη ἀνάρρωση νὰ συνεχίσῃτε τὸ τόσο σημαντικὸ καὶ μεγάλο ἱεραποστολικὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖτε.

Μετὰ ἀπολύτου σεβασμοῦ καὶ τῇ ἐν Χριστῷ ἀγάπῃ

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας
καὶ Μητροπολίτης πασῶν χωρῶν Τσεχίας
καὶ Σλοβακίας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΤΣΕΧΙΑΣ ΚΑΙ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Ἐν Ταλλίνῃ τῇ 12ῃ Ἰουνίου 2007

Μακαριώτατε Δέσποτα καὶ Ἁγίε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ
κ. Χριστόδουλε,

Ἐρχόμενος ἀπὸ περιοδεία ἀπὸ τὴν δυτικὴ καὶ νησιωτικὴ Ἑσθονία, εἶχα τὴν δυσάρεστη ἐκπληξη νὰ πληροφορηθῶ τὰ περὶ τῆς νοσηλείας Σας σὲ Νοσοκομεῖο τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ σήμερα τὸ πρωί, ἀκούγοντας τὰ τηλεοπτικὰ νέα, πληροφορήθηκα τὴν ἀναγκαιότητα ἄμεσης χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως.

Ἡ εἶδηση αὐτὴ μᾶς ἔκανε περίλυπος, καὶ μᾶς ἐστενοχώρησε πολὺ, ἐμένα καὶ τοὺς συνεργάτες μου, καὶ θελήσαμε νὰ Σᾶς ἐκφράσουμε μὲ τὴν παροῦσα ἐπιστολὴ τὴν συμπαράστασή μας, νὰ Σᾶς διαβεβαιώ-

σουμε για τίς προσευχές μας καὶ νὰ διατυπώσουμε τὰ αἰσθήματα μιᾶς μύχιας ἀγάπης καὶ βαθειᾶς ἐκτιμήσεως.

Εἶναι σίγουρο, Μακαριώτατε, ὅτι μία τέτοια περιπέτεια ὑγείας ἀπηγεῖ συσσωρευμένη κούραση, συνισταμένη πολλῶν ὑποχρεώσεων, πολλαπλῶν εὐθυνῶν, ἐπισκοπῆς διαφόρων θεμάτων καὶ ζητημάτων τῶν ἐπωμιζομένων ἀδιαλείπτως καὶ ἀκαμάτως ἀπὸ Ἑσᾶς. Αὐτὴ ἢ ἴδια ὁμως ἢ περιπέτεια ἀποτελεῖ καὶ μία εὐδιάκριτη ὑπενθύμιση ὅτι, γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας, χρειάζεται νὰ φροντίσετε γιὰ τὴν προσωπικὴ Σας ὑγεία, κάτι τὸ ὁποῖο συνιστᾶ καὶ παράκλησή μας.

Σᾶς εὐχόμεθα ὀλόψυχα ταχεῖα ἀνάρρωση καὶ νὰ ἐπανέλθετε σύντομα στὸν Θρόνο καὶ στὸ τιμόνι τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἑλλάδι, τὴν ὁποία χειραγωγεῖτε ἐπαξίως.

Μετ' ἰδιαζούσης τιμῆς

† Ὁ Ταλλίνης καὶ πάσης Ἑσθονίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΑΡΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΙΛΛΑΝΔΙΑΣ

Κυριο, 26 Ἰουνίου 2007

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον

Μακαριώτατε, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ὁλοκαρδίως ἀπευθύνω χαιρετισμὸ στὴν ἀγαπητὴ Μακαριότητά Σας. Αἰσθανόμενος βαθεῖα συμπάθεια γιὰ τὴν Μακαριότητά Σας κατὰ τὴ δύσκολη περίοδο τῆς ἀσθενείας Σας, προσεύχομαι ὁ Παντοδύναμος Θεὸς νὰ Σᾶς δώσει τὴ δύναμη καὶ ἰσχύ γιὰ ἀνάρρωση καὶ συνέχιση τοῦ σημαντικοῦ καὶ πολύτιμου ἔργου Σας πρὸς ὄφελος τῆς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐξαιτούμενος τῶν ἱερῶν προσευχῶν Σας, διατελῶ ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ,

† Ἀρχιεπίσκοπος Καρελίας
καὶ πάσης Φιλλανδίας ΛΕΩΝ

**ΜΕΤΑΛΛΑΓΜΕΝΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ.
Η ΕΞΑΛΛΟΙΩΣΗ
ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ**

(Θεσσαλονίκη,
23 Μαΐου 2007)

Προσέρχομαι ενώπιόν σας, ἀγαπητοί μου Θεσσαλονικεῖς, γιὰ νὰ σᾶς μιλήσω ἐκ μέσης καρδίας γιὰ ἓνα θέμα ποὺ ἀφορᾷ σὲ ὅλους ὅσοι πονᾶμε αὐτὸν τὸν τόπο. Ἡ πόλη σας γεννήθηκε ὅταν ὁ Ἑλληνισμὸς πέραγε στὴ δημιουργία μιᾶς νέας ἐποχῆς, τῆς μακεδονικῆς ἐποποιίας καὶ εὐλογήθηκε ἀργότερα ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο ποὺ γράφει ὅτι προσεύχεται γιὰ τοὺς Θεσσαλονικεῖς: «Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ περὶ πάντων ὑμῶν μνεῖαν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν ἀδιαλείπτως»¹. Ποιὰ μεγαλύτερη εὐλογία μπορεῖτε νὰ ἔχετε ἀπὸ τοῦ νὰ σᾶς μνημονεύει «ἀδιαλείπτως» ὅπως γράφει, νὰ προσεύχεται συνεχῶς γιὰ σᾶς, ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν; Αὐτὴ τὴν εὐλογία εὐχομαι νὰ συμμερισθῶ μιλώντας σας σήμερα, καὶ νὰ αισθανθῶ καὶ πάλιν τὸ δέος ποὺ προκαλεῖ ἡ αἴσθησις τῆς εὐθύνης μας ἐνώπιον τῶν ἐξελίξεων ποὺ ἐπηρεάζουν τὴν ἱστορικὴ καὶ πολιτισμικὴ μας πορεία, καὶ ὅπως ἰδιαίτερος τὴν Παιδεία μας.

* * *

Ἡ ἀναφορὰ στὸ θέμα τῆς Παιδείας γίνεται τὴν ὥρα ποὺ ἡ κυκλοφορία τοῦ βιβλίου Ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικῆς προκαλεῖ εὐλογες ἀντιδράσεις. Ὡστόσο, δὲν θὰ μιλήσω μὲ πρόθεση νὰ καταδικάσετε τὸ συγκεκριμένο βιβλίο. Θὰ ἦταν πολὺ εὐκολο αὐτό, ἀλλὰ θέλω νὰ δοῦμε ἐποπτικὰ τὴν πραγματικότητα. Τὸ θέμα δὲν εἶναι ἓνα ἀνακριβοῦς περιεχομένου βιβλίο, εἶναι ἡ ὀπισθεν τούτου κρυπτόμενη ἰδεολογία. Ἐκφραση τῆς ἰδεολογίας αὐτῆς εἶναι τὸ συγκεκριμένο βιβλίο Ἱστορίας.

Ἀναγκαῖον ὁμως νὰ ἀρχίσω μὲ μιὰ σύντομη εἰσαγωγικὴ ἐπίσημανση πάνω στὸ χαρακτῆρα τῆς Παιδείας. Στὴ συνέχεια θὰ ἀναφερθῶ μὲ ἀδρές γραμμὲς στὴν παθογένεια τῆς ἰδεολογίας, ὥστε νὰ καταλάβουμε τί συμβαίνει καὶ τί καλούμεθα νὰ ὑπερασπίσουμε.

Ἀνῆκω σὲ ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν νὰ διακρίνουν τὴν Παιδεία ἀπὸ τὴ διδασκαλία, σὲ ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν ἀκολουθώντας τὸν Πλάτωνα νὰ βεβαιώνουν ὅτι ἄλλο εἶναι νὰ θέλεις ἰκανοὺς τεχνίτες καὶ ἄλλο νὰ θέλεις πλάσματα ἰκανὰ νὰ κρίνουν τὴ σκοπιμότητα καὶ τὰ ὄρια τῆς τεχνικῆς. Τὸ πρῶτο εἶναι διδασκαλία, τὸ δεύτερο εἶναι Παιδεία². Τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι δὲν ἔχουμε ποτὲ κρίση διδασκαλίας· διότι ἡ διδασκαλία πάντοτε προσαρμόζεται στὶς δυνατότητες καὶ τὰ δεδομένα. Κρίση βλέπουμε μόνον στὴν Παιδεία, ἐπειδὴ ἔργο τῆς εἶναι ἡ μόρφωση ψυχῆς, καὶ αὐτὸ τὸ ἔργο δὲν ἔχει ἀπέναντί του δεδομένα, ἀλλὰ ἰδανικά. Ἔτσι, ἡ Παιδεία στὸν Πλάτωνα εἶναι ἡ μόρφωση τοῦ νέου μὲ ἀρετές, ὥστε νὰ τίς θέτει πάνω ἀπὸ κάθε προσωπικὴ ἐπιθυμία ἢ στενοχωρία³. Ἀντίστοιχα, στὴ χριστιανικὴ κοινωνία ἡ παιδεία εἶναι ἡ ἐπίπονη ἄσκηση τοῦ ἀνθρώπου στὴν ὁδὸ τῆς ἀγιότητος. Γράφει σχετικὰ ὁ Μέγας Βασίλειος: «Ἡ ἀγωγή εἶναι ὠφέλιμη στὴν ψυχὴ διότι τὴν καθαρίζει, συχνὰ μὲ

1. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς α', 1,1.
2. «τὸ μὲν ἄλλο δημιουργικὰς διδασκαλίας, τοῦτο δὲ ἐνθάδε γε παιδείαν δι' ἡμῶν κεκλήσθαι», *Σοφιστής*, 229d.
3. «παιδείαν δὴ λέγω τὴν παραγινομένην πρῶτον παισὶν ἀρετὴν», *Νόμοι*, 653b.

πόνους, ἀπὸ τὶς κηλίδες τῆς κακίας»⁴. Καὶ ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς στὴν 6η Διδαχὴ τοῦ γράφει: «Τὴν ἀγάπην, ἐπειδὴ δὲν τὴν ἤξεύρετε, πρέπει παιδιὰ μου, νὰ στερεώσετε σχολεῖα· διατὶ πάντα εἰς τὰ σχολεῖα γυμνάζονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἠξεύρουσι καὶ μαθάνουσι τὸ τί ἐστὶ ὁ Θεός, τὸ τί εἶνε οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, τὸ τί εἶνε οἱ καταραμένοι δαίμονες καὶ τὸ τί εἶνε ἡ ἀρετὴ τῶν δικαίων. Τὸ σχολεῖον φωτίζει τοὺς ἀνθρώπους. Ἀνοίγουν τὰ ὀμᾶτια τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν νὰ μαθάνουσι τὰ μυστήρια»⁵.

Καὶ στὶς δύο ἀντιλήψεις, πλατωνικὴ καὶ χριστιανικὴ, ἡ Παιδεία δὲν εἶναι ὁ παθητικὸς ἀποδέκτης τοῦ αἰτήματος γιὰ ἀρίστευση τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι τὸ πεδίο στὸ ὁποῖο συναντῶνται ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἰδανικὸ τῆς κοινωνίας γιὰ τὸ ποιὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἰδανικὸ τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὸ ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ τέλεια κοινωνία. Πρόκειται λοιπὸν γιὰ διαλεκτικὸ πεδίο. Παρακολουθώντας τὴ λογικὴ τοῦ Πλάτωνος βλέπουμε ὅτι ζητούμενο ἀπὸ τὴν πολιτεία εἶναι ὁ τρόπος διαμόρφωσης τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἰδανικοῦ πολίτη, ὁ ὁποῖος ὁμως πολίτης εἶναι ἰδανικὸς διότι καὶ ἐν ὄσῳ μεταρρυθμίζει καὶ βελτιώνει τὴν πολιτεία. Καὶ στὴ χριστιανικὴ κοινωνία πάλι, ζητούμενο εἶναι ὁ πλήρης χάριτος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος βεβαίως ἐπενεργεῖ χαριτώνοντας τὴν κοινωνία⁶.

Οἱ δύο αὐτὲς ἀντιλήψεις γιὰ τὴν Παιδεία, πού δὲν διαφέρουν μεταξύ των ἐν τοῖς πράγμασι, κράτησαν τὸν κόσμον ὡς τὸν 18ο αἰῶνα. Στὶς 17 Ἰουνίου 1789, ἡ Γαλλικὴ Συνέλευση τῶν Τάξεων (Etats-Generaux) μετονομάστηκε μὲ δική της ἀπόφαση σὲ Ἐθνοσυνέλευση (Assemblée nationale), καὶ ὁδήγησε στὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη ἐμφάνιση τοῦ ὄρου ἔθνος σὲ θεσμικὸ καὶ μάλιστα κυρίαρχο ἐπίπεδο. Στὸ ὄνομα τοῦ ἔθνους καταργήθηκε ἡ βασιλεία καὶ δημιουργήθηκε τὸ λεγόμενο λαϊκὸ (laïque) κράτος, πού σημαίνει κράτος τὸ ὁποῖο δὲν ἀναγνωρίζει θεμελιώδη ρόλο στὴ θρησκεία.

4. «ἀγωγὴν τις ὠφέλιμος τῇ ψυχῇ, ἐπιπόνως πολλάκις τῶν ἀπὸ κακίας κηλίδων αὐτὴν ἐκκαθαίρουσα». Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ὁμιλία IB', *Εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν Παροιμιῶν*, σελ. 396, 9-10.

5. Ἰωάννου Μενοῦνου, *Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ Διδαχαὶ καὶ βιογραφία*, Ἀθήνα 1979.

6. Πρὸς Ἐφραίμους, 1,6.

Τὸ κράτος αὐτό, ἀπομάκρυνε τὴν Παιδεία ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ ἐπίδραση καὶ τὴ συνέδεσε μὲ τὴ ρωμαϊκὴ παράδοση. Ὁ ρόλος τῆς Παιδείας καθορίστηκε ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ Κικέρωνος: *Patria mihi vita mea carior est*, ἤτοι «ἡ πατρίδα, εἶναι πιὸ ἀγαπητὴ καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ μου»⁷. Τὸ λάθος στὸ ἀξίωμα αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀναγνωρίζονται μόνον δύο πόλοι: ἡ πατρίδα καὶ ὁ ἄνθρωπος. Σὲ αὐτὸ τὸ σχῆμα δὲν νοεῖται ὡς ἀναγκαῖα ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἡ πατρίδα ἔχει γίνεαι ὑπερβατικὴ Δύναμις καὶ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ζεῖ ὑπὸ αὐτὴν καὶ δι' αὐτὴν.

Τὸ ἐρώτημα εἶναι: ποιὸν ἄνθρωπο καλλιιεργεῖ ἡ ἀντίληψη αὐτή; Τὸ δοκίμιο τοῦ Κάντ «Ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα: Τί εἶναι ὁ Διαφωτισμός;», τὸ ὁποῖο ἀναγνωρίζεται ὡς ἡ ἐναργέστερη ἔκθεσις τῆς φιλοσοφικῆς αὐτῆς στάσης, εἶναι σαφές: ζητᾷ τὴ διαμόρφωση ἑνὸς ἀνθρώπου πού δὲν ἐδράζεται παρὰ μόνον στὸν ἑαυτό του, καὶ δὲν ὑποτάσσεται παρὰ μόνον σὲ κανόνες ἠθικῆς καὶ ὄχι στὴ χριστιανικὴ διδασκαλία⁸. Τὸ κυρίαρχο σύνθημα Παιδείας εἶναι πλέον τὸ λατινικὸ ρητὸ *sapere aude!*⁹, δηλαδή «τόλμα νὰ μάθεις!». Ἐσὺ, τὸ ἄτομο, χωρὶς ἀνάγκη προσευχῆς καὶ εὐλογίας, τόλμα νὰ μάθεις. Ἡ μάθηση σημαίνει ἀκριβῶς τὴν ἀπόσπασή σου ἀπὸ τὴν πίστη, τὴν προσευχὴ καὶ τὴν παράκλησις εὐλογίας, πνευματικὴ στάσις, τὴν ὁποία ὁ Κάντ χαρακτηρίζει στὸ ἴδιο δοκίμιο ὡς ἔκφραση πνευματικῆς δειλίας.

Ἡ πνευματικὴ κατάστασις τὴν ὁποία εἰσηγεῖται ὁ Διαφωτισμός, μολονότι δείχνει νὰ ἔχει ἕνα ἠρωϊκὸ ἀέρα, ὁδηγεῖ σὲ προφανῆ ἀδιέξοδα, ὅπως καὶ κάθε στάσις ζωῆς καὶ παιδείας πού αὐτονομηματοδοτεῖται. Εἶναι μιὰ στάσις πού φιλοδόξησε νὰ διαπλάσει ἕναν ἄνθρωπο ἀποκομμένον ἀπὸ κάθε ὑπερβατικὴ ἀξία, καὶ δὴ χριστιανικὴ, ἀνοίγοντας τὸ δρόμο πρὸς τὸν ἀτομικισμό¹⁰. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα μικρὴ ἦταν ἡ ἀπόστα-

7. Cicero, *In Catilinam*, 1, XI 27.

8. Immanuel Kant, *Beantwortung der Frage: Was ist Aufklärung?* 1 S.

9. Διατυπωμένο ἀπὸ τὸν Ὁράτιο στὸ *Epistularum liber primus*, Epistula II, 9.

10. Simone Goyard-Fabre, «Les Lumières et leur héritage», *Proceedings of the Twentieth World Congress of Philosophy*, vol VII, 124-132 pp.

ση για να οδηγήσει τον άνθρωπο στη θεοποίησή του μέσω του ὀρθοῦ λόγου. Πράγματι! Ὁ Γερμανὸς Διαφωτιστὴς φιλόσοφος Λέσσιγγ διετύπωσε τὸ 1780 τὴ θεωρία ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες, περιλαμβανομένου τοῦ Χριστιανισμοῦ, προσέφεραν πολλὰ στὴν πρόοδο τοῦ διανοεῖσθαι, ἀλλὰ ὁ ὑπέριστατος βαθμὸς πνευματικῆς ἀνόδου τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ ἀφήσει πίσω του τὶς θρησκείες, καὶ μὲ τὴ δύναμη τοῦ Διαφωτισμοῦ νὰ στηριχθεῖ στὸ ἄτομό του, τὸ ὁποῖο εἶναι ὁ Θεὸς τῆς μετὰ τὶς θρησκείες ἐποχῆς¹¹.

Ἡ κρίση τῆς κοινωνίας καὶ συνακόλουθα τῆς παιδείας, τὴν ὁποία ζοῦμε σήμερα, εἶναι προῖον ἀκριβῶς τοῦ ἀτομοκεντρισμοῦ. Ὁ ἄνθρωπος, ἔχοντας πλέον ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴ θεμελιώσή του μέσα στὴ σχέση μὲ τὸν πλησίον, ἔχοντας ἀντικαταστήσει τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴ θυσία μὲ κώδικες ἠθικῆς συμπεριφορᾶς, ἔχοντας στερηθεῖ σταθερὲς ἀναφορὲς πού τοῦ ἔδιναν τὶς συντεταγμένες του στὸν κόσμο, παραδίδεται γρήγορα στὶς δυνάμεις τῆς ἀλλοτριώσης. Οἱ δυνάμεις αὐτὲς ὀπλίζουν τὸ ἄτομο στὸν ἀγῶνα του νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τῶν ἄλλων μὲ κάθε τρόπο στὴ σκληρὴ καὶ ἀπόσπαστη καταναλωτικὴ, δηλαδή ὕλιστικὴ, κοινωνία. Στὴ νεωτερικὴ καὶ μετανεωτερικὴ παιδεία δὲν ἐπιδιώκεται ἡ μόρφωση τοῦ νέου ἀνθρώπου καὶ ἡ διάπλαση τῆς ψυχῆς του, ἀλλὰ ἡ κατάρτισή του ἢ ἐπαγγελματικὴ. Ἐδῶ καὶ χρόνια ἀκοῦμε τὴν ἄρχουσα λογικὴ νὰ ζητᾷ σύνδεση τῆς ἐκπαίδευσης μὲ τὴν παραγωγή –καὶ δὲν ἔχουμε ἀντιδράσει, ἴσως, ὅσο θὰ ἔπρεπε. Ἀπὸ τὸ 1989 διατυπώθηκε ἐπίσημως πλέον στὴν Εὐρώπη τὸ αἶτημα τῆς προσαρμογῆς τῆς ἐκπαίδευσης στὸν ἐμπορικὸ ἀνταγωνισμό, καὶ πάλι βέβαια χωρὶς καμιά συζήτηση γιὰ παράλληλη ἐνίσχυση τῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας καὶ πνευματικῆ καὶ ἠθικῆ θωράκιση τοῦ νέου ἀνθρώπου¹².

Τὸ ἄτομο, ἔχοντας ὡς μόνον ὁδηγὸ του ἓνα αἶσθημα εὐθύνης θεμελιωμένο στὴν ἠθικὴ καὶ ὄχι στὴ χριστιανικὴ διδασκαλία, δὲν μπορεῖ νὰ βρεῖ νόημα στὴ ζωὴ του, καὶ βεβαίως δὲν μπορεῖ νὰ δεχθεῖ ὡς ὑπέρτερη ἐρμηνεία τῆς ὑπαρξῆς του ὅσα ψελλίζει ἡ ἀθεϊκὴ ἠθικὴ.

Ὁ Κάντ ἴσως ὄχι, ἀλλὰ οἱ ὀπαδοὶ του σίγουρα θὰ διαπίστωσαν ὅτι ἡ ἠθικὴ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ δημιουργήσῃ κοινότητα, καὶ ὅτι μὲ αὐτὴν τὸ ἄτομο δὲν ἐλευθερώνεται, ἀλλὰ ἀποξενώνεται. Τὸ σύνθημα «τόλμα νὰ μάθεις!» γίνεται ἀναγκαστικὰ «τόλμα νὰ ἀπογυμνωθεῖς». Ὁ ἀτομικισμὸς δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ καταστῆ *μηχανισμὸς ἀλλοτριώσης τοῦ ἀτόμου*. Ἐτσι ἀπογυμνωμένο ἀπὸ τὴν κοινωνία μὲ τὸ Θεὸ Πατέρα, τὸ ἄτομο σύρεται ὡς μονομάχος στὴν ἀρένα τῆς ἀγορᾶς. Ἡ ἀγορὰ, ἄλλοτε μέρος τῆς ζωῆς, γίνεται τὸ κέντρο τῆς ζωῆς. Ἡ ἐπιτυχία σὲ αὐτὴν γίνεται τὸ μέτρο κρίσεως τοῦ ἀτόμου. Στερημένη ἀπὸ τὸ πλαίσιο πού δίνει ἡ χριστιανικὴ ζωὴ, ἡ προτροπὴ νὰ μάθεις μεταπίπτει σὲ προτροπὴ νὰ ἐπιτύχεις στὸν ἀνταγωνισμό, ἔτσι ὥστε τὸ σύνθημα «τόλμα νὰ μάθεις!» μεταφράζεται στὴν κραυγὴ «Νίκησε! Κέρδισε!»¹³.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ κοινωνία πού στήθηκε στὸ ὄνομα τοῦ ἀτόμου, τώρα προχωρᾷ στὴ σύνθλιψη του. Ἐὰν δὲν δράσουμε ἀμέσως καὶ σωστικά, ἡ δυτικὴ κοινωνία –ἡ κοινωνία μας, πλέον– θὰ μετατραπῆ βαθμιαίᾳ καὶ γρήγορα σὲ μηχανισμὸ ἐξαφάνισης κάθε διαφορᾶς, ὅπου οὔτε γένος, οὔτε γλώσσα, οὔτε παιδεία, οὔτε ἦθος, οὔτε θρησκεία, οὔτε παράδοση, οὔτε ἱστορικὴ παρουσία καὶ συνέχεια θὰ ἀναγνωρίζονται, καὶ ὅπου τὸ ἄτομο θὰ διακρίνεται πλέον ἀπὸ τὰ ἄλλα μόνον ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς καταναλωτικῆς δαπάνης. Ἐὰν δὲν ἀντιδράσουμε βοηθώντας, θὰ καταργηθεῖ κάθε αὐτοσυνειδησία πού προϋποθέτει ὑπέρβαση τοῦ ἐγκόσμιου καὶ παροντικοῦ καὶ ἄρα ἡ χριστιανικὴ πίστη, θὰ καταργηθεῖ κάθε ταυτότητα πού προϋποθέτει ἱστορικὲς καὶ ἄρα ὑπερατομικὲς ρίζες.

Αὐτὴ τὴν ἰδεολογικὴ ἐρμηνεία τοῦ κόσμου, αὐτὴν τὴν ἐρήμωση τοῦ κόσμου ἀπὸ κάθε νόημα πού ὑπερβαίνει τὴν παροντικότητα, ἐκφράζει ἀπροκάλυπτα ἡ ἐπιχειρούμενη νὰ εἰσαχθεῖ ἱστοριογραφία, ξεκαθαρίζοντας ὡμὰ στὸ ἐπὶ τοῦ θέματος ἐγχειρίδιό της ὅτι «Οἱ μαθητὲς καλοῦνται νὰ ὑπερβῶν τὸ ἔθνος καὶ νὰ ταυτιστοῦν μὲ στενότερα ἢ εὐρύτερα σύνολα, κατανοώντας ὅτι ὑπάρχουν πολλὲς ταυτότητες πού συμπληρώνουν ἢ μία τὴν ἄλλη. Οἱ ἔμφυλες ταυτότητες, ἡ το-

11. Gotthold Lessing, *Die Erziehung der Menschengeschlechts*, Berlin 1780, ἐπανεκδόση 1980.

12. Nico Hirtt, *L' École sacrifiée*, Brussels, 1996.

13. Ἴδε πολὺ καλὴ ἀνάλυση τοῦ μηχανισμοῦ ἀλλοτριώσης τοῦ ἀτόμου στὸ: Γιάννη Καλιόρη, *Ἡ κοινωνία τῆς ὀρθοπενταλιᾶς*, Ἀθήνα 2004.

πική ταυτότητα, ή ταυτότητα του ὁπαδοῦ μᾶς ποδοσφαιρικής ομάδας»¹⁴ εἰσάγονται ὡς ὑπέρτερες τῆς ἐθνικῆς ταυτότητας. Ἡ ταυτότητα τῆς μετοχῆς στήν Ἐκκλησία, ἡ ταυτότητα τοῦ νὰ εἶσαι σῶμα καί πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀναφέρεται κἄν. Καί βεβαίως, παραγράφεται ἡ ἐθνική ταυτότητα, νοουμένη ὡς διαχρονική ἐνότης.

Πάντως, διαβάζοντας τὰ 4 βοηθητικά τῶν ἐκπαιδευτικῶν βιβλία τὰ ὁποῖα μᾶς ἀφοροῦν, διαπιστώνουμε ὅτι ἡ παραχάραξη τῆς ἱστορίας μας ἀθώνει τὴν Τουρκία ἀπὸ ὅλα τὰ ἐγκλήματα τῆς σὲ βάρος τῶν Ἑλλήνων, καί μάλιστα τὴν παρουσιάζουν ὡς ἀθῶα δύναμη, ἀνεξίθρησκη, φιλειρηνική καί φιλάνθρωπο, σὲ βαθμὸ πὺν ὁ Ἕλληνας τῆς Τουρκοκρατίας νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν Πατισᾶχ καί τὸ Βυζαντινὸ Αὐτοκράτορα. Γι' αὐτὸ καί δὲν γίνεται λόγος γιὰ κρυφὸ σχολεῖο, ἀλλὰ ἀντίθετα, τόνιζεται ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἔδιναν ἀφειδῶς προνόμια στοὺς Ἕλληνες, τοὺς συμπαραστέκονταν μὲ διευκολύνσεις στήν ἐμπορική τους δραστηριότητα, καί μάλιστα τοὺς ἔσπρωχναν στήν προκοπή. Ἀκόμη καί τὸ φρικτὸ παιδομάζωμα πὺν γέμιζε τὴν ὑπόδουλη Ἑλλάδα θρήνους παρουσιάζεται ὡς «πρωτότυπο σύστημα στρατολόγησης, τὸ ὁποῖο μετέτρεπε νεαροὺς μὴ μουσουλμάνους ὑπηκόους σὲ μία προνομιακή κοινωνική ομάδα, περὶφανους γιὰ τὸ εἰδικὸ καθεστῶς τους»! Προσθέτουν δὲ ὅτι «τὸ κυρίαρχο μέρος τῆς ὀθωμανικῆς πολιτικοστρατιωτικῆς ἐλίτ προερχόταν ἀπὸ παιδομαζώματα, μιὰ πρακτική πὺν εὐνοοῦσε ἐπομένως, τὴν κοινωνική ἀνέλιξη»¹⁵. Θὰ ἔπρεπε λοιπὸν νὰ εἶναι εὐτυχεῖς οἱ Ἕλληνες πὺν τοὺς ἄρπαζαν τὰ παιδιά οἱ Τοῦρκοι...

Τὴν ἀπάντηση σὲ αὐτὲς τὶς ἀθλιότητες τὴ δίνει ὄχι ἓνας ἀκραῖος, ὄχι ἓνας θρησκοῶληπτος, ἀλλὰ ὁ κορυφαῖος Ἕλληνας Διαφωτιστής, ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῖς. Γράφει: «Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐδοκίμασε τὴν ἀπάνθρωπον ἀγριότητα καί ἀσπλαχνίαν τῆς διαστραμμένης τῶν

Ὀσμανλιδῶν γενεᾶς; [...]. Αὐτοὶ μᾶς μεταχειρίζονται ὡς ἄλογα κτήνη, μᾶς καταβαρύνουσι μὲ φόρους ἀνυποφόρους, τοὺς κόπους τῶν χειρῶν ἡμῶν καί τοὺς ἰδρωτὰς τοῦ προσώπου ἡμῶν κατατρώγουσιν ἀναίσχυντως. Ἡμεῖς ποιμαίνομεν καί αὐτοὶ σφάζουσι τὰ πρόβατα τῶν ποιμνίων ἡμῶν· ἡμεῖς σπείρομεν καί αὐτοὶ θερίζουσιν· ἡμεῖς φυτεύομεν καί αὐτοὶ τρυγῶσι, μὴ ἀφίνοντες εἰς ἡμᾶς μήτε ὅσον ἀρκεῖ εἰς τὸ νὰ θεραπεύσωμεν τὴν πείναν ἡμῶν ἡμεῖς ποτίζομεν καί αὐτοὶ μᾶς στεροῦσι καί ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ σβέσωμεν τὴν δίψαν ἡμῶν. Αὐτοὶ μᾶς ἐγγίζουσι καθ' ἡμέραν τὴν τιμὴν, μᾶς ἐνοχλοῦσι καί εἰς αὐτὴν ἡμῶν τὴν σεβάσιμον θρησκείαν. Τοὺς ἱεροὺς ἡμῶν ναοὺς μετέβαλον εἰς τζαμιά καί μὴ ἀρκοῦμενοι εἰς τὸ νὰ μᾶς στεροῦσι τὰ ἀναγκαῖα μέσα τοῦ νὰ συστήσωμεν σχολεῖα εἰς ἀνατροφήν καί φωτισμὸν τῶν ἡμετέρων τέκνων, μᾶς ἀρπάζουσιν ἀπὸ τοὺς πατρικοὺς κόλπους καί αὐτὰ τὰ τέκνα διὰ νὰ τὰ κατηγῶσιν εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ Μωάμεθ, ἢ νὰ τὰ μεταχειρίζονται (ὡ Γραικοί, καί πῶς νὰ προφέρῃ τὸ στόμα μου τοιαύτην τῶν Γραικῶν καταισχύνην;) διὰ νὰ τὰ μεταχειρίζονται εἰς τὰς ἀσελγεῖς καί παρανόμους αὐτῶν ἡδονάς»¹⁶.

Μιὰ ἀκόμη μαρτυρία, ἔστω μία, εἶναι ἀπαραίτητη ἐδῶ: ὁ ἱερομόναχος Νεκτᾶριος Τέρπος ὁ Μοσχοπολίτης πὺν ἔζησε στήν Τουρκοκρατούμενη Β. Ἡπειρο, στὸ πρῶτο μιστὸ τοῦ 18ου αἰ., ὑπέστη τὰ πάνδεινα ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους ἐπειδὴ ἀγωνιζόταν νὰ διατηρήσει ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς ἐλληνικῆς καί χριστιανικῆς ψυχῆς. Γράφει: «Μᾶς βασανίζουν οἱ Τοῦρκοι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, δέροντας καί ὑβρίζοντας ἡμᾶς καί δίδομεν τὸ χαράτζι. Μᾶς πιάνουν εἰς ταῖς στραταῖς καί μᾶς ἐνοχλοῦν. Μᾶς ἀγγαρεύουν καί παίρνουν τὰ ἄλογά μας. Μᾶς ἀρπάζουν ὅ,τι τοὺς ἀρέσει. Ἔρχονται εἰς τὰ σπίτια μας καί μᾶς βγάνουν ἀπὸ τὴν γωνιάν μας. Αὐτοὶ ζεσταίνονται καί ἡμεῖς τρέμομεν ἀπὸ τὸ κρύο. Ἐκεῖνοι τρώγουν καί πίνουν ἀπὸ τὸ ἐδικό μας, καί ἡμεῖς πεινῶμεν καί διψῶμεν»¹⁷.

Αὐτὴ τὴν εἰκόνα τῆς Τουρκοκρατίας δίνουν ὁ Κοραῖς καί ὁ Νεκτᾶριος Τέρπος, συντρίβοντας κάθε

14. Χριστίνα Κουλούρη, Γενική Εἰσαγωγή, *Ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία*, Βιβλίο ἐργασίας 1, ἔκδοση τοῦ Κέντρου γιὰ τὴ Δημοκρατία καί τὴ Συμφιλίωση στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 10.

15. *Ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία*, Βιβλίο ἐργασίας 1, ἔκδοση τοῦ Κέντρου γιὰ τὴ Δημοκρατία καί τὴ Συμφιλίωση στὴ Νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 62.

16. «Σάλπισμα πολεμιστήριον», εἰς Κ.Θ. Δημαρᾶ, *Ὁ Κοραῖς καί ἡ ἐποχὴ του*, Βασικὴ Βιβλιοθήκη, Ἀθῆναι, ἀ.ἔ., σελ. 914.

17. Κων. Γαρίτση: *Ὁ Νεκτᾶριος Τέρπος καί τὸ ἔργο του*, Θῆρα 2002, σελ. 83-84.

απόπειρα ώραιοποίησης.

Τὰ πρότυπα έγχειρίδια ιστορίας που προορίζονται για τους Έλληνες δασκάλους, δεν αρκούνται στην άθώωση των Τούρκων, αλλά προχωρούν στην παρουσίαση της Μακεδονίας ως πατρίδας πολλών λαών, μεταξύ των οποίων συμβαίνει να περιλαμβάνονται και Έλληνες. Στο Έναλλακτικό Εκπαιδευτικό Ύλικό για την Διδασκαλία της Νεότερης Ιστορίας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Βιβλίο 2), δεν αναφέρεται ούτε μία πηγή για τον Μακεδονικό Αγώνα, δεν υπάρχει ούτε γραμμή για τον Ίεράρχη Γερμανό Καραβαγγέλη, τίποτε απολύτως για τον Δράμας Χρυσόστομο και για τους άλλους Έλληνες αγωνιστές. Διεγράφη πλήρως και αυτός ο Παύλος Μελάς¹⁸. Στο ίδιο βιβλίο, διδασκόμεθα τί είναι έθνος όχι με απόσπασμα του Μακρυγιάννη ή του Κολοκοτρώνη, αλλά με απόσπασμα όμιλίας του Κεμάλ Άτατούρκ. Διδασκόμεθα ποιά είναι η ταυτότητα του Άλβανού, του Σλοβένου και άλλων λαών, αλλά βεβαίως όχι ποιά είναι η ταυτότητα του Έλληνα¹⁹.

Η παραχάραξη της ιστορίας προωθείται και σε άλλες χώρες, με σκοπό να καλύψουν ευρύτερες περιοχές, ακολουθούν όμως όλα την ίδια συνταγή. Για να αναφέρω ένα δύο παραδείγματα, κυκλοφόρησε ήδη στα σχολεία του Μεξικού «νεώτερη ιστορία» όπου ο πόλεμος μεταξύ της χώρας αυτής και των ΗΠΑ, ή κατάκτηση του Τέξας και άλλων περιοχών, όπως και οι αντιπαραθέσεις των τελευταίων χρόνων, αποκρύπτονται ή παρουσιάζονται ως άσημαντοι κυματισμοί στη γαλήνια θάλασσα συνεργασίας των δύο χωρών. Στην Ευρώπη όμως δίνεται ή κατά της ιστορίας μεγάλη μάχη. Κυκλοφορεί ή νέα έκδοχή ιστορίας της Ίρλανδίας, όπου δίνεται μεγάλη έμφαση στη μέσα στους αιώνες συνεργασία Ίρλανδών και Άγγλων, με επίμονη αναφορά στις κοινές φίλαθλες προτιμήσεις...²⁰.

Βασικό χαρακτηριστικό της ευρύτερης προσπάθειας των Κέντρων για έξαλλοίωση της μνήμης, είναι ή

αποσύνδεση του μαθητή από τὸ ιστορικό και παραδοσιακό παρελθόν του. Αυτό, στην περίπτωση της Ελλάδος, είναι δύσκολο, διότι μιλάμε για χιλιάδων χρόνων ιστορία. Μόνος τρόπος αποσύνδεσης είναι λοιπόν ή υίοθεσία της θεωρίας, κατά την οποία εμείς δεν είμαστε Έλληνες, αλλά τὸ υποπροϊόν της αναμίξεως διαφόρων φυλών. Ουδέποτε άμφισβήτησε ο λαός αυτός τους προγόνους του και την έλληνικότητά του. Άκόμη και όταν στη μεσαιωνική περίοδο βλέπουμε σε έκκλησιαστικά κυρίως κείμενα επιθέσεις κατά των Ελλήνων, πρόκειται για επιθέσεις κατά της ειδωλολατρίας. Άλλά ότι χριστιανοί και ειδωλολάτρες είμαστε τὸ ίδιο γένος δεν άμφισβητήθηκε ποτέ: «είμαστε Έλληνες τὸ γένος»²¹, δηλώνει κατηγορηματικά ο Ευσέβιος Καισαρείας, «που φύγαμε από την δεισιδαίμονα πλάνη των προγόνων μας»²². Έντελως άγευστος της ιστορίας να είσαι, άρκεί να διαβάσεις τή Μυριόβιβλο του Φωτίου του Μεγάλου, για να δεις όχι μόνον ότι πρόκειται για Έλληνα, αλλά και με συνείδηση της άδιάσπαστης ιστορικής του ένότητας με τους αρχαίους προγόνους του.

Όστόσο, δεν έχουμε δικαίωμα να έφησυχάζουμε, διαπιστώνοντας τὸ πόσο άστηρικτα είναι όσα ή ιδεολογική αυτή έρμηνεία της ιστορίας ύποστηρίζει. Διότι ιδεολογία είναι, θα κλείσει τὸν κύκλο της και θα διαλυθεί. Τὸ θέμα όμως είναι ότι πρόκειται για ιδεολογία που θέλει να άλλοιώσει μέσα στα σχολεία τήν έθνική συνείδηση των παιδιών μας. Θα παρέλθει λοιπόν ή ιδεολογία, χωρίς άμφισβόλια. Τὸ ερώτημα όμως είναι τί θα έχει άλλοιώσει πριν χαθεί, τί θα παρασύρει μέσα στον τάφο της. Εκεί πρέπει εμείς να δώσουμε τὸν άγώνα μας. Η διατήρηση της έλληνικής συνείδησης είναι και δικό μας έργο, είναι πρωτίστως δική μας ευθύνη. Έχω άταλάντευτη πίστη ότι ο Κύριος θα στερεώσει άκόμη μιá φορά τὸν άγώνα μας. Πρέπει ή Έκκλησία, κληρος και λαός, να είμαστε έτοιμοι. Αυτό έδειξε ή παρέμβαση της Ίεράς Συνόδου για τὸ βιβλίο του Δημοτικού.

Θα είμαι απολύτως σαφής, άκόμη και για τους πλέον κακόπιστους: ή Έκκλησία είναι έν Κυρίω άγάπη,

18. *Έθνη και κράτη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη*, Κεφάλαιο Α΄: Δημιουργώντας έθνικά κράτη: Έπιδιώξεις κι έπιτεύγματα. Θεσ/κη 2005, έκδοση του αυτού Κέντρου.

19. Στο ίδιο, κεφ. Β΄, Έθνικές ιδεολογίες.

20. Bruno Waterfield, «Drawing up a new history book», *Telegraph*, 22 Febr. 2007.

21. «τὸ γένος Έλληνες όντες», *Ευαγγελική προπαρασκευή*, 1.5, 10.6.

22. «μή άνευ σόφρονος λογισμοῦ της πατρίου δεισιδαίμονος πλάνης άνεχωρήσαμεν», *όπ.π.*, 1.5, 10.4-5.

εἶναι ἀγκαλιὰ γιὰ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ συνεπῶς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κήρυκας μίσους. Προσευχόμαστε γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀδελφικὴ ἀγάπη μὲ ὅλα τὰ ἔθνη, ὅπως ἰδιαίτερος δὲ μὲ τοὺς γείτονές μας. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἴδια μήνυμα εἰρήνης, καταλλαγῆς, ἀλληλεγγύης. Ἡ Ἐκκλησία χαίρει μὲ τὶς πρωτοβουλίες εἰρήνης, ἐνισχύει τὶς εἰλικρινεῖς ἐκφράσεις μετανοίας καὶ τὶς προσπάθειες ὑπέρβασης τῶν πληγῶν. Τέτοιο παράδειγμα μᾶς προσφέρει ἡ Γερμανία: δὲν ἐπιχείρησε οὔτε στιγμή νὰ ἀποκρύψει τὴν ἐνοχὴ τῆς γιὰ τὸ ναζιστικὸ παρελθόν, ἐδέχθη χωρὶς ὑπεκφυγές καὶ δικαιολογίες τὶς εὐθύνες τῆς, ἔλαβε σκληρὰ μέτρα γιὰ τὴν ἀπομάκρυνση κάθε δυνατῆς δικαιολόγησής τοῦ κακοῦ ἢ καὶ ἐπανάληψής του καὶ μετεβλήθη σὲ δύναμη εἰρήνης. Ἡ Γερμανία μᾶς δίνει τὸ μάθημα τοῦ πῶς μπορεῖ νὰ νοηθεῖ καὶ νὰ ὑλοποιηθεῖ ἡ συμφιλίωση τῶν λαῶν: ὄχι μὲ ἐξαλλοίωση τῆς μνήμης, ὄχι μὲ παραχάραξη τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας, ἀλλὰ μὲ ξεκάθαρη ἀνάληψη εὐθύνης καὶ ἐπιμονὴ σὲ πολιτικὴ συμφιλίωσης.

* * *

Τὸ 1821 εἶναι ἔργο τῆς ἀδούλωτης ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ τῆς μεγάλης ἐμπνευστικῆς τῆς δύναμης, τῆς Ἐκκλησίας: αὐτὴ στερέωσε τὸ ἰδανικὸ γιὰ τὴν Ἐλευθερία, αὐτὴ ἐμψύχωσε τοὺς ἥρωες, αὐτὴ ἔκανε τὰ μοναστήρια καταφύγια καὶ ὄπλοστάσια τῶν ἀγωνιστῶν, αὐτὴν ἀναγνώριζαν ὡς μάνα τους οἱ ἀγωνιστές. Αὐτὴ λειτούργησε κρυφὰ σχολεῖα, ἀγκάλιασε τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ τὴ στέριωσε, ἔκλεισε στὶς πτέρυγές τῆς ὡς ὄρνις τὰ νοσσία αὐτῆς.

Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἓνα παλιὸ μοναστήρι στὴν Ἑλλάδα ποὺ δὲν τὸ ἔχουν κάψει καὶ μία καὶ δύο φορὲς οἱ Τοῦρκοι. Ἀκόμη καὶ ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς, ὁ ὁποῖος διακρίθηκε γιὰ τὴν ἀντιεκκλησιαστικὴ του δράση, ζητάει ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες νὰ ξεσηκωθοῦν γιὰ τὴν λευτεριά, ἐπικαλούμενος τὴν συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας: «Ἐπικαλεσάμενοι λοιπὸν τὴν ἐξ οὐρανοῦ βοήθειαν, καὶ ἀσπασάμενοι εἰς τὸν ἄλλον μὲ τὰ δάκρυα τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς χαρᾶς, οἱ νέοι μὲ τὰ ὄπλα, οἱ γέροντες μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς παραινέσεις, οἱ ἱερεῖς μὲ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς πρὸς Θεὸν δεήσεις, ὅλοι ὁμοῦ ἐνωμένοι [...] πολεμήσατε γενναίως περὶ πίστεως, (αὐτὴν βάζει πρώτην, τὴν πίστην), περὶ πατρίδος, περὶ

γυναικῶν, περὶ τέκνων, περὶ πάσης τῆς παρούσης καὶ τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς»²³.

Στὸ Μεσολόγγι οἱ πολιορκημένοι δὲν δέχθηκαν τὴν ἀμνηστία ποὺ τοὺς πρότειναν οἱ Τοῦρκοι, ἀπαντώντας: «ἠξέυρετε πολὺ καλά, ὅτι τὸν Θεὸν τὸν ἔχωμεν μαζί, καὶ ἡ ἐλπίδα μας κρέμεται ἀπὸ ἐκεῖ»· προσθέτουν δέ: ἂν παραδώσουμε τὸ Μεσολόγγι, θὰ ἔχουμε πρῶτον τὴν περιφρόνηση τοῦ Θεοῦ καὶ δεύτερον τὴν κατηγορία ὅλου τοῦ κόσμου²⁴.

Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγώνας εἶναι μιὰ ἀκόμη ἐποποιΐα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μᾶς ἐλευθέρωσε αὐτὰ τὰ ἅγια χώματα, μαζί μὲ καλογέρους, παπάδες, ἱεράρχες. Κανεὶς δὲν ἔλειψε ἀπὸ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν λευτεριά τῆς Μακεδονίας μας, καὶ κανεὶς ἀπὸ μᾶς δὲν πρόκειται νὰ τὸ ξεχάσει αὐτό.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μαζί μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία δέχθηκε τοὺς ξερορριζωμένους Ἕλληνες τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἰωνίας, αὐτὴ τοὺς ἔκλεισε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς, ἔκλεισε μαζί τους, τοὺς θαύμασε ποὺ φέραν μαζί τους τὶς εἰκόνες τους, παπάδες τῆς σκούπιζαν μὲ τὸ ράσο τους τὰ δάκρυα τῶν ματωμένων καὶ προδομένων αὐτῶν Ἑλλήνων, αὐτὴ τοὺς βοήθησε νὰ σταθοῦν στὰ πόδια τους, καὶ δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ ξεχάσει τὸν πόνο τους.

* * *

Μέσα στὴ νύχτα τῆς ναζιστικῆς Κατοχῆς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποφάσισε νὰ βάλει ἐνέχυρο ὅλη τὴν περιουσία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀκίνητα, ναοὺς, μοναστήρια, τάματα, καντήλια, ράσα, βυζαντινὲς εἰκόνες ἀξίας, νὰ πάρει τοὺς σταυροὺς ἀπὸ τὰ στήθη τῶν Ἐπισκόπων, καὶ νὰ τὰ βάλει ὅλα ἐνέχυρο γιὰ νὰ βρεῖ λεφτὰ καὶ στάρι νὰ ταῖσει τὰ ἑλληνόπουλα. Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἶναι ἐκτὸς τόπου νὰ πιστεῦει κανεὶς ὅτι δὲν θὰ κάνει τὸ ἴδιο ἂν χρειαστεῖ, προκειμένου νὰ σώσει καὶ νὰ στηρίξει τὴν ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος.

Τὶς θυσίες τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν πίστη τους στὸ Θεό, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, πάντως, δὲν τὶς πα-

23. Σάλπισμα Πολεμιστῆριον, ὅπ.π., σελ. 94.

24. Ἐπιστολὴ Λάμπρου Βεΐκου στὸν Ταχιρ ἀγά, «Οἱ ἡμέρες τῶν Ἐλευθέρων Πολιορκημένων», Ἀθήνα 2006, σελ. 31.

ραγράφει. Κρατᾶ πάντοτε ἀναμμένο τὸ καντήλι τῆς ἐθνικῆς μνήμης καὶ διδάσκει Ἐκείνη –ἐὰν δὲν γίνεται ἄλλως– τὴν ἱστορία μας, στηρίζει Ἐκείνη τὴ συνείδηση τοῦ ἔθνους, γιὰ μίαν ἀκόμη φορά, μὲ ὅποιο τρόπο μπορεῖ, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι χρεὸς Τῆς. Γι' αὐτὸ τῆς λέει τῆς Ἐλευθεριᾶς ὁ Διονύσιος Σολωμός:

Πῆγες εἰς τὸ Μεσολόγγι
τὴν ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ,
μέρα ποῦ ἄνθισαν οἱ λόγγοι
γιὰ τὸ τέκνο τοῦ Θεοῦ.
Σοῦ ἴθε ἔμπρὸς λαμποκοπώντας
ἢ Θρησκεία μ' ἓνα σταυρὸ,
καὶ τὸ δάκτυλο κινώντας
ὅπου ἀνεῖ τὸν οὐρανὸ,
«σ' αὐτό», ἐφώνηξε, «τὸ χῶμα
στάσου ὀλόρθη, Ἐλευθεριά!».
Καὶ φιλώντας σου τὸ στόμα
μπαίνει μὲς στὴν ἐκκλησιά.
Εἰς τὴν τράπεζα σιμώνει,
καὶ τὸ σύγνεφο τὸ ἀχνὸ
γύρω γύρω τῆς πυκνώνει
ποῦ σκορπάει τὸ θυματό.
Ἄγρικαίει τὴν ψαλμωδία
ὅπου ἐδίδαξεν αὐτή.

βλέπει τὴ φωταγωγία
στοὺς Ἁγίους ἔμπρὸς χυτῆ.

Ἀγαπητοί μου,

Ἀγάπη καὶ εἰρήνη προσφέρουμε, χωρὶς ὅμως νὰ παραιτοῦμεθα τῆς ἀληθείας, χωρὶς νὰ δεχόμεθα ἀλλοίωση τῆς ταυτότητός μας. Κανείς «ξένος παράγων» καὶ καμιά ἰδεολογία δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει τὸ ἀνάστημα νὰ ὑπαγορεύει μέτρα ποῦ θίγουν τὴν πιὸ καιρία πτυχή τῆς λαϊκῆς εὐαισθησίας, τὴ βίωση τῆς ἱστορικότητας. Ἀπὸ αὐτὴ τὴ βίωση μπορεῖ νὰ ἀντλήσει αὐτοσεβασμὸ καὶ ἀξιοπρέπεια ὡς λαὸς, ἀπὸ αὐτὴν ἀντλεῖ δυνάμεις δημιουργίας. Καὶ ἄς γίνεῖ σὲ ὅλους κατανοητὸ ὅτι δὲν εἶναι οἱ ἐθνικιστὲς αὐτοὶ ποῦ ἀντιδρῶν στὴν ἐπιχειρούμενη παραχάραξη τῆς ἱστορίας. Εἶναι ἡ συλλογικὴ συνείδηση ποῦ ἀντιδρᾷ στὴ μεθοδευμένη ἀλλοίωση τῆς μνήμης προκειμένου νὰ ἐξυπηρετηθοῦν γεωπολιτικὲς ἐπιδιώξεις. Καὶ εἶναι τιμὴ γιὰ τὸ λαὸ μας ἡ ἀντίδραση στὴν ἰσοπέδωση, διότι ἄλλως ἡ παραχάραξη τῆς ἱστορίας θὰ πέρανε, ἡ λοβοτομὴ τῆς ἐθνικῆς μνήμης θὰ γινόταν, καὶ θὰ ἀκολουθοῦσε ἄνετα πλέον ἡ ἀπόρριψη τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους στοὺς Καιάδες τῆς ἱστορίας.

ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΘΑ ΝΙΚΗΣΕΙ

Ἀπὸ τὶς 9 Ἰουνίου τ.ξ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος διέρχεται μία σοβαρὴ δοκιμασία λόγῳ σοβαρῶν προβλημάτων τῆς υἰείας του. Ἡ ἐγχείριση στὸ παχὺ ἔντερο ὑπῆρξε ἐπιτυχῆς καὶ τώρα ἡ μάχη τῶν ἰατρῶν στρέφεται πρὸς τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἥπατώματος, δηλαδῆς μιᾶς μορφῆς καρκίνου στὸ ἥπαρ. Μέχρι τὴν στιγμή κατὰ τὴν ὁποία γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς δὲν εἶναι γνωστὸν ποιά θὰ εἶναι ἡ θεραπευτικὴ ἀγωγή, ἡ ὁποία θὰ ἀκολουθηθεῖ, ἐνῶ συνεχίζονται οἱ διαβουλεύσεις μὲ κορυφαίους εἰδικοὺς ἀπὸ ἰατρικὰ κέντρα τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ΗΠΑ. Ὁ Μακαριώτατος νοσηλεύεται στὸ Πανεπιστημιακὸ Νοσοκομεῖο ἈΡΕΤΑΙΕΙΟ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἔχει ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὴν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου κατάρτιση καὶ στὶς ἄκνες προσπάθειες τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Νοσοκομείου. Στὰ ἐπίσημα ἰατρικὰ ἀνακοινωθέντα ἡ κατάστασή του χαρακτηρίζεται μὲν σοβαρὴ, ἀλλὰ δυνητικὰ ἀντιμετωπίσιμη.

Ὅπως ἐτόνισαν οἱ θεράποντες ἰατροὶ κατὰ τὴν ἐπίσημη ἀνακοίνωση τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐγχειρίσεως ὁ Μακαριώτατος ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ζήτησε νὰ ἐνημερωθεῖ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μὲ κάθε λεπτομέρεια καὶ χωρὶς ὑπεκφυγῆς γιὰ τὰ προβλήματα τῆς υἰείας του. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἔδωσε ἓνα ἄριστο παράδειγμα πρὸς ὄλους. Ὅπως ἀνέφερε ἓνας ἐκ τῶν πανεπιστημιακῶν ἰατρῶν γιὰ πρώτη φορὰ ἀνακοινῶνται τόσο πολλὲς λεπτομέρειες γιὰ τὴν υἰεία δημοσίου προσώπου, γεγονός πού ἐξέπληξε τὸ ἰατρικὸ ἐπιτελεῖο τοῦ Ἀρεταίου. Ἐπίσης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μὲ τὴν ἐπιλογή τῆς πλήρους δημοσιοποιήσεως τῆς καταστάσεώς του δίδαξε τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία ὅτι οἱ καρκινοπαθεῖς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται μὲ ψυχραιμία καὶ κατανόηση ὡς χρονίως πάσχοντες συνάνθρωποι μας. Ἄλλωστε ἡ ἐπιστήμη ἔχει ἐπιτελέσει μεγάλες προόδους καὶ μπορεῖ σήμερα νὰ δώσει λύσεις, οἱ ὁποῖες πρὸ εἰκοσαετίας δὲν ἦσαν γνωστῆς. Ὁ Μακαριώτατος μὲ βαθεῖα πίστη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ μὲ σεβασμὸ πρὸς τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ ποίμνιο ἀπεφάσισε ὅτι πρέπει ὅλοι νὰ μάθουν τὴν ἀλήθεια γιὰ τὴν υἰεία του. Χωρὶς ἀποκρύψεις, χωρὶς περιφράσεις, χωρὶς νὰ ἀφήνει περιθώρια γιὰ εἰκασίες.

Ὅπως καταγράψαμε καὶ στὸ τεῦχος Ἰουνίου 2007 τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ εἶναι συγκινητικὴ, θὰ λέγαμε συγκλονιστικὴ, ἡ συμπαράσταση κλήρου καὶ λαοῦ, ἐπισήμων καὶ ἀπλῶν πολιτῶν, μικρῶν καὶ μεγάλων στὴν περιπέτεια τῆς υἰείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν λαμβάνουν καθημερινῶς τηλεφωνήματα καὶ ἐπιστολὲς ἀπὸ χιλιάδες πολῖτες πού ἐκφράζουν τὶς εὐχές τους γιὰ ταχεῖα ἀνάρρωση τοῦ Μακαριωτάτου. Στὸ ἈΡΕΤΑΙΕΙΟ Νοσοκομεῖο ἔχει ἀνοίγει βιβλίον εὐχῶν, στὸ ὁποῖο ὑπογράφουν καθημερινῶς πολυάριθμοι ἐπισκέπτες. Τὰ μηνύματα πού ἔρχονται ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Οἰκουμένη ἀναφέρουν ὅτι σὲ πολλοὺς ναοὺς καὶ μοναστήρια τελοῦνται δεήσεις ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς υἰείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου. Εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ ἑλληνικοῦ Τύπου ὅτι παρακολουθεῖ μὲ σεβασμὸ καὶ διακριτικότητα –πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων– τὴν μάχη πού δίνει ὁ Μακαριώτατος.

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθη τὸν Μακαριώτατο στὸ Νοσοκομεῖο ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν Ὑπουργὸ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Μαριέττα Γιαννάκου.

Συγκινητικὴ ἐπίσης εἶναι ἡ συμπαράσταση τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία ἐκφράζεται εἴτε μὲ ἐπὶ τόπου ἐπισκέψεις στὸν κ. Χριστόδουλο εἴτε μὲ τὴν ἔκφραση εὐχῶν μέσῳ ἐπιστολῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ πολιτειακὴ καὶ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας μας στάθηκε σύσσωμη στὸ πλευρὸ τοῦ Μακαριώτατου. Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας τὸν ἐπισκέφθη στὸ Νοσοκομεῖο, ὅπως ἔπραξαν ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κ. Καραμανλῆς, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολιτεύσεως κ. Γ. Παπανδρέου, ἡ ἡγεσία τῶν ἄλλων κομμάτων καὶ πλῆθος ὑπουργῶν, βουλευτῶν, δικαστικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀξιωματῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἤδη ἐπέτυχε μία μεγάλη νίκη. Ἀπέδειξε ὅτι εὐρίσκεται μέσα στὴν καρδιά ὄλων τῶν Ἑλλήνων. Τὸν χρειάζομαστε ὅλοι. Τὸν χρειάζεται ἡ Ἐκκλησία, ἡ Πατρίδα, ἡ Κοινωνία. Τὸν χρειάζονται ἀκόμη καὶ αὐτοὶ ποὺ γιὰ διαφόρους λόγους ἐπικρίνουν τὶς ἀπόψεις του. Καὶ εὐχόμεστε συντόμως νὰ τὸν ξαναδοῦμε ἰερούργουντα

καὶ κηρύττοντα ἀπὸ τὴν Ὠραία Πύλη τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στηρίζεται καὶ ἐνδυναμώνεται ἀπὸ τὶς εὐχὲς καὶ προσευχὲς ὄλων μας. Πρωτίστως, ὅμως, στηρίζεται καὶ ἐνισχύεται στὴν διάρκεια αὐτῆς τῆς δοκιμασίας ἀπὸ τὴν εὐλικρινῆ πίστη του στὸν Θεό. Μαζὶ μὲ τοὺς διακόνους του ψάλλει πολλές φορὲς μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ Νοσοκομείου καὶ τὴν Κυριακὴ 8 Ἰουλίου παρακολούθησε ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου του τὴν Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία ἐτελεῖτο στὸ παρεκκλήσιο τοῦ ἈΡΕΤΑΙΕΙΟΥ. Κάθε Κυριακὴ μεταλαμβάνει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἡ πίστη του, ἡ προσευχὴ του, ἡ ἔμφυτη αἰσιοδοξία του καὶ ἡ ἰσχυρὴ προσωπικότητά του εἶναι τὰ καλύτερα ἐφόδια γιὰ τὴν ἀντιμέτωπιση τῶν προβλημάτων τῆς υἰείας του. Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὁ Μακαριώτατος θὰ νικήσῃ σ' αὐτὴ τὴ μάχη. Τὸ εὐχόμεστε καὶ τὸ ἀναμένουμε μαζὶ μὲ κάθε ἀγνή Ὁρθόδοξη ψυχὴ.

**Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΘΡΟΝΙΚΗΣ
ΕΟΡΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Εἰσαγωγικά

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Ἰουνίου 2007

Με μεγαλοπρέπεια καὶ κατάνυξη ἐορτάσθηκε καὶ ἐφέτος, ἡ ἱερὰ μνήμη τοῦ Πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου Παύλου, κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐορτάζει τὴν Θρονικὴ Ἐορτὴ τῆς.

Τὴν Πέμπτη, 28 Ἰουνίου 2007, τελέσθηκε στὸν πανηγυρίζοντα Καθεδρικό Ἱερὸ Ναὸ Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου Συνοδικὸς Ἑσπερινός. Τὸν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Σεραφεῖμ Καλογερόπουλος, Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῶ Ἔργου. Στὴν ὁμιλία του μεταξὺ ἄλλων ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρθηκε στὸ διαχρονικὸ μῆνυμα τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Τὴν Παρασκευὴ 29 Ἰουνίου, ἡμέρα τῆς ἐορτῆς, τελέσθηκε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν Συνοδικὴ Θεία Λειτουργία, κατὰ τὴν ὁποία τὸν Θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, μέλος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Στὸν ἐμπνευσμένο λόγο του ὁ Ἱεράρχης, ἀναφέρθηκε μὲ διεισδυτικὸ τρόπο στὴν θέση τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀπέναντι στὴν πίστη.

Τὸ ἀπόγευμα, στὸν Ἱερὸ Βράχο τοῦ Ἀρείου Πάγου, τελέσθηκε Μέγας Πανηγυρικὸς Ἑσπερινός. Τὸν πανηγυρικὸ ἐξεφώνησε ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Νικολόπουλος, Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

«Σάλπιγξ πνευματική, ἡ γλῶσσά σου ἐδείχθη,
οὐρανοφάντα Παῦλε, κηρύττουσα τῷ κόσμῳ
Χριστοῦ τὴν ἐνανθρώπησιν»
(Ἀπόστιχον Μικροῦ Ἑσπερινοῦ)

ΟΜΙΛΙΑ ΕΠΙ Τῆ ΕΟΡΤῆ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟ- ΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ
Συνοδικοῦ Ἑσπερινοῦ
εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν
Ἁγ. Παύλου Κορίνθου,
28.6.2007)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ,
Ἐκπρόσωπε τῆς Ἁγίου Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Μητροπολίται,
Σεβασμιώτατοι ἐνδημοῦντες Ἀρχιερεῖς,
Ἐντιμώτατοι Ἄρχοντες,
Ἀδελφοὶ Συμπρεσβύτεροι,
Λαὲ τοῦ Θεοῦ ἀγαπημένε,

Ἐορτάζει καὶ φέτος καὶ τιμᾷ ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία τὴν μνήμην τῶν πρω-
τοκορυφαίων Ἀποστόλων καὶ γεραίρει ἰδιαίτερος τὸν πρῶτον μετὰ τὸν ἕνα,
τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο, τὸν Ἀπόστολο τῆς Ἑλλάδος, τῆς Εὐρώ-
πης καὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὁ ἕσχατος πάντων ἀνθρώπων, καθὼς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, τεταπεινωμένος
ἐνώπιον τῆς χάριτος καὶ τῆς εἰδικῆς τοῦ Κυρίου ἀποστολικῆς κλήσεως πρὸς
αὐτόν, ὁ καὶ ἰδρυτὴς ὑπάρχων τῆς Ἀποστολικῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τῆς Κο-
ρίνθου, ἐπιπλέον δὲ καὶ ἄλλων πολλῶν ἐκκλησιῶν εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν
χῶρον, ὡς «πτηνὸν διέδραμε τὴν οἰκουμένην», κατὰ τὸν χρυσορρήμονα Πα-
τριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην.

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς τὸ ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
θέλησε νὰ τιμήσει τὴν Ἀποστολικὴ αὐτὴ κορυφή, τὸν θεοκίνητον ἱεραπό-
στολον Ἀγίου ἀλλὰ καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης, ὁ ὁποῖος κατήγγειλε εὐκαί-
ρως ἀκαίρως, ὡς σημειώνει, τὸ Εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ καὶ
ἐκήρυξε μὲ στεντορεία τὴν φωνὴν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας Ἁγίου.

Αὐτὸς ὁ Παῦλος, πρῶν ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν αὐτοῦ παραδό-
σεων καὶ γνοὺς ὅτι «παρῆλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου τῆς χάριτος ἐλθούσης»
(Δογματικὸ Δοξαστικὸ- Θεοτοκίον β' ἤχου τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ), ἔγι-
νε μὲ τὴν παρουσίαν του τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ καὶ
ἔδειξε σὲ ὅλους μας τὸ πῶς μπορεῖ ἕνας πιστὸς καὶ ἀφοσιωμένος δοῦλος τοῦ
Θεοῦ νὰ βιώνει τὴν ἰσάγγελον χριστομίμητον πολιτεία καὶ νὰ ὑπερβαίνει τὰ
«τοῦ κόσμου τούτου» πράγματα, μέσα σὲ ἕνα χῶρο ποὺ χαρακτηριζόταν
καὶ ἦταν πολυπολιτισμικός, ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ κόσμος τῆς καθημερινῆς
φθορᾶς καὶ πτώσεως.

Τὸ τί καὶ πῶς ἐπεβίωνε τότε καὶ πῶς ἐνεργοῦσε φωτισμένος ἀπὸ τὸ πνεῦμα
τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἢ πῶς συναναστρεφόταν στὴν πολύβουη τῶν Κοριν-
θίων κοινωνία εἶναι σὲ ὅλους γνωστά. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασία καὶ ἀξίζει
νὰ ἐμβραθύνουμε, μετ' ἐπιστασίας πολλῆς, εἶναι τὸ πατρικὸ μέλημα καὶ
ἐνδιαφέρον του γιὰ τὰ πνευματικά του τέκνα καὶ τὶς ἐκκλησίες ποὺ ἴδρυνε.

Ἀπὸ τίς θεόπνευστες ἐπιστολές του, ποὺ ἀπηύθυνε πρὸς τὴν ἐκκλησία τῆς
Κορίνθου, σταχυολογώντας κάποιες βασικὲς θέσεις τοῦ εὐαγγελικοῦ δια-

Τοῦ Ἀρχιμ.
κ. Σεραφεῖμ Καλογεροπούλου
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῆς
Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντι-
κοῦ Ἔργου καὶ Ἱεροκήρυκος
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σταγῶν
καὶ Μετεώρων

χρονικοῦ μηνύματός του, μποροῦμε νὰ ἐντοπίσουμε τὴν Παύλειο διδασχὴ στὰ πῶ κάτω ἀναφερόμενα σημεῖα:

1. τὴν θέση καὶ τὸν ρόλο τῶν πιστῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς μελῶν τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ,
2. τὴν ἀξία τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας,
3. τὴν ἀνάδειξη καὶ ἐμπέδωση τῆς κοινωνίας τῶν ἁγίων μέσα σὲ ἓνα κοινωνικὸ γίνεσθαι ἀπάνθρωπα ἀτομικιστικὸ καὶ εἰδωλολατρικὸ,
4. τὴν ἀποστολὴ τοῦ ἰδίου τοῦ Παύλου μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
5. τὴν μέριμνά του γιὰ τοὺς πιστοὺς, καὶ
6. τὴν φροντίδα του γιὰ τὴν ἐν ἐλευθερίᾳ βίωση τῆς ἀληθινῆς σώζουσας πίστεως, ὡς ἀντίβαρο στὴν καταπίεση τῶν κάθε εἶδους ιδεολογημάτων καὶ στὴν κάθε μορφή θρησκευτικῆς ἢ παραθρησκευτικῆς αὐθεντίας.

Πόθος καὶ καημὸς τοῦ Αποστόλου Παύλου, πὺ τὸ ἔδειχνε ποικιλότροπα, ἦταν ἡ ἐπίγνωση ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τῆς ἀλήθειας γιὰ τὴν «ἐν Χριστῷ υἰοθεσία» (Ἐφεσ. 1,5). Ἡ συνειδητοποίηση, δηλαδή, ἀπὸ τοὺς βεβαπτισμένους στὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ τοῦ τί ὁ Χριστὸς χάρισε στὸν καθένα μὲ τὴν ἐνανθρώπησή του καὶ μὲ τὸ σχέδιο τῆς θεϊκῆς του πρόνοι-
ας καὶ οἰκονομίας. Οἱ πιστοί, κεκαθαρμένοι ἀπὸ τὴν «παλαιὰν ζύμην» (Α΄ Κορ. 5,7) καὶ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, «δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ», νὰ ἔχουν τὸν καρπὸν αὐτὸν «εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον», διότι «τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Ρωμ. 6,22-23). Μὲ τὴν κατανόηση αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ὁ πιστὸς ὁδηγεῖται στὴν πλήρη ἐπίγνωση τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνεται «ἄρτιος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξερτημένος» (Β΄ Τιμ. 3,17). Τελειοῦται καὶ ὠριμάζει μὲ τὴν χάρη τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτὸ καὶ ὑπερβαίνει τὰ τοῦ κόσμου τῆς ἁμαρτίας καὶ αἰσθάνεται ἀποκαταστημένη τὴν πεπρωκυῖα ἀνθρώπινη φύση καὶ ἐνοποιημένη τὴν διχασμένη τῆς προσωπικότητάς του ὕπαρξη.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Παύλου πρὸς τὰ πνευματικά του τέκνα καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς ἀρτιπαγοῦς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου εἶναι παροιμιώδης, παρ'

ὄλο πὺ ψευδοδιδάσκαλοι τὸν διέβαλαν ἐσκεμμένως γιὰ ἔλλειψη ἀγάπης πρὸς αὐτοὺς. Δὲν εἶναι μόνον ἄξιο λόγου τὸ ὅτι στὴν πρὸς Κορινθίους Α΄ ἐπιστολὴν του ὑμολογεῖ τὴν ἀγάπη (κεφ. 13), ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι ἰδιαίτερα τὴν ἔδειχνε ἔμπρακτα καὶ σὲ ἐκείνους πὺ τὸν ἐπῆραναν. Παρ' ὄλη τὴν στενοχωρίαν του γιὰ τὴν ἀσέβεια πὺ ἔδειξαν πρὸς τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος, ἐκεῖνος μὲ τρόπο παιδαγωγικὸ καὶ εἰλικρινῆ πατρικὴ στοργὴ καὶ συμπόνια τοὺς προσφέρει τὴν συγγνώμη καὶ καλεῖ τοὺς ἀσεβεῖς στὸ φιλάνθρωπο μυστήριον τῆς μετανοίας, ὅπως «μὴ τὸ κακὸν παραμένον ἀκόλαστον πλεονάσῃ» (...). Θαυμάζοντας τὸ σθένος τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἀνυπόκριτον τῆς ἀγάπης τοῦ Αποστόλου Παύλου ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος γράφει τὰ ἑξῆς: «Τί ταύτης φιλοστοργότατον τῆς ψυχῆς; Αὐτῶν γὰρ ἡμαρτηκότων, οὐκ ἔλαττον, ἀλλὰ καὶ πολλῶ πλέον δείκνυσιν ἑαυτὸν ἀλγῆσαντα. Οὐ γὰρ ἀπὸ θλίψεως μόνον, ἀλλ' ὑπὸ πολλῆς, οὐδὲ δακρῶν, ἀλλὰ διὰ πολλῶν δακρῶν».

«Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἦπτον ἀγαπῶμαι», γράφει στὴν πρὸς Κορινθίους Β΄ ἐπιστολὴν του (12,15). Εἶναι πρόθυμος νὰ ὑποβληθῆ σὲ κάθε κόπο καὶ θυσία γιὰ τὴν πνευματικὴ ὠφέλειαν τους.

Καθαρή, ἀνυπόκριτη, σταθερὴ, ὑπερφυσικὴ ἀγάπη. Αὐτὴ τὴν ἀγάπη, αὐτὴ τὴν αὐταπάρνηση, αὐτὴ τὴν πατρικὴ φροντίδα, αὐτὴ τὴν οὐρανόσταλη μέριμνα φρόντιζε νὰ δείχνῃ καὶ μὲ αὐτὴν νὰ ἐμπνέῃ καὶ τοὺς συνεργάτες του στὸ ἔργο τοῦ εὐαγγελίου καὶ τοὺς πιστοὺς, τοὺς μεμνημένους καὶ μετέχοντας κατὰ χάριν στὴν κοινωνία τῆς ἀγάπης τῶν προσώπων τῆς τρισυποστάτου θεότητος.

Γίνεται ἔτσι ὁ Παῦλος, ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος σκιαγραφεῖ τὴν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας ὡς σώματος Χριστοῦ (Α΄ Κορ. 12,27) παρατεινομένου εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ θεολογεῖ καὶ διδάσκει δεοντολογικὰ τὸ τί ἐβίωναν οἱ χριστιανοὶ τότε καὶ τί ἐφάνερωναν στὴν πράξη ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ τί πρέπει σήμερα ὁ καθένας μας νὰ βιώνει καὶ νὰ παρουσιάζει στὴν ζωὴ του. Γιὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο ἡ Ἐκκλησία εἶναι «Θεοῦ γεώργιον» (Α΄ Κορ. 3,9), τὸ ὁποῖον «ἐξέδοτο τοῖς γεωργοῖς» (Ματθ. 21,33) καὶ τὴν συγκροτεῖ καὶ συνέχει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὡς ἱερό θε-

σμό, γι' αυτό και δέν παύει νά τονίξει ὅτι «αὐτὸς ὁ Κύριος πρῶτος ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4,12).

Δέν ξεχνᾷ, φυσικά, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ὁ Κύριος φανέρωσε καὶ παρέδωκε, ὄχι μόνο σὲ αὐτόν, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀποστόλους καὶ τὴν Ἐκκλησία τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, πὸν εἶναι τὸ Μέγιστο Μυστήριον, τὸ Μυστήριον τῶν Μυστηρίων, «ἡ τελετὴ τῶν τελετῶν» (Ρ.Γ. 99,340b) κατὰ τὸν Ἅγιο Διονύσιο τὸν Ἀρεοπαγίτη, «τὸ πέρασ τῆς οἰκονομίας» (Ε.Π.Ε. 11,58) κατὰ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Δαμασκηνό, «τὸ ἔσχατο τέλος» (Ρ.Γ. 77,1017C) κατὰ τὸν Ἅγιο Νικόλαο Καβάσιλα, «ἡ συγκεφαλαίωση ὅλης τῆς θεϊκῆς οἰκονομίας» κατὰ τὸν Ἅγιο Θεόδωρο τὸν Στουδίτη («Τάξις ἐπὶ χειροτονία Πρεσβυτέρου, Εὐχολόγιον τὸ Μέγα, ἐκδ. Μιχ. Σαλιβέρου, Ἀθήναι, σελ. 132).

Δέν παύει νά τονίξει σὲ ὅλες του τὶς ἐπιστολὲς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅπως καὶ στὴν πρὸς Κορινθίους Ἀ' ἐπιστολήν, ὅτι «τὸν ἄρτον, ὃν κλῶμεν, κοινωνία ἐστὶ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἷς ἄρτος, ἐν σώμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν» (10,16).

«Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπὸ τὴν σύναξη τῶν πιστῶν στὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὑποστασιάζει καὶ συγκροτεῖ τὴν Ἐκκλησία, γι' αὐτὸ εἶναι ἀνεπανάληπτο καὶ ἀνεκτίμητης σημασίας καὶ ἀξίας μυστήριον ἐπὶ τῆς γῆς», σχολιάζει σύγχρονος θεολόγος (Μητρ. Περγάμου Ἰωάννης Ζηζιούλας).

Στὸν λειτουργικὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, γενόμενος ὁ πιστὸς μέτοχος τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, μεταμορφώνεται σὲ ναὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ νιώθει τὸν Χριστό «ἐνοικοῦντα καὶ ἐμπεριπατοῦντα ἐν αὐτῷ» (Β' Κορ. 6,16). Συναντιλαμβάνεται τοὺς ἄλλους πιστοὺς «ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν καλῶν ἔργων» (Ἐβρ. 10,24), ὀδηγεῖται σὲ ἀληθινὴ θεογνωσία καὶ βιώνει τὸ μυστήριον τῆς ὀγδόης ἡμέρας τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ καὶ ζῆ μιὰ ἄλλη βιοτὴ «τῆς αἰωνίου ἀπαρχῆς» (Τροπάριον ζ' ὠδῆς τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα).

Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἀποστολικὴν μαρτυ-

ρίαν ἦτο σκεῦος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Κυρίου (Πράξ. 9,14), εἶχε πλήρη συνείδηση τῆς θέσεώς του καὶ τῆς εὐθύνης καὶ τοῦ ρόλου του ὡς ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν, μᾶς καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἀπεκάλυψε πρωταρχικά κατὰ τὴν πορείαν πρὸς Δαμασκόν, ἀλλὰ καὶ διαδοχικά σ' ὅλη τὴν ἐπίγεια ζωὴ του, ὅτι τὸν τοποθέτησε «εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτὸν εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτων τῆς γῆς» (Πράξ. 13,47) καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ «ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως» (Πράξ. 14,28).

Δέν εἶναι χωρὶς νόημα τὸ γεγονὸς τῆς προνοίας τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, τὸ ὅτι ἐγεννήθη στὴν Ταρσό, μία πόλη ἐφάμιλλη πρὸς τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν Ἀλεξάνδρεια ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀκτινοβολία, ὅπου, παράλληλα πρὸς τὸν ζῆλον τῶν πατρικῶν Ἰουδαϊκῶν παραδόσεων, ἀπέκτησε πείραν πολύτιμον τῆς θύραθεν ἀρχαιοελληνικῆς σοφίας καὶ γνώσεως. Τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα θὰ ἐπικουρήσουν τὸ μετέπειτα ἱεραποστολικὸ ἔργο του καὶ θὰ δώσουν τὴν δυνατότητα στὸν ἴδιο νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι ἦταν κατὰ πρόνοια τοῦ Θεοῦ «ἀφωρισμένος ἐκ κοιλίας μητρὸς», μὲ σκοπὸ νὰ βασιάζῃ «τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων» (Πράξ. 9,15).

Τοῦτο τὸ διεπίστωσε πολλὲς φορές, ὅπως γνωρίζουμε, στὶς ἀποστολικές του περιοδεῖες καὶ παρ' ὄλο ὅτι τὸν συνέιχε τὸ γεγονὸς ὅτι, στὰ πρῶτα βήματα τῆς ζωῆς του, «ἐδίωξε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ», εἶχε ἐπίγνωση καὶ ἐθεώρει τὸν ἑαυτόν του ἠλεημένον παρὰ Κυρίου καὶ «οὐκ ἀπειθῆς ἐγένετο τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ» (Πράξ. 26,19), χωρὶς νὰ δειλιάζει στὶς δυσκολίες στιγμῆς, τὶς ὁποῖες συναντοῦσε στὸ ἱεραποστολικὸ του ἔργο. Ἐργαζόταν στὸ γεώργιον τοῦ Θεοῦ «μετὰ χαρᾶς» (Φιλ. 1,34), «μετὰ ταπεινοφροσύνης» (Πράξ. 20,19), «ὡς δοῦλος Κυρίου, ἐνδυναμούμενος ἐν Χριστῷ» (Φιλ. 4,12), «ἐν ἀποδείξει πνεύματος δυνάμεως» (Α' Κορ. 2,5).

Ἰδιαίτερος πρέπει νὰ ἀναφέρουμε ἐδῶ τὴν μεθοδικότητα, μὲ τὴν ὁποῖαν ἐργαζόταν ὁ Παῦλος στὴν Κόρινθο, ἱεραρχώντας τὶς διάφορες ὑποχρεώσεις, ἐργασίες καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου, καὶ ἀναθέτοντας αὐτὰ σὲ δόκιμα καὶ πιστὰ μέλη αὐτῆς, ὡς ἦταν ἡ Χλόη (Α' Κορ. 1,11) καὶ ὁ οἶκος τοῦ Στεφανᾶ (Α' Κορ. 1,16· 16,15). Ἐπιπλέον, δέν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅτι τὴν Κόρινθο ὁ Παῦλος εἶχε ὡς ἕδρα τῆς ἱεραποστολικῆς του δράσεως στὴν εὐρύτερη πε-

ριοχή τῆς Ἀχαΐας.

Δίκαια, μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ ἀναφέρομε, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος θαυμάζει καὶ ὑμνολογεῖ τὸν Παῦλο, λέγοντας: «θαῦμασε τὸν ἀνδριᾶντα. Εἶναι ὁ Παῦλος. Τί ποιὸ ὄμορφο ἀπὸ τὰ πόδια του; Ἔτρεχε παντοῦ σὰν νὰ εἶχε φτερᾶ. Θεὸς νὰ δεῖς καὶ τὸ στήθος του, τὴν καρδιά του; Λαμπρότερη ἀπὸ τοὺς ὠραίους πόδες του. Μέσα του εἶχε τὸν Χριστό. Ζωγραφισμένη μέσα του ἡ Εἰκόνα Του. Μὲ τὴν γλῶσσα του ἐξέπεμπε ἀκτίνες. Θεὸς νὰ δεῖς καὶ πῶς νικοῦσε τὴν γαστέρα; Λέει: Ἐάν τὸ φαγητό μου σκανδαλίζει, ποτέ μου δὲν θὰ φάω κρέας. Θεὸς νὰ δεῖς καὶ τὰ χέρια του; Κάθε μέρα ἦταν δεμένα με ἀλυσίδες. Κανέναν τὰ χέρια του δὲν χτύπησαν. Χτυπήθηκαν ὅμως μυριάδες φορές. Θεὸς νὰ δεῖς καὶ τὴν ράχη του; Πῆρε πέντε φορές 39 μαστιγώματα. Ἐάν δοῦμε καὶ τὴν ὄμορφη ἀπὸ τὰ ρούχα του. Ἐκόμα κι οἱ δαίμονες τὰ σεβάστηκαν. Μὲ τὴν θέα τους τρέπονταν σὲ φυγή. Καὶ ἀρρώστιες γιάτρευαν τὰ ρούχα του. Ἐάν κάποιος μοῦ ἔδινε τὴν ἐξουσία ὅλης τῆς οἰκουμένης, ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα τὸ νυχᾶκι τοῦ Παύλου! Πιο δυνατὸ ἀπὸ τὴν ἐξουσία ὅλου τοῦ κόσμου. Προτιμῶ τὴ φτώχεια τοῦ ἀπὸ κάθε τρυφή. Προτιμῶ τὴν ἀδοξία τοῦ ἀπὸ κάθε δόξα. Προτιμῶ τὴν στέρησί τοῦ ἀπὸ κάθε πλοῦτο. Ἐπὸ κάθε ἄνεσι προτιμῶ τὸ ρᾶπισμα τοῦ προσώπου τοῦ Παύλου. Προτιμῶ πᾶν ἀπὸ κάθε βασιλικὸ στέμμα, τίς πέτρες ποῦ λιθοβολοῦσαν τὸν Παῦλο (Ε.Π.Ε. 18, 366-372).

Σεβασμιώτατοι,

Τὸν Ἀπόστολον τοῦτον καὶ Ἰδρυτὴ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν τιμᾶ ὅλως ἰδιαιτέρως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Ὁ ἴδιος ἐζήτησε πρὶν ἀπὸ μερικὰ ἔτη καὶ καθιε-

ρώθηκε νὰ περιλαμβάνεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἀποστόλου σὲ κάθε ἀπόλυση Ἱερᾶς Ἀκολουθίας, ὅπως καὶ νὰ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ σὲ πολλές ἄλλες ἐκκλησιαστικὲς δραστηριότητες. Σήμερα, ὁ Μακαριώτατος θὰ ἠθέλε νὰ εἶναι παρὼν ἐν μέσῳ ἡμῶν. Ἡ δοκιμασία, ὡστόσο, τῆς ὑγείας του δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρεψε. Δεόμεθα, λοιπόν, ταπεινῶς ὅπως ὁ Παντοδύναμος Θεὸς μὲ τὴν πρεσβεία τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν νὰ μᾶς τὸν χαρίζει ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὑγιῆ, καὶ ὅπως πάντα δημιουργικό.

Ἐδελφοί μου Χριστιανοί,

Δεν μποροῦμε νὰ παραβλέψουμε τὴν ἀνύστακτη φροντίδα τοῦ ἀποστόλου Παύλου γιὰ τίς ἐκκλησίες ποὺ ἴδρυσε καὶ τὴ φιλότιμη μέριμνά του γιὰ καθ' ἓνα ἀπὸ τοὺς πιστοὺς. Μᾶς συγκινεῖ ἡ πατρικὴ του ἀγάπη, τὴν ὁποία θεωρεῖ ὅτι εἶναι, καὶ βεβαίως εἶναι, «τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου» (Ρωμ. 13,10), ἡ βάση τῆς ζωῆς τῶν χριστιανῶν, ἡ ἀπόδειξη τῆς πνευματικῆς ὀριμότητος αὐτῶν, ἡ ἐνδειξη ὑπακοῆς στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἔνθεης βιοτῆς του.

Ἐάν κρατήσουμε, ἐπομένως, ὅλοι μας αὐτὸ ποὺ ἔγραφε ὁ Παῦλος μὲ διακαῆ πόθο πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς δικῆς του ἐποχῆς, ὡς αἴτημα προσευχῆς, ὡς ἱερὴ παρακαταθήκη, ὡς πατρικὴ εὐχὴ καὶ συμβουλή: «*Τεκνία, οὗς πάλιν ὀδύνω, ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστός ἐν ὑμῖν*» (Γαλ. 4,19). Προέκειται γιὰ τὴν νέα ζωὴ «ἐν τῷ Χριστῷ» τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι περιπατοῦν κατὰ Πνεῦμα, πληροῦντες διὰ τῆς ἀγάπης τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ καὶ φανεροῦντες στὴν ζωὴ τους τὴν χαρισματικὴ ἐνέργεια καὶ παρεμβολὴ τοῦ Κυρίου.

Γένοιτο.

«Ἡ πάνσεπτος τῶν Ἀποστόλων ἐπεδήμησεν ἑορτὴ
τῆ Ἐκκλησία Χριστοῦ προξενούσα πᾶσι σωτηρίαν ὑμῖν»

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί
Αγαπητοὶ Πατέρες
Ἐντιμώτατοι Ἄρχοντες
Χριστιανοὶ μου εὐλογημένοι

**ΟΜΙΛΙΑ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΘΡΟΝΙΚΗΝ
ΕΟΡΤΗΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

(Καθεδρικός Ναός
Ἀθηνῶν, 29.06.2007)

Οἱ Πανεύφημοι καὶ πρωτοκορυφαῖοι ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος μᾶς συ-
γκάλεσαν σήμερα ἐπὶ τὸ αὐτὸ γιὰ νὰ τιμήσουμε τὰ μνημόσυνα τῆς ἀθλήσεώς
τους καὶ νὰ πανηγυρίσουμε τὴν περὶ Χριστοῦ μαρτυρία τους. Δεῦτε οὖν, ἀδελ-
φοί μου «μυστικῶς οὖν κροτήσαντες τούτοις προσείπωμεν: χαίρετε, Πέτρε καὶ
Παῦλε, φίλοι τοῦ Χριστοῦ, χαίρετε φωστῆρες τῆς οἰκουμένης καὶ στῦλοι τῆς
Ἐκκλησίας».

Σήμερα «εὐφραίνεται ἐν Κυρίῳ ἡ σύμπασα Ἑλλάς, ἀνακαινισθεῖσα τῷ λόγῳ
τοῦ Παύλου». Σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τιμᾶ καὶ γεραίρει τὸν Μέγα
Ἀπόστολό της καὶ χειραγωγό της εἰς Χριστόν.

Ἀδελφοί μου, ὅσο προσπαθῶ νὰ προσεγγίσω τὸ ἀποστολικὸ λειτουργημα,
τὸν θησαυρὸ τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς, θησαυρὸ τὸν ὁποῖο «ἔχομεν ἐν ὄστρα-
κίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἧ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν» (Β'
Κορ. 4, 7), μὲ καταλαμβάνει δέος, καὶ ἔκθαμβος μετὰ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου
ὁμολογῶ ὅτι: «οὐχ εὐρίσκω λόγον ἐπάξιον ἐγκωμιάσαι τοὺς ἐγκωμιάσαντας τὸ
γένος ἡμῶν».

Δὲν φιλοδοξῶ, ἀδελφοί μου, νὰ συναγωνιστῶ τοὺς εἰδήμονες περὶ τὴν θεο-
λογία τοῦ Παύλου, οὔτε θεωρῶ πὼς ἔχω τὴν δυνατότητα νὰ ἐρμηνεύσω αὐτὸν
τὸν ὑψηπέτη ἀπόστολο «κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπε-
ροχὴν λόγου ἢ σοφίας» (Α' Κορ., 2, 1). Προσπαθώντας νὰ συντονίσω τὰ δια-
νοήματά μου μὲ ἐκεῖνα τοῦ κορυφαίου ἀποστόλου παρακαλῶ τὸν Κύριό μας
καὶ Σωτῆρα νὰ «κατανύξει τὴν καρδιά μου, ἵνα οἷς λέγω ἀκολουθήσω καὶ ἂ
δῆθεν διδάσκω ποιήσω πρῶτος πᾶς γὰρ ποιῶν καὶ διδάσκων φησίν, οὗτος μέ-
γας ἐστὶν ἐάν γὰρ λέγω, μὴ πράττων, ὡς χαλκὸς ὁ ἠχῶν λογισθήσομαι».

Γι' αὐτὸ, ἀδελφοί μου, ἄς δώσουμε τὸν λόγο στὸν Παῦλο, στὸ στόμα τοῦ Χρι-
στοῦ, στὴ λύρα τοῦ Πνεύματος, στὸν διδάσκαλο τῆς Οἰκουμένης. Ἐξάλλου
ἐμεῖς ἠλθαμε σήμερα ἐδῶ ὄχι γιὰ νὰ μιλήσουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀκούσουμε. Νὰ
ἀκούσουμε τὸν διδάσκαλο τῶν Ἀθηναίων καὶ νὰ τιμήσουμε «τούς ἀγῶνας καὶ
τάς βασάνους του διὰ τὸν Χριστόν». Νὰ ἀκούσουμε ἢ καλύτερα νὰ γνωρίσου-
με τὴν θεολογία τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν καὶ νὰ ἐπανέλθουμε στὸν «λόγο
τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρία Ἰησοῦ». Μιὰ μαρτυρία ποὺ ἀπευθύνεται ὄχι μόνο
σὲ μᾶς ἀλλὰ σὲ ὅλο τὸν κόσμο, σὲ ὅλα τὰ ἔθνη, σὲ ὀλόκληρη τὴν δημιουργία.
Γι' αὐτὸ ἀδελφοί μου δὲν τολμῶ νὰ ἀναλάβω τὸν ρόλο τοῦ διδασκάλου, ἀλλὰ
προτιμῶ ἐκεῖνον τοῦ πατέρα, ὑπακούοντας στὴν προτροπὴ τοῦ Παύλου: «Ἐάν
γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ
Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα» (Α' Κορ. 4, 15).

Δὲν χρειάζεται καμμία ιδιαίτερη προετοιμασία, οὔτε καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὸν
ἑαυτό μας καὶ τὴν καθημερινότητά μας, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀνθρώπινη γνώση καὶ σο-

φία για νὰ κατανοήσουμε τὸν λόγο τοῦ Παύλου. Τὸν λόγο τοῦ Παύλου μόνο μὲ τὴν πνοή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μποροῦμε νὰ τὸν ἐνωπιθοῦμε, διότι, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει, τὸ κήρυγμά του εἶναι «οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος δυνάμεως» (Α' Κορ. 2, 4). Κατὰ τὸν Παῦλο, οὔτε ἡ ἀνθρώπινη σοφία μᾶς σώζει οὔτε ἡ σύνεση ἐπαρκεῖ: «Ἀπολωὼ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω». Ἐκεῖνο ποῦ μᾶς σώζει εἶναι ὁ ἐσταυρωμένος Χριστός, γι' αὐτὸ κηρύττει «Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἑλλῆσι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλῆσιν Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν» (Α' Κορ. 1, 23-24). Ὁ Παῦλος στὴν ἀνθρωποκεντρικὴ ἐλληνικὴ σοφία καὶ γνώση ἀντιπαράτασσε τὴν δύναμη καὶ σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ θέτει τὴν ἀγάπη ποῦ οἰκοδομεῖ παραπάνω ἀπὸ τὴν γνώση ποῦ φυσιοῖ.

«Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονεν καινὰ τὰ πάντα» (Β' Κορ. 5, 17). Περνάμε ἀπὸ τὴν ὑποτιθέμενη σοφία στὴν πραγματικὴ σωτηρία. «Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη» (Γαλ. 5, 6). Στὴν Ἐκκλησία ἀνήκουν δυνάμει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἰουδαῖοι καὶ ἐθνικοί, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ, πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἓστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. 3, 28). Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία, ὡς ὁ νέος Ἰσραὴλ συγκροτεῖται ὄχι μὲ ἐξωτερικὰ κριτήρια, ἀλλὰ μὲ βάση τὴν πίστη τῆς σπὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Παῦλος μὲ τὴν θεολογία του ἀποδέσμευσε τὴ χριστιανικὴ πίστη ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου. Κήρυξε τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὸν Νόμο καὶ τὴν εἰσδοχὴ τῶν ἐθνικῶν Ἑλλήνων στὴν Ἐκκλησία. Ὁ ἀποκλειστικὸς στόχος τοῦ Παύλου ἦταν νὰ «ἀρμόσει τὸν ἄνθρωπον» μὲ τὸν Χριστό, νὰ «κερδίση πάντας», νὰ «προσαγάγῃ Χριστῷ τὴν Ἐκκλησίαν», νὰ ἀναδειχθεῖ γιὰ τὸν καθένα «νυμφαγωγός» στὸ νυμφίον Χριστό. Ὁ Παῦλος παρέλαβε τὴν χαρισματικὴ ὡς λαοῦ τοῦ Θεοῦ ἀντίληψη γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τῆς ἔδωσε ἕναν παγκόσμιον καὶ οἰκουμενικὸν χαρακτήρα.

Μὲ τὴν ἐλληνικὴν του παιδείαν καὶ τὴν ἄριστην γνώσιν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας ὁ Ἰουδαῖος στὴν καταγωγὴν Παῦλος «ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως» (Πράξ. 14, 27). Ἡ ἐμπειρία τῆς ὁδοῦ πρὸς Δαμασκὸν ἄλλαξε ρι-

ζικὰ τὶς κατευθύνσεις καὶ τὶς προοπτικὲς του σὲ ὅλα τὰ οὐσιώδη τῆς σκέψης του καὶ τῆς ζωῆς του. Ἀπὸ τὴν αὐστηρὰ ἐθνοκεντρικὴ ἀντίληψή του γιὰ τὴν θρησκείαν του, τὸν προσανατόλησε σπὸν ἀπέραντον καὶ ἀνοιχτὸ ὀρίζοντα τῆς οἰκουμένης, τῆς ὁποίας «διέδραμεν ὅλον τὸ κλίτος» καὶ ἀναδείχθηκε «φωστήρ παγκόσμιος». Ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου μεταγγίζεται καὶ μεταλαμπαδεύεται ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Μικρὰ Ἀσίαν στὴν Εὐρώπην μέσω τῶν ἐλληνικῶν πόλεων. Ὁ συγγραφέας τῶν Πράξεων βλέπει σπὸ πρόσωπον τοῦ Παύλου τὸ σύμβολο τῆς μεταβίβασης τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὸν ἰουδαϊκὸν σπὸν ἐλληνικὸν χῶρον. Αὐτὸς μόχθησε σπὸν ἐλληνικὸν χῶρον εἴτε γιὰ νὰ ἰδρύσει, εἴτε γιὰ νὰ στερεώσῃ Ἐκκλησίαν.

Ὁ Παῦλος ἀνέδειξε τὸ Εὐαγγέλιον σὲ γεγονὸς οἰκουμενικῆς καὶ παγκόσμιας σπουδαιότητος. Ἐβρισκε πάντα σημεῖα ἐπαφῆς μὲ τὸν τρόπο σκέψης τῶν ἀκροατῶν του. Ἐρμήνευε τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μὲ τοὺς πιὸ κατάλληλους ὅρους τῆς ἐποχῆς του, ὥστε τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως νὰ γίνῃ κατανοητὸ καὶ πιστευτὸ ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη, τὶς φυλὰς καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Ὅλοι οἱ σεβόμενοι καὶ φοβούμενοι τὸν Θεὸν καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν καταγωγὴν, μποροῦν νὰ γίνουν δεκτοὶ σπὴν νέα χριστιανικὴ πίστι. Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Παύλου εἶναι εὐαγγέλιον οἰκουμενικῆς προοπτικῆς. Ὁ λόγος του εἶναι ἡ πρὸς τὴν Οἰκουμένη προσφορὰ τοῦ Χριστοῦ. Μπορεῖ βέβαια στὴν ἀκολουθίαν νὰ μνημονεύονται ὀνομαστικὰ ἡ Ρώμη, ἡ Δαμασκός, ἡ Ταρσός, τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ Ἰλλυρικὸν ὡς τόποι ποῦ σεμνύονται γιὰ τὸν Παῦλον. Ὅμως ἐμεῖς μετὰ τοῦ ἕμνωδοῦ ἀναφωνοῦμε «ποία φυλακὴ οὐκ ἔσχε σὲ δέσμιος; Ποία δὲ Ἐκκλησία οὐκ ἔχει σὲ ρήτορα;».

Τὸ ὄραμα τοῦ Παύλου δὲν περιορίζεται σπὸ τοὺς ἀδελφοὺς μιᾶς κοινότητος ἀλλὰ ἔχει οἰκουμενικὲς διαστάσεις. Τὸ «πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας» (Α' Θεσ. 5, 15) εἶναι χαρακτηριστικὸ τῶν προτροπῶν του σὲ ὅλες τὶς ἐπιστολὰς του. Ἡ οἰκουμενικότητα τοῦ κηρύγματός του, ὄχι μόνον σπὸ θεολογικὸν ἐπίπεδον τῆς σωτηρίας Ἰουδαίων καὶ ἐθνικῶν, ἀλλὰ καὶ σπὸ πρακτικὸν ἐπίπεδον τῆς πρὸς πάντας «φιλαδελφίας», σὲ μιὰ ἐποχὴ ὅπως ἡ σημερινή, ἐποχὴ παγκοσμιοποίησης μὲ τὰ θετικὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀρνητικὰ τῆς σημεῖα, ποῦ ἔχουν ἐπισημανθεῖ, ἰδίως τὰ δευτέρω, ἀπὸ

Ὁρθόδοξους ἐκκλησιαστικούς ἡγέτες καὶ ἀπὸ ἐπιστήμονες θεολόγους, ἀποτελεῖ τὴν οὐσιώδη συμβολὴ τοῦ Παύλειου λόγου, διαχρονικά ἀλλὰ καὶ συγχρονικά, στὴν κοινωνία τῆς ἐποχῆς μας.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς καλεῖ νὰ ἐξέλθουμε ἀπὸ τὰ καθιερωμένα συστήματα ὀργανώσεως, σκέψεως καὶ νοοτροπίας. Στὶς μέρες μας ἔχει συντελεστεῖ μία νέα κατανομὴ τῆς τεχνολογικῆς γνώσεως, τῆς πολιτικῆς δυνάμεως, τοῦ πλούτου, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ νέες μορφές φτώχειας, στερήσεως, ἀδικίας, βίας. Σ' αὐτὲς τὶς συνθήκες οἱ χριστιανοὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ μείνουμε ἀπλοὶ θεατές. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ξαναδοῦμε τὸ χρέος μας καὶ τὶς δυνατότητες τῆς χριστιανικῆς προσεγγίσεως καὶ δημιουργικῆς κινητοποιήσεώς μας μέσα στὸ παγκόσμιο γίγνεσθαι. Ἡ πρόταση τῆς Ἐκκλησίας ἀφορᾷ ἕναν μεταμορφωμένο τρόπο ζωῆς εὐχαριστιακῶν κοινοτήτων, ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἐν ἀγάπῃ ἐλευθερία, ὅπου ἡ χάρις ὑπερβαίνει τὸν νόμο, ὅπου οἱ πρῶτοι δροῦν ὡς ἔσχατοι, ὅπου στὸ πρόσωπο τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν βλέπουμε τὸν Χριστό.

ὑπερβαίνοντας τὶς προκαταλήψεις, τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὶς φοβίες τῶν κλειστῶν περιχαρακωμένων κοινοτήτων, καλούμεθα νὰ δώσουμε τὴν μαρτυρία τοῦ ἀναστάσιμου Χριστοῦ. Νὰ συναντήσουμε τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο στὴν περιοχὴ τῶν καθημερινῶν του προβλημάτων. Ὅχι γιὰ νὰ συζητηθοῦμε μὲ τὸν κόσμο, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουμε στὸν ὀρθὸ προσανατολισμό του μὲ τὴν μυστηριακὴ χάρις τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν δυναμικὴ τῆς ἀλήθειάς της. Μὲ εἰλικρινῆ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἰδιοτυπία κάθε λαοῦ καὶ πολιτισμοῦ, πρὸς τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια κάθε ἀνθρώπινου προσώπου.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Καινῆς Διαθήκης δὲν εἶναι ξένη πρὸς τὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου, ἀλλὰ εἶναι αὐτὴ πού μὲ τὴν ὁμολογία τῆς πίστεως καὶ μὲ τὸ μυστήριό τοῦ Βαπτίσματος προσλαμβάνει τὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου καὶ τὴν ἐγκεντρίζει στὸ θεανθρώπινο σῶμα τοῦ Χριστοῦ: «*ὕμεις δὲ ἔστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους*» (Α΄ Κορ. 12, 27). Ἡ Ἐκκλησία εἶναι σῶμα Χριστοῦ. Δὲν εἶναι ἡ Ἐκκλησία ἀπλῶς ἕνα γεγονός τῆς ἱστορίας, δὲν εἶναι ἕνας νεκρὸς κανόνας πίστεως καὶ βίου. Εἶναι περισσότερο ἀπὸ αὐτά. Εἶναι ζωὴ. Εἶναι σῶμα Χριστοῦ. Εἶναι «*τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου*» (Ἐφεσ. 1, 23). Γι' αὐτό, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀπευ-

θύνεται στὴν κοινωνία, δὲν στρέφεται σ' ἕνα ξένο καὶ ξέχωρο σῶμα. Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ ἄλλας καὶ ἡ ζύμη πού καθορίζουν τὴν ἐπίδρασή της μέσα στοὺς σημερινούς πολιτισμούς.

Ἡ μεγάλη ἀπειλὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ νέκρωση τῆς συνειδήσεως ὅτι εἶναι σῶμα Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία χάνει τὴν ἀποστολή της ὅταν καταφεύγει στὴν ἀσφάλεια καὶ τὴν στατικότητα καὶ συμπορεύεται μὲ τὶς δυνάμεις τοῦ κόσμου τούτου, χωρὶς νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μεταφέρει τὸ μήνυμα τῆς Βασιλείας. Ὅταν ἀρνεῖται νὰ ἀνέβει στὸ ὑπερῶο τῆς Πεντηκοστῆς καὶ νὰ κηρύξει πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀνέκαθεν παγκόσμιο ὄριζοντα καὶ αὐτὸ καλούμεθα ἰδιαίτερα, τόσο οἱ ποιμένες ὅσο καὶ οἱ θεολόγοι, νὰ τὸ ἐνισχύσουμε στὴ συνειδηση κάθε πιστοῦ καὶ κάθε λαοῦ. Ὅ,τι συμβάλλει στὴν οὐσιαστικὴ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἐνισχυθεῖ. Τὴν ὁδὸ πού πρέπει νὰ ἀκολουθήσουμε μᾶς τὴν δείχνει ὁ Παῦλος: «*καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι*». Εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς ἀγάπης. Ὁ Ἰησοῦς ἀποκάλυψε τὴν κένωση καὶ τὴν διακονία ὡς τρόπο ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη μάλιστα προβάλλει ὡς ἐσχατολογικὴ πραγματικότητα, ὡς ἡ ἀρετὴ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἡ μόνη ἀρετὴ πού θὰ παραμείνει καὶ στὸν μέλλοντα αἰῶνα, στὰ ἔσχατα, ὅπως μᾶς βεβαιώνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «*Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει*» (Α΄ Κορ. 13, 8).

Ἡ Ἐκκλησία δὲν πρέπει μόνο νὰ μιλάει, ἀλλὰ ὀφείλει καὶ νὰ ἀκούει, διότι «*ἐν τῇ μορῇ ἡμῶν ἐμωράναμε τὴν γνώση καὶ τὴν σοφία τοῦ Χριστοῦ*», καὶ χωρὶς πνεῦμα καὶ πνοὴ φλυαροῦμε, ἔχοντας ὡς κέντρο τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὴν ἀρετὴ μας. Ὁ ἀκροατὴς θέλει νὰ θέσει ἐρωτήματα, νὰ διαλεχθοῦμε καὶ νὰ συνοικοδομήσουμε τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι καιρὸς νὰ σταθοῦμε ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπο πού στέκεται στὴν θύρα τῆς Ἐκκλησίας καὶ κρούει. Νὰ σκεφτοῦμε σὲ ποιά γλῶσσα θὰ τοῦ μιλήσουμε καὶ ποιόν Θεὸ θὰ τοῦ δείξουμε. Τὸν φανατικὸ Θεὸ ἢ τὸν Θεὸ τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀγάπης. Εἶναι καὶ σήμερα πολλοὶ ἐκεῖνοι πού ρωτοῦν «*τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ*» γιὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀπάντηση τοῦ Παύλου: «*πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκος σου*» (Πράξ. 16, 31). Δὲν χρειάζεται νὰ ψάχνουμε τὸν Κύριο στοὺς οὐρανοὺς, δὲν βρῖσκεται μακριὰ ἀπὸ τὸν καθένα μας: «*ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν*». «Ὁ Θεὸς δὲν κα-

τοικεί σέ χειροποίητα ἱερά, δὲν λατρεύεται ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἀνθρώπων, σὰν νὰ εἶχε ἀπὸ κάτι ἀνάγκη, ἀλλὰ δίνει ζωὴ καὶ πνοή σέ ὅλους καὶ ὅλα» (Πράξ. 17, 24-31).

Ἡ Ἀθήνα τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα νὰ εἶναι ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ εἰκόνα τοῦ πνευματικοῦ γεγονότος τῆς σύγχρονης ἀνθρωπότητος. Δυστυχῶς, ὑπάρχει ἀκόμη, πρὸς ὄνειδος ἡμῶν τῶν χριστιανῶν, τῶν φόβων μας, τοῦ ἐγωιστικοῦ ἐγκλεισμοῦ μας, καὶ τῆς αὐταρέσκειάς μας, ἐν μέσῳ τοῦ σύγχρονου κόσμου, βωμὸς «τῷ Ἀγνώστῳ Θεῷ». Οἱ καιροὶ μᾶς καλοῦν νὰ βαδίσουμε στὰ ἴχνη τοῦ ἀποστόλου Παύλου καὶ νὰ κηρύξουμε Χριστὸ «ἐσταυρωμένο καὶ ἀναστάντα». Νὰ κηρύξουμε ὄχι τὸν Θεὸ τῶν ἐξωτερικῶν τύπων, ἀλλὰ τὸν Θεὸ τῆς ἀλήθειας. Ὅχι ἀπλὰ τὸν Χριστὸ τῆς ἀπρόσωπης ἱστορίας, ἀλλὰ τὸν Χριστὸ τῆς ὑπάρξεώς μας. Ὅχι ἀπλὰ τὴν πίστη στὸν Χριστό, ποὺ μπορεῖ νὰ μείνει σὲ θεωρητικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ τὴν ὑπαρξιακὴ σχέση μαζὶ του ἢ «τὸ ζῆν ἐν Χριστῷ».

Ὅρισμένοι ἐπιδιώκουν νὰ περιορίσουν τὸν λόγο τῆς θεολογίας καὶ τὴν δράση τῆς Ἐκκλησίας ἀποκλειστικὰ στὴ θρησκευτικὴ λεγόμενη σφαῖρα. Ὁ ὀρίζοντας ὁμῶς τῆς Ἐκκλησίας ἀγκαλιάζει ὅλα τὰ ἀνθρώπινα καὶ ὅλη τὴ δημιουργία: «τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι» (Β΄ Κορ. 11, 29). Ἡ Ἐκκλησία εἶναι πάροικη καὶ παρεπίδημη στὸν κόσμο, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὸ φύραμα ποὺ ἀλλάζει τὸν κόσμο. Οἱ ραγδαῖες κοινωνικὲς ἐξελίξεις μᾶς βιάζουν καὶ μᾶς προκαλοῦν νὰ δραστηριοποιηθοῦμε. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου μᾶς καλεῖ καὶ σήμερα σὲ ἀφύπνιση: «Ἄρα οὐκ μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν» (Α΄ Θεσ. 5, 6). Μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ὡς Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχουμε χρέος καὶ εὐθύνη νὰ συνεχίσουμε τὴν κοινὴ μαρτυρία τοῦ οἰκουμενικοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐνότητος. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν μπορεῖ νὰ μείνει στὸ περιθώριο θεατῆς τῶν γεγονότων, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ διαλεχθεῖ δημιουργικὰ μὲ τὸν σύγχρονο κόσμο. Ὅπως χαρακτηριστικὰ τόνισε σὲ πρόσφατη ὁμιλία του ὁ Μακαριώτατος: «Πρέπει νὰ ἀφυπνιστοῦμε, γιατί χάνουμε σήμερα τὴ νεολαία καὶ αὐτὸ συμβαίνει γιατί μιλοῦμε σὲ διαφορετικὴ συχνότητα. Οἱ περισσότεροὶ ἀσχολούμαστε μὲ κενὰ ἔργα, μὲ τὴν «διακονία» τῶν τύπων, μὲ τὸ πῶς θὰ μειώσουμε καὶ θὰ βλάψουμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, ἀγνοώντας τὴν οὐσία, ἐνῶ βλέπουμε δίπλα μας νὰ χάνονται ψυχές, «ὑπὲρ ὧν Χρι-

στός ἀπέθανε». Ποῦ πᾶμε, πῶς πορευόμαστε οἱ Ὁρθόδοξοι; Κοιτοῦμε τὰ δευτερεύοντα ἐνῶ ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκη τὴν Ἐκκλησία του, γιατί γνωρίζει ὅτι μόνον αὐτὴ μπορεῖ νὰ τὸν στηρίξει στὰ δύσκολα, νὰ τοῦ δώσει τὸ χέρι γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων ποὺ τὸν ταλαιπωροῦν καὶ τὸν ταλανίζουν. Οἱ ἐνέργειές μας πρέπει νὰ ξεφύγουν πλέον ἀπὸ τὰ δυσκίνητα ὄρια καὶ πλέγματα τοῦ συντηρητισμοῦ, νὰ βγοῦν πρὸς τὰ ἔξω γιὰ νὰ συναντήσουν τὸν κόσμο, νὰ ἀναζητήσουν τοὺς πονεμένους καὶ δυστυχισμένους».

Ἀδελφοί μου, τὸ οὐσιαστικὸ καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ ὁποῖο σχετίζεται μὲ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἶναι «τὸ φυλάττειν τὴν καλὴν ὁμολογίαν τοῦ μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς» καὶ τὸ «οἰκοδομεῖσθαι τὴν λαμπρότητα τῶν εὐσεβῶν ἀρετῶν τῆς τῷ θεμελίῳ του». Ὁ Παῦλος εἶναι ὄντως τὸ γερὸ θεμέλιο, ἀλλὰ καὶ ὁ χειραγωγὸς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Τελειώνοντας σὰς παρακαλῶ νὰ στρέψουμε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδιά στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπό μας ποὺ τοῦτες τὶς μέρες δοκιμάζεται ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς ὑγείας του. Ἡ γενναιότητα καὶ τὸ ἀπαράμιλλο φρόνημα μὲ τὸ ὁποῖο ἀντιμετωπίζει τὴν δοκιμασία τῆς ὑγείας του ἀποτελοῦν γιὰ ὅλους ἐμᾶς φαινετὸ παράδειγμα γενναίου Ποιμενάρχου καὶ Πατρός. Σήμερα ὀλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς σεμνύεται ὄχι μόνον γιὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ποὺ, παρ' ὅλα τὰ δεσμά, τίς θλίψεις καὶ τὰ δάκρυα, κήρυξε ἄφοβος «τὸ Εὐαγγέλιο τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. 20, 24) καὶ ἐβάστασε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου μας «ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλείων» (Πράξ. 9, 15), ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπό μας, ποὺ, βαδίζοντας στὰ βήματα τοῦ ἀποστόλου καὶ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας Παύλου, βρῖσκεται καὶ σήμερα κοντὰ μας, ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης, «ὡς παιδευόμενος καὶ μὴ θανατούμενος, ὡς λυπούμενος ἀεὶ δὲ χαίρων» (Β΄ Κορ. 8-10). Σήμερα ἡ Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεῖα, οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου, κληρὸς καὶ λαὸς, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ παρακαλοῦμε τὸν μακάριο Παῦλο «ἵνα προφθάσῃ, στηρίξῃ καὶ ἐνισχύσῃ» τὸν Μακαριώτατο ἀρχιεπίσκοπό μας καὶ νὰ τὸν χαρίσει στὴν ἀγία μας Ἐκκλησία «σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύοντα» πρὸς δόξαν τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδοξίας.

**ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ
ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ
ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΠΑΥΛΟΥ**

(Ἄρειος Πάγος,
29.06.2007)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, Σεπτὲ Ἐκ-
πρόσωπε τῆς Ἀυτοῦ Θειοτάτης Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου ἡμῶν κυρίου Χριστοδούλου.

Σεβασμιώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων.

Σεπτῆ τῶν Ἱεραρχῶν χορεία.

Ἀϊδεσιμολογίωπατε Ἄγιε Πρωτοσύγκελλε τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
π. Θωμᾶ.

Ἐξοχώτατοι Ἐκπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Κοινοβουλίου, τῶν πολι-
τικῶν κομμάτων καὶ τῆς Τοπικῆς Ἀυτοδιοίκησης.

Ἐντιμώτατοι Ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν, δικαστικῶν καὶ στρατιωτικῶν
ἀρχῶν.

Ἐλλογιμώτατοι κύριοι καθηγηταί, ἐκπρόσωποι τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμά-
των τῆς χώρας.

Ἀξιότιμοι Ἐκπρόσωποι φορέων, ὀργανώσεων καὶ Συλλόγων.

Τίμιον Πρεσβυτέριον.

Εὐλαβεστάτη ἐν Χριστῷ Διακονία.

Πιστὲ τοῦ Κυρίου λαέ.

«Ὁ Θεός, ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ
γῆς Κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ» (Πράξ. ιζ', 24). Ὁ
Θεός, ὁ ὁποῖος δημιούργησε τὸν κόσμο καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σὲ αὐτόν, ὄντας
ὁ ἴδιος ἀνεξάρτητος ἀπὸ κάθε ἄλλη ἀρχὴ καὶ αἰτία, ὡς ἀπόλυτος Κύριος τοῦ
οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δὲν περιορίζεται, οὔτε κατοικεῖ μόνο σὲ ναοὺς, τοὺς ὁποί-
ους ἔστω καὶ περίτεχνα κατασκεύασαν χεῖρα ἀνθρώπων. Ἡ διαβεβαίωση αὐτὴ
δὲν δόθηκε ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο προκειμένου νὰ δηλωθεῖ ἡ, αὐτονόητη
ἐξάλλου, ιδιότητα τῆς πανταχοῦ παρουσίας τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρο καὶ ἀπε-
ριόριστο τῆς θείας φύσεως, ἀλλά, θὰ λέγαμε προφητικὰ καὶ διαχρονικὰ, ξεκα-
θαρίζεται πὼς ἡ ὅποια στάση τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τοῦ Θεοῦ, στάση ἀποδοχῆς
ἢ ἀπόρριψης τῆς θείας ὄντοτητας ἢ τοῦ θείου θελήματος, ἔχει ἀποτελέσματα τὰ
ὁποῖα δὲν μποροῦν νὰ παραμείνουν μέσα στοὺς τέσσερις τοίχους τῶν Ναῶν,
ἀλλὰ διήκουν τὴν ὅλη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ συνεπῶς ἐπεκτείνονται στὴν κα-
θημερινότητά του, τὴν ἀναστροφή του μὲ τοὺς ἄλλους συναθρώπους καὶ κα-
ταλήγουν νὰ ἐπηρεάζουν συνολικὰ τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία, καθιστώντας τὴ
θρησκευτικότητά σημαντικὸ παράγοντα τοῦ δημοσίου βίου.

Ὅμως, καὶ πάλι δὲν μποροῦμε νὰ ὑποστηρίξουμε πὼς μὲ τὴ φράση του αὐτὴ
ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἤθελε νὰ προβεῖ στὴν κοινωνιολογικοῦ περιεχομένου
παρατήρηση ὅτι ἡ θρησκεία ἐπηρεάζει τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία. Καὶ τοῦτο
διότι μὲ τὴν παραδοχὴ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν περιορίζεται σὲ χειροποίητους ναοὺς, ἢ
ἔμφαση δίδεται στὴν αὐτόβουλη κίνηση τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ, κίνηση ἢ
ὁποῖα εἶναι ἀνέλεγκτη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τιθασειθεῖ οὔτε μὲ
τὴν κατασκευὴ χώρων λατρείας. Ἐξάλλου, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία οὐδέποτε
διεκδίκησε γιὰ τὸν ἑαυτό Της τὸ χαρακτηρισμὸ Της ὡς θρησκείας, μᾶς πὸν ἢ
αὐτοσυνειδησία Της τὴν πληροφορεῖ ὅτι ἀποτελεῖ τὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ
πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ἔτσι, καταλήγουμε πὼς τὸν Ἀπόστολο Παῦλο δὲν τὸν
ἐνδιαφέρει μέχρι ποιοῦ σημείου ἐξικνεῖται ἡ ἀνθρώπινη θρησκευτικότητά,

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν στὸν Ἄρειο Πάγιο.

ἀλλὰ τὸν ἐνδιαφέρει νὰ καταστήσει σαφὲς πὼς ὁ Θεὸς κινεῖται πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ἀκόμη καὶ ὅταν αὐτὸς τὸν ἀποστρέφεται. Συνοδοιοπορεῖ μὲ τὸ πλάσμα Του προτεινοντας, χωρὶς νὰ ἐπιβάλλει, πορεῖες ζωῆς καὶ λύσεις σὲ ἀδιέξοδα. Σὲ κάθε δὲ περίπτωση ἐπιμένει νὰ διεκδικεῖ τὸν ἄνθρωπο ἀκόμη κι ὅταν, ἢ καλύτερα, ἰδίως ὅταν ἐκεῖνος τὸν ἀρνεῖται. Ψάλλει χαρακτηριστικὰ ἡ Ἐκκλησία μας: «Τὸ ἔλεός σου Κύριε, καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου» (Ψαλμ. κβ', 6), γιὰ νὰ δείξει σαφῶς ὅτι ὁ Θεὸς δὲν παραιτεῖται ποτὲ ἀπὸ τὸν πόθο Του νὰ ἐλκύσει «πάντας πρὸς ἑαυτόν» (Ἰω. ιβ', 32).

Ὁ Θεὸς πορεύεται πρὸς τὸν ἄνθρωπο κυρίως διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του καὶ συναντᾷ τὸν ἄνθρωπο μέσα στὴν Ἐκκλησία Του. Ἡ Ἐκκλησία ὡς κιβωτὸς σωτηρίας εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔχει τὴν εὐθύνη νὰ ἐνσωματώνει τὸν κάθε ἄνθρωπο καὶ νὰ τὸν μορφοποιεῖ διὰ Χριστοῦ κατὰ Χριστὸν εἰς Χριστόν. Ἔτσι πραγματώνει στὴν κάθε στιγμή τὸν προαναφερθέντα πόθο τοῦ Κυρίου «ὅστις θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α' Τιμ. β', 4). Τὸ κάνει δὲ χρησιμοποιώντας ὄχι βία ἢ πειθαναγκασμὸ, ὄχι ὄπλα ἢ φονικὰ ὄργανα, ἀλλὰ δύο θεόδοτα μέσα τὰ ὁποῖα διασφαλίζουν τὴν ἀνθρώπινη ἐλευθερία καὶ δὲν ὑποχρεώνουν τὸν Λόγο Της καὶ τὰ Μυστήριά Της. Εἶναι δὲ θεόδοτα αὐτὰ τὰ μέσα διότι αὐτὰ κατονόμασε ὁ Χριστὸς ὡς τὰ μέσα διαδόσεως τοῦ Ἀποκαλυπτι-

κοῦ μηνύματος τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ θείου θελήματος στοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου. Τὸ ἀπευδὲς στόμα τοῦ Κυρίου λίγο πρὶν τὴν Ἀνάληψή Του, ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Ἀποστόλους τὴ θεία ἐντολή, τὴν ὁποία πραγματῶνε διὰ τῆς Ἁγίας ζωῆς του καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ Ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Ματθ. κη', 19-20). Οἱ Ἀπόστολοι ἔπρεπε νὰ ἐνεργοῦν βαπτίζοντες καὶ διδάσκοντες, δηλαδὴ τελώντας τὰ σωτηριώδη Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀρθρώνοντας Ἐκκλησιαστικὸν λόγο. Αὐτὰ εἶναι καὶ ὅ,τι σπουδαιότερο καὶ πολυτιμότερο ἔχει νὰ προσφέρει ἡ Ἐκκλησία στὸν ἄνθρωπο τῆς κάθε ἐποχῆς· τὰ Μυστήριά Της καὶ τὸν Λόγο Της. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δεσμεύονται νὰ διακονοῦν μὲ κάθε κόστος, ἀκόμη καὶ μὲ τὴν ἴδια τους τὴ ζωὴ, οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Θεὸς ἐπομένως, ὡς παντοδύναμος, βεβαίως καὶ μπορεῖ νὰ πλησιάζει τὸν ἄνθρωπο μὲ κάθε μέσο, κυρίως ὁμως, πορεύεται πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου καὶ τῶν Μυστηρίων. Καὶ στὰ Μυστήρια μὲν, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχουν αὐτὸ τὸ ὑπέρολογο στοιχεῖο τὸ ὁποῖο τὰ χαρακτηρίζει, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ ἀποτελοῦν περισσότερο θέμα ἐμπειρικῆς βίωσης στὴ θεία μέθεξι καὶ λιγότερο ἀντικείμενο διανοητικῆς ἐνασχόλησης ἴσως δὲν χρειάζεται νὰ ἀναφερθοῦμε περισσότερο. Ὡς πρὸς τὸν Ἐκκλησιαστικὸν λόγο ὁμως, ὀφείλομε νὰ ἐπιμείνουμε, ἰδίως ἐν ὄψει τῶν ὄσων τὰ τελευταῖα χρόνια ἀκούγονται περὶ ἀρμοδιότητος ἢ ἀναρμοδιότητος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν νὰ ἐκφράζουν αὐτὸν τὸν λόγο σὲς διάφορες ἱστορικὲς συγκυρίες.

Ἐρμηνεύσαμε προηγουμένως τὴ φράση αὐτὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν περιορίζεται σὲ χειροποίητους ναοὺς, ὅσο καὶ ἂν θέλουν κάποιοι νὰ τὸν ἐγκλείσουν ἐκεῖ γιὰ νὰ τὸν ξεχάσουν. Εἶπαμε πὼς ὁ Θεὸς κινούμενος ἀγαπητικὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπο μοιάζει μὲ κληγὸν, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκει νὰ θηρεύσει τὴν κάθε ψυχὴ. Τόνισαμε τέλος, πὼς κατ' ἐξοχὴν ὁ Θεὸς χρησιμοποιεῖ τὸν Ἐκκλησιαστικὸν Λόγο γιὰ νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ ἐπικοινωνήσῃ οὐσιαστικὰ μαζί του. Αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καὶ μόνον, ἴσως νὰ ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ ἀποδείξουν τὸ γιατί ἡ Ἐκκλησία ἐκφέρει παντοῦ

Ὁ πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. κ. Γερώνυμος Νικολόπουλος ἔκφωνων τὸν λόγον κατὰ τὸν ἑσπερινὸν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον.

καὶ πάντοτε τὸ Λόγο Της, ἀλλὰ καὶ γιατί ἐπιμένει στήν προσπάθεια αὐτὴ παρὰ τὴν ὅποια κοσμικὴ ἀντιξοότη-
τα.

Υπάρχουν ὅμως μερικὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν ἀκόμη σαφέστερο τὸ ἀνωτέρω μήνυμα. Καὶ πρῶτον ὀφείλου-
με νὰ ἐξετάσουμε τὸ ποῦ στοχεύει ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος. Τὴν ἀπάντηση μᾶς τὴν προσδιορίζει ἡ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, στὴν ὁποία προη-
γουμένως ἀναφερθήκαμε. «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ Ἔθνη» (Μαθ. κη', 19). Ἡ προστακτικὴ «μα-
θητεύσατε» δὲν σημαίνει «κάντε μαθητὲς σας», ὅπως πρόχειρα πολλοὶ συμπεραίνουν. Ἡ ἐρμηνεία τῆς προ-
βάλλει ὑπὸ τὸ πρῶτο τοῦ 26ου στίχου τοῦ 11ου κεφα-
λαίου τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ὅπου διαβάζουμε ὅτι οἱ εἰδωλολάτρες καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ὀνόμασαν
«πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς» (Πράξ. ια', 26), δηλαδὴ στὴν Ἀντιόχεια ὀνομάστηκαν
οἱ Χριστιανοὶ ἔτσι, ἐνῶ μέχρι τότε ὀνομάζονταν ἀπλῶς Μαθητὲς. Ἐπομένως, ὑπὸ τὴν ἔννοια αὐτὴ τὸ ρῆμα
«μαθητεύω» σημαίνει γίνομαι μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἀκολουθῶ τὸν Χριστό, ἐκχριστιανίζομαι. Καὶ ἄρα στὴν
ἐντολὴ τοῦ Κυρίου, ἡ προστακτικὴ «μαθητεύσατε», ση-
μαίνει «ἐκχριστιανίστε». Οἱ Ἀπόστολοι λοιπόν, καὶ δι'
αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία ἔλαβαν τὴν ἐντολὴ διὰ τῶν Μυστη-
ρίων καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου νὰ ἐκχριστιανί-
σουν. Τί; Ὅχι ἀπλῶς «πάντας ἀνθρώπους», ἀλλὰ «πά-
ντα τὰ ἔθνη». Ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος δὲν στοχεύει

μεμονωμένα ἄτομα, δὲν στοχεύει ἰδιῶτες, δὲν στοχεύει ὅσους θὰ ἤθελαν ἐρασιτεχνικὰ στὸν ἐλεύθερό τους
χρόνο νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴ Θεολογία τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν ἀντιμετωπίζει τὸν ἄνθρωπο ὡς ἄτομο, ὡς μονάδα,
ἀλλὰ ὡς προσωπικότητα ἡ ὁποία ἀναπτύσσεται καὶ
ἐκδιπλώνεται στὸ καθημερινὸ γίγνεσθαι. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ
Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος ἀποβλέπει στὰ ἔθνη, δηλαδὴ
στὶς ὀργανωμένες κοινωνικὲς ὀντότητες, στὰ δομημένα
σύνολα. Ἔτσι, μποροῦμε νὰ καταλήξουμε ὅτι ἡ ἐντολὴ
τοῦ Κυρίου πρὸς τὴν Ἐκκλησία Του «μαθητεύσατε πά-
ντα τὰ ἔθνη», σημαίνει «ἐκχριστιανίστε τὰ ὀργανωμένα
σύνολα, τὶς κοινωνίες, τοὺς λαούς· ἐκχριστιανίστε τὰ
ἦθη καὶ τὰ ἔθνη, τὴ νομοθεσίαν, τὸν πολιτισμὸν, τὶς οἰκο-
γενειακὲς σχέσεις, τὴν ἴδιαν τὴν καθημερινότητα». Ἐπο-
μένως, ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος ἐκφέρεται ὄχι ἀπλῶς
στοχεύοντας στὸ μετασχηματισμὸ τῆς κοινωνίας σὲ χρι-
στιανικὲς κατευθύνσεις καὶ ἀρχές, ἀλλὰ ἐπιδιώκοντας
τὴν ἐκκλησιοποίηση τῆς κοινωνίας, τὴν πραγμάτωσι
τοῦ «ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς» (Μαθ. στ', 10).

Ποιὸ εἶναι τὸ ἀντικείμενο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λό-
γου; Ποιὸ τὸ περιεχόμενό του; Σμικρύνεται τόσο πολὺ,
ὥστε εὐκόλα νὰ προσδιορίζεται μὲ ἀπόλυτη πληρότητα
ἀπὸ μίαν καὶ μόνο λέξη· τὸ ὄνομα «Χριστός». Θὰ πεῖ ὁ
Ἀπόστολος Παῦλος: «Ἡμεῖς κηρύσσομεν Χριστὸν
ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, Ἑλλῆσι δὲ
μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλ-
λησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν» (Α'
Κορ. α', 23-24). Ἀλλὰ πάλι ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος
ἐκτείνεται τόσο ἀπεριόριστα ὥστε ἐὰν ἐπιχειρήσουμε
γραπτὴ ἀποτύπωσίν του «οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον
χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία» (Ἰω. 25). Δὲν εἶναι στὴ
φύση τῆς Ἐκκλησίας νὰ εἶναι ἀποῦσα ἀπὸ ὁπουδήπο-
τε. Στὰ πάντα ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος προσφέρει τὸ
Χριστό, ὥστε ὁ Χριστὸς νὰ ἀνακαινίσει τὰ πάντα καὶ
νὰ τὰ καθαρῶσει· ἀκόμη καὶ τὶς πιὸ ἀσήμαντες λεπτο-
μέρειες τῆς καθημερινότητος. «Πίσω ἀπὸ τὴ μορφὴ τοῦ
κόσμου πού παρέρχεται, ὁ πιστὸς «διὰ τοῦ Ἐκκλησια-
στικοῦ Λόγου» ἀνακαλύπτει τὴν ἀέναντη πράξιν πού μέ-
νει στὸ ἐπίπεδο τῆς Ἐκκλησίας, αὐτοῦ τοῦ προκαθωρι-
σμένου κέντρου τοῦ σύμπαντος. (...) Τὸ θεῖο καὶ τὸ
ἀνθρώπινο ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία
ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τοῦ κόσμου, καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ μὲ
τὴν πραγματικότητά του πληροῖ τὸ ἀνθρώπινο περιεχό-
μενο καὶ τὸ μετασχηματίζει σὲ θεανδρική ὑπόστασιν»

(Στ. Πάνου, «Μέτρον ἀνθρώπου», Ἀνθρωποκεντρικά, Μελετήματα γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν πολιτισμό, Ἐκδ. Ἀριθμὸς 2007, σ. 138).

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος ἀρύεται τὴν ὑπαρξή του καὶ ἔχει τὴν ἀναφορά του στὸ θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὸ ὁποῖο καὶ κατευθύνει, ἔχει γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἀπόλυτη προτεραιότητα. Πρέπει νὰ καταστῆ σαφές ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑφίσταται γιὰ νὰ τελεῖ τὰ σωτηριώδη Μυστήρια καὶ νὰ κηρύττει τὸ Λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἐκκλησία χωρὶς λόγο, χωρὶς ἱεραποστολικὴ διάσταση, χωρὶς κήρυγμα, δὲν εἶναι Ἐκκλησία. Μεταπίπτει στὴν κατηγορία τῆς ομάδας, τοῦ σωματείου, τοῦ ὀμίλου, τῆς λέσχης, τῆς ἔνωσης προσώπων, πάντως Ἐκκλησία δὲν εἶναι. Οὔτε κἂν αὐτὴ ἢ ἄσκηση τῆς φιλανθρωπίας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ὅπως ἰδίως σήμερα ἀναπτύσσεται στὴν πατρίδα μας, μπορεῖ νὰ ἀποκτήσει προτεραιότητα ἔναντι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου. Ἡ σύσταση καὶ λειτουργία Ἰδρυμάτων, ἢ διανομὴ συσσιτίου, ἢ περίθαλψη ἀσθενῶν, ἢ ὑποβοήθηση οἰκονομικῶς δυσπραγούντων, ἔρχεται σὲ ὑποδεέστερη μοῖρα ἔναντι τῆς εὐθύνῃς τῆς Ἐκκλησίας νὰ κηρύττει. Καὶ αὐτὸ οἱ Ἀπόστολοι μας τὸ ξεκαθάρισαν ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τους. Ὅταν ἐμφανίσθηκαν διαφωνίες στὸν τρόπο ἄσκησης τῆς φιλανθρωπίας τῆς Ἐκκλησίας, οἱ Ἀπόστολοι ἀποστασιοποιήθηκαν ἀναθέτοντας τὸ ἔργο αὐτὸ στοὺς γνωστοὺς ἑπτὰ Διακόνους. Χαρακτηριστικὴ δὲ ὡς πρὸς αὐτὸ ἦταν ἡ κοινὴ δήλωση τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων: *«οὐκ ἀρεστόν ἐστὶν ἡμῶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις»* (Πράξ. στ', 2). Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ ἐγκαταλείψουμε τὸ κήρυγμα τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ διακονήσουμε ἔστω τραπέζια φιλανθρωπίας. Χρειάζεται μεγάλη ἐπαγρύπνηση ἐκ μέρους τῶν ὑπευθύνων Ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν, διότι πολλὲς φορὲς μέχρι σήμερα ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται ὅτι θίγονται ἀπὸ τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγο, ἀποπειρῶνται νὰ περιορίσουν τὴν Ἐκκλησία σὲ φιλανθρωπικὰ καὶ μόνον καθήκοντα. Ὅμως, ἡ ἀκτιβιστικὴ διάθεση τῆς κοινωνικῆς δράσης εἶναι τελείως ἀντίθετη μὲ τὴν πνευματικὴν διάσταση τῆς Ἐκκλησίας μας. Γνωρίζει δὲ ἡ Ἐκκλησία τὸ μέτρο τῆς ἐνάσκησης τῆς φιλανθρωπίας Τῆς καὶ δὲν τὴν περιορίζει στὶς ἀδύνατες κοινωνικὰ ομάδες, ἀλλὰ τὴν ἀπευθύνει πρὸς ὅλους, μᾶς ποὺ θεωρεῖ ὡς τὴν μεγαλύτερη μορφή φιλανθρωπίας τὸ νὰ κάνει γνωστὸ τὸν Χριστὸ στὸν κά-

θε ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος, ἐπειδὴ καθιστᾷ τὸν Θεὸ οἰκεῖο στὸν ἄνθρωπο, εἶναι καὶ ἡ μεγαλύτερη καὶ ἡ ὑψηλότερη μορφή φιλανθρωπίας. Ἡ οὐσιαστικότερη φιλανθρωπικὴ διάσταση τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο.

Ἀκριβῶς ὅμως, ἐπειδὴ ἡ προσφορὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου στὸν ἄνθρωπο εἶναι ὅ,τι πιὸ ἀγαπητικὸ ἔχει νὰ τοῦ καταθέσει ἡ Ἐκκλησία, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ περισταλεῖ ἢ νὰ ἀλλοιωθεῖ. Εἶναι ἡ ὑψίστη εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας νὰ διαφυλάξει τὴν ἀλήθεια Τῆς ἀκαινοτόμητης. Γι' αὐτὸ καὶ καταβάλλει τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ προσοχὴ στὸ νὰ διατηρήσει τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγο ὅπως τὸν παρέλαβε, ἀποκεκαλυμένο ἀπὸ τὸν Κύριο Ἰησοῦ. Συναίμα δὲ ἀντιστέκεται στὴν προσπάθεια τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος νὰ περιορίσει τὴν ἐκφορὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου. Εἶναι κοινὸ χαρακτηριστικὸ ὄλων τῶν διωκτῶν τῆς Ἐκκλησίας ἢ προσπάθειά τους νὰ φιμώσουν τὴν Ἐκκλησιαστικὴ φωνή, νὰ καταπαύσουν τὸ κήρυγμα, νὰ ἐξαφανίσουν τοὺς κηρύττοντες. Ὅχι μόνον στὴν ἐποχὴ τῶν διωγμῶν, ἀλλὰ καὶ μετέπειτα καὶ μέχρι τὶς ἡμέρες μας, ἀνελεύθερα καθεστῶτα δὲν ἀνέχονταν τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγο, τὸ ἐξουσιαστικὸ φρόνημα πολλῶν ἀρχόντων αἰσθανόταν ἐνοχλημένο, κοσμικὰ συμφέροντα θίγονταν. Ὅλα αὐτὰ ἀποζητοῦσαν καὶ ἀποζητοῦν τὴν ἐξαφάνιση τῆς φωνῆς τῆς Ἐκκλησίας. Δυστυχῶς ὅμως γιὰ ὅλους αὐτούς, ὁ Λόγος τῆς Ἐκκλησίας δὲν καταπαύει, δὲν περιστέλλεται, δὲν ἐξαφανίζεται. Ὅπως ὁ Θεὸς δὲν παραμένει στοὺς χειροποιήτους Ναοὺς, ἀλλὰ παντοδυνάμως κινεῖται πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ἔτσι καὶ ὁ Λόγος Του δὲν περιορίζεται. *«Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται»* (Β' Τιμ. β', 9) τονίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὸν μαθητὴ του Τιμόθεο ἀπὸ τὶς φυλακὲς τῆς Ρώμης. Κι ἂν ἀκόμη οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας κατόρθωσαν νὰ φυλακίσουν τὸν Παῦλο, δὲν μποροῦν ὅμως, νὰ καταστήσουν δέσμιο τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγο. Αὐτὸ ἐξᾶλλου τόνισαν μὲ τὴν ἀγία ζωὴ τους, ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι, ἀλλὰ κυρίως μὲ τὸ μαρτυρικὸ τους θάνατο ὅποτε καὶ προσυπέγραψαν μὲ τὸ αἷμα τους, τὰ ὅσα παρέλαβαν ἀπὸ τὸ Χριστὸ νὰ κηρύττουν.

Ὅσοι λοιπὸν γνωρίζουμε Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ὅσοι εἴμαστε μέτοχοι τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παράδοσης, ὅσοι βιώνουμε τὸ Ὁρθόδοξο ἦθος, κατανοοῦμε πολὺ καλά γιὰ τὴν Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ἀλλοιώσει ἢ νὰ

περιορίζει τὸ Λόγο Της, ὄχι μόνον ὅταν ἀντιτιθέμενες συμπλεγματικὲς μειοψηφίες ὑλακτοῦν κυναρικῶς, ἀλλὰ καὶ ὅταν οἱ ἀρχεῖς καὶ οἱ ἐξουσίες τοῦ κόσμου τούτου συστρατεύονται ἐναντίον Της. «*Οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι*» (Α΄ Κορ. θ΄, 16). Ἀλλοίμονό μου ἂν δὲν κηρύττω τὸ Εὐαγγέλιο, θὰ πεῖ ὁ Παῦλος. Καὶ πάλι τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων μᾶς δίνει τὸ μέτρο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς συμπεριφορᾶς. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὴν ομάδα τῶν μαθητῶν ἦσαν ἔτοιμοι νὰ μποῦν στὰ Ἱεροσόλυμα γιὰ τὴ θριαμβευτὴ εἴσοδο, τὴν ὁποία ἐσορᾶζουμε τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, μὰ ὁμάδα Φαρισαίων, ἐπειδὴ οἱ μαθητὲς ἐνθουσιωδῶς ὁμιλοῦσαν γιὰ τὰ θαύματα καὶ τὰ λόγια τοῦ διδασκάλου τους, ἔσπευσαν στὸν Ἰησοῦ παρακαλώντας Τον νὰ περιορίσει τὸ κήρυγμα τῶν μαθητῶν μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ φράση: «*διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου*» (Λουκ. ιθ΄, 39), γιὰ νὰ λάβουν ἄμεση καὶ ἀληθινὴ τὴν ἀπάντησι ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ: «*λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκραῖονται*» (Λουκ. ιθ΄, 40). Πραγματικὰ, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ ἀπὸ φόβο ἢ ἄλλῃ ἀνθρώπινῃ ἀδυναμίᾳ ἀποστοῦν τοῦ κηρύγματος, οἱ λίθοι, τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, θὰ ἀναλάβουν ἔργο ἱεροκήρυκα φωνάζοντας τὰ θαυμάσιά Του.

Καὶ μάλιστα πρῶτος θὰ φωνάζει ὁ Βράχος αὐτός, ὁ Βράχος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἑκατοντάδες χρόνια ἦταν ὁ μάρτυρας τῆς ἐναγώνιας προσπάθειας τῶν προγόνων μας νὰ προσεγγίσουν τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ δώσουν ἀπαντήσεις στὰ μεγάλα ὑπαρξιακὰ ἐρωτήματα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Ἑλληνικὸς λόγος στόχευε κατ' ἐξοχὴν στὴν προσέγγισι τοῦ ὑπερβατικοῦ, στὴν κατανόησι τοῦ ἐπέκεινα. Καὶ τὸ πλησίαμά του δὲν ἦταν μόνον ρασιοναλιστικό, ἀλλὰ στόχευε στὴ σύμμετρη πορεία τοῦ ἀνθρώπου ὡς ψυχοσωματικῆς ὄντοτητας πρὸς τὴ γνώσι. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λόγος ἐμφορεῖται ἀπὸ βαθεῖα θρησκευτικὸτητα, ἢ ὁποία διήκει γενικῶς τὴ φιλοσοφία τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. Κυρίαρχη ἀτάκτησι τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας εἶναι ἡ κατανόησι τῆς θείας φύσεως ὡς μᾶς, ὡς μονάδας. Ὁ Σωκράτης μνημονεύει τὸν Θεὸ ἐνικῶς, τὸ ἴδιο καὶ ὁ Πλάτωνας, ἐνῶ ὁ Ἀριστοτέλης ἀναφέρεται ἀπρόσωπα στὸ «*Θεῖον*», νοούμενο ὡς ἐνικὴ ὄντοτητα. Σὲ κάθε δὲ περίπτωσι ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἦταν ἐκείνη ἢ ὁποία κατασκεύασε τὴν ταφόπλακα τῶν μύθων τῆς πολυθεΐας καὶ

προετοίμασε τὴν ἀνθρωπότητα γιὰ τὴ γνωριμία της μὲ τὸν Ἕνα Θεό.

Ἀλλὰ καὶ ὁ πολιτικὸς λόγος τῶν Ἀρχαίων Ἀθηναίων ἐπίσης, δὲν εἶναι καθόλου ρασιοναλιστικός. Πολλοὶ μιλώντας γιὰ τὴν Ἀθηναϊκὴ δημοκρατία καὶ τὴν καθιέρωσι τῆς Ἀρχῆς τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας ἀναφέρονται στὴ γνωστὴ φράσι ἀπὸ τὰ Ἀθηναϊκὰ ψηφίσματα: «*Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ*». Ἀποσιωποῦν ὁμως, μὲ ἐπιμέλεια τὴ συνέχεια τῆς φράσεως, ὅπως μᾶς τὴν διασώζουν οἱ ἀρχαῖες πηγές: «*Διὸ δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύσαντας τοῖς θεοῖς καὶ ἤρωσι τοῖς κατέχουσιν τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀθηναίων...*». Ἀπεφάσισε ἡ βουλή καὶ ὁ λαὸς τῶν Ἀθηναίων, ἀφοῦ πρῶτα προσευχήθησαν καὶ τέλεσαν θυσίαι στοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωες, οἱ ὁποῖοι κατέχουν ὡς κύριοι τὴν πόλιν καὶ τὴν ὑπαιθρο χώρα τῶν Ἀθηναίων. Καμία αὐτονομία τοῦ ἀνθρώπου ἐναντι τοῦ θεοῦ παράγοντα λόγῳ λαϊκῆς βούλησις, ἀλλ' ἀντίθετα ἀπόφασι μὲ γνώμονα ὅτι ἀποφασίζουσιν γιὰ μὴ πόλιν τὴν ὁποία δὲν ἐξουσιάζουσιν, καθὼς ἀνήκει στοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωες τῶν Ἀθηναίων. Δικαίως λοιπόν, αἰσθάνονται ἔκπληξι δυτικοὶ διανοητὲς καὶ πανεπιστημιακοὶ γιὰ τὴν ἐνύλωσι στὸ νόμο λόγου καὶ πίστεως: «*Ὁ νόμος παρουσιάζεται μὲ διπλὴ ὄψη· ἀπὸ τῆ μὴ μεριά εἶναι κάτι τὸ ἱερό καὶ ἀμετάβλητο· ἀπὸ τὴν ἄλλῃ εἶναι ἔργο ἀνθρώπινο καὶ ἐπομένως ὑπόκειται σὲ ἀλλαγές*» (G.Glotz, La cité grecque, μετάφρ. Ἀγνή Σακελλαρίου, Ἀθήνα 1928). Καὶ καταλήγουν: «*Ἡ παρουσία τοῦ θεοῦ ἀποτελεῖ τὴν ἐσώτερη αἰτία τῆς πολιτείας*» (H. Bengtson, Griechische Geschichte, μετάφρ. Ἀ. Γαβρίλη, Ἀθήνα 1979). Διαπιστώνεται ἔτσι, μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο ὅτι παράδοσι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποτελεῖ ἢ συμπόρευσι ἀλληλοσεβασμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, μᾶς πού δημοκρατία χωρὶς ἠθικὴ καταντᾶ ἐκτροπὴ καὶ δημιουργεῖ καθεστῶς παρακμῆς.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω κατανοοῦμε πολὺ καλὰ γιὰ τὸ Ἑλληνικὸς λόγος μπόρεσε νὰ συναρμοσθεῖ μὲ τὸν Ἐκκλησιαστικὸ λόγῳ ἄρηκτα καὶ συνδυαζόμενοι ν' ἀποτελέσουν τὴν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοσι μᾶς. Ὁ Ἑλληνικὸς λόγος ὡς ἡ ὑπέριστα ἀνθρώπινῃ προσπάθεια νὰ προσεγγίσει καὶ νὰ γνωρίσει τὸ Θεό, ἀναχωνεῦθηκε στὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγῳ ὡς τὴν ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ στὴ συνάντησι Του μὲ τὸν ἄνθρωπο. Μπορεῖ νὰ εἶχαν οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς προφῆτες, οἱ Ἑλλη-

νες όμως, διὰ τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς παράδοσής τους εἶχαν τὸν τρόπο ζωῆς, γι' αὐτὸ καὶ ἄνετα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Δήμου ἐγίνετο Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ σύναξη τῶν πολιτῶν εὐχαριστιακὴ σύναξη τῶν πολιτῶν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ἡ κοινωνία Θεία Κοινωνία. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Λόγος δὲν παραιτεῖται τῶν δικαιωμάτων του ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λόγου, μιᾶς πού τὸν θεωρεῖ προπομπὸ του καὶ ἱστορικὸ προηγούμενο στὸ χῶρο τῆς πολυθεΐας.

Στὶς ἡμέρες μας βεβαίως, ἐν ὄψει τῶν πιστευμάτων τοῦ Δυτικώφερτου Διαφωτισμοῦ, πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι προσπαθοῦν μάταια ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ ἀποσπάσουν τὸν ἑλληνικὸ λόγον ἀπὸ τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγον, ἀπ' ἐτέρου νὰ περιθωριοποιήσουν τὴ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι «τὰ δυτικὰ ρεύματα ἀπὸ τὸν 17ο κιάλας αἰῶνα διασταυρώθηκαν μὲ τὴ Βυζαντινὴ παράδοση πού συνέχιζε ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Στὴ φάση αὐτὴ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δέχθηκε εὐνοϊκὰ τὶς καινούργιες ιδέες. Λίγο ἀργότερα ὅμως, ἦλθε ἡ διάσταση». Ὁ ἀντικληρικαλισμὸς «τῆς γαλλικῆς Ἐπανάστασης, ἡ “ἀθεΐα” τοῦ Βολταίρου, ἡ στροφὴ» στὴ μηχανοκρατικὴ ἀντίληψη καὶ τὴ φυσιοκρατία «ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἓνα ποιμνιο εὐεπίφορο στὸ σκανδαλισμὸ, θεολογικὴ ἀφασία καὶ ζῆλος “οὐ κατ' ἐπίγνωσιν”» ἰδίως ὀρισμένων ἐκκλησιαστικῶν ομάδων «ἀπὸ τὴν ἄλλη, δημιουργήσαν τό –μέχρι σήμερα– ἀγεφύρωτο χάσμα ἀνάμεσα στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση καὶ τὸν Εὐρωπαϊκὸ Διαφωτισμὸ» (Γ. Πουλῆ, Τὸ ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρο τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ἐκδ. Σάκουλα, Ἀθήνα - Θεσσαλονίκη 2007, σελ. 52-53). Τὰ παραπάνω ὅμως, δὲν σημαίνουν περιστολὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Λόγου, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀφορμὴ καλλιέργειας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μας αὐτοσυνειδησίας καὶ Θεολογίας, ὥστε νὰ κάνουμε περισσότερο εὐληπτο καὶ προσιτὸ τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγον στὸ σύγχρονο ἄνθρωπο.

Τὰ ὅσα ἀκούσθηκαν μέχρι τώρα, νομίζουμε πὼς διασαφηνίζουν τὴ μέχρι τώρα στάση τῆς Ἐκκλησίας μας κατὰ τὴν ἐκφορὰ τοῦ Λόγου της. Καὶ ἂν γιὰ τοὺς μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν τὴ διαβεβαίωση ὅτι ὅσο ὑπάρχει ἡ Ἐκκλησία δὲν πρόκειται νὰ χαμηλώσει τὴ φωνὴ της, πολλῶ δὲ μᾶλλον νὰ σιωπήσει, γιὰ τοὺς ἐγγύς, γιὰ τοὺς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας τὰ παραπάνω ἀποτελοῦν ὑπενθύμηση τοῦ χρέους μας ἀρθρώσεως καθαροῦ, παραδοσιακοῦ, χριστοκεντρικοῦ Ἐκκλησιαστι-

κοῦ Λόγου ὡς ὀφειλή μας πρὸς τὸν πεπλανημένο πλησίον. Ἡ προσταγὴ τοῦ Κυρίου εἶναι σαφής: «*Φωνὴ λέγοντος· βόησον*» (Ἦσ. μ', 6), «*τὸ ρῆμα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ εὐαγγελιζόμενος Σιών· ὑψώσον ἐν ἰσχύϊ τὴν φωνὴν σου, ὁ Εὐαγγελιζόμενος Ἱερουσαλήμ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε*» (Ἦσ. μ', 8-9).

Κανονικά, στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ περατώσουμε τὸ λόγο καὶ νὰ καταπαύσουμε τὴν ὁμιλία προκειμένου νὰ συνεχισθεῖ ἡ Ἀκολουθία. Πρὶν ὅμως ὀλοκληρώσουμε, ὀφειλετικῶς ἄς στρέψουμε τὴ σκέψη μας πρὸς τὸ μεγάλο ἀπόντα, πρὸς τὸν ἀσθενοῦντα Ποιμέναρχη μας, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριο Χριστόδουλο. Ὅχι μόνον γιὰ εἶναι ἀγαπητικὴ συνήθεια τῶν Χριστιανῶν νὰ μνημονεύουν ὅσους βρισκονται σὲ δοκιμασία καὶ μάλιστα τοὺς ἀσθενεῖς, ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες μὲ τὸν παλμὸ τῆς καρδιᾶς του καὶ τὶς πολλὰς ἰκανότητές του ὑπουργεῖ τὸν Ἐκκλησιαστικὸ Λόγον, ὄχι μόνον σὲ ἐπίπεδο τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, ὄχι μόνον σὲ Ἑλλαδικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ καὶ πανευρωπαϊκῶς καὶ διεθνῶς. Εἶναι καθολικὴ ἢ παραδοχὴ τῆς αἴσθησης ὅτι μᾶς λείπει ἡ φωνὴ του, ὁ λόγος του, τὸ κήρυγμά του.

Βεβαίως, ὁ Μακαριώτατος γνωρίζει πολὺ καλά ὅτι στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἄνδρες «*ἀρκεῖ ἡ χάρις· ἡ γὰρ δύναμις τοῦ Κυρίου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. ἡδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσονται ἐν ταῖς ἀσθενείαις αὐτῶν, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ*» (Β' Κορ. ιβ', 9) γι' αὐτὸ καὶ μὲ γενναιότητα δίνει ἀκόμη μία μάχη. Ὅλοι μας προσευχόμεσθε νὰ ἀποκαταστήσει τὴν ὑγεία του ὁ Θεὸς καὶ ὅπως πολλοὶ μὲ ἀπλότητα λένε: «*νὰ τὸν στήσει πάλι στὰ πόδια του*».

Ὅμως ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη ὄχι ἀπὸ τὰ πόδια του, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ στόμα του, τὸ ὅποιο ξέρει νὰ προσδιορίζει κατευθύνσεις καὶ πορεῖες ζωῆς, νὰ ἐμπνέει ἀποφάσεις ἱερῆς καὶ ἁγίας, νὰ περιφρουρεῖ τὰ δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἀρθρώνει λόγο παρακλητικὸ, γαλήνιο, ἐλεγκτικὸ, ψυχεγεργικὸ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ παράκλησή μας πρὸς τὸν Κύριο τῆς Δόξης εἶναι νὰ μᾶς τὸν χαρίζε «*σῶσον, ἔντιμον, ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύοντα*», γιὰ νὰ ὀρθοτομεῖ τὸν Λόγον τῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἀληθείας. Ἀμήν.

**Σίλας ἢ Σιλᾶς
ἢ Σιλουανός.
Μαθητὴς καὶ
συνεργάτης
τοῦ Ἀποστόλου
Παύλου**

Τὸ ὄνομα Σιλουανός εἶναι λατινικὴ ἀπόδοση τοῦ ἀραμαϊκοῦ Sche'iah, πού σημαίνει «ἀπεσταλμένος». Οἱ Ἑβραῖοι μπορούσαν νὰ παίρνουν ἓνα ὁμόηχο ρωμαϊκὸ ὄνομα, ἰδιαίτερα ἂν ἦταν ρωμαῖοι πολῖτες. Μὲ τὸ ἴδιο κριτήριό διάλεξαν ἓνα περίπου ὁμόηχο ἑλληνικὸ ὄνομα (πρβλ. Σαούλ-Σαῦλος). Τὸ ὄνομα Σίλας καὶ ἐπὶ τὸ δοκιμότερον Σιλᾶς εἶναι κατὰ μία ἄποψη συντεταγμένη μορφή τοῦ ὀνόματος Σιλουανός. Ὅπως ὁμως ὑποστηρίζει ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Β. Στογιάννος (Α' Ἐπιστολὴ Πέτρου, Θεσσαλονίκη 1980, σσ. 455-457) φαίνεται ὅτι τὸ Σίλας εἶναι ὄχι σύντημη τοῦ λατινικοῦ, ἀλλὰ ἑλληνικὴ ἀπόδοση τοῦ ἀραμαϊκοῦ Sche'iah.

Στὴν Κ.Δ. συναντῶνται συχνὰ καὶ τὰ δύο ὀνόματα Σίλας καὶ Σιλουανός. Προφανῶς πρόκειται περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου. Μὲ τὸ ὄνομα Σίλας (ἢ Σιλᾶς) ἀναφέρεται σὺς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (15, 22· 32· 40· 16, 19· 25-30· 17, 4-10. 14) καὶ παρουσιάζεται ὡς μέλος ἐπίσημο τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πολὺ γνωστὸς τοῦ Πέτρου πρὶν προσκολληθεῖ στὸν Ἀπόστολο Παῦλο. Μὲ τὸ ὄνομα Σιλουανός παρουσιάζεται σὲ ἐπιστολὰς τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Πέτρου. (Α' Θέσ. 1, 1. Β' Θεσ. 1, 1. Β' Κορ. 1, 19 καὶ Α' Πέτρ. 5, 12) καὶ ἀναφέρεται ὡς συναποστολέας τῶν ἐπιστολῶν πρὸς Θεσσαλονικεῖς καὶ ὡς ὑπογραφέας τῆς Α' Πέτρου.

Ὁ Σίλας-Σιλουανός ἦταν ἀπὸ τὰ διακεκριμένα γιὰ τὸ ἦθος τους ἡγετικά στελέχη τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, γι' αὐτὸ καὶ ἀνεδείχθη μεταξὺ τῶν ὀλίγων ἐκλεκτῶν, τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἀνεγνώριζε καὶ ἐκτιμοῦσε. Ἡ ἀναγνώριση αὐτὴ ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ὅπου ἀναφέρεται ὅτι μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου (49-50 μ.Χ.), τόσο οἱ ἀπόστολοι μὲ τοὺς πρεσβυτέρους, ὅσο καὶ ὁλόκληρη ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξουν μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι θὰ συνόδευσαν τὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ τὸ Βαρνάβα στὴν Ἀντιόχεια γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουν καὶ νὰ ἐρμηνεύσουν καὶ οἱ ἴδιοι τὶς ἀποφάσεις πού εἶχαν ληφθεῖ στὴν Ἀποστολικὴ Σύνοδο, τὶς ὁποῖες θὰ ἐπέδιδαν γραπτῶς στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία. Φαίνεται ἐδῶ ἡ εὐαισθησία τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων νὰ μὴν ὑπάρξει κανένας κίνδυνος ἐνδεχομένης παρανοήσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους χριστιανούς τῆς Ἀντιοχείας. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ λοιπὸν ἐξέλεξαν τὸν Ἰούδα, τὸν ἐπονομαζόμενον Βαρσαββᾶ, καὶ τὸν Σίλα, ἄνδρες πού κατεῖχαν ἐξέχουσα καὶ ἡγετικὴ θέση μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν. Παρ' ὅτι ὁ Σίλας ἦταν ἡγετικὴ προσωπικότητα καὶ κατεῖχε σημαντικὴ θέση στὴν Ἐκκλησία, ἐν τούτοις δὲν ἀναφέρεται εἰδικὰ τὸ εἶδος τῆς ἡγετικῆς αὐτῆς θέσεώς του. Ὅποιοδήποτε ἀνῆκε στὴν τάξη τῶν προφητῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, ἀφοῦ, ὅπως ἀναφέρεται στὴ συνέχεια τοῦ βιβλίου τῶν Πράξεων, «*Ἰούδας τε καὶ Σιλᾶς, καὶ αὐτοὶ προφητῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν*» (Πρ. 15, 32).

Ἡ μαρτυρία αὐτὴ συνδέει τὴν τάξη τῶν προφητῶν τῶν Ἱεροσολύμων μὲ τὴν ἀντίστοιχη τάξη τῆς Ἀντιοχείας, τῆς ὁποίας μέλη ἦταν οἱ Ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας.

Ὁ Σίλας εἶχε συνδεθεῖ ἀπὸ πολὺ ἔνωρις ἰδιαίτερα μάλιστα μὲ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, ὁ ὁποῖος τὸν ἐπέλεξε ἀντὶ τοῦ Μάρκου ὡς συνοδό του στὴ δευτέρα ἀπο-

στολική περιοδεία: «*Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σιλᾶν*» (Πρ. 15, 40). Ἐκτοτε ὑπῆρξε ἀπὸ τοὺς πρὸ στενοὺς συνεργάτες του (ὅπως καὶ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου) σὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τους. Σὲ ὅλον αὐτὸ τὸ χρόνο ποὺ συνόδευε τὸν Ἀπόστολο Παῦλο συμμερίσθη τις δοκιμασίες, τὰ παθήματα καὶ τὶς θλίψεις του· στοὺς Φίλιππους ὑπέστησαν μαζί ραβδισμοὺς καὶ φυλάκιση.

* * *

Ὡς γνωστό, στοὺς Φίλιππους ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐθεράπευσε μία παιδίσκη ποὺ εἶχε πνεῦμα πύθωνα καὶ ὅταν οἱ προσάτες της, ποὺ τὴν ἐκμεταλλεύονταν, ἔχασαν τὰ ἔσοδα τῆς ἐργασίας τους συνέλαβαν τοὺς Ἀποστόλους Παῦλο καὶ Σίλα καὶ τοὺς παρέδωσαν στοὺς στρατηγούς τῆς πόλεως. Ἐκεῖνοι διέταξαν νὰ τοὺς ραβδίσουν καὶ πληγωμένους τοὺς ἔκλεισαν στὴν φυλακίη. Μάλιστα ὁ δεσμοφύλακας «*ἔβαλε αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακίην καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον*» (Πρ. 16, 24). Καὶ ἐνῶ κατὰ τὸ μεσονύκτιο οἱ Ἀπόστολοι προσεύχονταν καὶ ἕμνοῦσαν τὸ Θεὸ καὶ οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι τοὺς ἄκουγαν ἔκπληκτοι, ξαφνικὰ ἰσχυρὸς σεισμὸς ἔγινε μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀνοίξουν οἱ θύρες καὶ νὰ λυθοῦν τὰ δεσμά τους. Βλέποντας αὐτὰ ὁ δεσμοφύλακας καὶ νομίζοντας ὅτι τοῦ διέφυγαν οἱ φυλακισμένοι ἔσυρε τὸ μαχαίρι γιὰ νὰ αυτοκτονήσῃ. Ἄλλ' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὸν ἀπέτρεψε ἀπὸ τὸ διάβημά του καὶ ὁ δεσμοφύλακας τοὺς πῆρε σὸ σπῆτι του, τοὺς περιποιήθη τὰ τραύματά τους, ἄκουσε τὸ λόγο τους καὶ πίστεψε αὐτὸς καὶ ὅλη ἡ οἰκογένειά του (Πρ. 16, 30-35).

Κατόπιν οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ραβδούχους νὰ εἰποῦν στοὺς Ἀποστόλους νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὴν πόλη τῶν Φιλίππων, ἀλλ' ἐκεῖνοι διεμαρτυρήθησαν γιὰ τοὺς ἔδειξαν ἐνῶ ἦταν ῥωμαῖο πολῖτες· τοῦτο προκάλεσε ἀνησυχία καὶ φόβο στοὺς στρατηγούς καὶ ἔτσι ἀναγκάσθησαν νὰ πᾶνε οἱ ἴδιοι καὶ νὰ παρακαλέσουν τοὺς Ἀποστόλους νὰ φύγουν (Πρ. 16, 35-40). Τελικὰ οἱ Ἀπόστολοι, ἀφοῦ ἐπισκέφθησαν τὴν πρώτη εὐρωπαϊὰ χριστιανή, τὴ Λυδία, ἣ ὁποία εἶχε πιστεύσει σὸ κήρυγμά τους, στοὺς Φίλιππους, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τοὺς Φίλιππους καὶ διερχόμενοι ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολη καὶ Ἀπολλωνία ἔφθασαν στὴ Θεσσαλονίκη (Πρ. 16, 40-17, 1).

Στοὺς Φίλιππους ἴδρυσαν τὴν πρώτη Ἐκκλησία σὲ εὐρωπαϊκὸ ἔδαφος, ἣ ὁποία ἦταν μία ἀπὸ τὶς περισσότερο ἀγαπημένες χριστιανικὲς κοινότητες καὶ πρὸς τὴν

ὁποία ἔδειξαν ἰδιαίτερη ἀγάπη καὶ στοργικὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἔδειξε ἐπίσης τὴν ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσή της πρὸς τοὺς Ἀποστόλους Παῦλον καὶ Σίλαν.

Καὶ μάλιστα, ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει στὴν ἐπιστολὴ ποὺ ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ἐκκλησία αὐτὴ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἣ Ἐκκλησία τῶν Φιλίππων συχνὰ τὸν ἐβοήθησε καὶ οἰκονομικά.

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Φιλίππων ἦταν μία ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίες, μὲ τὶς ὁποῖες ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διατηροῦσε συνεχῆ ἐπικοινωνία εἴτε μὲ ἀπεσταλμένους του εἴτε μὲ ἐπιστολές του εἴτε καὶ μὲ αὐτοπρόσωπες ἐπισκέψεις του κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα. Καί, ὅπως εἶναι γνωστό, τὴν ἐπισκέφθηκε τουλάχιστον ἄλλες τέσσερις φορές.

Ἡ ἴδρυση τῆς πρώτης Ἐκκλησίας ἐπὶ εὐρωπαϊκοῦ ἐδάφους, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Φιλίππων, ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴ ἰδρύσεως χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στὴ Μακεδονία καὶ στὴ λοιπὴ νότια Ἑλλάδα, τὶς ὁποῖες ἀποτελοῦσαν κυρίως χριστιανοὶ ἐξ ἔθνων.

Πάντως ἡ ἐπίσκεψη τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Σίλα στοὺς Φίλιππους καὶ τὸ κήρυγμά τους ἐκεῖ εἶχε ὅπωςδήποτε καλὰ ἀποτελέσματα, ἀφοῦ προσεέλκυσαν πολλοὺς χριστιανούς καὶ αὐτὸ ἀπετέλεσε σημαντικώτατο γεγονός γιὰ τὴν παραπέρα πορεία τους σὲ ἄλλες περιοχές.

Γι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴ μεγάλη συμβολὴ τοῦ Ἀποστόλου Σίλα, ἰδιαίτερα, στὴν ἐπιτυχία τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου στοὺς Φιλιππησίους καὶ στὴν ἐν γένει δραστηριότητά του καὶ εἰδικὰ στὴν ἴδρυση τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Φιλίππων ὁ Ἀπόστολος Σίλας συνδέεται μὲ τὴν Ἐκκλησία τῶν Φιλίππων, ἀναγνωρίζεται ὡς συνιδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς καὶ τιμᾶται ὡς κατ' ἐξοχὴν ἰδικὸς τῆς Ἀπόστολος. Χαρακτηριστικὴ ἀπόδειξη τῶν ἰδιαίτερων δεσμῶν του μὲ τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῶν Φιλίππων εἶναι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἡ ἴδρυση πρὸς τιμὴν του καὶ ἐπ' ὀνόματί του τῆς ὁμώνυμης Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀποστόλου Σίλα καὶ οἱ ξεχωριστὲς ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ γίνονται κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς του.

Τοὺς Ἀποστόλους Παῦλο καὶ Σίλα δὲν ἀποθάρρυναν οὔτε οἱ διωγμοὶ καὶ οἱ κακοποιήσεις, ἀλλ' οὔτε οἱ μασιγώσεις καὶ οἱ φυλακίσεις ποὺ ὑπέστησαν στοὺς Φίλιππους στάθησαν ἱκανὰ νὰ κάμψουν τὸ φρόνημά τους. Ἀντίθετα μάλιστα χαλύβδωσαν τὴ θέλησή τους καὶ ἐνίσχυσαν τὴν ἀπόφασή τους. Χαρακτηριστικὰ εἶναι τὰ ὅσα γράφει σχετικὰ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α' πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολή του: «*ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρι-*

σθέντες ἐν Φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα, λαλήσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ» (Α΄ Θεσ. 2, 2).

Ἔτσι ἡ ἀντίδραση πού συνάντησαν στοὺς Φιλίππους τοὺς ἔδωσε περισσότερο θάρρος νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Θεοῦ στοὺς Θεσσαλονικεῖς, στὴ Συναγωγή τῶν ὁποίων ἐκήρυξαν τουλάχιστον ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδες μὲ βάση πάντοτε τὰ κείμενα τῆς Βίβλου. Τὸ κήρυγμά τους πού ἦταν Χριστοκεντρικό, περιελάμβανε πρῶτα τὴν ἀποδείξη τῶν προφητειῶν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Μεσσίας καὶ δεύτερο, ὅτι αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ πάθει καὶ νὰ ἀναστηθεῖ, σύμφωνα πάντοτε μὲ τὰ ὅσα εἶχαν προφητευθεῖ. Καὶ ἔπρεπε μὲν νὰ πάθει ὁ Χριστὸς γιατί ἄλλιως ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ ἀπολύτρωσή μας· ἔπρεπε δὲ ἐπίσης νὰ ἀναστηθεῖ γιατί ἄλλιως ἡ ἀπολύτρωσή μας δὲν θὰ ἐτελειοῦτο, ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος δὲν θὰ κατελύετο. Ἦταν, ἀσφαλῶς, ἀπαραίτητο νὰ περιλαμβάνει τὸ κήρυγμά τους τὰ παραπάνω, νὰ εἶναι δηλαδὴ Χριστοκεντρικό γιὰ νὰ διορθώσει τὶς ὅποιες πεπλανημένες καὶ μονομερεῖς ιδέες εἶχαν σχηματίσει οἱ Ἰουδαῖοι γιὰ τὸν Μεσσία ἀπὸ τὶς διάφορες ἐρμηνεῖες τῶν προφητειῶν.

Τὸ κήρυγμά τους στὴ Θεσσαλονίκη εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἀκροατὲς τους ὄχι μόνο νὰ πειθοῦν στοὺς λόγους τους, νὰ συνδεθοῦν ὡς φίλοι καὶ σύντροφοι τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ νὰ πιστεύσουν στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ ἔτσι νὰ δοθοῦν σ' αὐτοὺς γιὰ νὰ καθοδηγοῦνται πνευματικὰ καὶ νὰ ταυτίσουν μαζί τους τὴν ἐλπίδα τους καὶ τὶς προσδοκίες τοῦ μέλλοντός τους (Πρ. 17, 4).

Δὲν ἦταν ὅμως μόνο ἓνας ἀριθμὸς Ἰουδαίων πού πίστευσαν στὸ κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων Παύλου, Σίλα καὶ Τιμοθέου, ἀλλὰ καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τοὺς προσηλύτους Ἕλληνες, πού σέβονταν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ ἀπὸ τὶς γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας τάξεως ὄχι ὀλίγες (Πρ. 17, 5).

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴ μεγάλη ἀπήχηση καὶ ἐπιτυχία πού εἶχε τὸ κήρυγμά τους σὲ ὅλες τὶς κοινωνικὲς τάξεις καὶ αὐτὸ ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν μεγάλο ἀριθμὸ ἐκείνων, ιδίως τῶν εἰδωλολατρῶν, πού ἀσπάζθηκαν τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ στὴ Θεσσαλονίκη (Α΄ Θεσ. 1, 9-10).

Γι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴ μεγάλη συμβολὴ τοῦ Ἀποστόλου Σίλα στὴν ἐπιτυχία τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου στοὺς Θεσσαλονικεῖς καὶ στὴν ἐν γένει δραστηριότητά του στὴ Θεσσαλονίκη καὶ εἰδικὰ στὴν ἵδρυση τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Ἀπόστολος Σίλας

τιμᾶται καὶ ἀναγνωρίζεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὅμως ἡ ἐπιτυχία τοῦ κηρύγματος στὴ Θεσσαλονίκη προκάλεσε τὴν ἀντίδραση τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ φθόνο ἐξεγέρθηκαν ἐναντίον τῶν Ἀποστόλων καί, χρησιμοποιοῦντας «ἀγοραῖους ἄνδρες», τοὺς ἐξανάγκασαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴ Θεσσαλονίκη καὶ νὰ καταφύγουν στὴ Βέροια (Πρ. 17, 5-10).

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Βεροίας ἦταν εὐγενέστεροι ἀπὸ τοὺς Θεσσαλονικεῖς (Πρ. 17, 11) καὶ καθ' ὄλο τὸ χρονικὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ παραμονῆς τους οἱ Ἀπόστολοι Παῦλος, Σίλας καὶ Τιμοθέος ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιο, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν ἔρευνα καὶ ἀνάλυση τῶν Γραφῶν. Ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ἐξετάσεων τῶν Γραφῶν καὶ τῶν γενομένων συζητήσεων ἦταν νὰ πιστεύσουν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ ὄχι ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῆς ἀνωτέρας τάξεως (Πρ. 17, 12), μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ καὶ ὁ Σώπατρος Βεροιαῖος (Πρ. 20, 4).

Μόλις ὅμως πληροφορήθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Θεσσαλονίκης ὅτι οἱ ἐκδιωχθέντες ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη Ἀπόστολοι ἐκήρυτταν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ στὴ Βέροια, κατέφθασαν ἐκεῖ καὶ προκάλεσαν ταραχές, ἐξήγειραν τὸν ὄχλο καὶ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐναντίον τους (Πρ. 17, 13) καὶ ἐξανάγκασαν τοὺς Βεροιεῖς νὰ ἐξαποστείλουν τὸν Ἀπόστολο Παῦλο πρὸς τὴ θάλασσα καὶ νὰ τὸν φυγαδεύσουν, ἐνῷ παρέμειναν στὴ Βέροια ὁ Σίλας μὲ τὸν Τιμόθεο (Πρ. 17, 14).

Ἔτσι βλέπομε ὅτι, ὅσο οἱ ἐχθροὶ τοῦ Εὐαγγελίου προσπαθοῦσαν νὰ προβάλλουν ἐμπόδια καὶ νὰ μὴν ἀφήσουν τοὺς Ἀποστόλους νὰ διαδόσουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, ἐκδιώκοντάς τους ἀπὸ πόλη σὲ πόλη, τόσο συντελοῦσαν καὶ οἱ ἴδιοι μὲ τὶς μετακινήσεις τῶν Ἀποστόλων στὴ διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου σὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης.

Ὁ Σίλας (μαζὶ μὲ τὸν Τιμόθεο) πολὺ σύντομα ἔφυγε ἀπὸ τὴ Βέροια καὶ ἀκολούθησε τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, τὸν ὁποῖο συνάντησε στὴν Κόρινθο (Πρ. 17, 15, 18, 5) ὅπου τοῦ ἔφερε εὐχάριστες εἰδήσεις γιὰ τὶς Ἐκκλησίες τῆς Μακεδονίας.

Στὴν Κόρινθο ὁ Σίλας παρέμεινε κοντὰ στὸν Ἀπόστολο Παῦλο (μαζὶ μὲ τὸν Τιμόθεο), τοῦ συμπαραστάθηκε καὶ τὸν βοήθησε πολὺ στὸ ἔργο, πού ἤδη εἶχε ἀρχίσει ἐκεῖ, νὰ ἀναπτυχθεῖ ἀκόμη περισσότερο (Β΄ Κορ. 1, 19 «δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου»). Ἀπὸ τὴν Κόρινθο ἔγραψαν μαζὶ μὲ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο τὶς πρὸς

Θεσσαλονικείς ἐπιστολές (Α΄ Θεσ. 1, 1. Β΄ Θεσ. 1, 1).

Ὁ Ἀπόστολος Σίλας ἦταν τὸ μόνο πρόσωπο, τὸ ὁποῖο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μποροῦσε νὰ ἀποκαλεῖ, ἰδιαίτερα ἐνώπιον τῶν Κορινθίων, «ὁ ἀδελφός μας» (Β΄ Κορ. 8, 22. 12). Καὶ αὐτὸ γιατί τὸν ἐγνώρισε ὡς ἰσότιμο ἀδελφὸ ἐν Χριστῷ καὶ τὸν ἔζησε ὡς πολὺ δικό του ἄνθρωπο, ἐνῶ παρὰλληλα ἦταν καὶ πολὺ ἀγαπητὸς στους Κορινθίους, ὡς δικὸς τους ἀδελφός, καί, ἀκόμη, δοκιμασμένος καὶ ἄξιος ἐργάτης τοῦ ἔργου τῆς λογίας εἰδικὰ μεταξύ τῶν Κορινθίων.

Οἱ πληροφορίες τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων γιὰ τὸν Σίλα σταματοῦν στο τέλος τῆς Β΄ ἀποστολικῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Πρ. 18, 5) μὲ τελευταῖες εἰδήσεις γι' αὐτὸν στὴ Β΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή (Β΄ Κορ. 1, 19). Ἴσως δὲ ἡ τελευταία πληροφορία γιὰ τὸ Σίλα-Σιλουανὸ εἶναι τὸ χωρίο τῆς Α΄ ἐπιστολῆς Πέτρου (5, 12), ποὺ τὸν ἐμφανίζει ὡς συνεργάτη τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου (5, 12 «Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν στήτε»).

Ὁ Σίλας-Σιλουανός, ὡς συνεργάτης καὶ σύντροφος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στὸν ὁποῖο εἶχε ἐμπιστευθεῖ ὁ μέγας Ἀπόστολος τὴν εὐθύνη τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ὅταν διεπίστωσε τὸν κίνδυνο, τὸν ὁποῖο διέτρεχαν οἱ Ἐκκλησίες αὐτὲς ἀπὸ τὴν ὑπαρξὴ διαφόρων αἰρετικῶν, Νικολαϊτῶν κ.λπ. κατέφυγε στὸν Ἀπόστολο Πέτρο, στὸν ὁποῖο, ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, ἦταν ἤδη γνωστός, πρὶν προσκολληθῆ στὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ καθὼς ἦταν ἐπίσημο μέλος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ζήτησε βοήθεια, τὸν ἐφοδιάσε μὲ σχετικὴ ἐπιστολή, τὴν Α΄ Πέτρου, στὴν συγγραφή τῆς ὁποίας συμμετέσχε ὁ Σίλας-Σιλουανός, καὶ τὸν ἀπέστειλε στὶς Ἐκκλησίες τῶν περιοχῶν τοῦ Πόντου, τῆς Γαλατίας, τῆς Καππαδοκίας, τῆς δυτικῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῆς Βιθυνίας· μὲ αὐτὴν τοὺς στέλνει τοὺς χαιρετισμούς του ἀπὸ τὴν «ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴν» Ἐκκλησίαν καὶ ἀπὸ τὸν γνωστό τους Μάρκον (Α΄ Πέτρ. 5, 12-13). Στὴν ἐπιστολή αὐτὴ χαρακτηρίζει τὸν Σιλουανὸ «πιστὸν ἀδελφόν».

Κατὰ μία μαρτυρία, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ ἀρχαία παράδοση καὶ μνημονεύεται σὲ πανάρχαιο χειρόγραφο τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης (ἀρ. 423), ἀναφέρεται ἡ δράση τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων, μεταξύ τῶν ὁποίων μνημονεύεται καὶ ὁ Ἀπόστολος Σίλας στὴ 15η σειρά.

Μάλιστα, εἰδικὰ γιὰ τὸν Σίλα, ἀναφέρεται ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὴν Κόρινθο, ὁ Σίλας παρέμεινε ἐκεῖ ὡς ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Κορίνθου, ὅπου καὶ εἶχε εἰρηνικὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Κατὰ μία ἄλλη ὅμως ἐκδοχὴ καὶ εὐσεβῆ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας (Ὁρολόγια, Συναξαρία) ὁ Ἀπόστολος Σίλας παρουσιάζεται ὡς διαφορετικὸ πρόσωπο τοῦ Σιλουανοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνήκει καὶ αὐτὸς στὸν κύκλο τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων. Τὴν ἐκδοχὴ αὐτὴ ἀκολουθοῦν στὴ συνέχεια διαδοχικὰ καὶ οἱ νεώτερες ἐκδόσεις Συναξαρίων, οἱ ὁποῖες ἐμφανίζουν ἀμφοτέρους ὡς ἀνήκοντας στὸν κύκλο τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων. Ἀλλὰ τὸν μὲν Σίλα ὅτι «συνεμόχθησε μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου» καὶ «μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου γενόμενος Ἐπίσκοπος Κορίνθου, τὰς πρὸς Κορινθίους δύο Ἐπιστολάς τοῦ Παύλου καὶ τοὺς ἐν Κορίνθῳ κατοικοῦντας προηγάγεν ἐπὶ τὰ βελτίω· ἀφοῦ δὲ πολὺ ἐκοπίασε καὶ ἐσπῆριξεν ὅλους εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον». Τὸν δὲ Σιλουανὸ ὅτι «ἔγινε ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης, καὶ ὑπέμεινε πολλοὺς καὶ ἀλλεπαλλήλους κινδύνους διὰ τὸν Χριστιανισμόν, ἐπειδὴ οἱ Θεσσαλονικεῖς ἦσαν ἐπιτήδευοι εἰς τὰς διαστροφὰς καὶ τὰ σοφίσματα τῶν λόγων καλῶς λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἀγωνισάμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Κύριον».

Αὕτῃ ἡ διάκριση δύο διαφορετικῶν προσώπων τοῦ Σίλα καὶ Σιλουανοῦ δὲν βρῆκε εὐρύτερη ἀπῆχηση καὶ δὲν ἔγινε καθολικὰ ἀποδεκτὴ.

Ἡ Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Σίλα τὴν 30ῆ Ἰουλίου.

Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἀποστόλου Σίλα

«Ὁραῖοι οἱ πόδες σου, Σίλα Ἀπόστολε, τὴν γῆν καθηγίασαν, τῆς Νεαπόλεως καὶ τῶν Φιλίππων, τὴν κλεινὴν χώραν, πανεύφημε. Φωτὸς τοῦ θεοῦ μύστης, πρὸς ἡμᾶς χρηματίσας, ἔλυσας τῶν εἰδώλων, τὴν σκοτόμαναν μάκαρ. Δι' ὃ ἐν παρηρησίᾳ Χριστῷ, πρόσβευε σωθῆναι ἡμᾶς».

Τὸ Ἀπολυτίκιον τοῦ Σίλα ἔγραψε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, ὁ ἀπὸ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου.

**Η ΥΓΕΙΑ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ***

Ἀφοῦ εὐχαριστήσω τὴν Πρόεδρο τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου Καθηγήτρια κυρίαν Ἀναστασίαν Καλαντζή-Ἀζίζι γιὰ τὴν εὐγενικὴ τῆς πρόσκληση νὰ συμμετάσχω στὸ συμπόσιο αὐτὸ γιὰ τὴν ἔννοια τῆς ὑγείας καὶ τὸν προσδιορισμὸ τῆς, θὰ ἐπιχειρήσω νὰ παρουσιάσω τὴ διάσταση μᾶς ἄλλης ἀνθρωπολογικῆς ἐπιστήμης, τῆς Θεολογίας. Ἡ Θεολογία εἶναι καὶ αὐτὴ ἀνθρωπολογικὴ Ἐπιστήμη, ἐφ' ὅσον ἔχει μεταξὺ ἄλλων, ὡς ἀντικείμενο ἐρεύνης τῆς τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ ἔργα του καὶ διαθέτει ἕναν ἀπρητισμένο λόγο γιὰ τὸν ἄνθρωπο, συγκεκριμένα τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

Προστίθεται, λοιπόν, μία νέα διάσταση, ἡ ὁποία ἐπεκτείνει τὴ συζήτηση καὶ προχωρεῖ τὸ διάλογο στὸ θέμα ποῦ μᾶς ἀπασχολεῖ. Ἡ νέα αὐτὴ διάσταση μᾶς ὠθεῖ νὰ ἐξετάσουμε τὸ ὅλο ζήτημα καὶ ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τῆς Θεολογίας καὶ νὰ λάβουμε ὑπόψη καὶ τὶς θεολογικὲς ἀπόψεις. Βέβαια, ἀποδοχὴ τῆς θεολογικῆς διαστάσεως ἀπὸ τοὺς συμμετέχοντες στὸν παρόντα διάλογο δὲν σημαίνει ὅτι δέχονται ὅπωςδήποτε τὴν ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τουλάχιστον, ὁμως, δέχονται νὰ διαφωτίσουμε τὸ ὅλο ζήτημα, σύμφωνα πρὸς τὶς ἀρχὲς τὶς ὁποῖες θέτει ἡ ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία.

ἽΟρθόδοξη ἀνθρωπολογία

Ἡ ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία προβάλλει τὸν ἄνθρωπο ὡς δημιουργημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἄνθρωπος δημιουργήκε «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ». Εἶχε προηγηθεῖ ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου. Ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἀναπτύξει ὅλες τὶς δυνατότητες ποῦ τοῦ εἶχε ἐμπιστευθεῖ ὁ Θεὸς ὀφείλε νὰ παραμείνει σὲ κοινωνία καὶ ἐπικοινωνία μαζί Του. Κι ἔτσι καὶ αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του νὰ γίνῃ δημιουργὸς ἀνθρώπων καὶ πολιτισμοῦ καὶ φύλακας τοῦ κόσμου. Ἦχουν ἀκόμα οἱ δύο θεμελιώδεις ἐντολές: «Ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε», «ἐργάζεσθε καὶ φυλάσσειν». Ἡ ἰδιαίτερη κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἐκφράζεται μὲ τὴν πνοὴ ζωῆς ποῦ ἐνεφύσησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου.

Ἦταν μία θέση καὶ σχέση προνομιακῆ. Τὸν προίκισε μὲ χίλια δυὸ ἀγαθὰ. Ὁ ἄνθρωπος μποροῦσε νὰ γίνῃ Θεὸς σὲ ἐπαφὴ καὶ κοινωνία μὲ τὸ Θεό. Νὰ γίνῃ Θεὸς παίζοντας, ἂν μοῦ ἐπιτρέπεται ἡ ἔκφραση, μὲ τοὺς κανόνες τοῦ παιχνιδιοῦ ποῦ τοῦ εἶχαν ὀρισθεῖ. Προϋπόθεση τὸ δῶρο τῆς ἐλευθερίας. Ὁ

* Εἰσήγηση σὲ Συμπόσιο τοῦ 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ψυχολογίας τῆς Ὑγείας: Σύγχρονες ψυχολογικὲς ἐρευνες καὶ ἐφαρμογὲς στὸν τομέα τῆς ὑγείας, τῆς ἀσθένειας καὶ τῆς φροντίδας τῆς ὑγείας (21-24 Ὀκτωβρίου 2004 στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο), ποῦ θέμα του ἦταν Ἡ ἔννοια τῆς «ὑγείας» καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς. Πρόεδρος καὶ συζητήτρια ἡ καθηγήτρια Α. Καλαντζή-Ἀζίζι. Ἔλαβαν μέρος καὶ οἱ Γ. Τούντας, Ὁ ὀλιστικὸς προσδιορισμὸς τῆς ὑγείας. Ἐ. Χ. Καραδήμας, Ὑγεία καὶ Ψυχολογία τῆς Ὑγείας. Πρὸς ἐνημέρωση σημειώνουμε ὅτι ἀπὸ τὸ Δεκέμβριο τοῦ 2006 ἰδρύθηκε στὸ πλαίσιο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Ἐρευνας τῆς Συμπεριφορᾶς (ΕΕΕΣ) νέος κλάδος τῆς μὲ τίτλο, «Συμπεριφορὰ καὶ Ὑγεία» (e-mail: info@eees.gr). Στὸ πλαίσιο τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχολογικῆς Ἐταιρείας (ΕΛΨΕ) λειτουργεῖ ἐδῶ καὶ καιρὸ «Κλάδος Κλινικῆς Ψυχολογίας καὶ Ψυχολογίας τῆς Ὑγείας» ποῦ ὀργανώνει καὶ τὸ 3ο Πανελλήνιο Συνέδριό τῆς 9-11 Νοεμβρίου 2007 στὴ Θεσσαλονικὴ (ἴστοσελίδα τοῦ κλάδου: www.clinikalhealthpsychology.gr).

άνθρωπος είχε πλασθεῖ ἐλεύθερος. Ἡ κοινωνία του μὲ τὸν Θεὸ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα ἐλεύθερης βούλησης. Ἐπρεπε νὰ ἀποφασίσει ἂν ἠθελε νὰ εἶναι μαζί ἢ χωρία ἀπὸ τὸ Θεό. Σ' αὐτὸ ἔγκειτο ἡ ὑπακοή νὰ μὴ φάγει ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ (πονηροῦ). Αὐτὴ ἦταν ἡ δοκιμασία.

Ἐδῶ μπῆκε στὴ μέση ἡ ἔξωθεν διαβολὴ καὶ ἡ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῆς ἐντολῆς καὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς παρακοῆς. Ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος βραχυκυκλώθηκε. Προέταξε τὸ ἐδῶ καὶ τώρα, τὸ ἅπαξ διὰ παντός καὶ τὴν ἐλάσσονα προσπάθεια. Ἔτσι ἀπογυμνώθηκε ἀπὸ τὴν θεία προστασία καὶ συμμαχία· εἶχε ἐπιλέξει ἄλλους παραστάτες πού τὸν παραπλάνησαν. Ἡ ἐλπίδα του εἶχε στηριχθεῖ στὴν κτίση, στὴν ὕλη, ἢ ὁποῖα ὡς κτιστὴ εἶναι προορισμένη γιὰ τὴ φθορά, γιὰ τὴν ἀρρώστια καὶ τὸ θάνατο. Ξαφνικὰ ἦταν σὰν νὰ χάθηκε τὸ προστατευτικὸ δίχτυ ἀσφαλείας. Ἐπῆλθε *δυσαρμονία* στὴ σχέση του μὲ τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τὴ φύση, μὲ τὸν κόσμο. Ὁ ἀγώνας του δύσκολος, οἱ συνθήκες ἀντίξοες γιὰ τὴν ἀνάπτυξή του. Ὁ ἄνθρωπος μόνος ἔδρευε καρπούς πικρούς. Ἡ γῆ καὶ ἡ φύση τοῦ ἔδινε ὅ,τι εἶχε νὰ τοῦ δώσει μὲ ὅλες τὶς ἐγγενεῖς σ' αὐτὴν δυνάμεις. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν ἀρκετὸ γιὰ ν' ἀναπτυχθεῖ. Ἄλλωστε οἱ δυνάμεις πού τὸν ἐξώθησαν στὴν παρακοὴ παραμονεύουν ἐπιδιώκοντας τὸ κακό του. Γιὰ τὴ χριστιανικὴ Θεολογία ὁ κόσμος δὲν εἶναι οὔτε μονοσήμαντος οὔτε μονοδιάστατος. Περιβάλλεται ἀπὸ θετικὲς καὶ ἀρνητικὲς δυνάμεις, οἱ ὁποῖες εἴτε δυσκολεύουν εἴτε διευκολύνουν.

Ἐπειδὴ ἀσφαλῶς ὁ Θεὸς ἀγαποῦσε καὶ ἀγαπᾷ τὸ δημιούργημά Του δὲν θέλησε τὴν ἐξουδένωσή του καὶ ἔβρισκε τρόπους, ὅπως μᾶς διδάσκει ἡ ἱερά ἱστορία, νὰ παραστέκεται στὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ τοῦ θυμίζει τὴν παρουσία του εἴτε μὲ τὸ νόμο, εἴτε μὲ τοὺς κριτὲς καὶ τοὺς προφήτες. Καίτοι φαινόταν σὰν νὰ εἶχε ἀποστρέψει τὸ πρόσωπό Του ἐντούτοις ἐκ-προσώπους οἱ ὁποῖοι ἐπαναλάμβαναν τὸ ἀγωνιώδες ἐρώτημα τοῦ Θεοῦ στὸν Παράδεισο πρὸν τὸν ἄνθρωπο: *Ἄδὰμ ποῦ εἶ;*

Ἐλεπε ὅμως ἡ ἀπευθείας σχέση. Ὁ ἄνθρωπος εἶχε λησμονήσει καὶ εἶχε ἀμαυρωθεῖ ἡ εἰκόνα, βάσει τῆς ὁποίας εἶχε δημιουργηθεῖ. Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ Ἴδιος ὁ Θεὸς ν' ἀναλάβει πάλι πρωτοβουλία. Νὰ δείξει στὸν κόσμο καὶ στὸν ἄνθρωπο τί περιέμενε ἀπ' αὐτόν. Νὰ

εἰκονίσει, δηλαδή, τὴν εἰκόνα πού ἀνέμενε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὸ θὰ ἐπιτυγχάνετο καὶ ἔγινε μὲ τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ πού σὰν νέα δημιουργία θὰ ἔτεινε πάλι χεῖρα ἀναπλάσεως στὴν ἀνθρωπότητα καὶ θὰ ἀνελάμβανε νὰ δείξει τί σημαίνει κοινωνία μὲ τὸ Θεό, καθὼς καὶ νὰ δείξει ὡς νέος Ἄδὰμ ποι-ές μπορεῖ νὰ εἶναι οἱ ἀπελευθερωτικὲς συνέπειες αὐτῆς τῆς κοινωνίας μὲ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἀνθρώπινη κατάσταση. «Ὁ Θεὸς ἐνηνθρώπησεν ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν». Ὁ Χριστὸς μὲ τὸ κήρυγμα καὶ τὴν πολιτεία Του, τὸν ἐκούσιο θάνατο καὶ τὴν Ἀνάσταση ἔδειξε αὐτὲς τὶς νέες δυνάμεις πού εἰσηλθάν δειγματοληπτικὰ στὸν κόσμο μας μὲ τὸν ἐρχομὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Νέα κατάσταση πραγμάτων

Ἡ ἀρρώστια, ὁ θάνατος, οἱ κακουχίες δὲν εἶναι τὸ ἴδιο ὅπως πρὶν. Ὑπάρχει ἐλπίδα ἰάσεως καὶ θεραπείας. Κι ἂν ἐπιμένουν, ἡ νέα δυνατότητα κοινωνίας μὲ τὸ Θεὸ τοὺς προσδίδει νέες διαστάσεις καὶ πηγὲς ὑπερβάσεως τοῦ πόνου καὶ ἀντλήσεως δυνάμεως. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι πιὰ μόνος. Ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἀπόμακρος καὶ μακρυνός. Εἶναι οἰκεῖος. Προσφέρει μία κοινωνία τριαδική. Ἡ ἀνθρώπινη ἐπικοινωνία δὲν ἐξαντλεῖται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· ὑπάρχει ἀναφορὰ ὄχι μόνον στὸν ἑαυτό μας, τὸν πλησίον, τοὺς ἄλλους, τὸν κόσμο ἀλλὰ καὶ στὸν ἄλλο, τοὺς Ἄλλους μὲ κεφαλαῖο Α. Ὑπάρχει μία κοσμικὴ λειτουργία, ὅπου ὅλα ἐπικοινωνοῦν μὲ ὅλα μὲ κέντρο τὴ θεϊκὴ Παρουσία. Ἡ ὑγεία παίρνει ἓνα διαφορετικὸ νόημα μὲ τὴν παρουσία τοῦ «ιατροῦ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν». Παρ' ὅλο ὅτι «στὴν παρούσα κατάσταση κατὰ κάποιον τρόπο ὡς ὑγεία μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ πάντα ἡ ἀρρώστια στὸ μέτρο πού δὲν ἐμφανίζεται ἢ καὶ δὲν ἔχει ἐξαπλωθεῖ ἀρκετὰ ὥστε νὰ τὴν ἐπισημά-νουμε».

Τὴ σημασία πού ἔχει ἡ ὑγεία γιὰ τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ Θεολογία καὶ Παράδοση τὴ διαβλέπουμε πρῶτα πρῶτα στὴν ἀνταπόκριση τοῦ Ἰησοῦ στὰ αἰτήματα ὄλων ἐκείνων πού προσέτρεχαν σ' Αὐτόν γιὰ νὰ τοὺς θεραπεύσει. Ἀλλὰ καὶ στὴ θέλησή Του νὰ συνάψει τὴν ἴαση μὲ τὴν πίστη τῶν προσερχομένων καὶ τὴν προσοχή τους στὸ ἐξῆς νὰ διατηρήσουν ἀγαθὲς σχέσεις μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸ θέλημά Του. «Ἴδε ὑγιῆς γέγο-

νας, μηκέτι άμάραντε». Ο καθένας μας όφείλει τó άρχέγονο προπατορικό και τά ιστορικά δικά μας όχι στην κοινωνία με τόν Θεό να τά μεταστρέψει στη συνέχεια σε ναι και θετική πορεία άκολουθίας. Ο Χριστός χωρίς να παριστάνει τόν θεραπευτή καιτοι «διήλθεν εύεργετών και ίώμενος» έδειχνε τόν όρθό δρόμο προς μία ολοκληρία της ύγείας. Είχε όμως πλήρη επίγνωση της άκόμη κυριαρχίας τού θανάτου και της άρρώστιας όπως και όλων τών άλλων ύπολοίπων «κακών» που κατέχουν τόν κόσμο, όπως η φτώχεια και άλλα (πρβλ. «τους πτωχούς πάντοτε έχετε μεθ' ήμων»).

Από τή στάση Του πάντως έναντι τών άρρώστων πολλά θα είχαμε να ώφεληθούμε και έμεις σήμερα ως προς τις διάφορες παραμέτρους που συνιστούν μία ολοκληρωμένη διαδικασία θετικής αντιμετώπισης της ύγείας (πρόληψη, προαγωγή, θεραπεία, αποκατάσταση) και μάλιστα της ψυχολογίας της. Διευκρινίζω:

- Η σχέση ήταν πάντα προσωπική.
- Άνταποκρινόταν σε αίτημα δικό τους ή τών οικογενειών τους. Ήθελε η πρωτοβουλία να έλθει από τους ίδιους ή τούς οικείους τους ή φίλους.
- Συμπάθεια και εύσπαλαχνία διέκρινε τή συμπεριφορά του.
- Ποτέ δέν έμενε στην επιφάνεια τών πραγμάτων, πήγαινε σε βάθος.
- Οί άπαντήσεις του δέν ήταν στερεοτυπικές αλλά έξατομικευμένες.
- Τηρούσε τις μόνιμες προϋποθέσεις και παρέπεμπε εκεί που χρειαζόταν, στους άρμόδιους παράγοντες, για να επιβεβαιώσουν τή θεραπεία.

Πρακτική και θεωρητική στάση τής Έκκλησίας

Αυτές τις άρχές σχέσεων άκολούθησε από τις άρχές της ή χριστιανική Έκκλησία και μάλιστα ή Όρθόδοξη για να άνακουφίσει τόν άνθρωπο από τήν άρρώστια και τόν πόνο. Ανέπτυξε ένα δίκτυο ύπηρεσιών ύγείας και περιθάλψεως. Είχε συγκεκριμένα πρόσωπα και συγκεκριμένες διακονίες, ίδρυσε νοσοκομεία, ξενώνες στα μοναστήρια, εκπαίδευσε προσωπικό που με άφοσίωση είχε άφιερωθεί στη διακονία τών άσθενών. Οί μεγάλοι Άγιοι όπως ό Βασίλειος, ό Γρηγόριος και ό ιερός Χρυσόστομος όχι μόνο φρόντισαν για τή δημιουργία καταλλήλων ύποδομών ύγείας,

άλλά και οί ίδιοι περιέθαλπαν προσωπικά τους άρρώστους. Αυτό συνεχίζεται μέχρι σήμερα και στους χώρους τής ίεραποστολής.

Θά πρέπει όμως να έπισημάνουμε ότι στόχος δέν είναι ή πάση θυσία θεραπεία, αλλά ή συμπαράσταση στους άσθενούντες και σε περίπτωση που δέν διαφαίνεται έλπίδα ίάσεως. Παρά τó δύσκολο τού έγχειρήματος οί άνθρωποι τής Έκκλησίας που διαχειρίζονται τή διαποίμανση τών άσθενών και άνταποκρίνονται στην έπιταγή τού Ευαγγελίου τής Κρίσεως «άσθενής ήμην και έπεσκέψασθέ με», φροντίζουν στο μέτρο που ό άσθενής είναι έπιδεκτικός και άνοιχτός, να δούν μαζί του με πολύ τάκτ τó πνευματικό νόημα της άρρώστιας του. Υπάρχει μία θετική σημασία; Μπορεί να γίνει άποδεκτή σαν εκδήλωση τής Θείας Πρόνοιας; Είναι πιθανόν εύκαιρία μιās πνευματικής προόδου; Ποιά μπορεί να είναι ή βοήθεια τού Θεού και ποιά ή συμβολή τού ανθρώπου; Ποιά ή σπουδαιότητα της ύπομονής και ποιός ό ουσιαστικός ρόλος της προσευχής; Μπορεί ή άρρώστια να άποτελέσει ένα δρόμο άγιότητας;

Ο Άγιος Γρηγόριος ό Θεολόγος μās προσκαλεί να έχουμε για τους άρρώστους μεγάλο σέβας και εύλάβεια γιατί όρισμένοι άπ' αυτόν τόν δρόμο τών δοκιμασιών και τών θλίψεων, φθάνουν στην άγιότητα: πιθανόν άνάμεσα σ' αυτούς τους άσθενείς να κρύβεται ένας νέος Ίώβ.

Πέρα όμως από τή συγκεκριμένη ποιμαντική στάση και συμπαράσταση, στην πορεία τής θεολογίας άναπτύχθηκαν και άπόψεις θεωρητικότερες που άπηχοσαν όπωσδήποτε τήν πρακτική τής Έκκλησίας και έπιχειρήθηκε να δοθούν άπαντήσεις σε έρωτήματα και θέματα που προβλημάτιζαν πιστούς και ποιμένες. Σαν τέτοια μπορούμε να αναφέρουμε τους προβληματισμούς κατά πόσον ύπάρχουν χριστιανικοί δρόμοι θεραπείας. Άν τó θεραπεύειν γίνεται προς δόξαν Θεού. Σε τί συνίσταται ή ιδιότητα τού Χριστού ως ίατρού; Οί άγιοι θεραπεύουν; Και άν ναι έν όνόματι τίνος; Η άπάντηση είναι: έν όνόματι τού Χριστού.

Στό πλαίσιο αυτό ή χριστιανική παράδοση ένέκυψε στη διευκρίνηση πνευματικών όδών θεραπείας. Ποιά ή σημασία γενικά τής προσευχής και ιδιαίτερα τής προσευχής για τόν πλησίον και πιο ιδιαίτερα τής προ-

σευχῆς τῶν ἁγίων; Ὑπάρχει ἓνα χάρισμα ἱαμάτων: ποιά μπορεί νὰ εἶναι ἡ φύση του καὶ τὰ ὄριά του; Πόσο ἀποτελεσματικὴ εἶναι ἡ ἀποστολικὴ παράδοση τῆς χρίσεως μὲ ἔλαιον καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου, ἢ, ἡ χρῆση τοῦ ἁγιασμοῦ; Ἀλλὰ καὶ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ χρησιμοποιεῖται γιὰ θεραπευτικούς σκοποὺς καθὼς καὶ ὁ ἐξορκισμὸς. Ποιά ὁμως ἡ θέση του καὶ ἡ σημασία του;

Ἄν ὅλες αὐτὲς οἱ πρακτικὲς χρησιμοποιήθηκαν καὶ χρησιμοποιοῦνται ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς υγείας ἡ Θεολογία ἀντιμετώπισε θετικὰ ἢ καὶ προβληματίστηκε ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἐνσωμάτωση καὶ τὴ χρῆσιμοποίηση τῆς κοσμικῆς ἱατρικῆς ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν. Οἱ Χριστιανοὶ προστρέχουν εἶναι ἀλήθεια, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ στὴ συνέχεια τῆς παλαιοδιαθηκικῆς παραδόσεως σὲ κοσμικὲς θεραπευτικὲς, τὶς προτεινόμενες ἀπὸ τὴν ἱατρικὴ τοῦ καιροῦ τους. Ὁ ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἦταν ἱατρός καὶ μία μεγάλη χορεία ἱερέων καὶ ἐπισκόπων ἦσαν ἱατροί. Πολλοὶ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἔτρεφαν μεγάλη ἐκτίμηση στὴν ἱατρικὴ τέχνη πού τὴν ἔμαθαν κατὰ τὴ διάρκειά τῶν σπουδῶν τους. Ἡ Ἱατρικὴ ἐμφανίζεται γενικὰ ὡς ἓνα προνομιούχο μέσο γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς φιλανθρωπίας. Μὲ πρωτοβουλία μάλιστα ὀρισμένων Χριστιανῶν κατέστη κοινωνικὸς θεσμός.

Ὁ προβληματισμὸς ἔγκειτο στὸ νὰ μὴν ἀπορροφή-σει ἡ πίστη στὸ γιαιτρὸ καὶ τὰ φάρμακα τὴν πίστη στὸ Θεό. Μόνο μία κατανόηση πνευματικῆ τῶν κοσμικῶν θεραπευτικῶν τὶς δικαιώνει ὅταν τὶς ἀναφέρει στὸν Θεό, γιὰτὶ ἄς μὴ ξεχνᾶμε «ὅτι δὲν γιαιτρεύεται κανεὶς χωρὶς τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ» («ἀνευ Θεοῦ ἴασις οὐ γίνεται τινι», Γέρων Βαρσανούφιος) καὶ ὅτι ὑπάρχουν ὄρια στὴν ἱατρικὴ ἐπισήμη. Ἐκεῖνο πού χρειάζεται εἶναι νὰ μὴν ἐξαντλεῖ κανεὶς τὶς προσπάθειες γιὰ τὴν θεραπεία τοῦ σώματος, ἀλλὰ νὰ φροντίζει ἐπίσης τὴν θεραπεία τῆς ψυχῆς. Ἄλλωστε ἡ θεραπεία τοῦ σώματος συμβολίζει καὶ ἀναγγέλει τὴν πνευματικὴν θεραπεία ὅλου τοῦ εἶναι, τὸν ὅλον ἄνθρωπο. Οἱ ἀρρώστιες τῆς ψυχῆς, οἱ πνευματικὲς ἀσθένειες εἶναι πιὸ σοβαρὲς ἀπὸ ἐκεῖνες τοῦ σώματος καὶ εἶναι σχετικὴ ἡ ἀξία τῆς υγείας τοῦ σώματος (τῆς φυσικῆς υγείας), ὅταν ὑπάρχει ἡ ὑπόσχεση γιὰ τὴν ἀφθαρσία καὶ τὴν ἀθανασία πού θὰ ἀκολουθήσει μὲ τὴν Ἀνάσταση

τῶν νεκρῶν, πρόγευση τῶν ὁποίων δοκιμάσαμε μὲ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ ἤδη ἀπὸ τὴν παρούσα ζωὴ, ὁ ὁποῖος εἶναι Σωτῆρας καὶ τοῦ σώματος. Ἄλλωστε ἡ παρέμβασή Του ἦταν ἀποτελεσματικὰ θεραπευτικὴ καὶ ἀντιμετώπιζε καίρια, ἐπειδὴ ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὸ ἀόρατο, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει ὄνομα, δὲν ἔχει ὕλη καὶ ὁμως ἔχει δράση, ἀνταποκρινόμενος ἔτσι στὸν ὄρισμὸ τοῦ γιαιτροῦ πού ἔδινε ὁ Παράκελσος (γερμανο-ελβετὸς γιαιτρός, 1493-1541).

Ὁλοκληρώνοντας τὴν εἰσήγηση πού μοῦ εἶχε ἀνατεθεῖ «Ἡ υγεία ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς Θεολογίας» θὰ κατέληγα συμπερασματικὰ στὰ ἀκόλουθα:

Σύμφωνα μὲ τὴν Παγκόσμια Ὁργάνωση Ὑγείας (World Health Organisation) «υγεία εἶναι ἡ κατάστασις πλήρους σωματικῆς, ψυχικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐεξίας καὶ ὄχι ἀπλῶς ἡ ἀπουσία νόσου ἢ ἀναπηρίας». Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι «ἱατρός τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων» καὶ ἐπομένως ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν υγεία τοῦ ἀνθρώπου, θὰ συμφωνοῦσε πλήρως μὲ τὸν παραπάνω ὄρισμὸ τῆς υγείας. Ταυτόχρονα θὰ διαφωνοῦσε ὁμως μὲ ἓναν ὄρισμὸ τῆς υγείας πού θὰ στηριζόταν μόνο στὴ μηχανιστικὴ θεώρηση τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ.

Σήμερα ὅλο καὶ περισσότεροι ἐπιστήμονες, ἐρευνητὲς καὶ λειτουργοὶ τῆς υγείας συμφωνοῦν στὴν ἀποψη ὅτι ἡ υγεία στηρίζεται σὲ μία ἰσορροπία πού βασίζεται σὲ ψυχικούς, περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς παράγοντες ἀλλὰ καὶ σὲ πολιτιστικούς παράγοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ξεχωριστὴ θέση κατέχει ὁ θρησκευτικός. Ἐπομένως ἡ ἐπίτευξη τῆς υγείας, πιστεύεται πλέον σήμερα, ὅτι βασίζεται στὴν ἀρμονικὴ συνεργασία τοῦ κάθε ἀνθρώπου μὲ τὸ περιβάλλον του, ὥστε νὰ πετύχει τὴν φυσικὴ καὶ ψυχικὴ του εὐεξία. Ἡ διευρυμένη αὐτὴ ἀντίληψη γιὰ τὴν υγεία, θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνει ὡς ἀναγκαῖο ἓνα Σχέδιο ζωῆς, μία ὑγιὴ θρησκευτικότητα πού νοσηματοδοτεῖ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴ διασφαλίζει ἀπέναντι στὴν ἀπελπισία καὶ στὸ χάος ἀπὸ τὴ μία πλευρὰ ἀλλὰ καὶ τὴ θρησκευομανία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἐνα τέτοιο Σχέδιο ζωῆς προσφέρει κατεξοχὴν σήμερα ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ θεολογία. Αὐτὴ βοηθάει τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο νὰ δείχνει μία ἰσορροπη ἀγάπη γιὰ τὸν ἑαυ-

τό του και τούς άλλους και να πορεύεται στη ζωή δίνοντας νόημα στην υγεία και διασφαλίζοντας τη ζωή του από τις απειλές του θανάτου και των κάθε μορφής μηδενισμών που όρθώνονται γύρω του.

Έπιλεγμένη Βιβλιογραφία

Άγιορειτικόν Ἡμερολόγιον 2004, αφιερωμένο στην πνευματική αντιμετώπιση του πόνου και της ασθένειας, έκδ. Ἱ. Κοινοβιακῆς Μονῆς Ξηροποτάμου, Ἅγιον Ὅρος 2004.

CHIRILA Pavel Dr. - Rev. Mihai VALICA, *Meditation on Biblical Medicine*, έκδ. The Philanthropical Medical Christian Association CHRISTIANA, Bucuresti 1992, 416 σ. + πίνακες.

GIBLET Jean - Pierre GRELOT, Ἀσθένεια /Θεραπεία, λῆμμα στοῦ *Λεξικό Βιβλικῆς Θεολογίας*, έκδ. «Ἄρτος Ζωῆς», Ἀθήνα 1980, σσ. 150-153.

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ε. - Γ.Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ - Γ.Α. ΓΑΛΙΤΗ, Ἀσθένεια/Ἀσθενής, λῆμμα στη *Θρησκευτική καὶ Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία*, τ. 3, Ἀθήνα 1963, σσ. 361-367.

ΙΩΑΝΝΟΥ (Ζηζιούλα) Μητροπολίτου Περγάμου, Νόσος καὶ θεραπεία στην Ὁρθόδοξη Θεολογία, στοῦ *Θεολογία καὶ Ψυχιατρική σέ διάλογο*, έκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθήνα 1999, σσ. 133-156.

ΚΑΡΑΛΗ Γεωργίου Ἱ., Ἀπό τούς πολλούς ἀνθρώ-

πους στόν ἕνα: *Ἡ θεραπεία τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἀνθρώπινη ἀσθένεια*, έκδ. Ἱ.Ν. Ἁγίου Πεντελεήμονος Ἰλισσοῦ, Ἀθήνα 2003, 148 σ.

LARCHET Jean-Claude, *Le chrétien devant la maladie, la souffrance et la mort*, Les Éditions du Cerf, Paris 2002, 280 σ.

ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ Δανάης - Φωτίου ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, *Ἡ Ψυχολογία στοῦ χώρου τῆς Ὑγείας*, Ἐκδ. Ἑλληνικά Γράμματα, Ἀθήνα 1999, 265 σ.

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ Γέροντος Κανσοκαλυβίτου, Περὶ ἀσθενείας, στοῦ *Βίος καὶ Λόγοι*, έκδ. Ἱ. Μονῆς Χρυσοπηγῆς, Χανιά 2003, σσ. 471-485.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Α.Μ., Τὸ μυστήριο τῆς υγείας καὶ τῆς ἀρρώστιας, περ. «Ἐφημέριος» 1983, σσ. 160-162 καὶ στοῦ ἰδίου, *Στιγμιότυπα καὶ περιπλανήσεις σέ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας*, Ἀθήνα 1983, σσ. 116-126.

—, Ὁ φιλοκαλικὸς ἄνθρωπος. Μία ὀρθόδοξη πρόταση ζωῆς. Ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ περ. «Κοινωνία», τεῦχος Ἀπριλίου - Ἰουνίου 1999, σσ. 141-151, Ἀθήνα 1999.

—, Θεολογική θεμελίωση τῆς Ποιμαντικῆς τῶν Ἀσθενῶν, περ. «Ἐφημέριος», Ὀκτώβριος καὶ Νοέμβριος 2000, σσ. 22-24 καὶ 19-20.

ΦΙΛΙΑ Γεωργίου Ν., Ἡ θεολογία τοῦ πόνου, περ. «Σύναξη», τεῦχος 89, Ἰανουαρίου - Μαρτίου 2004, σσ. 44-51.

Η ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ 16ου

Ὁμιλία κατὰ τὴν ἐπίσημη παρουσίαση ἀπὸ τὶς Ἐκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ τῆς ἑλληνικῆς μεταφράσεως τοῦ Α΄ Τόμου τοῦ βιβλίου τοῦ Πάπα Βενεδίκτου 16ου «Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ». Κατὰ τὴν παρουσίασιν αὐτὴν, ἡ ὁποία ἐγένε τὴν 1η Μαΐου 2007 στὴν Μεγάλην Αἴθουσαν τελετῶν, καὶ διαλέξεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας παρέστη ὡς Ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Χριστοδούλου ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν καὶ Ἠγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Πεντέλης κ. Ἰωάννης. Χαιρετισμοὺς ἀπηύθυναν ὁ «Ἀποστολικὸς Νούντιος» στὴν Ἑλλάδα Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Patrick Coveney· ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος Σεβ. Ἐπίσκοπος Σύρου, Θήρας, Κρήτης κ. Φραγκῖσκος· ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Ἀθήναις Ρωμαιοκαθολικῶν Σεβ. κ. Νικόλαος καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐκδοτικοῦ ὀργάνου τοῦ Βατικανοῦ (Liberia Editrice Vaticana) Don Claudio Rossini. Ὁμιλητὲς ἦσαν κατὰ σειράν ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Εὐάγγελος Θεοδώρου· ὁ Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τῆς ἰδίας Σχολῆς καὶ μεταφραστῆς τοῦ παρουσιαζομένου ἔργου κ. Σωτήριος Δεσπότης· ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας καὶ Τοποτηρητὴς τοῦ «Ἀποστολικοῦ Βικαριάτου» Θεσσαλονίκης Σεβ. κ. Ἰωάννης· ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Β. Ἑλλάδος καὶ Καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς στὸ Πανεπιστήμιον Antonianum Ρώμης Πανοσιολογιώτατος κ. Ἰωάννης Ἀσημάκης καὶ ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Μέγας Φαράντος.

Θεοφιλέστατε, ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,
Σεβασμιώτατοι,
Πανοσιολογιώτατοι,
Ἱερολογιώτατες Μοναχές,
Ἀγαπητοὶ κύριοι συνάδελφοι,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Μὲ χαρὰν καὶ πολλὰς εὐχαριστίας δέχθηκα ἀπὸ τὸν κ. Θανάση Ψυχογιὸ τὴν τιμητικὴ πρόσκλησι νὰ εἶμαι ἓνας ἀπὸ τοὺς ὁμιλητὲς στὴν ἀποψινὴ αὐτὴ σύναξι. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔφερε στὴ μνήμη μου ὅλες τὶς κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπαφές μου μὲ τὸν Joseph Ratzinger, λ.χ. εἴτε μερικὲς φορὲς στὰ Οἰκουμενικὰ Συμπόσια τοῦ Regensburg (Γερμανίας), ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα ἓνα πραγματοποιήθηκε στὴν Ἱ. Μονὴ Πεντέλης, ὅταν ἦταν Ἀρχιεπίσκοπος ὁ μακαριστὸς Ἱερώνυμος, εἴτε στὸ Graz τῆς Αὐστρίας, ὅταν ἐξ ἀφορμῆς ἑορτασμοῦ τῆς δεκαετηρίδος τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων μεταξὺ Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως τὸ ἔτος 1976, ὁργανώθηκε ἐκεῖ «Οἰκουμενικὴ Ἀκαδημία», στὴν ὁποία ὁ Καθηγητὴς Joseph Ratzinger ἀπὸ ρωμαιοκαθολικῆ καὶ ἐγὼ ἀπὸ ὀρθόδοξη σκοπιὰ ἀναπτύξαμε ἐκτενῶς τὸ ἴδιον θέμα: «Προγνώσεις γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ» (Prognosen für die Zukunft des

Τοῦ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ καὶ πρ. Πρωτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνῶν

Ökumenismus)· είτε στο Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο τοῦ Μονάχου, ὅπου ὁ Ratzinger ὡς Ἀρχιεπίσκοπος εἶχε καλέσει ἐμένα καὶ τὴν ἀείμνηστη θεολόγο σύζυγό μου εἰς δείπνον καὶ στοῦ τραπέζι ἤμεθα τέσσαρες, ἐμεῖς οἱ δύο, ἐκεῖνος καὶ ἡ μακαριστὴ ἀδελφή του, ἡ ὁποία διακονοῦσε ἡ ἰδία ἄνευ βοήθειας ἄλλου τινός, καὶ εἶχαμε θαυμάσει τὴν ἀπλότητά τους· εἶτε ὅταν στίς στήλες τῶν Χρονικῶν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» προέβαλλα λόγους ἢ ἐνέργειές του ὡς Καρδινάλιου καὶ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Πίστεως στοῦ Βατικανό· εἶτε ὅταν ἐντροφοῦσα σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα δημοσιεύματά του· εἶτε ὅταν τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον μέσα εἰς τὸν Καθεδρικὸν ναὸν (Dom) τοῦ Regensburg, ὅταν ἐξήρχετο μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἐσπερινοῦ, σὸν ὁποῖον προεξήρχεν ὡς Πάπας, στάθηκε γιὰ ν' ἀνταλλάξῃ μὲ χαρὰ λίγα λόγια μὲ τὸν ὁμιλοῦντα (γράφοντα) καὶ τὸν ἀγαπητὸ συνάδελφο κ. Γρηγόριο Λαρεντζάκη.

Τὸ βιβλίον τοῦ Πάπα Βενεδίκτου 16ου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἰησοῦς ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ» (Jesus von Nazareth), τὸ ὁποῖο στήν ἀξιέπαινη ἑλληνικὴ ἀπόδοσι τοῦ Ἐπικούρου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σωτηρίου Δεσπότη παρουσιάζουν ἀπόψε ἐπισήμως οἱ ἐκλεκτὲς «Ἐκδόσεις Ψυχογιός», εἶναι ὁ ὥριμος καρπὸς μακρόχρονης προσωπικῆς πνευματικῆς πορείας. Ὁ Ratzinger ὡς πιστὸς Χριστιανός, ὡς Ἱερεὺς, ὡς Καθηγητὴς, ὡς Ἐπίσκοπος, ὡς ἀνώτατος φύλαξ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἠσχολεῖτο ἰδιαίτερος μὲ τὸ μυστήριον τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου. Ἔτσι, παραλλήλως πρὸς ἄρκετὰ χριστολογικὰ δημοσιεύματά του ἢ σχετικὰ κεφάλαια εἰς εὐρύτερα ἔργα του, ξεκίνησε πρὶν ἀπὸ μερικὰ ἔργα τῆ συγγραφῆ τοῦ ὀγκώδους βιβλίου του περὶ τοῦ Ἰησοῦ. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν του ὡς Πάπα κάθε ἐλεύθερο λεπτὸ τῆς ὥρας, ποῦ ἦταν στήν διάθεσί του, συνέχισε καὶ συνεχίζει περαιτέρω τῆ συγγραφῆ τοῦ πλέον προσωπικοῦ βιβλίου του αὐτοῦ. Τώρα ἔχομεν στὰ χέρια μας τὸν πρῶτον τόμον καὶ ἀναμένομεν τὴν συνέχειαν.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι βαθυστόχαστη καὶ μνημιώδης προσφορὰ ἐνὸς κορυφαίου συστηματικοῦ θεολόγου, ποῦ εἶναι καὶ ἄριστος ἐρμηνευτὴς τῆς Βίβλου, μύστης τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς σοφίας καὶ τοῦ στοχασμοῦ μεγάλων ἀνατολικῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως καὶ ἐκεῖνοι, συσχετίζοντας τὰ ἐπὶ μέρους

στοιχεῖα τῶν Εὐαγγελίων πρὸς τὴν ὁλότητα τῆς ἀγιογραφικῆς θείας ἀποκαλύψεως, μὲ καταπληκτικὴ δυναμικὴ εὐκνησία φθάνει ἀκόμη καὶ στὰ πλέον μικρὰ καὶ ἀπόμακρα μονοπάτια τοῦ θεοπνεύστου βιβλικοῦ λόγου, ἀνακαλύπτει τοὺς μυστικὸς διαύλους τῶν ἀλληλοεξαρθήσεων τῶν ἀποκαλυπτικῶν χριστολογικῶν μηνυμάτων τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης καὶ χρησιμοποιεῖ εὐστόχως ὠραῖες ἀγιογραφικὲς ψηφίδες γιὰ τὴν ἀριστοτεχνικὴ ὀργανικὴ συνένωσί τους στοῦ συναρπαστικὸ καλλιτεχνικὸ μωσαϊκὸ τῆς Χριστολογίας του, ἡ ὁποία καθιστᾷ φανερὴ τὴ διαπίστωση τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, κατὰ τὴν ὁποῖαν «ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι κρυμμένη μέσα στὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ ἡ Καινὴ ἀποκαλύπτεται μέσα στὴν Παλαιάν».

Ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης δὲν ἀποφεύγει νὰ χρησιμοποιεῖ τὴ φιλολογικὴ ἱστορικοκριτικὴ ἢ τὴ μορφοϊστορικὴ ἢ τὴν ἱστοριογενετικὴ μέθοδο μελέτης τῶν Εὐαγγελίων, ἀλλὰ ἐπισημαίνει ἐπίσης τὰ ὄριά τους καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερβάσεώς τους. Ἡ ὑπέρβασις αὐτὴ ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς –διαποτισμένης ἀπὸ προσευχῆν– μακρόχρονης ἀνακλαστικῆς καὶ κατοπτρικῆς προσωπικῆς βιωματικῆς μεθέξεως καὶ ἐμπειρίας του, διὰ τῆς ὁποίας, ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Ἱερός Αὐγουστίνος, φθάνομε στοῦ «*videre, sentire, tangere Deum*» (στοῦ ὄραν, αἰσθάνεσθαι, ἅπτεσθαι τὸν Θεόν) ἢ, κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, στοῦ νὰ «καθορῶμεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ὡς ἐν κατόπτρῳ» τὰ θεῖα χαρακτηριστικὰ τοῦ Κυρίου, τὰ ὁποῖα «ἐνσημαίνονται» στὰ Εὐαγγέλια καὶ στοῦ ὀργανικὸν ὅλον τῆς Βίβλου. Τὰ «ἐνσημαινόμενα» αὐτά, ὅπως λέγει ὁ Πάπας, φανερώνουν «*das Antlitz Christi*», δηλαδὴ τὸ αὐτοαποκαλυπτόμενο φεγγοβόλο πρόσωπο τοῦ Κυρίου μὲ τὸ ἀκτινοβόλο βλέμμα Του καὶ προβάλλουν τὴν θείαν ὠραιότητά Του μέσα στὴν «Αἰσθητικὴν τῆς πίστεως», στὴν Χριστολογικὴν Αἰσθητικὴν. Καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ Πάπας κήρυξε στὴν Βραζιλίαν ὅτι τίποτε δὲν εἶναι ὠραιότερον ἀπὸ τὸν Χριστόν. Ὁ γνωστὸς γιὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὸ ὠραῖον Joseph Ratzinger στοῦ βιβλίου του «*Unterwegs zu Jesus Christus*» (Καθ' ὁδὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν) τονίζει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιφανειακῆς Αἰσθητικῆς, ποῦ σημαίνει καταφυγὴν στοῦ Irrationale (ἄλογον, παράλογον) καὶ σ' ἓνα ἐπιφανειακὸν αἰσθητικὸν

σμόν, ἀλλὰ περὶ Αἰσθητικῆς, ἡ ὁποία ἀπελευθερώνει τὸν νοῦν μας ἀπὸ τὴ σύγχυσι καὶ προσφέρει ἀληθινὴ γνῶσι. Ὑπενθυμίζοντας τὴ φράσι τοῦ Dostojewski «Ἡ (αἰσθητὴ στὸν Ἰησοῦν Χριστόν) ὁμορφιά θὰ σώσῃ τὸν κόσμον», χρησιμοποιοῦ τὴ φράσι αὐτὴ ὡς συμπέρασμα προηγηθείσης ἀναλύσεως λόγων τοῦ Συμποσίου τοῦ Πλάτωνος, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης καὶ τοῦ ἁγίου τῆς Θεσσαλονίκης Νικολάου Καβάσιλα, ἡ ὁποία ἀνάλυσις καθιστᾶ σαφές, ὅτι ἡ πλατωνικὴ ροπὴ πρὸς τὸ ἀπόλυτο θεῖο κάλλος ἱκανοποιεῖται, ὅταν οἱ λαμπηδόνες τῆς θείας ὁμορφιάς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὡς βέλη κατευθύνονται γιὰ νὰ τρώσουν τὴν καρδιά μας, νὰ καταστήσουν μέσα μας αἰσθητὸ τὸ λυτρωτικὸ ἄγγιγμα τῆς πραγματικότητος τῆς προσωπικῆς παρουσίας τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔτσι νὰ ἀποκτήσωμε «γνῶσι πιὸ πραγματικὴ καὶ βαθύτερη» (realere und tiefere Erkenntnis) ἀπὸ τὴ νοησιαρχικὴ συλλογιστικὴ γνῶσι. Στὴ συνάφεια αὐτὴ ὁ Πάπας Βενέδικτος 16ος, θεωρώντας προφανῶς τὴν αὐγουστινιανὴ γνωσιολογία καλύτερη ἀπὸ τὴ σχολαστικὴ θεωρία τῆς γνώσεως, δὲν διστάζει νὰ διακηρύξῃ: «Δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶμε τὴ σημασία τοῦ θεολογικοῦ στοχασμοῦ, τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἐπιμελοῦς θεολογικῆς σκέψεως – αὐτὸ παραμένει ἀπολύτως ἀναγκαῖον. Ἀλλὰ τὸ νὰ περιφρονοῦμε ἐκ τούτου καὶ νὰ ἀπορρίπτωμε τὸν συγκλονισμὸ τῆς συναντήσεως τῆς καρδιάς μὲ τὴν ὠραιότητα ὡς ἀληθινὴν πηγὴν τῆς γνώσεως, αὐτὸ μᾶς πτωχαίνει καὶ ἐρημώνει τὴν πίστι καὶ τὴ θεολογία. Πρέπει νὰ ξαναβροῦμε αὐτὸν τὸν τρόπον τῆς γνώσεως – αὐτὸ εἶναι ἡ ἐπιτακτικὴ καὶ ἐπείγουσα ἀπαίτησις αὐτῆς τῆς ὥρας».

Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐκ τῆς μαρτυρίας τῆς καρδιάς βιωματικὴν γνῶσιν μαζί μὲ τὰ σχετικὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα προσφέρει ὁ Ratzinger στὸ βιβλίον του «Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ», γιὰ νὰ προβάλλῃ τὴν αὐτοσυνηδησίαν τοῦ ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ σαρκωθέντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς λέγει: «Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα» (Ἰω. 14,9).

Ἐπιτρέψατε νὰ ἐκφράσω ἐκ διαισθήσεως, ἀλλὰ δικαιολογημένα, τὴν βεβαιότητα, ὅτι τόσοσιν ὁ πρῶτος τόμος τοῦ ἔργου «Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ», ὅσον καὶ ὁ δεύτερος τόμος αὐτοῦ, γιὰ τὸν ὁποῖον εἴμεθα, κάπως προοιδιασμένοι ἀπὸ ἐκτενεῖς χριστολογικὰς ἀναφορὰς μέσα σὲ ἐκδεδομένα συγγράμματα τῆς

Αὐτοῦ Ἀγιότητος, σχεδιάσθηκαν καὶ προγραμματίσθηκαν ὡς νεοπατερικὴ μίμησις ἔργων τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ τῶν ἁγίων Γρηγορίου Νύσσης καὶ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ. Ὅπως τονίζει ὁ Πάπας στὸ βιβλίον του «Theologische Prinzipienlehre» (θεολογικὴ διδασκαλία ἀρχῶν [ἀξιωμάτων, κριτηρίων]), οἱ Πατέρες αὐτοὶ ἀγωνίσθηκαν γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῆς τάξεως μέσα στὸ Χριστολογικὸν χάος, ποῦ εἶχε δημιουργηθῆ τὸν 4ον αἰῶνα στὴν Ἀνατολὴν ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς, τοὺς Ὀμοιοσιανούς, τοὺς Πνευματομάχους καὶ ἄλλες παραφυάδες τους, οἱ ὁποῖοι, ἐν ὀνόματι τοῦ φιλοσοφικοῦ μονοθεϊσμοῦ ἠρνοῦντο τὴν θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ συνετάρασαν τὴν Ἐκκλησία. Στὴ διδασκαλία τοῦ Μ. Ἀθανασίου στηρίχθηκε ἡ Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, γιὰ νὰ προβάλλῃ τὸ «Ὁμοούσιον», ἐνῶ ἡ Β΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος κατωχύρωσε καὶ τὴ θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἔτσι διὰ τοῦ Συμβόλου Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως στηρίχθηκε ὁ Χριστιανικὸς Μονοθεϊσμός, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς εἶναι Ἕνας καὶ μοναδικὸς μὲ ἐσωτερικὴν ὄντολογικὴν ἐνότητα τῶν τριῶν ὑποστάσεων, οἱ ὁποῖες ἐκπροσωποῦν τὸ εἶναι, τὸν Λόγον καὶ τὴν Ἀγάπην, δηλαδὴ ἐνότητα πνευματικὴν πολὺ ἀνωτέραν ποιοτικῶς ἀπὸ τὴν μονολιθικὴ ἐνότητα τοῦ φιλοσοφικοῦ μονοθεϊσμοῦ.

Πρέπει νὰ ἐπισημανθῆ, ὅτι εἰς αὐτὰ ὁ Πάπας στὸ ἴδιο βιβλίον προσέθεσεν, ὅτι τὸ παράδειγμα τῶν μνημονευθέντων αὐτῶν Πατέρων τῆς Ἀνατολῆς (τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ τῶν μεγάλων Καππαδοκῶν Πατέρων) εἶναι διδακτικὸ, δημιουργεῖ ἐλπίδες καὶ σήμερα καὶ μᾶς καλεῖ νὰ ἀποφύγωμε προσαρμογὰς καὶ συμβιβασμούς καὶ νὰ ἀποβάλωμε τὴ Resignation, δηλαδὴ τὴν ἀδιαφορία καὶ τὴ ραστώνη. Εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ Πάπας, ὅπως ἤδη κατέστησε σαφές σὲ εἰδικὰ κεφάλαια τοῦ βιβλίου του «Einführung in das Christentum» (Εἰσαγωγή στὸν Χριστιανισμόν), ἀφιερώνοντας ἓνα ὀγκῶδες ἔργον ὁλόκληρης ζωῆς στὸν Ἰησοῦν Χριστόν ὡς τὸ προσωπικόν του «πιστεύω», ἔχει συνείδησιν, ὅτι ἔτσι ἔχει στρατεύσει τὸν ἑαυτὸν του γιὰ νὰ ἀγωνισθῆ πρὸς καταπολέμησιν τοῦ νέου σημερινοῦ χριστολογικοῦ χάους, ποῦ δημιουργεῖται ἀπὸ τὰ συγκεντρωτικὰ πυρὰ ἐναντίον τῆς

θεότητος τοῦ Κυρίου ἐκ μέρους λ.χ. σημερινῶν ἐπιγόνων τοῦ Harnack ἢ τοῦ Bultmann, πού ἐπιδιώκουν «ἀπομύθευσιν» τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἰσχυριζόμενοι ὅτι τὸ περὶ Θεανθρώπου ἐκκλησιαστικὸν κήρυγμα εἶναι δῆθεν μεταγενεστέρα μυθοπλαστικὴ θεοποιητικὴ ἐπικάλυψις μὲ θεῖα ἐπιχρίσματα καὶ χρώματα ἑνὸς κοινοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

Ἀκόμη καὶ σὲ πάγκους ὑπαιθρίων βιβλιοπωλείων σὲ ὁδοὺς καὶ πλατεῖες τῶν Ἀθηνῶν προβάλλονται σήμερα διάφορα μεταφρασμένα βιβλία, στὰ ὁποῖα ὁ Κύριος παρουσιάζεται εἴτε ὡς πολιτικὸς Μεσσίας καὶ κοινωνικὸς ἐπαναστάτης καὶ μεταρρυθμιστής, εἴτε ὡς ἠθικολόγος καὶ ἀπόστολος τοῦ οὐμανισμού, εἴτε ὡς φορεὺς θρησκευολογικοῦ συγκρητισμοῦ, εἴτε ὡς σύζυγος τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ πατέρας τῶν παιδιῶν τους (πρβλ. τὸν διαβόητον Κώδικα ντὰ Βίντσι) κ.λπ. Παρόμοια ἀναφέρονται καὶ σὲ ἐκλαϊκευτικὰ ἄρθρα ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

Ὁ Πάπας, ἀντικρούοντας ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὅλα αὐτά, καθιστᾷ φανερόν ὅτι ὅλα τὰ προπασχάλια χαρακτηριστικὰ τοῦ Ἰησοῦ τῆς Ἰστορίας διαποτίζονται ἀπὸ τὸ ὑπεράνθρωπο θεῖο στοιχεῖο καὶ εἶναι ἀπολύτως συμβατὰ πρὸς τὰ τοῦ (ἀναστάντος) Χριστοῦ τοῦ κηρύγματος· εἶναι, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε μερικὲς εἰκόνες, ἡ ρίζα μὲ τοὺς ζωτικὸς χυμούς, πού τροφοδοτεῖ τοὺς κλάδους τοῦ κηρυγματικοῦ χριστολογικοῦ δένδρου· εἶναι τὸ θεμέλιο καὶ οἱ ἀκρογωνιαῖοι λίθοι τοῦ χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος· εἶναι ὁ ἐσώτατος κύκλος, πάνω στὸν ὁποῖον στοὺς ἀποστολικὸς χρόνους ἀναπτύχθηκαν εὐρύτεροι κύκλοι, τοποθετημένοι ὁμως ἐπαλλήλως μὲ διάταξι ὁμόκεντρη πρὸς τὸν πρωταρχικὸν κύκλον, μὲ κοινὸ κέντρο τὴν προβολὴ τοῦ ἱστορικοῦ Θεανθρώπου.

Ὁ Ράτσινγκερ, ἐρμηνεύοντας τὰ χριστολογικὰ κείμενα ἀξιοποιεῖ κριτήρια καὶ αὐτῆς τῆς φιλοσοφικῆς Ἐρμηνευτικῆς, λ.χ. τοῦ Gadamer, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐρμηνεύομε καὶ κατανοοῦμε καλύτερα πρόσωπα καὶ κείμενα, ὅταν μέσα στὴν ἱστορικὴ παράδοσι μὲ συγχώνευσιν ἱστορικῶν ὀριζόντων πάλλωνται στὴν ψυχὴ μας χορδὲς ἀντίστοιχες πρὸς ἐκεῖνες, πού πάλλωνταν σὲ ψυχῆς τῶν ἐρμηνευομένων (προσώπων ἢ ἔργων).

Ὁ Πάπας Βενέδικτος, ἀντικρούοντας τὴν «ἀπομυθευτικὴ» Χριστολογία, πού ἀναπτύχθηκε πάνω στὴν προκρούστεια κλίση ἑνὸς a priori ἀντιχριστιανικοῦ προσανατολισμοῦ, συντονίζει τὴν ἀναμφισβήτητη ἰδική του μαρτυρία πρὸς τὶς μαρτυρίες πολλῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ δώσῃ τὸ μήνυμα, ὅτι ποιητικὸ αἴτιο τῆς Χριστολογίας δὲν εἶναι τὸ μεταγενέστερο περὶ Χριστοῦ κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶχε δῆθεν ὡς ἐπιγενόμενο ἐπακόλουθο τῆ δημιουργία τοῦ περιεχομένου τῶν καινοδιαθηκικῶν διηγήσεων περὶ τοῦ ἱστορικοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ. Ἀντιστρόφως προηγήθηκε ὁ ἱστορικὸς Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, πού –μὲ τὴ βάπτισί Του, τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πειρασμῶν, τὸ κήρυγμα περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία, τὴν Κυριακὴ Προσευχή, τὶς βαθυστόχαστες παραβολές, τὴ χρῆσιν παραστατικῶν εἰκόνων, τὴν ἐπισήμανσιν τῆς ὁμολογίας τοῦ Πέτρου, τὶς ρήσεις γιὰ τὴ θεῖα αὐτοσυνείδησι, τὴν ὅλη δρᾶσι καί, ὅπως θὰ δείξῃ ὁ ἐπόμενος τόμος τοῦ ἔργου, μὲ τὰ θαύματα, τὰ πάθη καὶ τὴν ἀνάστασί Του– συγκλόνισε τοὺς αὐθηκόους καὶ «αὐτόπτας τοῦ Λόγου» (Λουκ. 1,2), τοὺς βοήθησε νὰ κατανοήσουν τὸ θεῖο μυστήριον τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοὺς ὠδήγησε νὰ ἀνατρέψουν ψυχολογικὲς «σταθερές», νὰ ἀνακαινισθοῦν, νὰ ὑπερνηκῆσουν μεγάλες ψυχολογικὲς καὶ ἠθικὲς δυσκολίες, νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν ἀρχικὴ δειλία καὶ δυσπιστία τους καί, ἐγκαταλείποντας τὰ πάντα, νὰ περιέρχωνται κακουχούμενοι μεγάλα τμήματα τῆς γῆς, νὰ κηρύττουν Χριστὸν Ἐσταυρωμένον καὶ Ἀναστάντα καὶ οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν νὰ ὑπογράψουν μὲ τὸ ἴδιον τὸ αἷμα τους: «Ὁ ἀκηκόαμεν, ὁ ἐώρακαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν» (Α΄ Ἰω. 1, 1-3).

Ἡ μαρτυρία περὶ τῆς «μυστηριώδους ἐξισώσεως Ἰησοῦ καὶ Θεοῦ» στηρίζεται εἰς ἀνάμνησιν, ἡ ὁποία, ὅπως λέγει ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης, δὲν εἶναι ποίησις, ἀλλὰ προϋποθέτει πραγματικότητα. Αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις συνεχίζεται καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνεργοποιῆται μέσα στὴν Ἐκκλησίαν ὡς λειτουργικὴ μυστηριακὴ «ἀνάμνησις», κατὰ τὴν ὁποῖαν διὰ βίωσης τοῦ λεγομένου «λειτουργικοῦ χρόνου» στὸ ἐκάστοτε «τώρα» τῆς «ἐν τῷ προσώπῳ» τοῦ Χριστοῦ «βασιλείας τοῦ Θεοῦ», τὸ

Ἅγιον Πνεῦμα συνενώνει τὸ παρὸν καὶ τὸ προσεχές ἢ ἐσχατολογικὸν μέλλον. Ἔτσι μέσα στὸ κάθε παρὸν μὲ «χαρὰν πεπληρωμένην» βιώνουμε ὄχι μόνον τὴν κατακόρυφη διάστασι τῆς συμφιλιωτικῆς καὶ λυτρωτικῆς ἀγάπης τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀριζόντια ἀνακαίνισι, τὴν ὁποῖαν ὑπενθυμίζει σὲ πολλὰ σημεῖα τοῦ βιβλίου του ὁ Πάπας, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μόνον οὐρανοβάμων θεολόγος, ἀλλὰ καὶ προσγειωμένος ἐκκλησιαστικὸς ποιμὴν καὶ ἡγέτης. Ἔτσι λ.χ. μὲ οἰκολογικὴν συνείδησιν προβάλλει ὠραίους λόγους τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Βίβλου γιὰ τὸ νερό, τὸ ψωμί, τὴν ἄμπελο, τὸ κρασί, τὰ πουλιά, τὴν ὁμορφιὰ τῶν λουλουδιῶν. Ἐπίσης μὲ χριστιανικὸ κοινωνικὸ καὶ πολιτικὸ φρόνημα μᾶς λέγει ὅτι πρέπει νὰ φθάνουν στ' αὐτιά μας οἱ κραυγὲς τῶν πεινασμένων, τῶν θυμάτων τῶν ναρκωτικῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς σαρκός, τῶν λεηλατημένων καὶ ὄλων τῶν ἀλλοτριωμένων, γιὰ τοὺς ὁποῖους ὀρθῶς μιλοῦσε ὁ Μάρξ, ποὺ εἶναι ὅμως ἀπορριπτέος γιὰ τὴν ὑλιστικὴ ἀθεΐα του. Ἐξ ἴσου ἀπορριπτέος εἶναι ὁ ἀσπλαγχνὸς καπιταλισμός.

Στὰ πλαίσια αὐτὰ ἐντάσσεται καὶ ἡ διακήρυξις τοῦ Πάπα γιὰ τὸ ὅτι «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν ταυτίζεται μὲ κανένα πολιτικὸ μὴρφωμα» καὶ ὅτι, ἐνῶ εἶναι καταδικαστέα οἰαδήποτε «φεουδαρχικὴ Ἐκκλησία» ἢ «θεολογικοποίησι τῆς πολιτικῆς», πρέπει ὅμως νὰ κατακρίνεται «ἡ ἀποσύνδεσι τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀπὸ κάθε εἶδους κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ συνάφεια».

Σεβασμιώτατοι,

Περαιόντας τὸ λόγο μου ἐξαναγκασμένος ἀπὸ τὴν κλεψύδρα, ἐκφράζω συγκαρητήρια καὶ εὐχαριστίες στὶς «Ἐκδόσεις Ψυχογιός» καὶ στὸν μεταφραστὴ κ. Δεσπότη γιὰ τὸ προβαλλόμενο ἀπόψε νεοπατερικὸ ἔργο, στὸ ὁποῖο καὶ οἱ ὀρθόδοξοι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐντυφῆσουν καὶ νὰ οἰκοδομηθοῦν ἐξ αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ ἐλάχιστες διακριτικὲς ρωμαιοκαθολικὲς διατυπώσεις.

Ἡ ἀνάγνωσις αὐτὴ διεγείρει τὸν πόθο νὰ ἀναπτυχθῇ ὁ ἐλπιδοφόρος ὀρθόδοξο-ρωμαιοκαθολικὸς διάλογος καὶ ἔτσι, ὅπως τονίζει ὁ Παναγιώτατος καὶ Σεπτὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κύριος Βαρθολομαῖος στὸ περὶ τοῦ βιβλίου δημοσιευθὲν ἐντὸς αὐτοῦ βαθυστόχαστο μῆνυμά Του, «νὰ διαφανῇ ἐλπίς ὀριστικῆς ἐξαλείψεως τῆς διαιρέσεως» μὲ ἔνωσιν «οὐχὶ

μόνον ἐν ἀγάπῃ (ὅπως συμβαίνει ἀπόψε μέσα στὴν αἴθουσαν αὐτὴν), ἀλλὰ καὶ ἐν πίστει καὶ τοῖς μυστηρίοις».

Ἐφ' ὅσον διαπρεπεῖς ρωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι διαφωνοῦν γιὰ τὶς κυριώτερες διδασκαλίες καὶ πρακτικὲς ἐνέργειες τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες τὴν χωρίζουν ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη, θὰ ἔλεγα, ὅτι καὶ ἡ ἔνωσις «ἐν πίστει» οὐσιαστικῶς ὑπάρχει σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἢ τουλάχιστον ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον. Ὅπως ἔλεγεν ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς Παναγιώτης Μπρατσιώτης, ἡ Ὁρθόδοξη καὶ ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι πολὺ πιὸ κοντὰ μεταξὺ τους παρὰ ἀμφότερες πρὸς τοὺς Προτεστάντες. Ἄς εὐχηθοῦμε ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀναπτυχθῇ κατὰ τελεσφόρον τρόπον ὁ ὀρθόδοξο-ρωμαιοκαθολικὸς θεολογικὸς διάλογος τῆς «ἐν ἀληθείᾳ» ἀγάπης καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῶν δύο Ἐκκλησιῶν νὰ προωθηθῇ μέσα στὶς τάξεις τῶν Χριστεπώνυμων πληρωμάτων τους ὁ λεγόμενος «Οἰκουμενισμὸς τῆς βάσεως», γιὰ νὰ ἀρθοῦν ὅλα τὰ ἐπιπροσθοῦντα θεολογικὰ καὶ πρὸ πάντων λαοψυχολογικὰ ἐμπόδια, γιὰ νὰ ἔλθῃ τάχιστα ἡ ἔνωσις ἐν πλήρει πίστει «καὶ ἐν μυστηρίοις» καὶ ἔτσι ἡ καθεμιά καὶ ὁ καθένας ἀπὸ ἐμᾶς χωρὶς ἐπιφύλαξιν νὰ ἔχωμε τὸ δικαίωμα νὰ παρευρισθῶμεθα μαζὶ στὸ κοινὸ τραπέζι τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας.

Σημειώσεις: Γιὰ τὴ σύνταξι τοῦ ἀνωτέρω κειμένου, –ἐκτὸς τοῦ βιβλίου τοῦ Γιόζεφ Ράτσινγκερ/Πάπα Βενεδίκτου ΙΣΤ' «Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ», Α' μέρος: Ἀπὸ τὴ Βάπτισι στὸν Ἰορδάνη ἕως τὴ Μεταμόρφωσι (μτφρ. Σωτηρίου Σ. Δεσπότη), Ἐκδόσεις Ψυχογιός, Ἀθήνα, πρώτη ἔκδοσις, Ἀπρίλιος 2007)–, χρησιμοποιήθηκαν ἐπικουρικῶς χριστολογικὲς διατυπώσεις ἢ σκέψεις καὶ ἀπὸ τὰ ἐξῆς βιβλία: «Benedikt XVI-Joseph Ratzinger, Unterwegs zu Jesus Christus, Sankt Ulrich Verlag, Augsburg 2005. Τοῦ ἰδίου, Theologische Prinzipienlehre, Verlag Erich Wewel, Donauwörth 2005. Τοῦ ἰδίου, Einführung in das Christentum, Kösel-Verlag, München 2005. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὁ «Ἰησοῦς τῆς Ἰστορίας» καὶ ὁ «Χριστὸς τοῦ κηρύγματος», Ἀθήνα 1991.

Richard Potz - Eva Synek unter Mitarbeit von Spyros Troianos, Orthodoxes Kirchenrecht. Eine Einführung. [Kirche und Recht, 25] Freistadt (Verlag Plöchl) 2007. 398 σελίδες [ISBN 978-3-901407-93-2].

Πρὶν λίγες ἡμέρες ὁλοκληρώθηκε ἡ ἐκτύπωση ἑνὸς βιβλίου, τοῦ ὁποῦ συγγραφεῖς εἶναι ὁ τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης Richard Potz καὶ ἡ ἔκτακτη Καθηγήτρια τῆς ἴδιας σχολῆς Eva Maria Synek μὲ τὴ συνεργασία τοῦ ὑπογράφοντος τὸ σημεῖωμα αὐτό.

* * *

Ὅπως τονίζεται στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου, ἡ ἔκδοση μίας Εἰσαγωγῆς στὸ Δίκαιο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ὑπαγορεύθηκε ἀπὸ τὶς διδακτικὲς ἀνάγκες τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης, στὴν ὁποία, ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ (πασίγνωστου στὴν Ἑλλάδα κυρίως ἀπὸ «Τὸ δίκαιον τοῦ γάμου τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας») Joseph Zhishman ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἔρευνα τοῦ ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἀπετέλεσε –καὶ συνεχίζει νὰ ἀποτελεῖ– παράδοση. Οἱ συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου δὲν εἶχαν βεβαίως τὴν πρόθεση νὰ ἀντικαταστήσουν τὸ ἔργο τοῦ Νικοδήμου Μίλας, ἐπάνω στὰ ἴχνη τοῦ ὁποῦ ἐξυπακούεται ὅτι κινήθηκαν. Τὸ γεγονός ὅμως ὅτι τὸ μνημειῶδες ἔργο τοῦ Μίλας δὲν εἶναι πλέον εὔχρηστο στὴ διδασκαλία καὶ στὴν πρακτικὴ λόγῳ τῶν ὀργανωτικῶν μεταβολῶν τῆς «εὐρωπαϊκῆς Ὁρθοδοξίας» κατέστησε τὴν ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως ἑνὸς ἐκσυγχρονισμένου βοηθήματος ἐπιτακτικῆ.

* * *

Στὸ βιβλίο παρουσιάζεται τόσο ἡ ἱστορικὴ ἐξέλιξη τῶν θεσμῶν ὅσο καὶ ἡ σημερινὴ κατάσταση τῶν πραγμάτων. Μὲ βάση αὐτὴ τὴν προσέγγιση εἶναι ἡ ὕλη διαρθρωμένη σὲ 14 ἐνότητες ὑπὸ τὶς ἀκόλουθες ἐπικεφαλίδες: 1. Προλεγόμενα (σελ. 13-23). 2. Ὁρολογικὴ εἰσαγωγή (σελ. 24-32). 3. Ἱστορικὴ ἀνασκόπηση. Ἡ βυζαντινὴ ἐποχὴ (σελ. 33-107). 4. Ἡ νεώτερη ἐξέλιξη τῶν εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (σελ. 108-154). 5. Κράτος, Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία στὴ σύγχρονη ἐποχὴ (σελ. 155-195). 6. Νομικο-θεολογικὲς βάσεις (σελ. 196-203). 7. Οἱ δικαϊκὲς πηγές (σελ. 204-234). 8. Ἡ περὶ νόμων διδασκαλία τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου (σελ. 235-254). 9. Ἀρχές τοῦ δικαίου τῶν προσώπων (σελ. 255-289). 10. Τὸ πολίτευμα (σελ. 290-334). 11. Δίκαιο τοῦ γάμου (σελ. 335-352). 12. Τάξη τῆς ἐξομολογήσεως καὶ βασικὰ ζητήματα τοῦ ποινικοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας (σελ. 353-365). 13. Περιοριστικὸ δίκαιο (σελ. 366-373). 14. Ἐκκλησιαστικὸ δίκαιο καὶ Οἰκουμένη (σελ. 374-398).

* * *

Ἡ ὕλη κάθε ἐνότητος ἀναλύεται σὲ ὑποενότητες καὶ παραγράφους. Τοῦ κειμένου τῶν παραγράφων προτάσσονται κατὰ κανόνα οἱ οἰκεῖες κανο-

Τοῦ

Σπυρίδωνος Τρωιάνου,
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ
Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου.

νικές και άλλες πηγές και ἡ σχετική (ὄχι μόνο γεωμανόγλωσση) βιβλιογραφία (ἀκόμη και σὲ ἠλεκτρονική μορφή). Γιὰ τὴν καλύτερη κατανόηση τοῦ κειμένου παρατίθενται, ὅπου αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο, πίνακες καὶ μέσα σὲ σκιασμένα τετράγωνα ἀποσπάσματα ἀπὸ τὶς πηγές, τῶν ὁποίων κατὰ περίπτωσιν γίνεται ἐπίκληση. Ἔτσι, συχνὰ θὰ συναντήσει ὁ ἀναγνώστης ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν βυζαντινῶν κανονολόγων τοῦ 12ου αἰώνα, ἰδίως τοῦ Θε-

οδώρου Βαλσαμῶνος, ἢ ἀπὸ τὸ «Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον» τοῦ Ματθαίου Βλάσαρη.

Ἐλπίζεται ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ θὰ διευκολύνει τὴν πρόσβαση πρὸς τὶς δικαίκες πηγές τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὴ νομικὴ τῆς διδασκαλία ὄχι μόνο τῶν φοιτητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης, ὀρθοδόξων καὶ μὴ, ἀλλὰ καὶ ὅσων ἐπιθυμοῦν νὰ γνωρίσουν τὶς ἀρχές πού διέπουν τὴν ἔννομη τάξη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὸ σύνολό της.

Ὁ Μακαριώτατος μετὰ Δήλωσίν του στηρίζει τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο

Τὸ παρατῆριο κοινωνικῶν φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Φυλλάδιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης γιὰ τὸ Μακεδονικὸ

Οἱ ἀπλουστεύσεις στὴν γλῶσσα δυσκολεύουν τὴν ἐκμάθησίν της

Ὁ Μακαριώτατος μετὰ Δήλωσίν του στηρίζει τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο

Δυσαρέσκεια σὲ ὄλους τοὺς Ἕλληνες καὶ σὲ ὁλόκληρη τὴν Ὁρθόδοξη Οἰκουμένη προκάλεσε ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Τουρκίας, διὰ τῆς ὁποίας ἀμφισβητεῖται ἡ Οἰκουμενικότης τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπὸ τὴν κλίνη τῆς δοκιμασίας του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος προέβη στὴν ἀκόλουθη δήλωσις:

«Μακρόχρονοι θεσμοὶ Ὁρθοδόξων, θεμελιωμένοι στὴν Ἱστορία καὶ στὴν παράδοσις δὲν μποροῦν νὰ ἀμφισβητοῦνται ἐν ὄψει προσκαίρων σκοπιμοτήτων. Σὲ αὐτὸν τὸν κανόνα ὑπάγεται ξεκάθαρα καὶ ὁ τίτλος τοῦ Πατριαρχου ὡς Οἰκουμενικοῦ».

Τὴν ὑποστήριξίν του πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν χαρακτήρα τοῦ Πατριαρχείου ἐξέφρασαν ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ πολιτικὰ κόμματα τῆς χώρας μας. Σὲ σχετικὰς δηλώσεις του ὁ ἐκπρόσωπος Τύπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Κουμουτσάκος τόνισε ὅτι ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δὲν ἀποτελεῖ διμερὲς θέμα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἀλλὰ ἐντάσσεται στὸ πλέγμα τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Τουρκίας ἔναντι τῶν Διεθνῶν Συμβάσεων καὶ τῶν Διεθνῶν Θεσμῶν.

K.X.

Τὸ παρατῆριο κοινωνικῶν φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Στις 24 Ἀπριλίου τ.ἔ. πραγματοποιήθηκε στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Πεντέλη ἡ τρίτη κατὰ σειράν ἡμερίδα τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ σκοπὸν τὴν ἐνημέρωσις τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τὸ θέμα τῆς ἡμερίδος ἦταν: «Ὁ λόγος καὶ ὁ ῥόλος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ εἰσηγήσεις παρουσίασαν οἱ ἐξῆς διακεκριμένοι ὁμιλητές: Κωνσταντῖνος Δεληκωσταντής, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δημήτριος Παπαϊωάννου, Θεολόγος-Ἐκπαιδευτικὸς - τ. Εἰδικὸς Γραμματεὺς τοῦ ὙΠ.Ε.Π.Θ., Βασιλικὴ Γεωργιάδου, Ἐπίκουρος Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιον, Γεράσιμος Ἀρσένης, Βουλευτῆς - τ. Ὑπουργὸς καὶ Ἰωάννης Κονιδάρης, Καθηγητῆς Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν - τ. Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ὙΠ.Ε.Π.Θ. Ἡ ἴδρυσις τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφασίσθη στίς 10.1.2003 ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐδρεύει στὸν Βόλο καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸν κ. Κωνσταντῖνον Ζορμπᾶ, Δρα Κοινωνιολογίας καὶ Θεολογίας. Μέσω ἡμερίδων, συνεδρίων, ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἐκδόσεων τὸ Παρατηρητῆριον προωθεῖ τοὺς στόχους του ποὺ εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: Ἡ ἀξιολόγησις τῆς μέχρι σήμερον δραστηριοποιήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σὲ θέματα κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ, ἡ ἐντατικοποίησις τοῦ διαλόγου μεταξὺ θεολόγων - κοινωνιολόγων, ἡ προβολὴ τοῦ διορθοδόξου καὶ διεπιστημονικοῦ διαλόγου, ἡ προβολὴ τῶν θέσεων τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως ἐπὶ κοινωνικῶν ζητημάτων, ἡ ἐνθάρρυνσις

τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας νὰ ἐπιδείξει τὸ ἐπιβαλλόμενο ἀπὸ τὴν κρισιμότητα τῶν περιστάσεων ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν προστασία τῆς ζωῆς στὸ σύγχρονο κοινωνικὸ περιβάλλον, ἢ ὑποβολὴ κοινωνιολογικῶς καὶ θεολογικῶς τεκμηριωμένων εἰσηγήσεων πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κ.ἄ.

Κ.Χ.

Φυλλάδιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης γιὰ τὸ Μακεδονικὸ

Ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Θεσσαλονίκης ἐκυκλοφορήθη τὸν Ἰούνιο 2007 ἓνα καλαίσθητο, ἐνημερωτικὸ καὶ μαχητικὸ φυλλάδιο μὲ στόχο τὴν ἀπάντηση στὶς προκλητικὲς ἐνέργειες τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων. Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ ὀκτασελίδου ἐντύπου ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς: «Ὁλη ἡ Ἑλλάδα δηλώνει: Ἡ Μακεδονία μας εἶναι μόνο μία καὶ εἶναι Ἑλληνική. Χρειάζεται ἀγῶνας καὶ ξαγρύπνια καὶ τόλμη γιὰ τὸ ἐθνικὸ μας ζήτημα» Ἀπὸ τὸ περιεχόμενο τοῦ φυλλαδίου σημειώνουμε τὶς ἑξῆς ἐπιγραμματικὲς καὶ ἱστορικὰ τεκμηριωμένες παρατηρήσεις: «Ζητοῦν τὸ ὄνομα Μακεδονία γιὰ νὰ τὸ ἔχουν σὰν βαθεῖα ρίζα ντόπιας ἐθνολογικῆς καταγωγῆς. Σὲ ἐνημερωτικὰ φυλλάδιά τους μὲ χάρτες, χαρακτηρίζουν δική τους Μακεδονία τὰ σημερινὰ Σκόπια μὲ ὅλη τὴν Ἑλληνική Μακεδονία ἀπὸ τὴν Φλώρινα μέχρι τὸν Νέστο μὲ ἔξοδο στὸ Ἑλληνικὸ Αἰγαῖο... Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἦλθε στὴ Μακεδονία, δηλ. στοὺς Φιλίππους καὶ στὴ Θεσσαλονίκη. Ἐγραψε μία Ἐπιστολὴ πρὸς Φιλιππησίους καὶ δύο Ἐπιστολὲς πρὸς Θεσσαλονικεῖς. Εἶναι γραμμένες στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἀπευθύνονται στοὺς Ἑλληνας Μακεδόνες. Ποῦ ἦσαν τότε οἱ Σκοπιανοί; Ἦσαν ἀνύπαρκτοι». Πρόκειται γιὰ μία ἀξιέπαινη πρωτοβουλία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἀνθίμου πού ἀποσκοπεῖ στὴν διαφύλαξη τῆς ἐθνικῆς καὶ ἱστορικῆς μας κληρονομιάς καὶ στὴν ἀντιμετώπιση τῆς παραχαράξεως τῆς Ἱστορίας μας ἀπὸ προπαγανδιστικὸς μηχανισμούς. Ὡς Ὁρθόδοξοι Ἑλληνας ἐπιθυμοῦμε τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη μὲ ὅλους τοὺς γειτονικοὺς λαούς, ἀλλὰ ἔχουμε δικαίωμα καὶ ὑποχρέωση νὰ ἀγωνιζόμεθα κατὰ τῆς ἀρπαγῆς τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν συμβόλων μας.

Κ.Χ.

Οἱ ἀπλουστεύσεις στὴν γλῶσσα δυσκολεύουν τὴν ἐκμάθησή της

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἐπανειλημμένως διακηρύξει τὸ ἐνδιαφέρον της γιὰ τὴν συστηματικὴ διδασκαλία καὶ τὴν ὀρθὴ χρῆση τῆς ἐνιαίας καὶ διαχρονικῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Μάλιστα τὸν Μάιο τοῦ 2005 διοργάνωσε εἰδικὴ ἡμερίδα μὲ θέμα τὶς ἀρνητικὲς συνέπειες ἀπὸ τὴν καθιέρωση τοῦ μονοτονικοῦ συστήματος. Στὸ πλαίσιο αὐτὸ θεωροῦμε πολὺ ἐνδιαφέρουσες τὶς ἐπισημάνσεις τοῦ Κυπρίου φιλόλογου καὶ πρώην Γυμνασιάρχου κ. Γεωργίου Προδρόμου, ὁ ὁποῖος παρεχώρησε σχετικὴ συνέντευξη στὴν ἐφημερίδα ΣΗΜΕΡΙΝΗ τῆς Λευκωσίας (28.6.2007) καὶ στὸν δημοσιογράφο Κορνήλιο Χατζηκώστα. Σχετικῶς μὲ τὴν ἐντυπωσιακὴ ἀποτυχία τῶν ἑλληνοκυπρίων μαθητῶν στὰ Νέα Ἑλληνικά τῶν Παγκυπρίων εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων ὁ κ. Προδρόμου ὑπεγράμμισε: «Πιστεύω ὅτι ὁ λόγος τῆς ἀποτυχίας ὀφείλεται στὴν ψυχολογικὴ στάση καὶ νοοτροπία ἀπέναντι στὴ γλῶσσα. Ὅταν μιλάμε μὲ περιφρόνηση γιὰ τὴν γλῶσσα, τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι ὅπως αὐτὰ τῶν ἐξετάσεων. Δυστυχῶς ἡ γλῶσσα θεωρεῖται ἀπὸ ὅλο τὸ περιβάλλον μας ὅτι δὲν εἶναι τίποτε τὸ σημαντικό καὶ ὅτι εἶναι ἀρκετὸ νὰ συνεννοοῦμαστε. Αὐτὸ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ πῶς μεταχειρίζονται τὴ γλῶσσα τὰ μέσα ἐνημέρωσης, στὰ ὁποῖα γίνονται χονδροειδῆ λάθη... Ἀπὸ τότε πού ἔχει ἀπλουστευθεῖ ἡ γλῶσσα μας ἔγινε καμιά ἔρευνα ὅτι βελτιώθηκε ἡ ἐκμάθησή της; Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου κάτι τέτοιο. Ἡ ἐντύπωσή μου, ὁμως, εἶναι ὅτι μετὰ τὴν ἀπλούστευση ἔχει δυσκολέψει ἡ ἐκμάθησή της, ἐνῶ παλιότερα ἡ γλῶσσα γινόταν περισσότερο κατανοητὴ. Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ὅταν θεωρεῖς κάτι σημαντικό, καταβάλλεις περισσότερὴ προσπάθεια νὰ τὸ κατακτήσεις. Ὅταν, ὁμως αὐτὸ ὑποβαθμίζεται, τότε καὶ ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν κατάκτησή του εἶναι μικρότερη». Ἀφυπνιστικὲς οἱ ἐπισημάνσεις τοῦ ἐμπείρου Κυπρίου ἐκπαιδευτικοῦ καὶ πιστεύουμε ὅτι πρέπει νὰ τύχουν τῆς δεούσης προσοχῆς ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Κύπρο λόγῳ τῆς ἀνησυχητικῆς λεξιπενίας τῶν νέων μας.

Κ.Χ.

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Οι Ἔργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. μὲνὸς Ἰουνίου 2007

Συνῆλθε στὶς 6, 7 καὶ 8 Ἰουνίου ἐ.ξ. ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 150ης Συνοδικῆς Περιόδου. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν:

A. Ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε τὴν Δ.Ι.Σ.:

– Γιὰ τὸ ποιμαντικὸ ταξίδι του στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ποιωνίας καὶ γιὰ τὸ κοινὸ Ἀνακοινωθέν, τὸ ὁποῖο ἐξεδόθη μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Ποιωνίας κ. Σάββα.

– Γιὰ τὸ αἴτημα τῆς σχισματικῆς Ἐκκλησίας τῆς πρώην Γιουγκοσλαβικῆς Δημοκρατίας τῶν Σκοπίων νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν ἴδιο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε νὰ διαμηνύσει στοὺς αἰτοῦντες ὅτι εὐχαρίστως θὰ τοὺς δεχθεῖ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Χρυσόστομος.

– Γιὰ τὴν τιμητικὴ διάκριση ποὺ ἀπεφάσισε νὰ τοῦ ἀπονεμίει ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία, γεγονός ποὺ ἤδη ἀνακοινώθηκε ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιο στὸν Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κάρλο Παπούλια κατὰ τὴν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στὴ Μόσχα.

B. Ἡ Δ.Ι.Σ.:

– Καθόρισε τὴν ἡμερομηνία Συγκλήσεως τῆς Τακτικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἀπὸ 8ης ἕως 12ης μὲνὸς Ὀκτωβρίου 2007 καὶ τὸν κατάλογο τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπεξεργασθεῖ –κατόπιν εἰσηγήσεων– ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβριο.

– Συζήτησε γιὰ τὶς προϋποθέσεις ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν ἔνταξη τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων στὸ Δ΄ Κοιντικὸ Πλαίσιο Στήριξης.

– Ἐπεξεργάσθηκε καὶ πρότεινε στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τροποποιήσεις στὸν Ν. 3432/2006 περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως.

– Μελέτησε τὴν ἔκθεση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων, περὶ τῆς Ἡμερίδος ποὺ πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸν περασμένο μῆνα μὲ θέμα: «Γνωριμία μὲ τὸ Ἰσλάμ».

– Ὑπενθύμισε, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὄσων φημολογοῦνται γιὰ τὸ ἐνδεχόμενο συμμετοχῆς Κληρικῶν στὴν πολιτικὴ διαδικασία, παλαιότερη Ἐγκύκλιό Της, ἡ ὁποία στηρίζεται στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ὁποιαδήποτε ἐνεργὸ ἀνάμιξη τῶν Κληρικῶν στὴν ἐκλογικὴ ἀναμέτρηση.

Γ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε:

– Τὸν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιὰ τὸ τρίτο τέκνο στὴ Θράκη, γιὰ τὸ δῖμνο Μαΐου - Ἰουνίου 2007. Οἱ οἰκογένειες ποὺ θὰ ἴδωσιν

Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀθληηγγύν

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἱεραὶ Μητροπόλεις

Σύρου

Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο

τὸ ἐπίδομα εἶναι 825 καὶ τὸ ποσὸ ἀνέρχεται στὰ 186.816,00 €.

– Τὴν διοργάνωση Ἡμερίδος - Σεμιναρίου γιὰ Κληρικούς - Πνευματικούς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Πελοποννήσου μὲ θέμα: «Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ψυχικῶν διαταραχῶν στὸ πλῆθιστο τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως» (Ἔργος, 10.9.2007), ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων.

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνημερώθηκε:

– Ἀπὸ τὶς πορισματικὲς ἐκθέσεις περὶ τῶν διενεργηθέντων οικονομικῶν ἐλέγχων στὶς Ἱερὰς Μητροπόλεις: α) Σάμου καὶ Ἰκαρίας, β) Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου καὶ γ) Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας. Σχετικὰ μὲ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε νὰ συστήσει στὸν οἰκείο Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Χρυσόστομο νὰ ζητήσει ἐπιπλέον καὶ τὸν οικονομικὸ ἐλεγχὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομίας, βάσει τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὥστε νὰ διαλευκανθοῦν ὀρισμένα ζητήματα ποὺ συνιστοῦν κατ' ἀρχὴν παρατυπίες. Οἱ ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀλλῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων φανερῶνουν ἔννομες τὶς διαχειρίσεις.

– Ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμο περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Μη Κυβερνητικῶν Ὄργανώσεων (Μ.Κ.Ο.) γενικῶς καὶ περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μ.Κ.Ο. τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰδικώτερα γιὰ τὶς δραστηριότητες ποὺ μποροῦν οἱ Ἱερὰς Μητροπόλεις νὰ ἀναπτύξουν μὲσφ Μ.Κ.Ο. ποὺ διαθέτουν ἢ θὰ ἰδρῦσουν.

– Στὴ συνέχεια ἡ Δ.Ι.Σ. κήλεσε τὸν κ. Δημήτριο Φουρλεμάδη, Διευθυντὴ τῆς Μ.Κ.Ο. «Ἀθλητῆγγύη» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ἐνημέρωσε τὸν Μακαριώτατο καὶ τοὺς Συνοδικοὺς Μητροπολίτες γιὰ τὸ Καταστατικὸ καὶ τὶς μέχρι τώρα δραστηριότητες τῆς Μ.Κ.Ο. αὐτῆς, τόσο στὸ Ἐσωτερικὸ τῆς Χώρας μας ὅσο καὶ στὸ Ἐξωτερικὸ καὶ ἀπήντησε σὲ σχετικὲς διευκρινιστικὲς ἐρωτήσεις.

– Γιὰ τὶς ἐνέργειες τοῦ Ἡγουμενεύοντος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Ἀναργύρων Μελισσοτόπου Καστορίας καὶ ἀνέθεσε στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλο, Συνοδικὸ Σύνεδρο, νὰ μεταβεῖ ἐπὶ τόπου καὶ νὰ ἐξετάσει τὰ θέματα ποὺ ἔχουν ἀνακύψει ἐξ αἰτίας τῶν ὡς ἄνω ἐνεργειῶν, καὶ νὰ συ-

στήσει στὸν Ἡγουμενεύοντα νὰ ἐγκαταλείψει τὴν φαιστικὴ συμπεριφορὰν του, πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστων σὲ βάρος του κανονικῶν συνεπειῶν.

Δ. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀπεφάσισε:

1. Νὰ ἐκπροσωπήσουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος:

– Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰγνάτιος Σωτηριάδης, Συνεργάτης τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, β) ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γαβριὴλ Παπανικολάου, Συνεργάτης τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, καὶ γ) ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς, Συνεργάτης τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Συνόδου Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων τῆς Εὐρώπης, στὸ Σιμπίου τῆς Ρουμανίας ἀπὸ 4 ἕως 9.9.2007.

– Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιος, στὴν Εἰδικὴ Διάσκεψη τοῦ Π.Σ.Ε., στὸ Ἄμμν τῆς Ἰορδανίας ἀπὸ 17 ἕως 21.6.2007, ἐν ὄψει τῆς ἰδρύσεως ἐνὸς Οἰκουμενικοῦ Βήματος γιὰ τὸ Ἰσραὴλ καὶ τὴν Παλαιστίνη μὲ σκοπὸ τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης στὴν περιοχὴ.

– Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης, στὴν ἐτήσια Γενικὴ Συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ Πνευματικῶν Κέντρων τῆς Εὐρώπης μὲ θέμα: «Ὁ ρόλος τῶν Θρησκευτικῶν-Προσφορὰ στὸν Εὐρωπαϊκὸ Πολιτισμὸ», στὸ Bad Boll τῆς Γερμανίας, ἀπὸ 10 ἕως 16.9.2007.

– Ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Σπυρίδων Τρωιάνος, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ β) Ὁ Ἐντιμολογιώτατος κ. Ἀναστάσιος Μαρῖνος, Ἐπίτιμος Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Εἰδικὸς Ἐπιστημονικὸς Σύμβουλος παρὰ τῆ Ἱερᾷ Συνόδῳ, στὸ Συνέδριο Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου μὲ θέμα: «Οἱ Ἐκκλησίες καὶ ἡ Εὐρώπη», στὸ Cluj τῆς Ρουμανίας, ἀπὸ 10 ἕως 15.9.2007.

2. Τὴν οικονομικὴ ἐνίσχυση:

– Τῆς Ἐφημερίδος «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ», γιὰ τὴν κυκλοφορία εἰδικοῦ τόμου περιέχοντος Θέσεις, Ἀνακοινώσεις καὶ Ἀποφάσεις περὶ τοῦ βιβλίου τῆς Ἱστορίας τῆς ΣΤ' Δημοτικοῦ.

– Τῆς Χορωδίας Βυζαντινῆς Μουσικῆς «Βυζαντινὲς Φωνές», Σπουδαστῶν καὶ Ἀποφοίτων Ἐθνικοῦ Ὁδείου (Παράρτημα Ἀγ. Παρασκευῆς), γιὰ τὴν συμμετοχὴ τῶν Μελῶν τῆς στὸ Διεθνὲς Φεστιβᾶλ Χορωδιῶν

Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς στὸ Hajnowka Πολωνίας (15-19 Μαΐου 2007).

– Τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κισινίεφ καὶ πάσης Μολδὸβας γιὰ τὴν ἀνάγερση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς Κοινότητος Περεσέτσινα.

– Τοῦ Εἰδικοῦ Συμβουλίου Τυφλῶν Ἑλλάδος, γιὰ τὴν στήριξη τοῦ φορέως αὐτῶν.

3. Τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Ἁγίου Φωτίου τοῦ Μεγάλου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς Προστάτου τῆς «*Ἐνώσεως Λογοτεχνῶν Βορείου Ἑλλάδος*».

Ε. Τέλος ἡ Δ.Ι.Σ. συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Καΐρου

Στις ἐορταστικὲς καὶ λειτουργικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὰ θυρανοίξια τοῦ ἀνακαινισθέντος Ἱεροῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Καΐρου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὡς καὶ στὰ ἐγκαίνια τῆς ἀποκατασταθείσας Πατριαρχικῆς Ἐπιτροπείας τῆς Αἰγυπτιακῆς πρωτεύουσας συμμετέσχεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ ἀντιπροσωπεία ἀποτελούμενη ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνα, τὸν Σεβ. Μητροπ. Περιστερίου κ. Χρυσόστομο, τὸν Σεβ. Μητροπ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιο, τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Διαυθείας κ. Δαμασκηνό, τὸν πανοσιοῦ. Ἀρχιμ. κ. Μάρκο Βασιλάκη, Ἀ΄ Γραμματέα τῆς Ἱ. Σ. καὶ τὸν πανοσιοῦ. Ἀρχιμ. Καλλίνικο Δεμενόπουλο, Β΄ Γραμματέα τῆς Ἱ. Σ.

Ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας μας κατὰ τὴν παραμονή της στὴν Αἴγυπτο (9-11 Ἰουνίου) ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱ. Μ. Ἁγ. Γεωργίου Παλαιοῦ Καΐρου ὅπου ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρο, τὸ Ἑλληνικὸ Τετράγωνο τοῦ Καΐρου, τὴν πρεσβεία μας στὸ Κάιρο, τὸν Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ἀλεξανδρείας, τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρεία κ.ἄ.

Τὴν 10η Ἰουνίου συμμετεῖχε στὴν Πατριαρχικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἁγ. Νικόλαο Καΐρου, ὅπου ἔγιναν τὰ θυρανοίξια τοῦ Ναοῦ καὶ τὰ Ἐγκαίνια τῆς Πατρ. Ἐπιτροπείας, μὲ τὴν παρουσία τῆς Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων κ. Ἄννας Ψαρούδα - Μπενάκη, διότι μὲ δαπάνες τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου ἔγιναν οἱ ἀνακαινιστικὲς ἐργασίες.

Στις λαμπρὲς αὐτὲς ἐκδηλώσεις τὶς Αἰγυπτιακὲς Ἀρχὲς ἐκπροσώπησε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνέλευσης κ. Φάτχι Σουρούρ. Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Ἑλληνας Πρέσβης κ. Παναγιώτης Βηλασόπουλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ κ. Στέφανος Ταμβάκης, οἱ πρέσβεις τῶν Ὁρθοδόξων Βαλκανικῶν χωρῶν, ὁ Ἀποστολικὸς Νούτσιος τοῦ Βατικανοῦ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Μάικλ Φίτζεραλντ, ἐκπρόσωποι ἄλλων δογμάτων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Καΐρου κ. Χρῆστος Καβαλῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας κ. Χαράλαμπος Κατσιμπρῆς καὶ πλῆθος φιλαγίων προσκυνητῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Κύπρο καὶ Ἀφρικανικὲς χώρες.

Κατὰ τὶς προσφωνήσεις ποὺ ἀντιλήγησαν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐξῆρε τὴν συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ κυρίως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ ἔργο τοῦ Πατριαρχείου, ἐνῶ οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας μας ἀναφέρθησαν τόσο στὴν Ἱστορία καὶ προσφορά τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅσο καὶ στὴν σημερινὴ ἀξιόλογη ἱεραποστολικὴ δράση τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου στοὺς Ἀφρικανικοὺς λαούς.

Μ.Κ.Ο. ΑΛΛΥΛΕΓΓΥΗ

Ἡμερίδα: "Ἡ ἰσότητα τῶν δύο φύλων στὴν ἐπαγγελματικὴ σταδιοδρομία"

Στις 20 Ἰουνίου καὶ ὥρα 10:00 π.μ., ἡ Γενικὴ Γραμματέας Ἰσότητας κ. Εὐγενία Τσουμάνη καὶ ἡ Βουλευτὴς τοῦ ΠΑΣΟΚ κ. Σηλβάνα Ράπτη ἐπισκέφθηκαν τὰ κεντρικὰ γραφεῖα τῆς Μ.Κ.Ο. Ἀλληλεγγύη καὶ μίλησαν στοὺς ἐργαζομένους σχετικὰ μὲ τὶς νέες δυνατότητες ποὺ παρουσιάζονται καὶ ἀφοροῦν στὴν προετοιμασία, τὴν προώθηση, ἀλλὰ καὶ τὴ διευκόλυνση τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν στὴν ἐπαγγελματικὴ τους σταδιοδρομία στὸ πλαίσιο τοῦ ἐπιχειρησιακοῦ προγράμματος Μέτρο 5.1 «Θετικὲς δράσεις γιὰ τὴν ἰσότητα τῶν φύλων στὶς ἐπιχειρήσεις», τῆς Γενικῆς Γραμματείας Ἰσότητας.

Ἡ ἡμερίδα ἀποτελεῖ τὴν ἔναρξη τοῦ εὐρύτερου προγράμματος ἐπαγγελματικῆς κατάρτισης καὶ συμβουλευτικῶν ὑπηρεσιῶν ποὺ ὑλοποιεῖ ἡ Μ.Κ.Ο. Ἀλλη-

πλεγγύη γιὰ τὸ προσωπικό της –κυρίως τὶς γυναῖκες– τὸ ὁποῖο ἐκτιμᾶται ὅτι θὰ συμβάλῃ στὴν ἐνημέρωση ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῆς ἐπιχείρησης, τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ τους περιγύρου καὶ τῆς κοινωνίας γενικότερα, γιὰ τὶς νέες δυνατότητες ποὺ παρουσιάζονται καὶ ἀφοροῦν στὴν προετοιμασία, τὴν προώθηση, ἀλλὰ καὶ διευκόλυνση τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν στὴν ἐπαγγελματικὴ τους σταδιοδρομία.

(Απὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Εὐχαριστήριος Δήλωση τοῦ Μακαριωτάτου

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἔκανε τὴν ἀκόλουθη δήλωση:

«Εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς μου ὄλους γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ συμπαράστασή τους πρὸς τὸ πρόσωπό μου. Κυρίως γιὰ τὶς προσευχὲς τους πρὸς τὸν Κύριο. Ἰδιαίτερα σὲ αὐτὴ τὴ στιγμή τῆς δοκιμασίας μου, ἀποτελοῦν γιὰ ἐμένα βάλησαμο. Μοῦ δίνουν δύναμη. Μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἰατρῶν καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τοῦ Θεοῦ, ποῦ μὲ ἀξιώνει νὰ ὑπηρετῶ τὴν Ἐκκλησία μὲ ὅλο μου τὸ εἶναι, προσεύχομαι νὰ σὰς ἀγκαλιᾶσθε σὺντομα ὄλους μαζί καὶ τὸν καθένα ξεχωριστά».

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερά Μητρόπολις Σύρου

Δήλωση

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου

Μὲ ἀφορμὴ δημοσιεύματα τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ποὺ ἐμπλέκουν τὸ ὄνομα τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Δωροθέου στὰ σενάρια περὶ διαδοχολογίας καὶ τὸ συνδέουν μὲ πολιτικὰ πρόσωπα καὶ κόμματα, ὁ Σεβασμιώτατος δήλωσε ὅτι:

«Ἡ Ἐκκλησία ἔχει Ἀρχιεπίσκοπο! Ὅπως πρὶν, ἔτσι καὶ τώρα, βρίσκομαι στὸ πλευρὸ Του, χωρὶς ἰδιότητα, ἰδιαίτερα τοῦτες τὶς ὥρες, ποῦ ἀντιμετωπίζει μὲ γενναιοῦτα καὶ παλληκαριά, μὲ ἀπαράμιλλο φρόνημα καὶ ἐδραία πίστη, τὴν δοκιμασία τῆς υἰγείας Του.

Ἡ μὸνη συμμετοχή μου εἶναι ἡ διαρκῆς καὶ ἔντονη, μπροστὰ στὴν Εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης, προσευχή

μου πρὸς τὸν Κύριο, ὑπὲρ τῆς ταχείας ἀναρρώσεως καὶ τῆς πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς υἰγείας τοῦ Μακαριωτάτου, γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους μας.

Ὅσοι ἐπιδιώκουν νὰ προκαλέσουν ρήξη στὶς ἀριστές σχέσεις μου μὲ τὸν Μακαριώτατο, νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι οἱ προσπάθειές τους θὰ πέσουν στὸ κενό!».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΒΙΑΣ

Μήνυμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ τοῦ Κοσσυφοπέδιου (Κόσοβο καὶ Μετόχια)

Τὸ Κοσσυφοπέδιον (Κόσοβο καὶ Μετόχια) κατ'ἐκείνη τὴν μακραίων ἱστορίαν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Σέρβων· μέχρι τῶν μεγάλων, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς βίας γενομένων μετοικεσιῶν τοῦ σερβικοῦ λαοῦ πρὸς βορᾶν, κατὰ τὸν 17ον καὶ 18ον αἰῶνα, οὔτοι ἦσαν τὸ μέγιστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κοσόβου καὶ τῶν Μετοχιῶν. Πασίγνωστον τυγχάνει τὸ γεγονός, ὅτι ἱστορικῶς αὐτόθι εὐρίσκετο τὸ κέντρον τοῦ μεσαιωνικοῦ σερβικοῦ κράτους καὶ ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη ἔμεινε ἕως τῆς σήμερον τὸ κέντρον τοῦ ἐθνικοῦ-χριστιανικοῦ καὶ θύραθεν – πολιτισμοῦ τοῦ σερβικοῦ ἔθνους. Αὐτόθι, ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τοῦ Πεκίου (Ρεῶ), εὐρίσκεται, ἀπὸ τοῦ 13ου αἰῶνος μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας, ἡ ἐπίσημος ἕδρα τῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ πατριαρχῶν τῆς Σερβίας. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν κρατικὴν ὑπόστασιν, συμφώνως πρὸς ὅλας τὰς ἰσχυούσας διεθνεῖς συμβάσεις, παλαιότερας καὶ νεωτέρας, ὡς καὶ συμφώνως πρὸς ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, συμφώνως πρὸς τὴν Σύμβασιν τῶν Παρισίων τοῦ ἔτους 1995 καὶ πρὸς σειρὰν ὀλόκληρον νομικῶν πράξεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, τῆς Ρωσσίας, τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς, τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλων χωρῶν, τὸ Κοσσυφοπέδιον καὶ τὰ Μετόχια εἶναι ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ ἐδάφους τῆς Σερβίας.

Ὑπομινήσκοντες τὰ γεγονότα ταῦτα, ἡμεῖς, φυσικῶς, ἐπ' οὐδενὶ ἀσμονοῦμεν τὴν σήμερον ὑπάρχουσαν πολυεθνικὴν σύνθεσιν τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κοσσυφοπέδιου καὶ τῶν Μετοχιῶν. Παραδεχόμεθα ἐπίσης, ὡς καὶ πάντοτε μέχρι τοῦδε, συμφώνως πρὸς

την χριστιανικήν ἡμῶν συνείδησιν, ὅλα τα δικαιώματα καὶ ὅλας τὰς ἐλευθερίας τῶν συμπατριωτῶν ἡμῶν ἀλβανικῆς ἐθνικότητος καὶ τῶν λοιπῶν ἐθνικῶν κοινοτήτων εἰς τὸ Κοσσυφοπέδιον καὶ τὰ Μετόχια. Διὸ καὶ προσευχόμεθα εἰς τὸν Θεόν, ὅπως εἰς πάντα τὰ ἔθνη καὶ πάσας τὰς κοινότητας τοῦ Κοσόβου καὶ τῶν Μετοχιῶν χαρίσται ἱστορικὴν καταλλήλαγην, μέλλῃον εἰρηνικόν, ζῶν ἄνταξίαν ἀνθρώπου καὶ πᾶσαν εὐλογίαν.

Ἡ Σερβικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ σερβικὸς λαὸς διεφύλαξαν τὸ Κοσσυφοπέδιον καὶ τὰ Μετόχια ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς πλείον δυσκόλους περιόδους τῆς ἱστορίας. Κόσοβο καὶ Μετόχια εἶναι, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἔννοιαν, ἡ καρδιά τῆς Σερβίας καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ σερβικοῦ λαοῦ. Ὅθεν ἡ κατὰ Σερβίαν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ σερβικὸς λαὸς οὐδέποτε δύνανται νὰ ἀρνηθοῦν τὸ δικαίωμα αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἐπιβίωσιν καὶ ἐλευθέρων βίον εἰς τὸ πολυτιμώτερον τμήμα τοῦ ἐδάφους τοῦ σερβικοῦ κράτους. Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μάλιστα, ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα ἔχει ἡ διαφύλαξις πλείστων ὅσων ὀρθοδόξων χριστιανικῶν ἱερῶν τόπων εἰς τὸ Κοσσυφοπέδιον καὶ τὰ Μετόχια, καθὼς καὶ ὁ ἐπαναπατρισμὸς πάντων τῶν ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντων.

Ταῦτα πάντα εἶναι μὲν ἐφικτὰ ἐφ' ὅσον τὸ Κόσοβο καὶ τὰ Μετόχια διαφυλάχθωσιν ὡς συστατικὸν τμήμα τῆς Σερβίας χαίρον οὐσιαστικῆς αὐτονομίας, δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶναι ἐφικτὰ καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ περιοχὴ βιαίως θὰ ἀπεσπᾶτο. Οὐχὶ μόνον ὁ πολυεθνικὸς χαρακτήρ τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἡ χριστιανικὴ ταυτότης καὶ ὁ πολιτισμὸς τοῦ τμήματος τούτου τῆς Εὐρώπης ἤθελον σοβαρώτατα τεθῆ ὑπὸ ἐρωτηματικόν. Ἡ τυχὸν χορήγησις κρατικῆς ὑποστάσεως καὶ αὐτοτελείας εἰς τὸ Κοσσυφοπέδιον καὶ τὰ Μετόχια θὰ ἐσήμαινε καταπάτησιν θείας καὶ ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, διαρπαγὴν μακραιώνων, διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων καὶ κεκυρωμένων δικαίων ἐνὸς εὐρωπαϊκοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ καὶ δημιουργίαν προηγουμένου μετὰ δυσπροβλεπτῶν ἐπιπτώσεων οὐ μόνον διὰ τὴν Χερσόνησον τοῦ Αἴμου καὶ διὰ τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κόσμον.

Ἐπὶ τούτοις εἰσέτι καιρὸς πρὸς ἀνακίνησιν σοβαρῶν συνομιλιῶν καί, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς πλήρους ἱστορικῆς εὐθύνης πάντων, ἐξεύρεσιν συναινετικῆς, δικαίας, συμβιβαστικῆς καὶ δι' ὅλους ἀποδεκτῆς λύσε-

ως. Οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅπως διὰ τῆς ἱστορικῶς ἀπερισκέπτου πολιτικῆς αὐτοῦ προσβᾶλη τὰ δίκαια ἐνὸς ἔθνους ἐν ὀνόματι τῶν δικαίων ἄλλου ἔθνους καὶ νὰ μεταλλήλαξῃ, μονομερῶς καὶ βιαίως, τὰς διεθνῶς ἀνεγνωρισμένας μεθορίας ἐν Εὐρώπῃ.

Διὰ πάντα ταῦτα, ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ποιεῖται ἔκκλησιν πρὸς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη καὶ πρὸς πάντα τὰ κράτη τοῦ κόσμου τὰ δυνάμενα νὰ ἐπηρεάζουν τὰς ἐξελίξεις, ὅπως συνδράμουν ἀρωγὰ εἰς ἐξεύρεσιν τοιαύτης ἀκριβῶς λύσεως, – δικαίας καὶ εὐαποδέκτου δι' ὅλους, – λύσεως, ἡ ὁποία θὰ ἰκανοποιήσῃ καὶ τὰ νόμιμα συμφέροντα τῆς Σερβίας καὶ τὰ νόμιμα συμφέροντα τῆς ἀλβανικῆς ἐθνικῆς κοινότητος εἰς τὸ Κοσσυφοπέδιον καὶ τὰ Μετόχια.

Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καλεῖ ταυτοχρόνως τοὺς ὑψίστους θεσμικοὺς κρατικοὺς φορεῖς τῆς Σερβίας, – τὴν Ἐθνικὴν Βουλὴν, τὸν Πρόεδρον καὶ τὴν Κυβέρνησιν, – ὅπως μετὰ μείζονος ἔτι ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς ὑπερασπίζωνται τὴν ἀκεραιότητα τῆς Σερβίας, ἕως ὅτου καὶ ὑπερασπισθοῦν αὐτὴν ὀριστικῶς. Ὑπεραμυνόμενοι τῆς Σερβίας, προστατεύουν ἐν ταυτῷ καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἠθικὴν, καὶ τὴν διεθνῆ τάξιν. Ἡ μὲν Σερβία οὐδὲν ἀρπάζει παρὰ τινος, πλὴν ὅμως οὐτ' αὐτὴ δύναται νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὸ νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῆς διὰ τῆς βίας τὸ δεκαπέντε τοῖς ἑκατὸν τοῦ ἐδάφους αὐτῆς. Δι' ἡμᾶς, δι' ὅλους τοὺς χριστιανοὺς καὶ δι' ὅλους τοὺς καλοπροαίρετους ἀνθρώπους ἰσχύει ὁ ἐξῆς κανὼν: οὐδεὶς δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀλλοῦ – μόνον ὁ ἐπὶ μέρος ἄνθρωπος δύναται, ἀφ' ἑαυτοῦ, νὰ πωλήσῃ ἢ νὰ ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Τὰ κοινοτικὰ ὄργανα καὶ οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέτες ἐνωμένοι στὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια

Στις 15 Μαΐου, ὁ κ. Hans-Gert Pöttering, συνάντησε πολλοὺς θρησκευτικοὺς ἡγέτες, κατὰ τὴ διάρκειαν συνάντησης μὲ θέμα «*Ἡ Εὐρώπη, μιὰ ἡπειρος βασισμένη στὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια*». Τὸν Πρόεδρο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου συνόδευσαν ὁ κ. José Manuel Barroso γιὰ τὴν Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ κα Angela

Merkel, που άσκει την προεδρία του Συμβουλίου. Είναι η πρώτη συνάντηση στην οποία έλαβαν μέρος εκπρόσωποι των τριών βασικών θεσμικών οργάνων και είκοσι ήγετικές φυσιογνωμίες από τις κυριότερες θρησκείες.

Τί ρόλο παίζει η θρησκεία στην Εύρώπη, όσον άφορά στην ανθρώπινη άξιοπρέπεια και στην άνοχή; Πώς μπορούμε να προωθήσουμε τις κοινές μας άξίες έξω από τα σύνορα της Εύρωπαϊκής Ένωσης; Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε το διάλογο μεταξύ πολιτικής και θρησκείας; Σε αυτές και άλλες έρωτήσεις επικεντρώθηκαν οι εκπρόσωποι των σημαντικότερων θεσμικών οργάνων της Ένωσης άλλα και χριστιανοί, έβραιοι και μουσουλμάνοι από όλη την Εύρώπη, κατά τη διάρκεια συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 15 Μαΐου στο έσωτερικό της Εύρωπαϊκής Έπιτροπής.

Κοινές οι άξίες και για τις τρείς θρησκείες

Οι πρόεδροι των τριών θεσμικών οργάνων της Ένωσης (Κοινοβούλιο, Έπιτροπή και Συμβούλιο) και οι εκπρόσωποι των μονοθεϊστικών θρησκειών συμφώνησαν ότι οι άξίες τις οποίες ένστερνίζονται οι Εύρωπαίοι είναι ίδιες για όλους, ανεξαρτήτως θρησκείας. Για αυτό το λόγο άλληλωσε οι άξίες αυτές έμπειρέχονται στην περίφημη *“Δηλώση του Βερολίνου”*, στην οποία προέβησαν πρόσφατα οι Εύρωπαίοι ήγέτες, με την εύκαιρία της 50ής έπετειού από την ύπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης.

Ο Πρόεδρος της Εύρωπαϊκής Έπιτροπής José Manuel Barroso έπεςήμανε τη σημασία της ανθρώπινης άξιοπρέπειας, στην οποία βασίζονται και άλλες άξίες της Ένωσης, όπως είναι η Έλευθερία, η ειρήνη, η δικαιοσύνη και η άλληληγγύη. «Συζητήσαμε την άναγκη σεβασμού της ανεξιθρησκείας, τόσο στην Εύρωπαϊκή Ένωση όσο και στις χώρες που θέλουν να γίνουν μέλη αυτής. Είναι επίσης σημαντικό να προωθήσουμε τις άξίες μας στο έξωτερικό», έίπε χαρακτηριστικά ό κ. Barroso μετά από τη συνάντηση.

Βασικός στόχος η ανθρώπινη άξιοπρέπεια

Ο κ. Hans-Gert Pöttering χαρακτήρισε “ύπεροχη” την εύκαιρία που είχε να συνδιαλεχθεί με χριστιανούς, έβραίους και μουσουλμάνους από όλη την Εύρώπη. Συμφώνησε ότι “παρά τις διαφορές μας, ύπάρχει ένα κοινό σημείο: η ανθρώπινη άξιοπρέπεια, την οποία όλοι μας θέλουμε να ύπερασπίσουμε και η οποία θα

πρέπει να άποτελεί τη βάση του πολιτικού έργου μας”.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Εύρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα εύρωπαϊκά όργανα είναι ύπεύθυνα για το σεβασμό της ανθρώπινης άξιοπρέπειας στην πράξη. “Μάθαμε ότι κάποιοι άνθρωποι σκοτώθηκαν στην προσπάθεια τους να έρθουν στην Εύρώπη: προκειμένου να άποφευχθούν περαιτέρω τέτοια συμβάντα, θα πρέπει να καταβάλλουμε προσπάθειες έτσι ώστε να τους βοηθήσουμε να περάσουν από τη θάλασσα, άλλα και να προσφέρουμε άρωγή στις χώρες από τις οποίες προέρχονται”.

Όσον άφορά στους μετανάστες, ό Πρόεδρος της Εύρωπαϊκής Έπιτροπής δήλωσε ότι θα προβεί σε πρόταση όδηγίας, για την οποία θα άποφασίσουν από κοινού το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. “Το Κοινοβούλιο θα διασφαλίσει ότι η ανθρώπινη άξιοπρέπεια θα γίνει σεβαστή”, συμπλήρωσε ό Πρόεδρος του Εύρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Λίγες οι πιθανότητες για την άναφορά του “Θεού” στο εύρωσύταγμα

Οι Εύρωπαίοι άλλα και οι θρησκευτικοί ήγέτες φωτογραφήθηκαν μετά από τη συνάντηση. Άκολούθησε συνέντευξη τύπου, κατά τη διάρκεια της οποίας η άσκούσα την προεδρία του Συμβουλίου, κα Angela Merkel, τόνισε τη σπουδαιότητα του διαλόγου μεταξύ πολιτικών και θρησκειών.

Σε έρώτηση δημοσιογράφου άναφορικά με την συμπερίληψη της λέξης «Θεός» στο σχέδιο εύρωσυντάγματος, η κα Merkel έίπε χαρακτηριστικά: «Έγώ θα ήθελα να ύπάρχει μιá τέτοια άναφορά, άλλα ως Πρόεδρος του Συμβουλίου, μπορώ να πώ ότι είναι λίγες οι πιθανότητες να συμβεί κάτι τέτοιο. Ύπάρχει όμως ήδη μιá άναφορά στις έκκλησίες στο σχέδιο συνταγματικής συνθήκης και αυτό είναι το πιο σημαντικό. Δυστυχώς δεν μπορώ να έγγυηθώ κάτι άλλο”.

Ο κ. Pöttering τόνισε επίσης την άναγκη για εύρεση τρόπων, έτσι ώστε ό διάλογος με τους θρησκευτικούς ήγέτες να γίνεται καθημερινά και όχι σπάνια. Να σημειωθεί ότι μιá παρόμοια συνάντηση θα λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της σλοβενικής προεδρίας της Ένωσης (Ιανουάριος-Ιούνιος του 2008).

(Άπό την ιστοσελίδα του Εύρωπαϊκού Κοινοβουλίου www.europarl.europa.eu)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

ΠΡΑΞΙΣ 560n/2007

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος

Τὸ περὶ ἡμᾶς Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κατὰ τὴν Συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 29ης Μαΐου τοῦ Σωτηρίου ἔτους 2007, λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

α. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. 590/1977 «*Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*»,

β. Τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 08/1979 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «*Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν*»,

γ. Τὴν ἀνάγκην ὀργανώσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλει, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἔργων,

δ. Τὴν ἀνάγκην καθορισμοῦ τῶν Ὁργάνων Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως προβλέπωνται ταῦτα ὑπὸ τοῦ Νόμου 1418/1984, τοῦ Π.Δ. 609/1985 καὶ τοῦ Π.Δ. 23/1993, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὰ ὁποῖα χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τὰς Δημοσίας Ἐπενδύσεις, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰς ἐπενδύσεις τοῦ Γ' Κοινοτικοῦ Πλαιοῦ Σηπρίξεως,

ε. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1243/806/28.4.2004 Ἐγκύκλιον Σημείωμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «*Περὶ συστάσεως Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις*»,

στ. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 902/498/2.3.2007 Ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Ὅρίζει ὡς τὰ κάτωθι:

1. Ὡς Ἀναθέτουσα Ἀρχή, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Π.Δ. 23/1993, ὀρίζεται τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος.

2. Ὡς Προϊσταμένη Ἀρχή, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985 ὀρίζεται ἐπίσης τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος.

3. Ὡς Διευθύνουσα Ὑπηρεσία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος.

4. Ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία ὀρίζονται τὰ μέλη τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν καὶ καθήκοντα Ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ, κατ' ἀνάθεσιν. Ἐπὶ πλεον καθήκοντα Ἐπιβλέποντος Μηχανικοῦ δύνανται νὰ ἀνατεθοῦν καὶ εἰς ἕτερα πρόσωπα, ἰδιώτας Μηχανικούς, οἵτινες δύνανται νὰ προσληφθοῦν ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, διὰ συμβάσεως ὠρισμένου ἔργου ἢ ὠρισμένου χρόνου, πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐργολαβιῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας.

5. Ὡς Τεχνικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ὀρίζεται Εἰδικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποῖα γνωματεύει, εἰσηγεῖται καὶ ἐποπτεύει ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ τῶν τυχόν ἀνακουφιστῶν διαφορῶν καὶ προβλημάτων ἐπ' αὐτῶν.

6. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Θεσμικοῦ πλαιοῦ ἐκτελέσεως τῶν Δημοσίων Ἔργων διέπει τὰς καταρτισθησομένας Συμβάσεις ἐκτελέσεως ἔργων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἰσχύος τῶν διατάξεων του, ὡς συμβατικῶν ρητρῶν.

7. Διαφωνία, αίτινες τυχόν θὰ προκύψουν, ἐπιλύονται εἰς τὰ ἀρμόδια Δικαστήρια, μὲ βᾶσιν τὴν καθ' ὕλην καὶ τόπον ἀρμοδιότητα, ὅπως αὕτη ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κ.Π.Α., μετὰ τὴν ἐξάντησιν τῆς Προδικασίας, ὅπως αὕτη προβλέπεται διὰ τοῦ Νόμου 1418/1984 καὶ τοῦ Π.Δ. 609/1985, ἀποφαινομένου ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θεραπείας, τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, μετὰ γνώμης τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

8. Ἡ σύνταξις μελετῶν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων, πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ δὲ θέρωσις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου αὐτῆς.

9. Διὰ τὴν δημοπράτησιν τῶν ἔργων, αἱ συνταχθεῖσαι μελέται ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, δηλαδὴ τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει καὶ τὴν σχετικὴν Διακήρυξιν.

10. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία ἀδυνατεῖ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ ἐκπονήσῃ τὰς σχετικὰς Μελέτας, δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκπόνησις αὐτῶν εἰς εἰδικὸν ἔμπειρον ἐπὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργου Μηχανικόν, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Προϊσταμένης Ἀρχῆς, καὶ μετ' εἰσήγησιν τοῦ Τεχνικοῦ Συμβουλίου. Αἱ μελέται, αἱ ὁποῖαι συντάσσονται ὑπὸ τρίτων, θεωροῦνται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐγκρίνονται ἀπὸ τὴν Προϊσταμένην Ἀρχήν.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὀργάνωσις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν Ἐκκλησιαστικῶν Ἔργων εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας, καθορίζεται ὡς κάτωθι:

1. Ἡ Προϊσταμένη Ἀρχὴ καὶ ἡ Ἀναθέτουσα Ἀρχὴ εἶναι τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας.

2. Ἡ Διευθύνουσα Ὑπηρεσία εἶναι ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία τῆς Μητροπόλεως, ἡ ὁποία στελεχώνεται ἐκ τῶν:

- α) κ. Γεωργίου Χούντρα, Αρχιτέκτονος Μηχανικοῦ,
- β) κ. Ροδόπης Τσουμπανά, Αρχιτέκτονος Μηχανικοῦ, καὶ
- γ) κ. Ἀγγέλου Γαρυφάλλη, Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, τοῦ πρώτου ὀριζομένου ὡς Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ καὶ ὡς Ἐπιβλέπουσα Ὑπηρεσία.

Τὸ Τεχνικὸν Συμβούλιον ὀρίζεται, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν:

- α) κ. Γεωργίου Χούντρα, Αρχιτέκτονος Μηχανικοῦ,
- β) κ. Βασιλείου Πανταζῆ, Μηχανολόγου Μηχανικοῦ,
- γ) κ. Ἀναστασίου Τζεμπελίκου, Τοπογράφου Μηχανικοῦ
- δ) κ. Δημητρίου Παπανίκου, Αρχιτέκτονος Μηχανικοῦ,

ε) κ. Ἀγγέλου Γαρυφάλλη, Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ, καὶ
στ) κ. Αριστοτέλους Νάστου, Ἡλεκτρολόγου Μηχανικοῦ.

ΤΕΧΝΙΚΗ ὙΠΗΡΕΣΙΑ ἹΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

• Ἀρμοδιότητες Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας:

Ἐκπονεῖ τὰς μελέτας τῶν τεχνικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, παρακολουθεῖ, καὶ ἐγκρίνει, ἐλέγχει μελέτας ποὺ ἐκπονοῦν ἰδιῶται Μηχανικοὶ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐπιβλέπει καὶ ἐλέγχει τὰς κατασκευὰς, ἐπισκευὰς καὶ συντηρήσεις τῶν ἔργων Αὐτῆς ποὺ ἐκτελοῦνται, εἴτε μὲ Ἀνάδοχον, εἴτε μὲ Αὐτεπιστασίαν, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ Καν. 55/1974 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰς συμπληρωματικὰς τῶν ἀντιστοιχῶν Νόμων 716/1977 καὶ 1418/1984 μετὰ τῶν ἐκτελεστικῶν τῶν Προεδρικῶν Διαταγμάτων καὶ τῶν συμπληρωματικῶν καὶ τροποποιητικῶν αὐτῶν Νόμων, ὅπως ἰσχύουν ἕως σήμερα.

• Τμῆμα Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας

Α1. Σχεδιασμοῦ, Ἐκπονήσεως, Παρακολουθήσεως Μελετῶν καὶ Προδιαγραφῶν.

Τὸ τμῆμα ἀσχολεῖται μὲ τὸν σχεδιασμόν, ἐκπόνησιν ἢ προκήρυξιν, ἐπιβλέψιν καὶ παραλαβὴν μελετῶν, καθὼς καὶ τὴν σύνταξιν προδιαγραφῶν διὰ τὰ ἔργα (τεχνικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ), ποὺ πρόκειται νὰ ἐκτελεσθοῦν ἀπὸ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν.

Συνοπτικὰ αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ τμήματος περιγράφονται ὡς ἑξῆς:

- Ἐκπόνησις προτάσεων προγραμμάτων ἔργων καὶ μελετῶν.
- Ἐκπόνησις μελετῶν καὶ προδιαγραφῶν μελετῶν.
- Διαδικασίαι προσκλήσεως ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος δι' ἀνάθεσιν μελετῶν.
- Ἀξιολόγησις, ἐπιλογή μελετητῶν.
- Ἐλεγχος, ἐπιβλέψις, διασφάλισις τῆς ποιότητος τῶν συντασσομένων μελετῶν καὶ τήρησις τοῦ συμβατικοῦ χρονοδιαγράμματος.
- Παραλαβὴ μελετῶν.
- Σύνταξις τεχνικῶν δεητίων ἔργων.
- Σύνταξις μηνιαίων δεητίων παρακολουθήσεως.
- Σύνταξις τριμηνιαίων δεητίων παρακολουθήσεως.
- Σύνταξις ἐκθέσεων παρακολουθήσεως καὶ ἀξιολόγησεως ἔργων.
- Παρακολουθήσις καὶ καταγραφή τῆς καταστάσεως τῶν Ἀκινήτων.

A2. Τμήμα Δημοπρατήσεων, Συντηρήσεων και Επιβλέψεων Έργων.

Το τμήμα ασχολείται με την Δημοπράτησιν και παρακολούθησιν, τεχνικήν υποστήριξιν, επίβλεψιν και έλεγχον τών έργων και συντηρήσεων (τεχνικών και καλλιτεχνικών), που υλοποιούνται από την Ίεράν Μητρόπολιν.

Η κατασκευή τών έργων δυνατὸν νά γίνεται, είτε με επιλογὴν Αναδόχου (Δημοπράτησις), είτε με Αύτεπιστασίαν.

Συνοπτικά, τό παραπάνω τμήμα έχει τὰς ἐξῆς ἀρμοδιότητας:

A. Ὁργάνωσις Ἐργολαβίας - Δημοπρασίας - Ἐπιλογήν Ἀναδόχου

- Ἐλεγχος ποσοτήτων προμετρήσεων ὑλικῶν και ἐργασιῶν.
- Ἐλεγχος και ἀναπροσαρμογὴ ἄρθρων και ἀναλυτικῶν τιμολογίων.
- Ἐλεγχος και ἀναπροσαρμογὴ τών προϋπολογισμῶν κατασκευῆς.
- Σύνταξις Τευχῶν Δημοπρατήσεως.
- Διαδικασία Δημοπρατήσεως Ἐργων.
- Ἀξιολόγησις Ἀναδόχου. Ἀξιολόγησις ὑφισταμένου ἐργατικῶν δυναμικῶν. Ἀξιολόγησις ἐπὶ μέρος Ὑπεργολάβων εἰς τὴν περίπτωσιν Αὐτεπιστασίας
- Σύνταξις Συμβάσεων - Συμφωνητικῶν.
- Παραλαβὴ και ἔλεγχος ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν.
- Προετοιμασία Ἐργοταξίου (Χάραξις, ὀριοθέτησις, δειγματοληπτικὰ τομαί, κ.λπ.).
- Ἐγκατάστασις και ἐνημέρωσις Ἀναδόχου ἢ Ὑπεργολάβων (Αὐτεπιστασία).
- Ἐρευνα και πρόσληψις ἐπὶ πλεον ἐργατικῶν δυναμικῶν.
- Ἀξιολόγησις ὑφισταμένου μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ.
- Ἐρευνα ἀγορᾶς και προμήθεια τοῦ ἐπὶ πλεον ἀπαιτουμένου ἐξοπλισμοῦ.
- Ἐξασφάλισις ἀναγκαίων πιστώσεων (Αὐτεπιστασία).

B. Ἐγκατάστασις και προετοιμασία ἐργοταξίου

- Ἐλεγχος ἀναδόχου δι' ἐξασφάλισιν τών ἀπαραίτητων ἀδειῶν, ἐγκρίσεων, ἀναγγελιῶν ἀπὸ τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας.
- Ἐλεγχος και ἐγκρίσις Χρονοδιαγράμματος - Ὁργανογράμματος Ἀναδόχου.
- Μελέτη και σύνταξις Χρονοδιαγράμματος - Ὁργανογράμματος εἰς τὰ ἔργα που ἐκτελοῦνται με Αὐτεπιστασίαν.

- Ἐλεγχος ποιότητας και πιστότητος ὑλικῶν, ἐργαστηριακοὶ ἔλεγχοι.
- Ἐλεγχος πηγῶν λήψεως ὑλικῶν.
- Ἐλεγχος στελεχώσεως και τεχνικῆς καταρτίσεως συνεργείων κατασκευῆς.
- Ἐλεγχος μέτρων ἀσφαλείας και φυλάξεως ἐργοταξίου.
- Καθορισμὸς διακινήσεως και ἀποθηκεύσεως ὑλικῶν και μηχανημάτων.
- Μελέτη και καθορισμὸς ὑφισταμένων πηγῶν ἐνεργείας δι' ἐργοταξιακὴν χρῆσιν.
- Ἐγκρίσις Μελέτης Ἀναδόχου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰδικῶν μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκτελέσεως ἔργου με Αὐτεπιστασίαν.

- Ἐξασφάλισις τών ἀπαραίτητων ἀδειῶν, ἐγκρίσεων, ἀναγγελιῶν ἀπὸ τὰς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας.
- Ἀναλυτικὴ παρουσίασις και ἐπεξηγήσις τῆς διαδικασίας παραγωγῆς τοῦ ἔργου εἰς τοὺς ἐμπλεκόμενους.
- Καθορισμὸς τοῦ μηχανισμοῦ παραγγελίας, διακινήσεως και ἀποθηκεύσεως ὑλικῶν και μέσων κατασκευῆς.
- Θέσπισις μέτρων ἀσφαλείας και φύλαξις ἐργοταξίου.
- Μελέτη και καθορισμὸς ὑφισταμένων πηγῶν ἐνεργείας δι' ἐργοταξιακὴν χρῆσιν.
- Ἐπιμέρους μελέτες διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰδικῶν μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ.
- Ἐπιμερισμὸς ἐργασιῶν και στελεχῶσις με τὰ ἀντίστοιχα συνεργεῖα κατασκευῆς.
- Ἐξασφάλισις και τακτοποίησις τών καταλυμάτων τοῦ ἐργατικῶν δυναμικῶν.
- Καθορισμὸς ἡμερησίου προγράμματος διαβίωσης ἐργατῶν.

Γ. Ἀνάπτυξις ἐργασιῶν κατασκευῆς

- Γνωμοδότησις ἐπιμερισμοῦ ἐργασιῶν και στελεχώσεως τών ἀντιστοίχων συνεργείων κατασκευῆς.
- Ἐπίβλεψις τών ἐκτελουμένων ἐργασιῶν (καθημερινή).
- Ἐπιμέτρησις τών ἐκτελουμένων ἐργασιῶν (καθημερινή).
- Σύνταξις καθημερινοῦ ἀναλυτικοῦ ἡμερολογίου παρακολουθήσεως ἐργασιῶν.
- Σύνταξις ἐβδομαδιαίου φύλλου ἀναφορᾶς προόδου ἐργασιῶν.
- Ἡλεκτρονικὴ παρακολουθήσις και ἐπεξεργασία τῆς προόδου ἐργασιῶν και κοστολογίων (Project Management).

- Όργάνωσις βασικῶν πληροφοριῶν ἔργου.
- Έπεξεργασία βασικῶν πληροφοριῶν ἔργου.
- Άνάπτυξις ἐργασιῶν ἔργου.
- Όργάνωσις διαρκείας καὶ συσχετίσεως ἐργασιῶν.
- Προσθήκαι ἐργασίας εἰς στά διαγράμματα Gant (πληροφορία χρόνου) καὶ Pert (πληροφορία συσχετίσεως ἐργασιῶν).
- Έξέτασις ἐπιπέδων λεπτομερείας.
- Όργάνωσις βασικῶν ἡμερολογίων ἔργου ἀπὸ ἀποψιν πόρων.
- Έξέτασις κόστους.
- Διευθέτησις περιορισμῶν χρόνου.
- Διευθέτησις ἀνταγωνισμῶν πόρων.
- Προγραμματισμὸς καὶ κόστος.
- Έπεξεργασία παρακολουθήσεως ἐργασιῶν μὲ τὰ διαγράμματα Gant καὶ Pert.
- Ἐλεγχος προόδου ἐργασιῶν.
- Έπισκόπησις τῆς διαδικασίας ἐλέγχου.
- Άλληλαγὴ τῆς διαρκείας ἐργασιῶν, ἀπαλοίφῃ καθυστερήσεων.
- Εὔρεσις καὶ ἀλληλαγὴ τῶν περιορισμῶν ἐργασίας.
- Άναπρογραμματισμὸς ἐργασιῶν ποὺ ἔχουν καθυστερήσει.
- Σύγκρισις τρέχοντος χρονοδιαγράμματος μὲ τὸ πλάνο ἀναφοράς καὶ ἐμφάνισις ἐνδιαμέσου πλάνου.
- Έξειδίκευσις τῆς ἀναφοράς ἐργασίας - Γραφήματα.
- Σχεδιαστικὴ ὑποστήριξις ἐπεξηγήσεως κατασκευαστικῶν λεπτομερειῶν.
- Άντιμετώπισις παρεκκλίσεων ἀπὸ τὴν μελέτην ἐν συνεργασίᾳ μὲ τοὺς ἐπιβλέποντας μελετητάς.
- Ἐρευνα ἀγοράς διὰ τὴν βελτιστοποίησιν ὑλικῶν καὶ τεχνικῶν κατασκευῆς.

- Καθορισμὸς Νέων Έργασιῶν καὶ Νέων Τιμῶν Μονάδος.
- Ἐλεγχος καὶ ἔγκρισις Άναλυτικῶν Έπιμετρήσεων Άναδόχου.
- Ἐλεγχος καὶ ἔγκρισις Π.Π.Α.Ε. Άναδόχου.
- Ἐλεγχος καὶ ἔγκρισις Άνακεφαλαιωτικῶν Πινάκων Άναδόχου.
- Ἐλεγχος καὶ ἔγκρισις Πιστοποιήσεων Άναδόχου.
- Άναπροσαρμογὴ χρονοδιαγράμματος καὶ ὀργανογράμματος.
- Μελέτη, σύνταξις καὶ ἔγκρισις Συμπληρωματικῶν Συμβάσεων μὲ τὸν Άνάδοχον.
- Τμηματικὴ παραλαβὴ ὠλοκληρωμένων φάσεων τοῦ ἔργου.
- Προσωρινὴ παραλαβὴ τοῦ ἔργου.
- Όριστικὴ παραλαβὴ τοῦ ἔργου.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας ἀσκεῖται ὑπὸ στελέχους μὲ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα ἀπὸ τὰς κειμένας διατάξεις περὶ Δημοσίων καὶ Έκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπιπλέον ἔχοντος: Δίπλωμα Μηχανικοῦ Α.Ε.Ι. μὲ 10ετῆ ἀποδεδειγμένην ἐμπειρίαν εἰς μελέτας καὶ προβλέψεις τεχνικῶν ἔργων, ἀρτίαν γνώσιν μίας ξένης γλώσσης, κατὰ προτίμησιν τῆς Άγγλικῆς, καὶ ἀρτίαν γνώσιν χρήσεως καὶ προγραμμάτων ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ.

Ἡ παροῦσα πράξις νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Έφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Έν Μεγάροις τῇ 29ῃ Μαΐου 2007

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς Διατάξεις τῶν ἄρθρων 4,29 παράγρ. 2, 59 παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς Διατάξεις τοῦ ἄρθρου 20 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργάνων».

3. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμαινούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

4. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς, Πνευματικὰς καὶ Ποιμαντικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

5. Τὴν ἀπὸ 2.11.1972 Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου Χαλκίδος Νικολάου περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ» (Φ.Ε.Κ. 10/τ.Β'/9.1.1973).

6. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 6/14.2.2007 Ὁμόφωνον Ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χαλκίδος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 28.12.1972 Κανονισμοῦ τοῦ ἀνωτέρω Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος.

7. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 30/23.4.2007 Πράξιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 410/6.3.2007 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου.

8. Τὴν ἀπὸ 27.3.2007 Γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

9. Τὴν ἀπὸ 8.6.2007 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν τροποποίησιν, συμπλήρωσιν καὶ ἀντικατάστασιν τῆς ἀπὸ 2.11.1972 Ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου Χαλκίδος περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ», τὸ ὁποῖον ἔχει δημοσιευθῆ εἰς τὸ ΦΕΚ 10/τ.Β'/ 9.1.1973, διὰ τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ λειτουργίας αὐτοῦ ἔχοντος ὡς ἑξῆς:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

«ΓΕΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ» ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Ἄρθρον 1

Ἰδρυσις - Ἔδρα - Σκοπὸς

Εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Χαλκίδος καὶ εἰς τὴν Ἔδραν Αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἄμεσον πνευματικὴν καὶ διοικητικὴν ἐποπτεῖαν Αὐτῆς, συνιστάται Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ », τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῇ ὡς ἐξηρτημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱεράς Μητροπόλεως, αὐτοτελοῦς διαχειρίσεως καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος.

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ»

ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τούτου Ἰδρύματος τυγχάνει ἡ παροχὴ πάσης πνευματικῆς ἐνισχύσεως καὶ ὑλικῆς βοήθειας εἰς τὸ ποίμνιον τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ εἰς τοὺς δεομένους ταύτης ἀπόρους τῶν Ἑνοριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, ἐπιτυχανομένης διὰ παντὸς προσφόρου μέσου, ἰδίᾳ δέ: α) διὰ τῆς ὑλικῆς ἐνισχύσεως τοῦ ἐν γένει ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, β) διὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας Εἰδικῶν Σχολῶν καὶ Σεμιναρίων, Κέντρων Στηρίξεως τοῦ Γάμου καὶ τῆς Οἰκογενείας, Βρεφονηπιακῶν Σταθμῶν, Τραπεζῆς αἵματος, Βιβλιοπωλείου, Ἐκδόσεων καὶ Ἐκθέσεων Βιβλίων καὶ ἐνημερωτικῶν φυλλοαδίων, Ἱεραποστολικοῦ κυρίως περιεχομένου, CD, κασετῶν κ.λπ., Ραδιοφωνικοῦ ἢ καὶ Τηλεοπτικοῦ Σταθμοῦ, γ) διὰ τῆς Ὄργανώσεως Ἐκθέσεως καὶ πωλήσεως καταλήληθων πρὸς λειτουργικὴν χρῆσιν καινουργῶν Ἱερῶν σκευῶν καὶ εἰδῶν εὐλαβείας, δ) δι' εἰδικοῦ ταμεῖου Ἀλληλοβοηθείας Κληρικῶν, ε) διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν Οἰκοτροφείων, Κατασκηνώσεων, Συσσιτίων, Τραπεζῆς τροφίμων, ἐνδυμάτων καὶ Οἰκῶν Γαλήνης Ὑπερηλικῶν, στ) διὰ τῆς διοργανώσεως ἐκδρομῶν καὶ παρομοίων ἐκδηλώσεων καὶ ζ) διὰ τῆς παροχῆς τακτικῆς ἢ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς Ἱεροσπουδαστὰς Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, φοιτητὰς Θεολογικῶν καὶ ἄλλων Ἀνωτέρων ἢ Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἐξαιρέτως δὲ εἰς ἀπόρους φοιτητὰς ἐπιδεικνύοντας ἰδιαίτερον ζῆλον καὶ ἐπιμέλειαν καὶ εἰς τοὺς πρωτεύοντας, εἰς τὰ Ἰδρύματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, εἰς πολυτέκνους, φυλλακισμένους, ἀσθενεῖς καὶ ἄλλους χρήζοντας βοήθειας καὶ εἰς ἱερεῖς καὶ τὰς οἰκογενείας των ἐκ τοῦ εἰδικοῦ πρωτίστως ἰογασμοῦ Ἀλληλοβοηθείας τῶν Κληρικῶν, ὅστις ἐντάσσεται εἰς τὸ Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον, εἰς τὰ Ἑνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα, κυρίως τὰ στερούμενα ἰδίων ἐπαρκῶν πόρων πρὸς ἀσκήσιν τῆς Φιλανθρωπίας.

ἄρθρον 3

Πρὸς εὐχερεστέραν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Γενικοῦ Φιλόπτωχου Ταμεῖου, συνιστᾶται παρ' ἐκάστη Ἑνορία, ὡς παράρτημα αὐτοῦ, εἰδικὸν Ταμεῖον, ὀνομαζόμενον Ἑνοριακὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον (Ε.Φ.Τ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Ὄργανωσις - Συγκρότησις καὶ Διοίκησις
Ἑνοριακῶν Φιλόπτωχων Ταμεῖων.

ἄρθρον 4

α) Ἐκαστὸν Ἑνοριακὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ Γενικοῦ Φιλόπτωχου Ταμεῖου καὶ διοικεῖται ὑ-

πὸ πενταμελοῦς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς (ἐφεξῆς Δ.Ε.), τριετοῦς θτείας, ἀναλόγου μὲ ἐκείνης τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἐνὸς Ἐφημερίου, ὡς Προέδρου, ἐνὸς Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβούλου καὶ τριῶν λαϊκῶν μελῶν (ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν) τῆς Ἑνορίας.

β) Ὁ Ἐφημέριος διορίζεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ὁ δὲ Ἐκκλησιαστικὸς Σύμβουλος ὑποδεικνύεται ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ διορίζεται παρὰ τοῦ Μητροπολίτου, τὰ δὲ λοιπὰ λαϊκὰ μέλη ὑποδεικνύονται ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου Προέδρου τοῦ Ἑνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμεῖου καὶ διορίζονται ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

γ) Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Δ.Ε. δύνανται νὰ ἀντικατασταθοῦν καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θτείας των, εἴτε παραιτούμενα οἰκιοθελῶς, εἴτε μετ' Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου, ἐφ' ὅσον συντρέχουν εἰδικοί λόγοι.

δ) Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Δ.Ε. δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

ε) Μέλος τῆς Δ.Ε., ἀπέχον ἀδικαιολογίᾳ ἐπὶ δύο μῆνας τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, θεωρεῖται αὐτοδικαίως παραιτηθὲν.

στ) Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τῆς Δ.Ε. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

ἄρθρον 5

1. Ἡ Δ.Ε. κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς Συνεδρίαν συγκροτεῖται εἰς σῶμα καὶ ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Γραμματέα.

2. Καθήκοντα Γραμματέως δύνανται νὰ ἀνατίθενται καὶ εἰς ἕτερον ἐκτὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἄτομον, ἀλλὰ πάντως Ἑνοριτὴν.

3. Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Δ.Ε., τὸ Βιβλίον ἀπόρων καὶ διεξάγει τὴν σχετικὴν ἀλληλογραφίαν.

4. Ὁ Ταμίος ἐνεργεῖ ὑπευθύνως εἰσπράξεις καὶ πληρωμάς, τηρῶν ἐνημερωμένα: τὸ Βιβλίον Ταμεῖου, τὰ Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ τὰ Ἐντάληματα Πληρωμῶν, τὰ Πρακτικὰ καταμετρήσεων τῶν εἰσπράξεων τοῦ κυτίου ἢ τῶν δισκοφοριῶν καὶ ἄλλων ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Δ.Ε. παραστατικῶν.

ἄρθρον 6

1. Ἡ Δ.Ε. συνέρχεται τακτικῶς ἅπαξ τουλάχιστον ἐκάστου μηνός (κατὰ προτίμησιν κατὰ τὸ πρῶτον δεκάμηρον), κατόπιν ἐγγράφου προσκλήσεως τοῦ Προέδρου καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ἐνδιαφεροσῶν αὐτῆν ὑποθέσεων, ἰδίᾳ δὲ ἐλέγχει τοὺς ὑπὸ τοῦ Ταμίου τιθεμένους ὑπ' ὄψιν αὐτῆς πίνακας τῶν κατὰ τὸν προηγούμενον μῆνα εἰ-

σπραχθέντων και δαπανηθέντων, αντίγραφον τῶν ὁποίων ὑποβάλλεται εἰς τὸ Γενικὸν Φιλοπτώχων Ταμεῖον. Ἐκτάκτως συγκαλεῖται τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου ἢ τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσῃ τριῶν μελῶν αὐτῆς.

2. Ἡ Δ.Ε. εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοῦ Προέδρου καὶ δύο (2) τουλάχιστον μελῶν, ἀποφασίζει δὲ διὰ σχετικῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων, καὶ ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Ἐὰν μετὰ γενομένην πρόσκλησιν δὲν εὐρεθῇ ἐν ἀπαρτίᾳ, συνέχεται μετὰ δύο ἡμέρας ἀπὸ τῆς ματαιωθείσης συνεδρίας καὶ ἀποφασίζει ἐγκύρως παρόντων τοῦ Προέδρου ἀπαραίτητως καὶ ὁσωνδήποτε μελῶν αὐτῆς, πάντως ὅμως οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δύο καὶ ἐπὶ θέματος οὐχὶ ἐτέρου τοῦ ἐν τῇ ματαιώσεισιν συνεδριάσει ὀρισθέντος.

ἄρθρον 7

Πόροι τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων
καὶ διάθεσις αὐτῶν.

Πόροι τοῦ Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου εἶναι:

1. Εἰδικὸν ἐπίδομα τοῦ οἰκείου Ἱεροῦ Ναοῦ, οὐχὶ κατώτερον τοῦ 1/5 τοῦ ἐκ τῶν διαφόρων ἱεροτελεστιῶν (γάμων, βαπτίσεων, κηδείων καὶ μνημοσύνων) ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἰσπραττομένου ποσοῦ.

2. Αἱ εἰσπράξεις τοῦ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ὑπάρχοντος εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν κυτίου καὶ τὸ προῖον τοῦ ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς περιφερομένου δίσκου, κατὰ τὰς ἱατρεικὰς συνάξεις τῶν πιστῶν εἰς τὸν Ναόν.

3. Αἱ προαιρετικαὶ ἢ κατ' ἐνέργειαν τῆς Ἐπιτροπῆς τακτικαὶ ἢ ἐκτακτοὶ εἰσφοραὶ ἢ δωρεαὶ ἢ κληροδοτήματα τῶν φιλοφρόνων καὶ φιλοπτώχων.

4. Αἱ ἐκ διαφόρων ἀλλήλων μέτρων καὶ δραστηριοτήτων τῆς Δ.Ε., μὴ ἀντικειμένων εἰς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, προερχόμεναι εἰσπράξεις.

5. Τυχὸν ἀρωγὴ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τοῦ Δημοσίου, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἢ καὶ ἀλλήλων φορέων Ν.Π.Δ.Δ. ἢ Ν.Π.Ι.Δ. καὶ λοιπῶν Ὄργανισμῶν.

6. Προσφοραὶ Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἱερῶν Προσκυνημάτων.

ἄρθρον 8

α) Διὰ πάσαν εἰσπραξιν ἐκδίδεται διπλότυπος ἀπόδειξις ὑπογραφομένη ὑπὸ τοῦ καταθέτου - εἰσφέροντος - καὶ τοῦ Ταμίου τῆς Δ.Ε.

β) Αἱ εἰσπράξεις τοῦ κυτίου (φέροντος τρία κλεῖθρα) δέον ἀπαραίτητως νὰ ἀναγράφωνται καὶ εἰς ἰδιαίτερον

βιβλίον -πρακτικὸν καταμετρήσεως, βεβαιουμένου τοῦ εὐρεθέντος ποσοῦ διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Προέδρου καὶ δύο, τουλάχιστον, μελῶν τῆς Δ.Ε., ὑποχρεωτικῶς παρευρισκομένων κατὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ κυτίου καὶ τὴν καταμέτρησιν τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ.

γ) Προκειμένου περὶ εἰσπράξεως εἰς τὸν Ἱερὸν Ναόν, ἐκ περιφορᾶς δίσκου ὑπὲρ τοῦ Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου, δέον ἐπίσης νὰ συντάσσεται εἰς τὸ ὡς ἄνω βιβλίον - πρακτικὸν καταμετρήσεως - σχετικὸν περὶ τοῦ συλλεγέντος ποσοῦ πρακτικόν, ὑπογραφομένον ὁμοίως παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ δύο τουλάχιστον μελῶν τῆς Δ.Ε. καὶ νὰ παραδίδηται τὸ ποσὸν εἰς τὸν Ταμίαν.

ἄρθρον 9

1. Οἱ πόροι τοῦ Ε.Φ.Τ. διατίθενται πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐνδεῶν τῆς Ἐνορίας, τῶν μονίμως κατοικούντων ἢ προσωρινῶς διαμενόντων, διὰ παροχῆς: α) Τακτικοῦ ἢ ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς χρῆμα, β) ἐνδυμάτων καὶ τροφίμων, γ) ἱατρικῆς φροντίδος καὶ φαρμάκων, δ) ἱδρυματικῆς διαμονῆς καὶ περιθάλψεως, ε) σχολικῶν βιβλίων, γραφικῆς ὕλης καὶ ἀλλήλων χρειῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς ἢ μαθητρίας τῶν δημοσίων ἢ κατηχητικῶν σχολείων ἢ χρηματικῶν βοηθημάτων, στ) συσσιτίων καὶ ζ) οἰασδήποτε ἀλλήλων μερίμνης ἀφορώσης εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν βοήθειαν τῶν ἐνοριτῶν, ἐξαιρέτως δὲ τῶν νέων, τῶν κληρῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν πενήτων καὶ τῶν ἀνέργων.

2. Ἐκ τῶν εἰς χρῆμα μηνιαίων προσόδων τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων ποσοστὸν 10% δύναται νὰ καταβάλληται εἰς τὸ Γενικὸν Φιλοπτώχων Ταμεῖον, κατὰ τριμηνίαν καὶ ἐπὶ ἀποδείξει.

3. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ τακτικαὶ συνδρομαὶ ποδηλαπλοιαζόμεναι ἀπαιτοῦν εἰδικὸν εἰσπράκτορα, διορίζεται τοιοῦτος μὲ ἀνάλογον ἀμοιβήν, κατόπιν προτάσεως τῆς Δ.Ε. καὶ ἐγκρίσιν τοῦ Μητροπολίτου.

ἄρθρον 10

1. Ἡ ἀνάγκη ἢ ἡ ἀπορία ἐκάστου Ἐνορίτου πρέπει νὰ ἐξακριβουῖται ὅσον οἷόν τε αὐστηρῶς καὶ εἶτα νὰ γίνηται ἐγγράφῃ αὐτοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον μετὰ τῆς διευθύνσεως ἐκάστου.

2. Ἡ Δ.Ε. δύναται νὰ ἀναθέτῃ παραλλήλως μὲ τὴν ἔρευναν τῆς Κοινωνικῆς Λειτουργοῦ ἢ ὅταν δὲν ὑφίσταται τοιαύτη εἰς τινὰ τῶν μελῶν αὐτῆς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ αἰτοῦντος ἀρωγῆν. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ διενεργηθῇ καὶ ὑπὸ ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

ἄρθρον 11

Διὰ πάσαν πληρωμὴν καὶ ἀνάγκην παροχῆς οἰασθήποτε βοθηίας ἀποφασίζει ἡ Δ.Ε. διὰ σχετικῆς πλειονοψηφίας αὐτῆς, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Ταμίας ἐνεργεῖ τὴν πληρωμὴν, ἐπὶ ἀποδείξει, βάσει τῶν ἐντολῶν τοῦ Προέδρου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναγράφονται τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα καὶ ἐπισυνάπτονται τὰ προβλεπόμενα κατὰ περίπτωσιν νόμιμα παραστατικά.

ἄρθρον 12

Ἡ χρηματικὴ περιουσία ἐκάστου Ε.Φ.Τ. ὑπερβαίνουσα τὰ 1.600 εὐρώ, δεόν νὰ κατατίθεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ε.Φ.Τ. εἰς Τράπεζαν. Διὰ πάσαν δὲ ἀνάληψιν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Δ.Ε. κεκυρωμένη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

ἄρθρον 13

Καθ' ἕκαστον ἔτος συντάσσεται, κατὰ τὰ περὶ τῶν Ἱερῶν Ναῶν προβλεπόμενα, ὁ προϋπολογισμός, καθὼς καὶ ὁ ἀπολογισμός, ὁ ὁποῖος ἐκτίθεται μετ' ἐκθέσεως τῆς Δ.Ε. εἰς τὴν θύραν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰανουαρίου ἐπὶ δέκα ἡμέρας. Ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Κεντρικὴ Ὁργάνωσις Διοίκησις καὶ Ἐκπροσώπησις τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου

ἄρθρον 14

Ἄπαντα τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεία διοικοῦνται καὶ ἐκπροσωποῦνται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου, ἐδρεύοντος εἰς Χαλκίδα καὶ εἰς τὴν Ἱεράν Μητροπόλιν Χαλκίδος.

ἄρθρον 15

α) Τὸ Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον (Γ.Φ.Τ.) διοικεῖται καὶ ἐκπροσωπεῖται ἐν παντὶ ὑπὸ ἐπταμελοῦς Δ.Σ., ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του (Πρωτοσυγκλήτου ἢ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου) καὶ ἕξ (6) μελῶν, ἕξ ὧν τρεῖς (3) κληρικοί καὶ τρεῖς (3) λαϊκοί, ἐκπροσωποῦντες κατὰ προτίμησιν τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεία τῆς ποιῆως Χαλκίδος, ἐπιλεγόμενοι καὶ διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

β) Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. διορίζονται ἐπὶ τριετεί θητεία.

γ) Πάν μέλος τοῦ Συμβουλίου ἐκλείπον ἢ παραιτούμενον ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Τὰ συμπλη-

ρώσαντα τὴν τριετὴ θητεία μέλη τοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

δ) Προτάσει, ὁμοίως, τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου καὶ μετ' ἠτιολογημένην ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ μέλος τοῦ Δ.Σ. καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του, ἐφ' ὅσον συντρέχει σπουδαῖος ἢ ἀλλῆλος ἀποχρῶν λόγος, ὅπως π.χ. ἄρνησις ὑπογραφῆς πρακτικῶν, μὴ συνεργασιμότης, τέλεισις ἀξιοποιήσεως πράξεως, παράβασις τοῦ καθήκοντος ἐχεμυθείας καὶ παραβιάσεως τῆς ἀρχῆς προστασίας προσωπικῶν δεδομένων τῶν εὐρισκομένων εἰς ἔνδειαν, νόσον ἢ πένιαν.

ε) Πάν μέλος ἀπέχον ἀδικαιοηγοῦτως ἐκ τριῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ., ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

στ) Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

ἄρθρον 16

1. Τὸ Δ.Σ. καταρτιζόμενον εἰς σῶμα, κατὰ τὴν πρῶτην Συνεδρίαν αὐτοῦ, ἐκλέγει μετὰ τῶν μελῶν του, τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμίαν καὶ δύο ἐλεγκτάς.

2. Τὸ Συμβούλιον συνέρχεται τακτικῶς μὲν κατὰ δίμηνον, ἐκτάκτως δὲ τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου ἢ τῇ αἰτήσει τεσσάρων τουλάχιστον μελῶν.

3. Πρὸς ὑπαρξιν ἀπαρτίας δεόν νὰ παρίστανται τέσσαρα τουλάχιστον μέλη τοῦ Δ.Σ.

4. Τὸ Συμβούλιον ἀποφασίζει διὰ σχετικῆς πλειονοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν. Ἐν ἰσοψηφίᾳ κατισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

ἄρθρον 17

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον (Δ.Σ.):

α) Ἀποφασίζει περὶ πάσης ὑποθέσεως ἀφορώσης εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Γ.Φ.Τ. καὶ τῶν Ε.Φ.Τ., πλὴν τῶν περιπτώσεων, διὰ τὰς ὁποίας ὀρίζει ἀλλῶς ὁ νόμος ἢ ὁ παρῶν Κανονισμῶν.

β) Ἀσκεῖ διὰ τοῦ Προέδρου ἢ τῶν ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου προβλεπομένων ἐλεγκτῶν τὴν ἐπὶ τῶν Ε.Φ.Τ. ἐποπτεῖαν.

γ) Μελετᾷ καὶ ἀποφασίζει διάφορα μέτρα ὑπὲρ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 περιγραφόμενων σκοπῶν.

δ) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ὑποβάλλει τούτους εἰς τὸν Σεβασμιωτάτον Μητροπολίτην, ὅστις ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀνακοινώνει εἰς τὸ πλήρωμα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

ε) Όρίζει εκ των μελών αυτού εξελεγκτικήν επιτροπήν του έτησιου απολογισμού του Γ.Φ.Τ. και διά των δύο ως άνω έλεγκτών του, έλέγχει τους απολογισμούς και τα παραστατικά διαχειρίσεως των Ε.Φ.Τ.

Άρθρον 18

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Ό Πρόεδρος του Γ.Φ.Τ. ή ό νόμιμος αναπληρωτής αυτού ή και άλλου μέλος του Δ.Σ., νομίμως έξουσιοδοτούμενον, εκπροσωπεί το Γ.Φ.Τ. ως και τα Ένοριακά τοιαύτα καθ' άπάσας τας έννόμους αυτών σχέσεις και ένώπιον πάσης άρχης. Ό Πρόεδρος όμοίως καθορίζει τας εργασίας του Δ.Σ. και ύπογράφει την σχετικήν άλληλογραφίαν. Άσκει την επί των Ένοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων, άνωτάτην κανονικήν έποπτείαν. Λύει διαιτητικώς πάσαν άνωμαλίαν ή διαφοράν μεταξύ των μελών των Δ.Ε. των Ένοριακών Φιλοπτώχων Έπιτροπών, δυναμένην να διαταράξη ούσιωδώς την άρμονικήν μεταξύ αυτών συνεργασίαν.

Άρθρον 19

Γραμματειακή, Ταμειακή - Λογιστική και Κοινωνική Υπηρεσία

α) Η Λογιστική και Ταμειακή έν γενεί Υπηρεσία του Γ.Φ.Τ. διεξάγεται ύπό του Ταμίου του Δ.Σ. ή και άλλου προσώπου έχοντος οικονομικά και λογιστικά γνώσεις, όριζόμενου ύπό του Μητροπολίτου, εις το όποιον δύναται να παρέχεται άποζημίωσις, καθοριζόμενη ύπό του Δ.Σ.

β) Ό Λογιστής - Ταμίας εκδίδει βάσει έγγραφων έντολών του Προέδρου τα Έντάληματα Πληρωμών, τα Γραμμάτια Εισπράξεως, τηρεί τα νόμιμα λογιστικά Βιβλία και παραστατικά Διαχειρίσεως και καταρτίζει κατά μήνα καταστάσιν των Εισπράξεων και Πληρωμών.

γ) Ό Λογιστής ύπό την ιδιότητα του Ταμίου ενεργεί πάσας τας εισπράξεις και πληρωμάς βάσει των ύπ' αυτού εκδιδόμενων κατά περίπτωσιν σχετικών Γραμματίων Εισπράξεως και Ένταλημάτων Πληρωμών, τηρών ίδιον Βιβλίον Ταμείου. Δύναται ούτος να έχη εις χείρας του ποσόν μέχρι χιλίων (1.000 €) εύρώ, διά τας τρεχούσας ανάγκας του Ταμείου. Αί πέραν του όριου τούτου εισπράξεις δέον ύποχρεωτικώς να κατατίθωνται επ' όνόματι του Γ.Φ.Τ. εις άσφαλή Τράπεζαν. Διά πάσαν άνάληψιν χρημάτων εκ των παρά Τραπεζαίς διαθεσίμων του Ταμείου μη ύπερβαίνουσας τας τρείς χιλιάδας (3.000 €) εύρώ άπαιτείται άπόφασις του Προέδρου, άνω δέ των τριών χιλιάδων (3.000 €) εύρώ άπόφασις του Δ.Σ.

δ) Ό Γραμματεός του Δ.Σ., τηρεί τα πρακτικά των Συνε-

δριάσεων αυτού, διεξάγει άπασαν την σχετικήν άλληλογραφίαν, τηρεί το σχετικόν πρωτόκολλον και το άρχείον αυτού, καταρτίζει κατ' έτος λεπτομερή στατιστικήν του ύπό των Ένοριακών και του Γ.Φ.Τ. έπιτελουμένου έργου και κρατεί την σφραγίδα του Γ.Φ.Τ.

ε) Διά την έπιτέλεισιν των έν τῷ άρθρω 2 σκοπών προσλαμβάνεται το άπαραίτητον έθελοντικόν ή έμισθον προσωπικόν (Κοινωνικοί Λειτουργοί, Γραμματεός, Καθηγηταί, Καθαρίστριαι, ύπάλληλοι βιβλιοπωλείου, τραπέζης τροφίμων και ένδυμάτων και άλλοι, αναλόγως πρὸς τας έκάστοτε ανάγκας).

Άρθρον 20

Πόροι Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου και διάθεσις αυτών

Οί πόροι του Γ.Φ.Τ. είναι:

α) Τα εις τους έτησίους προύπολογισμούς των Έρωών Μονών, των Ένοριακών Ναών και των Έρωών Προσκυνημάτων της Έρας Μητροπόλεως Χαλκίδος αναγραφόμενα κονδύλια.

β) Προσφερόμενα έσοδα Ένοριακών ή και ιδιωτικών Παρεκκλησίων.

γ) Ποσοστόν 10% εκ των εις χρήμα μηνιαίων προσόδων έκάστου Ε.Φ.Τ., κατά τα ως άνω όριζόμενα, και ποσοστόν 35% εκ των εισπράξεων του έράνου της «ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ», όριζόμενης έκάστοτε ύπό του Μητροπολίτου, πρὸ της Έορτης των Χριστουγέννων.

δ) Τυχόν έπιχορηγήσεις παρά του Μητροπολίτου.

ε) Προαιρετικά Εισφοραί των Κληρικών διά την ένίσχυσιν κυρίως του Ταμείου Άλληλοβοηθείας.

στ) Προαιρετικά εισφοραί και δωρεαί των φιλανθρωπων και τα έξ Έράνων και των δισκοφοριών προερχόμενα έσοδα.

ζ) Τυχόν άρωγή του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., ή άλλων φορέων και Όργανισμών.

η) Έτερα έσοδα εκ του βιβλιοπωλείου και εκ διαφόρων έκδηλώσεων (έκθέσεις βιβλίων, Έρατικών σκευών και ειδών εύλαβείας, πολιτιστικά, καλλιτεχνικά, και φιλανθρωπικά έκδηλώσεις, έκδόσεις βιβλίων, κασετών, CD και DVD, λαχειοφόροι άγοραί, έκδρομαί κ.ά.).

Άρθρον 21

Οί πόροι του Γ.Φ.Τ. διατίθενται ύπερ γενικωτέρων ποιμαντικών και φιλανθρωπικών σκοπών ή διά την ένίσχυσιν των άσθενεστέρων ένοριακών τοιούτων, κατά τα εις το άρθρον 2 του παρόντος αναφερόμενα, ως και διά πάν έτερον φιλανθρωπικόν σκοπόν μη ρητώς κατονομαζόμενον έν τῷ παρόντι.

Ἐσαύτως τὸ Γ.Φ.Τ., δύναται:

α) Νὰ μεριμνᾷ ὑπὲρ ἀποφυλακίσεως διὰ χρεὴν κρατουμένων, διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν χρεῶν αὐτῶν ἢ καὶ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ἀντιμετώπισιν ἀναλόγων ὑποχρεώσεων.

β) Νὰ παρέχῃ χρηματικὰ βοηθήματα εἰς τοὺς εὐρισκόμενους εἰς νοσοκομεῖα ἢ ἄστυα καὶ τοὺς χρήζοντας νοσηλείαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

γ) Νὰ βοηθῇ ἀπόρους, ἐπιμελεῖς καὶ ἀριστούχους ἱεροσπουδαστὰς, μαθητὰς καὶ φοιτητὰς καὶ νὰ προικοδοτῇ πρὸς ἀποκατάστασιν ἀπόρους κορασίδας.

δ) Νὰ ἐνισχύῃ τὸ φιланθρωπικὸν ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ νὰ παρέχῃ ἐπιχορηγήσεις εἰς ἀνεγνωρισμένα φιλανθρωπικὰ ἢ ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα καὶ Σωματεῖα.

ε) Νὰ ἔρχεται ἀρωγὸς εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις παθόντων.

στ) Νὰ βοηθῇ Ἱερεῖς καὶ τὰς οικογενείας των, Μοναχοὺς καὶ Μοναχὰς, ὡσάκις χρήζουσιν βοηθείας, καὶ τέλος

ζ) Νὰ ἀντιμετωπίζῃ πάσαν μὴ προβλεπομένην ἐνταῦθα ἀνάγκην.

ἄρθρον 22

Τὸ Γενικὸν Φιλοπτώχων Ταμεῖον ἔχει σφραγίδα κυκλικήν, εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας ἀναγράφεται ἡ ἐπωνυμία του: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ» καὶ εἰς τὸ κέντρον εἰκονίζει τὸν φιλανθρωπικὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, κρατοῦντα εἰλητάριον μὲ τὴν φράσιν «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες...».

ἄρθρον 23

1. Τὸ Ἰδρυμα διαλύεται ἢ καταργεῖται κατόπιν Ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. ἐπὶ τῆς σχετικῆς προτάσεως - ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. Τυχὸν ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ τὴν πρότασιν - ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου, ἐφ' ὅσον λαμβάνηται προεδρεύοντος τοῦ Μητροπολίτου καὶ μὲ θετικὴν ὑπὲρ

τῆς διαλύσεως ψῆφον αὐτοῦ. Ἡ ἀπόφασις τῆς Δ.Ι.Σ. εἶναι δημοσιευτέα εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Ἰδρύματος ἡ περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ εἰς ἓν ἢ καὶ πλείονα τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων αὐτῆς καθοριζόμενα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

ἄρθρον 24

Πάν θέμα ἀνακύπτον κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ μὴ ρητῶς προβλεπόμενον ὑπ' αὐτοῦ, ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

ἄρθρον 25

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τούτου εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ. κατόπιν προτάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου εἰς τὸ Δ.Σ. καὶ θετικὴν ψῆφον τῶν δύο τρίτων (2/3) τῶν μελῶν αὐτοῦ, συμπεριλαμβανομένης εἰς τὰς θετικὰς ψήφους καὶ τῆς ψήφου τοῦ Μητροπολίτου, ἡ δὲ τροποποίηση δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 26

Κάλυψις δαπάνης

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθῆναι 8 Ιουνίου 2007

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὶς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

2. Τὶς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὶς Εὐαγγελικὲς Ἐπιταγές, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὴν ἀνάγκη διατηρήσεως, διαδόσεως καὶ καλλιιεργείας τῆς πατροπαραδότου Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Ψαλτικῆς Τέχνης στὴν Ἱερά Μητρόπολη Παροναξίας.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 64/7.5.2007 Πράξη καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 174/7.5.2007 Πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Ἀμβροσίου,

5. Τὴν ἀπὸ 11.5.2007 Γνωμάτευση τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 7.6.2007 Ἀπόφαση Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾷ στὴν Ἱερά Μητρόπολη Παροναξίας Ἐκκλησιαστικὸ Ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρτημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας καὶ θὰ ἐδρεύει στὴν πόλη τῆς Νάξου.

Ἡ συγκρότηση, ὀργάνωση, διοίκηση, διαχείριση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ κατωτέρω Κανονισμοῦ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ: «ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ»

Ἄρθρον 1

Ἴδρυση τῆς Σχολῆς

Ἰδρύεται στὴν Ἱερά Μητρόπολη Παροναξίας, Ἐκκλησιαστικὸν Ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς» «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ». Ἐχει ἕδρα τῆς τὴν Ἱερά Μητρόπολη Παροναξίας εἰς τὴν νῆσον Νάξον καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεση ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀποτελοῦσα ἴδιαν Ὑπηρεσίαν αὐτῆς, αὐτοτελοῦς διαχειρίσεως καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα.

Ἄρθρον 2

Σφραγίδα τῆς Σχολῆς

Ἡ Σχολὴ ἔχει δική της σφραγίδα, σύμφωνα μὲ τὸ διάταγμα «Περὶ ἐμβλημάτων τοῦ Κράτους καὶ τύπου τῶν σφραγίδων», ἡ ὁποία φέρει κυκλικὰ τὸν τίτλον «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ - ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ» καὶ ἐσωτερικὰ τὴν φράση «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ». Εἰς τὸ μέσον φέρει τὴν εἰκόνα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Κανονισμὸς περὶ συστάσεως καὶ Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος μὲ τὴν ἐπωνυμία: «ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ "ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ" ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ»

Ἄρθρον 3

Σκοποὶ τῆς Σχολῆς

1. Σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ διδασκαλία, διατήρησις καὶ διάδοσις τῆς πατροπαράδοτης Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στὴ σύγχρονη κοινωνία, ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἀνάδειξις τῶν μαθητῶν τῆς σέ Ἱεροψάλτες καὶ Μέλη Βυζαντινῶν χορῶν, χρησίμων στὰ ἀναλόγια τῶν Ὁρθόδοξων Ἱερῶν Ναῶν καὶ στὶς δραστηριότητες τῶν μορφωτικῶν, φιλιανθρωπικῶν καὶ πολιτιστικῶν φορέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης.

2. Ἡ κατάρτισις καὶ μόρφωσις Ἱεροψαλιτῶν.

3. Ἡ κατάρτισις καὶ συστηματικὴ ἐπιμόρφωσις διδασκάλων-καθηγητῶν τῆς Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς καὶ διευθυντῶν Ἐκκλησιαστικῶν χορῶν.

4. Ἡ δημιουργία χορωδιακῶν συγκροτημάτων καὶ ἡ πραγματοποίησις καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων.

5. Ἡ πραγματοποίησις ὑποδειγματικῶν τελετῶν καὶ ἱερῶν ἀκολουθιῶν.

6. Ἡ φοίτησις παρέχεται μὲ τὴν μικρότερη δυνατὴ δαπάνη καθόσον ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Παροναξίας ἀποβλέπει στὴν ἀντιμετώπισιν μόνον τῶν λειτουργικῶν ἐξόδων τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 4

Ἐπίτευξις τῶν σκοπῶν τῆς Σχολῆς

Οἱ σκοποὶ τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἐπιτυγχάνονται μὲ τὴν ὑπεύθυνη διδασκαλία τῶν ἐπιμέρους μαθημάτων, τὴν ὀργανωμένην λειτουργία τῆς, τὴν πραγματοποίησις ἐκδηλώσεων, τὴ δημιουργία χορῶν Ἱεροψαλιτῶν ἀπὸ τοὺς σπουδαστῆς τῆς, τὴ συνεργασία μὲ ἄλλους πολιτιστικούς φορεῖς καὶ γενικὰ μὲ ὅποιο μέσο κρίνεται κατάλληλον ἀπὸ τὸ διδακτικὸ προσωπικόν, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τῆς Σχολῆς, καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο, ὁ ὁποῖος ἔχει καὶ τὸν κύριον λόγον, τὴν ἐποπτεία ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχον γιὰ ὅλα τὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τῇ Σχολῇ.

Ἄρθρον 5

Διοίκησις τῆς Σχολῆς

1. Ἡ Σχολὴ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιον (στὸ ἐξῆς Δ.Σ.), ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παροναξίας ὡς Πρόεδρον ἢ ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε νόμιμον αὐτοῦ ἀναπληρωτὴν, τὸν Διευθυντὴ τῆς Σχολῆς καὶ τρεῖς (3) Κληρικούς ἢ λαϊκοὺς, φίλους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, διοριζόμενους ἐπιτριετῇ θητείᾳ ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παροναξίας. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

οὗ εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον, συγκροτούμενον σὲ σῶμα, ἐκλέγει τὸν Διευθυντὴ, τὸν Ταμίαν, τὸν Γραμματέα καὶ προσλαμβάνει τὸ προσωπικὸν τῆς Σχολῆς.

Ὁ οἰκείος Μητροπολίτης εἶναι αὐτοδικαίως ὁ ἰσόβιος Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς, ἔχει τὴν ἐποπτεία καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Σχολῆς, καὶ ὅλα τὰ κανονικὰ δικαιώματα ἐπὶ αὐτῆς, σύμφωνα μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς νόμους.

2. Σὲ περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποία μέλος τοῦ Δ.Σ. κωλύεται στὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως στὶς ὑποχρεώσεις, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπὸ τὰ καθήκοντά του, ἀντικαθίσταται μὲ ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου ὕστερα ἀπὸ αἰτιολογημένη εἰσήγησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἐνδεικτικὰ λόγοι γιὰ τὴν παύσιν – ἀντικατάστασιν Μέλους εἶναι ἡ ἀδικαιολόγητη ἀπουσία του ἀπὸ τρεῖς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ., ἡ μὴ συνεργασιμότητα, ἡ ἄρνησις ὑπογραφῆς Πρακτικῶν, ἡ παραβίασις τῆς Ἀρχῆς προστασίας προσωπικῶν δεδομένων τῶν μαθητῶν, ἡ ληκτικὴ ἢ σωματικὴ βία, ἡ ἀπειλὴ στοὺς μαθητῆς ἢ ἄλλα.

Λόγοι αὐτοδικαίως ἐκπτώσεως τοῦ Μέλους εἶναι ἡ τελεσίδικος καταδίκη σὲ ἀξίωσιν πράξιν πλὴν τῶν παιδαγωγικῶν, ἡ στέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων γιὰ ὁποιοδήποτε λόγον, ὁ περιορισμὸς ἢ ἡ ἀνικανότητις γιὰ δικαιοπραξία. Στὶς περιπτώσεις ἐκπτώσεως θὰ δύναται ὁ Μητροπολίτης νὰ διορίζει νέον Μέλος τοῦ Δ.Σ. χωρὶς αἰτιολογημένη εἰσήγησιν τοῦ τελευταίου.

3. Ὁ Πρόεδρος ἐκπροσωπεῖ τὴ Σχολὴν δημοσίᾳ ἐνώπιον κάθε Ἀρχῆς, διενεργεῖ καὶ ὑπογράφει τὴν ἐπίσημην ἀλληλογραφία τῆς Σχολῆς, καθὼς καὶ τὰ ἐνδεικτικὰ καὶ τὰ πτυχία τῶν μαθητῶν.

4. Τὸ Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικὰ μία φορὰ τὸ μῆνα, κατὰ τὴν λήξιν τοῦ διδακτικοῦ ἔτους καὶ ἔκτακτα ὅταν παρίσταται ἀνάγκη.

5. Ὁ Ταμίας τηρεῖ τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸ Νόμον λογιστικὰ βιβλία τῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Ὑπογράφει μὲ τὸν Πρόεδρον τὶς διπλότυπες ἀποδείξεις εἰσπράξεως καὶ πληρωμῆς, τὶς ὁποῖες σὲ περίπτωσιν ἀπουσίας του μπορεῖ νὰ ὑπογράφη ἀντ' αὐτοῦ καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς. Ὅσες οἱ δαπάνες ἐνεργοῦνται ὕστερα ἀπὸ ἔγκρισιν τοῦ Δ.Σ.

6. Ὁ Γραμματέας τοῦ Δ.Σ. συντάσσει τὴν ἀλληλογραφία τῆς Σχολῆς, τηρεῖ τὴν ἀλληλογραφία καὶ τὸ ἀρχεῖον αὐτῆς, τηρεῖ τὸ βιβλίον μητρώου καὶ προόδου τῶν μαθητῶν, τηρεῖ τὸ βιβλίον πράξεων τοῦ Δ.Σ., καταρτίζει μὲ τὸν Ταμίαν τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν, τοὺς ὁποῖους

ψηφίζει το Δ.Σ. και υποβάλλει για έγκριση στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο. Με απόφαση του Δ.Σ. είναι δυνατόν να τηρούνται και άλλα βιβλία, τα οποία θα διευκολύνουν την ομαλότερη λειτουργία της Σχολής.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο λογίζεται σε άπαρτία όταν παρίστανται τρία (3) τουλάχιστον μέλη αυτού, από τα οποία ένα είναι ο Πρόεδρος, οι δε απόφασεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

Την πρόσληψη βοηθητικού προσωπικού, απαραίτητου για την εύρυθμη λειτουργία της Σχολής, αποφασίζει το Δ.Σ.

Άρθρον 6

Πόροι της Σχολής

1. Η Σχολή συντηρείται από τους εξής πόρους:

α) Από το δικαίωμα έγγραφης και τα διδάκτρα των Σπουδαστών.

β) Από δωρεές και κληροδοτήματα.

γ) Από ενισχύσεις Δήμων, Κοινοτήτων, Ίερών Μονών, Ίερών Ναών, Ίδρυμάτων, Οργανισμών και Κοινοτήτων.

δ) Από κρατικές και εκκλησιαστικές επιχορηγήσεις.

2. Οι πόροι διατίθενται:

α) Για τις δαπάνες λειτουργίας της Σχολής και

β) Για την άμοιβη του προσωπικού.

Άρθρον 7

Πρόσληψις και καθήκοντα του Προσωπικού

Το Διοικητικό Συμβούλιο, προσλαμβάνει τον Διευθυντή και το Διδακτικό Προσωπικό της Σχολής:

1. Ο Διευθυντής της Σχολής διορίζεται, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παροναξίας, εκπροσωπεί τη Σχολή σε κάθε αρμόδιο Όργανο, στο Υπουργείο Πολιτισμού και έχει την ευθύνη για την εύρυθμη και παιδαγωγική λειτουργία της Σχολής, τον έλεγχο των διδασκόντων και διδασκομένων, την παρακολούθηση και επίδοση των μαθητών αυτής, την οργάνωση των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων της Σχολής, και τέλος την εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος. Πρέπει να είναι διπλωματούχος Καθηγητής Βυζαντινής Μουσικής και Πρωτοψάλτης. Δύναται να είναι ο ίδιος μέλος του διδακτικού προσωπικού της Σχολής, για το οποίο είναι υπεύθυνος, αναφερόμενος σχετικώς (γραπτώς ή προφορικώς) στο Δ.Σ. Εισηγείται επίσης στο Δ.Σ. ό,τι κρίνει απαραίτητο για την ομαλή λειτουργία της Σχολής, την άπονομή βραβείων και επαίνων, την πραγματοποίηση

καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, εκπαιδευτικών ή ψυχαγωγικών εκδρομών και την τέλεση ειδικών Θ. Λειτουργιών ή ακολουθιών για τους μαθητές.

2. Το Διδακτικό Προσωπικό διορίζεται από το Δ.Σ. ύστερα από εισήγηση του Διευθυντού της Σχολής και μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων προς το Δ.Σ. Φέρει ευθύνη για την πιστή εφαρμογή του αναλυτικού προγράμματος και κυρίως για την αγωγή των μαθητών. Οι προσλαμβανόμενοι ως διδακτικό προσωπικό θα πρέπει να είναι κάτοχοι Πτυχίου ή Διπλώματος Βυζαντινής Μουσικής με γενικό βαθμό «Άριστα» ή κατ'ελάχιστον «Λίαν Καλώς» και να έχουν την απαιτούμενη από τον Νόμο προϋπηρεσία ή πολύχρονη εμπειρία στο αναλόγιο ως πρωτοψάλτες. Στον Διευθυντή της Σχολής και τους διδάσκοντες χορηγείται χρηματικό ποσό για τα έξοδα κινήσεως, το οποίο καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Δ.Σ. Ο αριθμός τους, εξαρτάται από τον αριθμό των μαθητών και των τμημάτων της Σχολής.

α. Στην έδρα της Σχολής, τη Νάξο, προσλαμβάνονται οι εκ των Ίεροψαλτών που κατέχουν τα απαραίτητα προσόντα και υπηρετούν σε Ίερούς Ναούς της Παροναξίας.

β. Στα κατά τόπους παραρτήματα, όποτε αυτά συσταθούν, προσλαμβάνονται εκ των Ίεροψαλτών της περιοχής στην οποία εκείνα εύρισκονται, έφ' όσον εκείνοι έχουν τα υπό του νόμου απαιτούμενα προσόντα.

3. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο, δύναται να προσλαμβάνει ειδικό ώρομίσθιο καθηγητή, κάτοχο πτυχίου Άνωτέρων Θεωρητικών με γενικό βαθμό «Άριστα» ή κατ'ελάχιστον «Λίαν Καλώς», ο οποίος θα διδάσκει το δευτερεύον υποχρεωτικό μάθημα της Θεωρίας της Εύρωπαϊκής Μουσικής.

4. Τα μαθήματα του Τυπικού, της Τελετουργικής κ.λπ. μπορεί να διδάξει και Θεολόγος Κληρικός της Ίερής Μητροπόλεως, κατόπιν υποδείξεως του Μητροπολίτου.

5. Οι διδάσκοντες υπόκεινται στον έλεγχο του Διευθυντού και επιτελούν το έργο τους εντός των πλαισίων που δημιουργούν το αναλυτικό πρόγραμμα της Σχολής σε συνάρτηση με το Πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού και τις οδηγίες του Διευθυντού.

Άρθρον 8

Πρόγραμμα Μαθημάτων

α. Το σχολικό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 30η Ιουνίου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έτος αρχίζει την 1η Οκτωβρίου και λήγει την 30η Ιουνίου του επόμενου έτους.

β. Ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων ἀκολουθεῖ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ τὶς τυχὸν προσθήκες ἢ βελτιώσεις ποὺ προτείνει ὁ Καλλιτεχνικὸς Διευθυντής.

γ. Τὸ μάθημα τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, Θεωρία καὶ Πράξη, θεωρεῖται βασικὸ μάθημα καὶ διδάσκεται σὲ μία διδακτικὴ ὥρα (περίπου 45 λεπτά) ἀνά ἐβδομάδα.

δ. Ἐκτὸς τοῦ βασικοῦ μαθήματος, οἱ μαθητές, ἀναλόγως τοῦ ἔτους φοιτήσεώς τους, ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθοῦν καὶ ἄλλα δευτερεύοντα μαθήματα σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Σχολῆς. Ὑποχρεωτικὸ δευτερεύον μάθημα θεωρεῖται ἡ Θεωρία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς, ἀπὸ τὴν διδασκαλία τοῦ ὁποῦ ἀπαλλοτρίωνται μόνο ὅσοι μαθητές προσκομίσουν βεβαίωση ἀπὸ Ὁδεῖο ἢ ἄλλη ἀνώτερη Μουσικὴ Σχολή, ὅτι τὸ ἔχουν παρακολουθήσει καὶ ἔχουν ἐξετασθεῖ ἐπιτυχῶς σὲ αὐτό.

ε. Πέραν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ὡς βασικὸ μάθημα δύναται νὰ θεωρηθεῖ τόσο ἡ διδασκαλία παραδοσιακῶν ὀργάνων (κλιρῖνο, καβάρη, νεί, βιολί, οὔτι κλπ.) ὅσον καὶ παραδοσιακῶν χορῶν, μὲ ἄμεσο σκοπὸ τὴν εὐρύτερη κατάρτιση τῶν σπουδαστῶν εἰς τὸν τομέα τῆς πατρῴας παραδόσεως.

στ. Ὡς διδασκόμενα ὑποχρεωτικὰ μαθήματα, προβλέπονται τὰ ἑξῆς:

1. Θεωρητικά: Θεωρία καὶ πράξις τῆς Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς – ἐκ πρώτης ὄψεως ἀνάγνωση Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς – Μεταφορὰ ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ στὴν Εὐρωπαϊκὴ καὶ ἀντίστροφα, σύμφωνα μὲ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ.

2. Παράλληλα: Τυπικὸ, Τελετουργικὸ, Λειτουργικὴ, Ὑμνολογία, Ἑρμηνεία Ὑμνων καὶ Ἀγιογραφικῶν Περικοπῶν.

3. Πρακτικὴ ἐξάσκηση: Ἡ διδασκαλία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

4. Γενικά: Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς - Μετρικὴ - Χορωδία. Ὀλόκληρη ἡ διδακτέα ὕλη ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῶν Μουσικῶν Βιβλίων τῆς Μεγάλῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, δηλαδή:

α) Ἀναστασιματᾶριο Πέτρου Λαμπαδαρίου ὑπὸ Ἰωάννου Πρωτοψάλτου.

β) Εἰρμολόγιο Ἰωάννου Πρωτοψάλτου.

γ) Δοξαστικὸ Πέτρου Πελοποννησίου ὑπὸ Γ. Βιολάκη.

δ) Μουσικὴ Κυψέλη Π. Πελοποννησίου (ἐκδοσὴ Πατριαρχείου).

ε) Μαθήματα Ἑσπερινοῦ, Ὕμνων καὶ Λειτουργίας ἀπὸ τὴ Μουσικὴ συλλογὴ τοῦ Γ. Πρωγάκη.

στ) Καλοφωνικὸ Εἰρμολόγιο (ἐκδ. Πατριαρχείου).

ζ) Θεωρία ἀπὸ τὸ Θεωρητικὸ τῆς Ἐπιτροπῆς 1881.

η) Ἱστορία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Γ. Παπαδοπούλου.

ἄρθρον 9

Μαθητές τῆς Σχολῆς

1. Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν ὅσοι ἔχουν ὑπερβεῖ τὸ ἐνδέκατο ἔτος τῆς ἡλικίας τους καὶ διαθέτουν σωστὴ φωνή. Ἡ ἐπιλογὴ τῶν μαθητῶν γίνεται ἀπὸ τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐγγράφονται στα μαθητολόγια τῆς Σχολῆς τὸ μῆνα Σεπτέμβριο καὶ σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις τὸν Ἰανουάριο.

2. Ἡ παρακολούθηση τῶν μαθημάτων εἶναι ὑποχρεωτικὴ, τόσο στὸ κύριο μάθημα, ὅσο καὶ στὰ δευτερεύοντα. Ἡ ἀδικαιολόγητη ἐπὶ σειρᾷ πέντε (5) μαθημάτων ἀπουσία, ἐπισύρει τὴ διαγραφή τοῦ μαθητῆ ἀπὸ τὰ μαθητολόγια τῆς Σχολῆς. Τὰ μαθήματα ποὺ συμπύπτουν μὲ τὶς σχολικὲς ἀργίες ἢ χάνονται μὲ ὑπαιτιότητα τῶν μαθητῶν, δὲν ἀναπληρώνονται ἀπὸ τοὺς διδάσκοντες.

3. Στὶς ὑποχρεώσεις τῶν μαθητῶν εἶναι ἐπίσης ἡ συμμετοχὴ στὶς ἐκδηλώσεις τῆς Σχολῆς καὶ ἡ παρουσία καὶ διακονία στὰ ἱερά ἀναλόγια.

4. Ἡ ἀξιολόγηση τῶν μαθητῶν γίνεται μὲ τὸν συγκερασμὸ τῶν ἐπιδόσεών τους, τόσο κατὰ τὴν διάρκειά τῆς σχολικῆς χρονιάς, ὅσο καὶ στὶς προφορικὲς καὶ γραπτὲς ἐξετάσεις τὴν περίοδο τοῦ Ἰουνίου.

5. Γιὰ τὴν ἐγγραφή τῶν μαθητῶν ἀπαιτοῦνται:

α) Αἴτηση.

β) Ἡλικία ἀπὸ 10 ἐτῶν καὶ ἄνω.

γ) Καταβολὴ τριάντα (30) εὐρώ, ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς ἀναπροσαρμοζόμενο ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ.

δ) Τὰ τέκνα τῶν ἱερέων καὶ τῶν πολυτέκνων καταβάλλουν τὸ ἥμισυ τοῦ δικαιώματος ἐγγραφῆς καὶ τῶν διδάκτρων.

ἄρθρον 10

Οἱ ἐγγραφὲς τῶν μαθητῶν γίνονται ἀπὸ 1-30 Σεπτεμβρίου, μποροῦν δὲ νὰ παραταθοῦν μέχρι τῆς ἡμερομηνίας ποὺ ὀρίζει κατ' ἔτος τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ.

ἄρθρον 11

Σχολικὲς Διατάξεις

1. Σὲ κάθε μαθητῆ, ἀμέσως μετὰ τὴν καταβολὴ τοῦ δικαιώματος ἐγγραφῆς, χορηγεῖται ἀπὸ τὴ Γραμματεία βι-

βιβλιόριο Σπουδών, τὸ ὁποῖο τηρεῖται ἀπὸ τὸ μαθητὴ μέχρι τὴ λήξη τῶν Σπουδῶν του. Τὸ βιβλιόριο αὐτὸ χρησιμεύει γιὰ βεβαίωση τῆς ταυτότητας τοῦ μαθητῆ καὶ γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς τακτικῆς φοιτήσεως στὰ εἰδικὰ καὶ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα. Στὸ βιβλιόριο τῶν μαθητῶν ὑπάρχει καὶ τὸ ἐνδεικτικὸ τῶν ἐτησίων ἐξετάσεων.

2. Κάθε μαθητὴς ὀφείλει νὰ παρακολουθεῖ ἀνελλιπῶς τὰ εἰδικὰ καὶ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς. Μαθητὴς ποὺ ἀπουσιάζει ἀδικοιολόγητα τιμωρεῖται. Ἐὰν οἱ ἀπουσίες του ὑπερβαίνουν τὶς 50 ὥρες ὅλο τὸν χρόνο, ἀποκλείεται ἀπὸ τὶς ἐξετάσεις. Ἐὰν ἀπὸ τὶς 50 ἀπουσίες οἱ 30 ὀφείλονται σὲ ἀσθένεια, ὁ μαθητὴς παραπέμπεται σὲ ὀλικὴ ἐξέταση τὸν Σεπτέμβριο. Ἡ ἀσθένεια βεβαιώνεται μὲ ἰατρικὴ γνωμάτευση.

3. Ἄν ὁ μαθητὴς ἀναγκάζεται γιὰ ὁποιαδήποτε αἰτία νὰ διακόψει γιὰ μερικὲς ἡμέρες τὰ μαθήματα, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ δηλώσει προηγουμένως στὸν Διευθυντὴ καὶ νὰ ἐκθέσει τοὺς λόγους ποὺ ἐπιβάλλουν αὐτὴν τὴν διακοπὴ.

Ἄρθρον 12

1. Οἱ μαθητὲς μετὰ ἀπὸ τὴν κατάταξή τους στὴ Σχολή, ὑπόκεινται σ' ὅλες τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὑποχρεούμενοι νὰ συμπεριφέρονται μὲ σεβασμὸ, ὅπως ἀρμόζει σὲ σπουδαστὴ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος.

2. Πρέπει νὰ προσέρχονται ἐγκαίρως στὶς παραδόσεις καὶ νὰ παρακολουθοῦν μὲ προσοχὴ τὰ διδασκόμενα μαθήματα.

Ἐπαγορεύεται νὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὶς τάξεις πρὶν ἀπὸ τὴ λήξη τοῦ Μαθήματος, ἐκτὸς καὶ ἂν ὑπάρχει σοβαρὸς λόγος καὶ πάντοτε μὲ τὴν ἄδεια τοῦ διδάσκοντος.

3. Ὅλοι οἱ μαθητὲς τῆς Σχολῆς προμηθεύονται ἐγκαίρως καὶ μὲ ἔξοδὰ τους τὰ ὑποδεικνυόμενα ἀπὸ τὴ Σχολὴ καὶ ἀπαιτούμενα γιὰ τὴ διδασκαλίαν βιβλία καὶ λαμβάνουν γνώση τῶν εἰδοποιήσεων, ποὺ γίνονται μὲ ἀναγγελία στὸν Πίνακα Ἀνακοινώσεων τῆς Σχολῆς.

4. Κάθε μαθητὴς ὀφείλει νὰ συμμετέχει ἐνεργὰ στὶς συναυλίες τῆς Σχολῆς ἢ στὶς ἑορταστικὲς καὶ τὶς ἄλλες ἐκδηλώσεις καλούμενος ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τῆς Σχολῆς.

5. Ἀπαγορεύεται στοὺς μαθητὲς ἡ σύσταση μουσικοῦ Συλλόγου ἢ οἰουδήποτε συνδικαλιστικοῦ ὄργανου.

Ἄρθρον 13

Ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς

1. Οἱ ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς διακρίνονται σέ: α) Κατατακτήριες, β) Προαγωγικὲς καὶ γ) Ἀπολυτήριες.

α) Οἱ κατατακτήριες ἐξετάσεις διεξάγονται κατ' ἔτος κατὰ μῆνα Ὀκτώβριο, ἀπὸ ἐπιτροπὴ ποὺ ὀρίζει τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ μὲ ἀπόφασή του, κατόπιν προτάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, γιὰ τὴν κατάταξη νέων μαθητῶν μὲ γνώσεις Βυζαντινῆς Μουσικῆς σὲ ἀνάλογη τάξη (δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Β' τάξη μέχρι τὴν Ε' τάξη).

β) Οἱ προαγωγικὲς ἐξετάσεις διεξάγονται ἀπὸ 20-30 Ἰουνίου. Οἱ συμπληρωματικὲς ἐξετάσεις διεξάγονται ἀμέσως μετὰ τὴν ἔναρξη τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, εἰδικὰ γιὰ τοὺς μαθητὲς οἱ ὁποῖοι δικαιολογημένα δὲν προσῆλθαν στὶς προαγωγικὲς ἐξετάσεις τοῦ Ἰουνίου καὶ γιὰ ὄσους ἀπὸ τοὺς μαθητὲς ὑστέρησαν σὲ ἓνα ἢ περισσότερα μαθήματα τῶν προαγωγικῶν ἐξετάσεων.

γγ) Οἱ ἀπολυτήριες ἐξετάσεις γιὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ πτυχίου διεξάγονται ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐνώπιον τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς.

2. Ἡ βαθμολογία τῶν Ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ἀναγράφεται στὸ πτυχίον καὶ περιλαμβάνει τοὺς ἐξῆς χαρακτηρισμοὺς:

Ἄριστα	181/2 - 20
Λίαν Καλῶς	151/2 - 181/2
Καλῶς	121/2 - 151/2
Σχεδὸν Καλῶς	10 - 121/2
Μέτρια	6 - 9
Μετριώτατα	3 - 6

α) Σὲ ὄσους λάβουν βαθμὸν «Σχεδὸν Καλῶς» χορηγεῖται πιστοποιητικὸ ἀποφοιτήσεως.

β) Ὅσοι βαθμολογηθοῦν μὲ τὴν ἐνδειξη «Μετρίως», «Μετριώτατα» ἐπαναλαμβάνουν τὸν κύκλον Σπουδῶν.

3. Στοὺς μαθητὲς ποὺ ἐπιθυμοῦν ν' ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὴ Σχολὴ καὶ ἔχουν ὑποστῆ τὶς προαγωγικὲς ἐξετάσεις χορηγεῖται πιστοποιητικὸ φοιτήσεως.

4. Τὸ πτυχίον Ἱεροψάλτου τῆς Σχολῆς παρέχει τὰ προσόντα γιὰ τὸν διορισμὸ τοῦ κατόχου του σὲ θέση Ἱεροψάλτου. Ὅσοι ἀποφοιτήσουν μὲ ἄριστα ὀφείλουν καλούμενοι ἀπὸ τὴ Σχολὴ νὰ διδάξουν σ' αὐτή. (Ἐφόσον ὑπάρχουν οἱ προϋποθέσεις, εἶναι δυνατόν νὰ καθιερωθοῦν βραβεῖα, ὑποτροφίες κ.λπ.).

5. Ὅλοι οἱ μαθητὲς ὑποχρεοῦνται νὰ λαμβάνουν μέρος στὶς ὀριζόμενες ἀπὸ τὴν Σχολὴ ἐξετάσεις. (Μαθητὲς ποὺ δὲν προσέρχονται ἀδικοιολόγητα στὶς ἐξετάσεις, ἀπορρίπτονται). Σ' αὐτὲς παρίσταται ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας.

ἄρθρον 14

Πειθαρχικές τιμωρίες

Στους μαθητές επιβάλλονται οἱ κατωτέρω ποινές:

- 1) Ἐπίπληξη κατ' ἴδιαν ἢ ἐνώπιον τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ.
 - 2) Ἀποβολὴ ἀπὸ 4 ἕως 10 ἡμέρες.
 - 3) Ἀποβολὴ ὀριστική.
 - 4) Μείωση διαγωγῆς.
- Ἡ διαγωγὴ χαρακτηρίζεται: Κοσμιωτάτη, Κοσμία.

ἄρθρον 15

Βραβεῖα

Στὴ Σχολὴ εἶναι δυνατὸν νὰ καθιερωθοῦν βραβεῖα γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς προόδου τῶν μαθητῶν ἀπὸ δωρεές, κληροδοτήματα κ.λπ.

ἄρθρον 16

Λειτουργία Παραρτημάτων

α. Ἡ Διοίκηση τῆς Σχολῆς δύναται κατόπιν αἰτημάτων, ποὺ ἐγκρίνονται μετ' ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτου, νὰ δημιουργήσει Παραρτήματα κατὰ Ἐνορίες ἢ Ἀρχιερατικές Περιφέρειες, μετ' ἐνέργειαν τοῦ ἐκεῖ διδάσκοντος Καθηγητοῦ καὶ τὸν ἐλεγκτοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Δ.Σ.

β. Οἱ Ἐνορίες στὶς ὁποῖες θὰ λειτουργήσουν Παραρτήματα, ὀφείλουν νὰ ἐνισχύουν οἰκονομικὰ τὴ λειτουργία τους, μετ' ἀπόφαση τοῦ ἐγκρίνοντος ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιον.

ἄρθρον 17

Τηρούμενα Βιβλία

Ἡ Σχολὴ διατηρεῖ τὰ ἑξῆς βιβλία:

- 1) Μαθητολόγιο,
- 2) Πρωτόκολλο Ἀλληλογραφίας,
- 3) Βιβλίον Πρακτικῶν,
- 4) Ἐξετάσεων,
- 5) Βιβλίον Ταμείου, Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν κανονικὰ θεωρημένα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μητρόπολιν, μετ' ἐνέργειαν τοῦ Ταμῆα καί,
- 6) Βιβλίον περιουσιακῶν στοιχείων, κινητῶν καὶ ἀκινήτων.

ἄρθρον 18

Ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων

Κάθε πρόβλημα ποὺ μπορεῖ νὰ προκύψει καὶ δὲ ρυθμίζεται ἀπὸ τὸν παρόντα κανονισμό, ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ

τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τῆς Σχολῆς, μετ' ἐνέργειαν τοῦ σκοποῦς λειτουργίας τῆς.

ἄρθρον 19

Τελικές Διατάξεις

Ὡς ἑορτὴ τῆς Σχολῆς ὀρίζεται ἡ 14η Ἰουλίου μνήμη τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου.

ἄρθρον 20

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς τροποποιεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς, στὸ ὁποῖο συμμετέχει ἀπαραίτητα καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος.

ἄρθρον 21

Ἡ «Σχολὴ Βυζαντινῆς Μουσικῆς» καταργεῖται μετ' ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὕστερα ἀπὸ ἀπόφαση τῆς ὁλομέλειας τοῦ Δ.Σ., ποὺ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη, ὅταν δὲν ἐκπληρώνει τοὺς σκοποὺς τῆς καὶ καθίσταται ἀδύνατη ἡ λειτουργία τῆς, τὰ δὲ περιουσιακὰ στοιχεῖα ποὺ κατέχει περιέρχονται στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ἄρθρον 22

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴ δημοσίευση του στὴν ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ καὶ τὸ Ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 23

Κάλυψη δαπάνων

Ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ, προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθῆναι, 7 Ἰουνίου 2007

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

**Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψη:

1. Τὶς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὶς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὶς Εὐαγγελικὲς Ἐπιταγές, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὶς ὑφιστάμενες Πνευματικὲς καὶ Ποιμαντικὲς ἀνάγκες τῆς Νεολαίας καὶ τοῦ Λαοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 29/16.10.2006 Πράξη καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 374/1.3.2007 Πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου.

5. Τὴν ἀπὸ 20.3.2007 Γνωμοδότηση τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 8.6.2007 Ἀπόφαση Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾶ στὴν Ἱερά Μητρόπολη Χαλκίδος Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ "ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΧΡΙΔΟΣ Ο ΧΑΛΚΙΔΕΥΣ"», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξαρτημένη Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ θὰ ἐδρεύει στὴν πόλη τῆς Χαλκίδος. Ἡ ὀργάνωση, διοίκηση, διαχείριση καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ θὰ διέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ ἐπόμενου Κανονισμοῦ.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ "ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΧΡΙΔΟΣ Ο ΧΑΛΚΙΔΕΥΣ"»

Ἄρθρον 1

Σύσταση - Ἐπωνυμία - Ἔδρα

Στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεση πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία Αὐτῆς, συνιστᾶται Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα, μὲ τὴν ἐπωνυμία: «Ἐκκλησιαστικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος – “Ἅγιος Θεοφύλακτος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος ὁ Χαλκιδεύς”», τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξερτημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, αὐτοτελοῦς διαχείρισης καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρα. Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος τούτου εἶναι ἡ πόλη τῆς Χαλκίδος καὶ προσωρινά τὸ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Νεοφύτου καὶ Ἀντωνίου Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Χαλκίδος.

Ἄρθρον 2

Σφραγίδα τοῦ Ἰδρύματος

Ἡ Βιβλιοθήκη ἔχει σφραγίδα κυκλιωτέρη, ποὺ φέρει στὸ μέσο τὴν παράσταση τῆς ἀνοικτῆς Βίβλου καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὴ τὶς λέξεις: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ».

**Κανονισμὸς Λειτουργίας
Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος
ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία:
«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ
"ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΧΡΙΔΟΣ Ο ΧΑΛΚΙΔΕΥΣ"»**

ἄρθρον 3

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

1. Ἡ διαφύλαξη καὶ προστασία τῶν βιβλίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ ἰδιαίτερα αὐτῶν ποὺ ἄφησαν οἱ Μητροπολίτες Χαλκίδος Γρηγόριος (Πληιαθός) καὶ Χρυσόστομος (Βέργης).

2. Ἡ ἐνθάρρυνση τῆς μόρφωσης, τῆς συνεχοῦς ἐνημέρωσης καὶ ἰκανοποίησης τῶν πνευματικῶν, ἐκπαιδευτικῶν, πληροφοριακῶν, ἀλλὰ καὶ ψυχαγωγικῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

3. Ἡ ὑποστήριξη καὶ ἡ προαγωγή τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων ποὺ διεξάγονται στὸ κῶρο ἀναφοράς του, μέσῳ τῆς διάθεσης τεκμηριωμένης πληροφορίας σὲ κάθε μορφή (βιβλία, περιοδικὰ, ἠλεκτρονικὸ ὑλικό, νόμιμη πρόσβαση σὲ ὑπηρεσίες δικτύου κ.τ.λ.).

4. Ἡ συμμετοχὴ στὴ διαμόρφωση τῆς πολιτιστικῆς ζωῆς τῆς Χαλκίδος μὲ πραγματοποίηση συνεδρίων, ἐκθέσεων, ἑορτασμοῦ ἐπετείων, βιβλιοπαρουσιάσεων, κινηματογραφικῶν προβολῶν, ὁμιλιῶν, διαλέξεων, διαγωνισμῶν ποίησης, διηγήματος καὶ γενικώτερα κάθε εἶδους πνευματικῶν ἐκδηλώσεων, καθὼς καὶ ἡ συνδιοργάνωση ἀντίστοιχων ἐκδηλώσεων μὲ ἄλλους ἀρμοδίους φορεῖς.

5. Ἡ φροντίδα γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἐντύπου καὶ ἠλεκτρονικοῦ ὑλικοῦ ποὺ θὰ χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸ ἀναγνωστικὸ κοινό.

6. Γενικὰ ἡ λειτουργία του ὡς τοπικοῦ κέντρου πληροφόρησης, ποὺ ἐξασφαλίζει στοὺς χρήστες πρόσβαση σὲ κάθε εἶδους γνώση καὶ πληροφορία, ἡ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν ἰσότημα πρὸς ὅλους, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, φύλου, φυλῆς, θρησκείας, ἐθνικότητας, γλώσσας ἢ κοινωνικῆς θέσης.

7. Ἡ συγκέντρωση ἐγγράφων ἢ χαρτῶν, ἀλλὰ καὶ κάθε εἶδους αὐτογράφων καὶ ἐπιστολῶν, εἰκόνων ἢ χαλκογραφιῶν καὶ γενικώτερα κάθε γραφοῦ μνημείου τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας.

ἄρθρον 4

Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος

1. Τὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο (στὸ ἐξῆς Δ.Σ.) ποὺ ἀπαρτίζεται ἀπὸ: α) τὸν ἐκάστοτε Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος, ὡς Πρόεδρος, β) τὸν νόμιμο ἀναπληρωτὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου (Πρωτοσύγκελλο ἢ Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως), ὡς Ἀντιπρόεδρος, ὁ ὁποῖος, σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ κωλύματος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μη-

τροπολίτου, θὰ ἀναπληρῶνει αὐτὸν κατόπιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτήσεώς του, καὶ θὰ προεδρεύει τοῦ Δ.Σ., γ) τρία πρόσωπα, κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς, καὶ ἐκ τῶν τελευταίων ἄνδρες ἢ γυναῖκες ποὺ κατοικοῦν στὴν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μὲ γραμματικὲς γνώσεις τουλάχιστον Λυκείου, ποὺ ἔχουν ἰδιαίτερη ἀγάπη καὶ ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ γράμματα καὶ τὰ βιβλία καί, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατὸν, ἔχουν ἐπαγγελματικὴ πείρα στὴν ὁργάνωση βιβλιοθηκῶν, γνώσεις χειρισμοῦ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ καὶ διακρίνονται γιὰ τὸ ἦθος, τὴν πνευματικὴ κατάρτιση καὶ ὠριμότητά τους.

2. Τὰ ὡς ἄνω τρία τακτικὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. (τῆς παραγράφου 1γ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ) διορίζονται, μαζὶ μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἀναπληρωματικὰ τους μέλη, γιὰ μία τριετία ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο, οἱ δὲ διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθοῦν.

3. Μέλη τοῦ Δ.Σ. ποὺ δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ καθήκοντά τους ἢ κωλύονται στὴν ἀσκηση αὐτῶν ἢ δὲν συμβάλῃουν στὴν εὐρυθμῆ, ὁμαλῆ, ἀπρόσκοπτη καὶ ἀποτελεσματικὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος ἢ προβαίνουν σὲ ἐνέργειες ποὺ ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος ἢ παραιτοῦνται πρὶν ἀπὸ τὴ λήξη τῆς θητείας τους, παύονται καὶ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη.

4. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος συγκροτεῖται σὲ σῶμα κατὰ τὴν πρώτη συνεδρίασή του καὶ ἐκλέγει τὸν Γραμματεὰ καὶ τὸν Ταμία.

5. Τὸ Δ.Σ. συνέρχεται τακτικὰ κάθε μῆνα, ἔκτακτα δὲ ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου ἢ, σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ, τοῦ ἐξουσιοδοτηθέντος Ἀντιπροέδρου ἢ, ὕστερα ἀπὸ ἔγγραφη αἴτηση πρὸς τὸν Πρόεδρο, τριῶν τουλάχιστον μελῶν του.

6. Τὸ Δ.Σ. εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία, ὅταν παρίσταται ὀψωδῆποτε ὁ Πρόεδρος ἢ σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ κωλύματος αὐτοῦ ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο ἀπὸ τὰ μέλη του, οἱ δὲ ἀποφάσεις του λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

ἄρθρον 5

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο: α) Κρίνει καὶ ἀποφασίζει, μὲ ἔγγραφη εἰσήγησι τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Βιβλιοθήκης, γιὰ τὴν εἰσαγωγή ἢ μὴ διαφόρων βιβλίων καὶ λοιπῶν ἐντύ-

πων στην Βιβλιοθήκη, β) Έγκρίνει τους καταλόγους των προς αγοράν βιβλίων, έντυπων, χειρογράφων κ.λπ. αντικειμένων, γ) Ψηφίζει τον Προϋπολογισμό και Άπολογισμό της Βιβλιοθήκης και υποβάλλει τούτους για έγκριση στο Μητροπολιτικό Συμβούλιο, δ) Αποφασίζει για όλα τα θέματα, που άφορούν στη λειτουργία της Βιβλιοθήκης, ε) Συντάσσει τον Έσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας της Βιβλιοθήκης.

Άρθρον 6

Προσωπικό της Βιβλιοθήκης

1. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες μπορεί να είναι έμμισθο ή και έθελοντικό. Στο έθελοντικό προσωπικό συγκαταλέγονται όσοι με τη θέλησή τους και χωρίς οποιαδήποτε άμοιβη παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Ίδρυμα. Το έμμισθο προσωπικό προσλαμβάνεται από το Νομικό Πρόσωπο της οικείας Ίερās Μητροπόλεως, αμείβεται και παύεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Με τον παρόντα Κανονισμό συνίσταται μία (1) θέση Διευθυντού, ως γενικού έπόπτου και υπευθύνου για την εύρυθμη λειτουργία της Βιβλιοθήκης.

2. Οι θέσεις του προσωπικού του Ίδρυματος καθορίζονται με τον Έσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας αυτού, που καταρτίζει το Δ.Σ. Στόν Κανονισμό αυτό εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των μελών του.

Άρθρον 7

Πόροι - Έμπλουτισμός Βιβλιοθήκης

α) Οί δαπάνες λειτουργίας της Βιβλιοθήκης καλύπτονται:

1. Από τις έκασοτε έπιχορηγήσεις της Ίερās Μητροπόλεως Χαλκίδος, καθώς και τις έπιχορηγήσεις και τις υπέρ αυτής εισφορές των Ίερών Ναών, Ίερών Μονών, Ίερών Προσκυνημάτων και έτέρων Ίδρυμάτων της Ίερās Μητροπόλεως Χαλκίδος.

2. Από κάθε κρατική παροχή ή άλλη νόμιμη έπιχορήγηση, από έπιχορηγήσεις Ν.Π.Δ.Δ ή Ν.Π.Ι.Δ., καθώς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Από δωρεές πιστών.

4. Από έσοδα εκδόσεων βιβλίων.

β) Η Βιβλιοθήκη έμπλουτίζεται:

1. Με δωρεές και κληροδοτήματα.

2. Με αγορά νέων έντυπων, χειρογράφων, πολυτίμων βιβλίων και πανομοιότυπων (fascimiles), ύστερα από εισήγηση του Διευθυντού και έγκριση του Δ.Σ.

3. Με ανταλλαγές αντίτυπων αυτής.

Άρθρον 8

Δωρητές - Εύεργέτες - Μεγάλοι Εύεργέτες

Το Δ.Σ. δύναται, κατόπιν εισηγήσεως του Διευθυντού, να ανακηρύσσει με πράξη του Δωρητές, Εύεργέτες και Μεγάλους Εύεργέτες, είτε εν ζωή είτε μετά θάνατο. Ός Δωρητές χαρακτηρίζονται οί προσφέροντες στην Βιβλιοθήκη τὸ ποσὸ των χιλίων ευρώ (1.000 €) και άνω. Ός Εύεργέτες οί προσφέροντες τὸ ποσὸ των δύο χιλιάδων ευρώ (2.000 €) και άνω και, τέλος, Μεγάλοι Εύεργέτες οί προσφέροντες τὸ ποσὸ των τριών χιλιάδων ευρώ (3.000 €) και άνω. Δωρητές μπορούν να ανακηρύσσονται από τὸ Δ.Σ. και πρόσωπα, τὰ όποια προσφέρουν στο Ίδρυμα άλλες εξαιρετικές υπηρεσίες. Η Πράξη υπογράφεται από τὸν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο, καταγράφεται στο ειδικὸ βιβλίο Πρακτικῶν και επιδίδεται με Δίπλωμα για έπαινο και ανάμνηση.

Άρθρον 9

Τηρούμενα βιβλία και στοιχεία

α) Η Ύπηρεσία της Βιβλιοθήκης τηρεί τὰ εξής θεωρημένα από την Ί. Μητρόπολη βιβλία:

1. Βιβλίο καταγραφής του ύλικου αυτής μετά την έγκριση της εισαγωγής του στη Βιβλιοθήκη.

2. Βιβλίο Ταμείου έσόδων και έξόδων.

3. Βιβλίο Πρακτικῶν Συνεδριάσεων του Δ.Σ.

4. Βιβλίο Πρωτοκόλλου άλληλογραφίας.

5. Αποδείξεις δωρεάς βιβλίων.

6. Διπλότυπα Εισπράξεων και Έντάγματα Πληρωμών.

7. Ειδικές Κάρτες μελών της Βιβλιοθήκης.

8. Κατά την κρίση του Δ.Σ. μερικά από τὰ βιβλία αυτά μπορούν να παραλείπονται και άλλα να προστίθενται.

β) Έκαστο βιβλίο μετά την έγκριση για την εισαγωγή του στη Βιβλιοθήκη, πρέπει να καταγράφεται στο Βιβλίο εισαγωγής και να σφραγίζεται.

Άρθρον 10

Άναγνωστήριο - Δανεισμός

α) Έντος της Βιβλιοθήκης λειτουργεί άναγνωστήριο. Οί ώρες λειτουργίας και οί ειδικές διατάξεις «περι άναγνωστηρίου» όρίζονται με άπόφαση του Δ.Σ. της Βιβλιοθήκης.

β) Η χρήση των βιβλίων της Βιβλιοθήκης έπιτρέπεται και έκτος του άναγνωστηρίου αυτής, με μορφή δανεισμού, ό όποιος δέν δύναται να υπερβεί τις δεκαπέντε (15) ήμερες.

γ) Έγκυκλοπαιδείες, λεξικά, περιοδικά, πολύτομα έργα, καθώς και σπάνια ή παλαιά βιβλία (πρὸ του έτους

1985) δὲν δανείζονται, ἀλλὰ ἡ χρήση τους περιορίζεται ἐντὸς τοῦ χώρου τοῦ Ἀναγνωστηρίου.

δ) Ἐντὸς τοῦ Ἀναγνωστηρίου ὑπάρχουν καὶ ἠλεκτρονικοί ὑπολογιστές συνδεδεμένοι μὲ τὸ Διαδίκτυο, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται στὴ διάθεση τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Βιβλιοθήκης πρὸς ἀναζήτηση πληροφοριῶν. Ἡ πρόσβαση τῶν ἐπισκεπτῶν σὲ ἰστοσελίδες μὲ ἄσεμνο καὶ γενικὰ ἀντίθετο πρὸς τὸ ἦθος τῆς Ἐκκλησίας περιεχόμενο, αὐστηρὰ ἀπαγορεύεται.

ἄρθρον 11
Εἰδικές Διατάξεις

Τουλάχιστον μία φορά τὸ χρόνο λαμβάνονται ὑποχρεωτικά μέτρα ποῦ ἀποβλέπουν στὴν εὐταξία καὶ τὸν εὐπρεπισμὸ τῆς Βιβλιοθήκης, καθὼς καὶ στὴ συντήρηση τῶν βιβλίων, τῶν ἐντύπων καὶ χειρογράφων.

ἄρθρον 12

Μὲ τὸν ἐσωτερικὸ Κανονισμὸ λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, ποῦ καταρτίζει τὸ Δ.Σ., καθορίζονται οἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἐξειδικεύονται οἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ καθήκοντα τῶν μελῶν του, ρυθμίζεται περαιτέρω ὁ τρόπος τήρησης τῶν βιβλίων τοῦ Ἰδρύματος καὶ ρυθμίζονται τὰ λοιπὰ θέματα ποῦ ἀφοροῦν καὶ ἀνάγονται στὴν ὀργάνωση, διοίκηση καὶ εὐρυθμῆ, ὁμαλή, ἀπρόσκοπτη καὶ ἀποτελεσματικὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος. Μέχρι τὴν κατάρτιση τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ, τὰ σχετικά θέματα ρυθμίζονται κατὰ περίπτωσιν μὲ ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ.

ἄρθρον 13
Κατάργηση τοῦ Ἰδρύματος

Τὸ παρὸν Ἴδρυμα καταργεῖται μὲ Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ ὁποία δημοσιεύεται στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυ-

βερνήσεως καὶ στὸ περιοδικό «Ἐκκλησία», ὕστερα ἀπὸ αἰτιολογημένη πρόταση τοῦ Δ.Σ. καὶ ἀπόφαση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκπληρῶνει τὴν ἐκκλησιολογικὴν του προϋποθέσεις καὶ τὴν ἀποστολή του, ὅταν παρεκκλίνει τοῦ σκοποῦ του, ἢ καταστεῖ ἀδύνατη ἡ λειτουργία του. Σὲ ὅποιαδήποτε περίπτωσιν κατάργησης τοῦ Ἰδρύματος ἡ χρήση τῶν πάσης φύσεως περιουσιακῶν στοιχείων, ἡ ὁποία εἶχε παραχωρηθεῖ στὸ Ἴδρυμα, ἐπανέρχεται αὐτοδίκαια στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὴ πλήρη κυριότητα τοῦ ὁποίου ἀλλήλωσε καὶ αὐτὰ ἀνήκουν.

ἄρθρον 14

Ἐναρξη ἰσχύος καὶ τροποποίηση τοῦ Κανονισμοῦ

1. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴ δημοσίευσή του στὸ ἐπίσημο Δελτίο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο κατόπιν αἰτιολογημένως ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος, γιὰ τὴν λήψη τῆς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ψήφος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ὡς Προέδρου, καὶ δημοσιεύεται ὅπως καὶ ὁ παρὼν Κανονισμός.

ἄρθρον 15
Κάλυψη Δαπάνων

Ἀπὸ τὴς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη σὲ βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλικίδος, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθεῖ.

Ἀθῆναι 8 Ἰουλίου 2007

Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καρυταίνης,
Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ζυγοβιστίου,
Ἀγίου Δημητρίου Ζώνης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Δημητσάνῃ τῇ 25ῃ Ἰουνίου 2007

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Προκηρύξεις

Ἱερῶν Μητροπόλεων:

Γόρτυνος

καὶ Μεγαλοπόλεως

Σάμου,

Ἰκαρίας καὶ Κορσέων

Ζακύνθου

Ἱερὰ Μητρόπολις Σάμου, Ἰκαρίας καὶ Κορσέων

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαιρέσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 14, 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωσιν μίας (1) θέσεως Κληδου ΠΕ Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν καὶ δὴ Ἐκκλησιαστικὸν ἦθος καὶ γνῶσιν Λογιστικῶν, Ταμειακῆς Διαχειρίσεως καὶ συγχρόνων Δακτυλογραφικῶν μέσων, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου (20) ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐν Σάμῳ τῇ 4ῃ Ἰουνίου 2007

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΥΣΕΒΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 "Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος" καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων", προκειμένου, νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Ἰωάννου Προδρόμου Γαλήρου,
Ἀγίας Βαρβάρας Πηγαδακίων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 1ῃ Ἰουλίου 2007

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ